Frumoasa OTIKUBO

Coperta de *Mircea Dumitrescu*

ДВЕ СТАРИННЫЕ ЯПОНСКИЕ ПОВЕСТИ

„Художественная литература"
Москва, 1976

FRUMOASA OTIKUBO

Traducere şi prefaţă de
ALEXANDRU IVĂNESCU

Editura UNIVERS
BUCUREŞTI, 1986

Închin această traducere memoriei mamei mele

A. I.

În loc de prefaţă

I

Începutul veacului al III-lea e.n. consemnează în Japonia existenţa unei uniuni gentilice cuprinzînd teritoriul provinciilor de mai tîrziu Iamato, Koti şi Setsu. Această uniune, care a stat la baza formării statului japonez, a fost frămîntată de-a lungul timpului de lupta pentru putere dintre grupările care o constituiau. În a doua jumătate a secolului al IV-lea, reprezentanţii neamului Iamato înlătură de la cîrmă pe rivali şi devin hegemonii „Ţării Iamato". În tot acest timp, a avut loc un proces de diferenţiere şi stratificare a societăţii, ca urmare a destrămării formaţiei gentilice. S-au schimbat structurile şi relaţiile economice, precum şi raporturile din interiorul obştilor, dintre diversele pături sociale şi exponenţii acestora. S-a produs treptat o ierarhizare a straturilor, indivizilor şi funcţiilor, atît în cadrul diverselor triburi, cît şi în cadrul statului în formare. Exponenţii neamului Iamato devin şefii statului, iar căpeteniile diverselor grupări gentilice — supuşii acestora şi reprezentanţi ai puterii centrale în obştile de baştină.

Toate aceste schimbări s-au oglindit într-un fel sau altul în diversele legende, „cîntece de descălicare" şi mituri consemnate în cronicile Kodziki (sec. VIII). Astfel, în *„Cuvînt despre Haya-Susanoo"*, se povesteşte cum eroul vine în ţara Idzumo, ucide prin vicleşug zmeul cu opt capete, stăpînul acelor ţinuturi şi mîncător de oameni, scoate din trupul lui spada fermecată pe care şi-o însuşeşte şi ia de nevastă pe Kusinada-hime fata destinată a fi mîncată de zmeu în acea zi. După victorie, Susanoo se stabileşte în acel ţinut şi construieşte pentru el şi soţia sa un „palat cu opt caturi, în localitatea Suga.

În *Cuvînt despre Okuninusi*, se povesteşte cum eroul („Marele gospodar al ţării") a trebuit să lupte cu fraţii săi şi cu alţi vrăjmaşi. Okuninusi i-a învins pe toţi, datorită ajutorului primit de la un şobolan fermecat şi de la o mică zeitate, Sukunohikona, venită de undeva de peste mare. Astfel, obţine victoria şi pe frumoasele Suseri-hime şi Iakami-hime, care-i devin soţii. În legendă se foloseşte şi cuvîntul „kunidzukuri", care înseamnă „dregător de ţară".

Fapte asemănătoare se povestesc şi în legendele *Ninigi şi însoţitorii lui*, *Lupta dintre fraţii Hoderi şi Hoori*, *Campania lui Ivarebiko în*

Iamato — acel Ivarebiko căruia în secolul al VII-lea i s-a spus „împăratul Dzimmu". Diversele aspecte ale luptei pentru putere se reflectă și în *Cuvînt despre campaniile lui Iamatotakeru*. Eroul este fiul căpeteniei tribului Iamato. El luptă cu alte triburi vrăjmașe și le învinge. Povestirea conține multe elemente de basm, cum ar fi spada fermecată, visul vrăjit care trimite asupra eroului farmece rele, de asemenea transformarea lui după moarte în pasăre.

Legenda campaniei împărătesei Dzingu împotriva împărăției Silla din peninsula Coreea pare a corespunde adevărului istoric și totuși elementele de basm abundă cu prisosință.

*

* *

În secolul al V-lea e.n., primele semne ale feudalismului timpuriu în Japonia au devenit realitate. Locul darurilor constînd din o parte din vînat și produse domestice pe care membrii obștii îl ofereau din cele mai vechi timpuri căpeteniei lor îl ia obrocul în grîne (*tatikaro*) și în produse meșteșugărești (*mitsugi*). Apare obligativitatea corvezilor (*etati*) constînd în muncile de construcții, irigații și desecare a terenurilor mlăștinoase.

Treptat, pămîntul încetează a mai fi proprietatea comună a obștii detașîndu-se loturi aparte (*ata*) căpeteniei și altor membri ai nobilimii gentilice. Aceste loturi erau lucrate de acei agricultori, membri ai obștii, care în virtutea unor diverse împrejurări sărăceau și deveneau dependenți de foștii șefi tribali, acum proprietari feudali de terenuri din ce în ce mai întinse. Țăranii sărăciți aveau statut de oameni semiliberi (*tabe*). De sclavi, care apăruseră în Japonia cu mult înainte și care erau folosiți numai în calitate de slugi domestice (*iatsuko*) îi deosebea doar faptul că își păstrau avutul și nu puteau fi vînduți sau uciși. Prosperitatea societății acelor vremuri se baza pe munca acestor *tabe*. Statut de oameni semiliberi aveau și majoritatea coreenilor (*tomobe*) și chinezilor (*kakibe*) migrați în țara insulară sau capturați în timpul campaniilor întreprinse de japonezi în Coreea. Aceștia erau purtătorii unei culturi și în special ai unei tehnici agricole mult mai evoluate decît băștinașii insulari. Parte dintre ei erau meșteșugari: tîmplari, fierari, olari, țesători, croitori etc. Aristocrația gentilică locală, sub a cărei dependență erau, le oferea posibilitea să-și înjghebeze avere proprie și să posede uneltele necesare meșteșugului, obligîndu-i însă să trăiască în grupuri compacte și numai în locuri anume desemnate. Întregul produs al muncii lor era luat de stăpîni, încît aveau un statut foarte apropiat de cel al sclavilor, fără a putea fi vînduți sau uciși. Situația lor se apropia de aceea a țăranilor semiliberi.

Astfel, feudalismul timpuriu care se dezvolta în Japonia nu era lipsit de unele aspecte de sclavagism, fără însă ca acesta să fi constituit baza societății japoneze de atunci.

Baza economiei era agricultura, care se afla în cea mai mare parte în miinile membrilor obștilor. Intr-o țară muntoasă cu puțin teren arabil cum este Japonia nu existau condiții prielnice pentru dezvoltarea marilor latifundii și prin urmare nici condiții prielnice pentru folosirea muncii sclavilor. Feudalismul se instaura aici pe fundalul destrămării societății gentilice fără a trece prin orînduirea sclavagistă cum a fost cazul Chinei, Indiei, Greciei, Romei etc.

La sfirșitul secolului al VI-lea, începutul secolului al VII-lea, cîrmuitorii Japoniei promovează tendința de a considera puterea pe care o exercitau ca fiind în esență diferită de a tuturor exponenților celorlalte grupări gentilice. Prințul regent Umaiado proclamă în anul 605 *Legea celor 17 articole* cunoscută și sub denumirea de *Proclamația împăraților Iamato.*

Ca urmare a dorinței acestor cîrmuitori de a-și consolida puterea sînt trimise nenumărate misiuni diplomatice în China, la curtea nou instalatei dinastii Sun. In documentele oficiale ale acestor misiuni, șeful statului japonez folosește pentru prima oară titlul *tenno* (de origine chineză), care se păstrează pînă în prezent în relațiile externe și se traduce în limbile europene prin cuvîntul „împărat".

*

* *

In anul 645, are loc așa numita „revoluție Taika", cînd prințul Nakanoe distruge neamul Soga, care reușise să înlăture pentru un timp scurt familia imperială de la conducerea statului. Nakanoe a fost ajutat de neamul Nakatomi, adică de neamul care furniza din tată-n fiu preoții religiei băștinașe Sinto. După revoluția Taika, acest neam a primit numele de familie Fudzivara

Sprijinul esențial însă pentru reușita revoluției a venit din partea acelor *tabe*, *tomobe* și *kakibe*, care năzuiau să se elibereze de situația de semisclavaj în care se aflau.

Imediat după revoluție, a fost proclamat manifestul care aducea libertate acestei categorii de oameni semiliberi și care le acorda drepturi egale cu acelea ale țăranilor feudali. Același manifest anula în întreaga țară dreptul de proprietate personală asupra terenurilor și tot pămîntul trece în proprietatea statului. Intreaga populație s-a transformat din proprietari în deținători ai loturilor de pămînt, care aparținea statului,

fapt caracteristic feudalismului timpuriu. Aceasta a jucat un rol important în stabilizarea noii situaţii social-economice, în întărirea puterii monarhiei, ca factor unificator al ţării. Marea majoritate a populaţiei, constituită din ţărani, a primit loturi în funcţie de numărul membrilor familiei, fixîndu-se în acelaşi timp un impozit pe grîne (se cultiva orez, grîu, mei), pe produse ale meşteşugului domestic şi obligativitatea de a participa un anumit număr de zile pe an la lucrări cu caracter obştesc în construcţii, irigaţii etc. Fosta nobilime egntilică şi-a păstrat domeniile, acum însă ca atribute ale rangului sau funcţiei. Astfel că, pentru feudali, stăpînirea pămîntului era condiţionată de slujbă şi avea un caracter beneficial. Ţăranii, din punct de vedere formal, erau liberi, dar nu aveau dreptul să-şi părăsească loturile de pămînt. Nu dispăruseră complet nici vestigiile robiei, întrucît sclavii domestici *(iatsuko)*, care de fapt nu participau la viaţa economică, au fost menţinuţi, ba a mai apărut o categorie de sclavi ai instituţiilor de stat, cu acelaşi rol şi statut ca *iatsuko*. Însă sursa principală a acestei categorii de oameni dispărea, într-un stat în care puterea centralizată se consolidase, în care întreg teritoriul ţării era proprietatea împăratului şi luptele dintre triburi nu mai aveau sens. Totuşi, stăpînii de sclavi primeau în plus pentru fiecare din ei (conform noii legislaţii) jumătate din suprafaţa distribuită unui ţăran. Loturile de pămînt acordate nobilimii, pentru rang şi funcţie, rămîneau în folosinţa persoanelor respective atîta timp cît îşi păstrau funcţia sau rangul, adică pe timp limitat, şi erau de patruzeci pînă la o mie două sute cincizeci de ori mai mari decît lotul unui ţăran. Mai erau şi donaţiile, pe care împăratul le făcea nobililor pentru merite deosebite (ca, de exemplu, familiei Fudzivara, pentru sprijinul primit în timpul revoluţiei Taika) şi care intrau în proprietatea definitivă a aristocratului respectiv. Cu timpul, dreptul de folosire pe timp limitat a pămîntului începe să capete un caracter formal şi se transformă de fapt în proprietatea definitivă a feudalului — moşie, feudă *(seen)*. Terenurile defrişate deveneau, de asemenea, proprietatea definitivă a feudalului care întreprindea acest lucru, fapt legiferat în 743, deci la circa o sută de ani de la revoluţia Taika.

În afara terenurilor pe care le primeau în stăpînire temporară sau definitivă, nobilii, în funcţie de merite, mai primeau în calitate de „donaţii pentru întreţinere" *(dzikifu)* şi sate întregi, totalizînd, în funcţie de rang, între o sută şi cinci sute de curţi ţărăneşti, iar pentru slujbe între opt sute şi trei mii de curţi. Jumătate din impozitul în grîne ţăranii din aceste sate îl vărsau în visteria statului, iar cealaltă jumătate feudalului de care aparţineau, în timp ce impozitul în produsele meşteşugului îi reveneau în întregime. Casa imperială încasa venituri nu numai

din terenurile proprii, ci și din întreaga țară, venituri pe care le folosea pentru nevoile curții și pentru întreținerea aparatului (administrativ și militar) central și a celui din provincii.

Ca urmare a acestor transformări, se constituise statul feudal-timpuriu japonez care, după cum am menționat, avea la bază proprietatea de stat asupra pămîntului (fapt caracteristic feudalismului timpuriu de pretutindeni), dar care purta în germene evoluția spre feudalismul mediu caracterizat prin înlocuirea proprietății de stat asupra pămîntului prin proprietatea feudalilor.

Țara a fost împărțită în provincii *(kuni)* și județe *(kori)*. Este creat un aparat administrativ extins, constînd din organe centrale și din organe locale (guvernatori de provincii, șefi de județe). Se introduce învățămîntul laic pentru pregătirea funcționarilor, după model chinez. Limba chineză devine limba oficială a aparatului de stat și intră în uzul curent al curții, al aristrocrației de cel mai înalt rang, care gravita în jurul casei imperiale. Odraslele acestei nobilimi învățau în școli precum *Daygakure (Bunyano tsukasa)* — școală de învățămînt superior, ținînd de Departamentul ceremonialului *(Sikibu-no tsukasa)* și avînd patru facultăți : de chineză clasică (patru sute de locuri), de drept, istorie și matematică (fiecare cu cîte zece locuri). În capitală mai era și o instituție specială de învățămînt „pentru promovarea științei" *(Kangakuin)*, înființată în anul 825 și destinată în exclusivitate membrilor neamului Fudzivara.

Tinerii aristocrați trebuiau să știe la perfecție să scrie și să citească în limba chineză, să cunoască pe de rost multe din operele clasicilor confucianismului și din sutrele budiste, să cunoască istoria Chinei și a Japoniei și bazele dreptului, să compună cu îndemînare poezii și să cînte la diverse instrumente muzicale, să se descurce în fineţurile etichetei de curte.

În anul 702, apare codexul *Tayhore* prin care se instituie patru grupe de ranguri pentru prinții de sînge și treizeci de ranguri împărțite în patru grupe *(kami, suke, dze și sakon)* pentru funcționarii proveniți din aristocrație. Se instituie organul guvernamental central Consiliul de Stat *(Daydzekan)* în frunte cu Primul ministru *(Daydze daydzin)*, apoi în ordine descrescîndă venea Ministrul de stînga *(Sadaydzin)*, Ministrul de dreapta, Ministrul curții, cîțiva consilieri superiori *(daynagoni)*, consilieri *(tiunagoni)* și consilieri de rang mai mic *(senagoni)*. Consiliul de Stat avea în subordine opt departamente care se ocupau cu diverse probleme, ca de exemplu relațiile dintre împărat și guvern, întocmirea scrierilor cu caracter istoric, geografic (cronici, anale), precum și culegerea de poezii, selecționarea și întocmirea de antologii oficiale. Unul din de-

partamente se ocupa cu ghicitul și prezicerile după stele și alte corpuri cerești și se numea Departamentul începutului întunecat și luminos *(Onere)*. În acest departament, lucrau funcționari care cunoșteau la perfecție cerul înstelat, întocmeau hărți ale bolții și urmăreau mișcarea corpurilor cerești. Paralel cu observațiile științifice, se vehiculau bineînțeles fantezii de toate felurile.

Codexul *Taybore* prevedea și organizarea gărzilor imperiale, gradele comandanților militari etc.

În anul 710, a fost terminată construcția orașului Nara (după modelul capitalei chineze din acel timp), prima așezare de tip orășenesc din Japonia, fiind și prima capitală cu sediu fix a țării

Timp de aproape un secol, Nara a fost centrul politic și cultural, sediul guvernului și al cîrmuitorului suprem care și-a atribuit titlul de „rege celest" *(tenno)*. Perioada Nara este marcată de mari realizări în plan economic (țăranii erau stimulați, prin reforme, să producă mai mult), administrativ, cultural și spiritual. Au fost construite temple, mînăstiri budiste, palate, decorate cu fresce, bronzuri, obiecte de aur și de lemn lăcuit, statui, precum celebra statuie de bronz a lui Buddha (Daybutsu) înaltă de șaisprezece metri, din mînăstirea Toidze, construită în anul 728.

În această perioadă apare *Kodziki (Istoria din vechime)*, a cărei întocmire a fost inițiată de împăratul Temmo (673—688) și terminată în anul 712, în timpul împărătesei Gemme. Cartea a fost scrisă de membri ai casei imperiale și conține cosmogonia sinto, datini, mituri, legende istorice, însemnări cronologice (de la împărații legendari, pînă în zilele cînd a fost scrisă). Autorii atribuie origine divină împăraților niponi, care descind direct din zeița soarelui, Amaterasu, „cea care strălucește din ceruri". În acest fapt străbat pe undeva reminiscențele matriarhatului. *Kodziki* a contribuit la întărirea autorității împăraților, a puterii centrale, în plan istoric, politic și religios, fiind nu numai cartea sfîntă a sintoismului, dar și a poporului japonez în totalitate. Cartea constituie nu numai cheia de acces la mitologia, religia, istoria și literatura niponă, ci la înțelegerea Japoniei însăși și a japonezilor.

În 720 apare *Nihongi*, *Analele Japoniei*, scrisă de prințul Toneri, cu aproximativ același conținut și destinație ca și *Kodziki*. În afară de datele menționate mai sus, ambele cărți includ și culegeri de poezie niponă din vechime.

Între anii 750—780 apare prima culegere de poezie japoneză *Maniesyu*, *Culegerea miriadelor de petale*, care este un monument literar unic (nu numai pentru epoca respectivă și nu numai în planul literaturii nipone), o adevărată antologie a poeziei naționale și în același timp o enciclopedie a culturii, vieții materiale și spirituale a Japoniei antice. În această

antologie sînt reprezentate toate păturile societății nipone, „de la tăietorul de lemne pînă la împărat". Ea cuprinde 4 496 cîntece și poezii populare *(nagauta și sedoka)* și culte *(tanka)*, începînd din secolul al IV-lea pînă în anul 759, creație a unor poeți mari ca Iamabe-no Akahito și Otomo Iakamoti, precum și a altora — Naga-no Imiki Okimaro, Muradzi Musimaro, Sukune Tabito, Iamanoe-no Okura, etc. În antologie figurează un număr mare de femei-poete, precum prințesa Nukada — soția împăratului Tenti, prințesa Oku — soția împăratului Gense, sora poetului Tabito și mătușa poetului, Iakamoti — poeta Otomo Sakanoe-no iratsume, Sanu-no Tigami, Kasa-no iratsume, Ki-no iratsume și multe altele. Numele poetei Sakanoe poate sta în rînd cu al celebrelor prozatoare Murasaki-sikibu și Sei-senagon.

În anul 814, apare antologia imperială *Renu-sinsyu* și *Bunka-syureisyu*, în anul 835, *Seresyu*, în anul 851 *Komatsi-syu*, în 880 *Naribira-syu*.

Japonezii n-au cunoscut scrisul pînă în secolul al IV-lea, cînd l-au preluat din China. Scrierea ieroglifică chineză nu răspundea particularităților graiului nipon și de aceea, la început, japonezii foloseau ca limbă scrisă nu limba lor proprie, ci chineza — *kambun* („scrierea *han*"). *Kambun* a fost limba scrisă oficială, precum și limba științei pînă la sfîrșitul perioadei Heian (sec. XII). Dar, de la începutul secolului al VII-lea, se fac încercări de a adapta ieroglifele și pentru cuvintele proprii limbii japoneze, precum și pentru particularitățile gramaticii limbii nipone, modificînd grafia semnelor ideografice și atribuind semnelor modificate sens de silabe. Astfel apare posibilitatea scrierii (silabice) în limba japoneză, fără folosirea ieroglifelor. Ulterior, scrierea silabică s-a combinat cu cea ieroglifică și s-a elaborat acea heterografie, care în principiu dăinuie și astăzi.

Japonezii n-au cunoscut pergamentul. Ei au început să producă hîrtia prin secolul al VII-lea, folosind resurse proprii. Hîrtia făcută din salbă *(Euonymus sieboldianus)* era folosită pentru scrisori, poezii, pentru texte de ceremonial, pentru treburile concelariei curții și copierea textelor budiste. Hîrtia destinată ceremonialului sau nevoilor curții se pudra în prealabil cu pulbere de aur sau de argint. Hîrtia cea mai rezistentă în timp s-a dovedit a fi cea făcută din scoarța arborelui de hîrtie *(Broussonetia kajinoki)* și calitatea ei varia după localitatea în care se făcea. Cea mai fină din această hîrtie era folosită de doamnele din înalta aristocrație pentru scrisori, poezii, jurnale personale și pentru proza literară. Această hîrtie a rezistat circa un mileniu.

Coaja arborelui de hîrtie era lăsată să se înmoaie în butoaie cu apă sau în apa rîurilor (precum cînepa de la noi), apoi se înlătura partea

exterioară, rămînînd fibra albă, care era uscată la soare. Aceasta se toca într-o piuă, se amesteca cu substanțe speciale inglobate în cleiul obținut din făină albă de orez, iar coca obținută era întinsă pe niște grătare speciale, ale căror urme se pot vedea și astăzi pe colile de hîrtie astfel obținută. În acea epocă, hîrtia era rodul muncii meșteșugului domestic, practicat de țărani, fără a fi scutiți de munca cîmpului, fapt caracteristic feudalismului timpuriu de pretutindeni.

Apartenența la pătura aristocratică era marcată și prin aspectul îmbrăcăminții, în primul rînd prin culoarea ei (fapt stabilit și prin lege, și prin tradiția neconsemnată în scripte). Anturajul curții avea dreptul să folosească haine colorate doar in șapte culori stabilite cu mare strictețe, cele mai reprezentative fiind violetul, roșul, verdele și albul. Astfel, funcționarii curții de rangul I purtau îmbrăcăminte colorată în violet închis, cei de rangul II—V, în roz-pal, cei de rangul VI în albastru etc. Pînza brodată putea fi folosită numai la confecționarea îmbrăcăminții purtate de funcționarii de rangul al cincilea în sus.

Doar o singură dată pe an, în cea de a doua zi a lunii a patra, în timpul praznicului din templul sintoist Kamo, toți locuitorii capitalei aveau dreptul să poarte haine colorate în „culorile curții", însă cu condiția să nu fie confecționate din mătase brodată.

Mai erau și alte semne distinctive ale apartenenței la aristacrația de curte. Decorarea trăsurii cu ciucuri, șireturi etc. Înălțimea porții, viteza de deplasare a caleștii care, fapt paradoxal, cu cît aristocratul era de rang mai înalt, se deplasa mai încet, mai fără grabă. Trăsurile, caleștile erau trase de boi, nu de cai.

Perioada Nara reprezintă un timp de înflorire deosebită a culturii. În Japonia, pătrunde vijelios civilizația chineză și, prin ea, iar în parte și direct, civilizația indiană (pînă în prezent, în ceremonialul curții imperiale s-au păstrat spectacolele de dans *riningaku* aduse din India, iar despre gradul în care japonezii cunoșteau literatura Indiei și limba ei pledează alfabetul nipon *godzinon*, elaborat de sanscritologii japonezi — „sittan-gakusia").

Ar fi greșit să credem că japonezii acestor vremuri, cuprinzînd circa un secol și jumătate (de la revoluția Taika și continuînd cu perioada Nara), ar fi fost încă un fel de semibarbari. Prințul Nakanoe, autorul revoluției Taika, și anturajul lui, erau oameni de o înaltă cultură, cu concepții înaintate pentru acel timp și cu un mod de viață absolut nou. Generația Taika era la nivelul civilizației chineze și indiene. Dar să nu uităm că această civilizație nu a fost creată de ei. Meritul lor a fost numai de a o aduce în țară. Această cultură le-a pus la dispoziție școala,

instruirea, dar nu le-a schimbat esenţa. Prin simplitatea percepţiei şi caracterul elementar (nemijlocit) al simţurilor, japonezii perioadei Nara au rămas aceiaşi, fiind în multe privinţe copiii naturii. În ei s-a păstrat integral sentimentul legăturii indisolubile cu natura, atît de viu prezent la predecesorii lor.

Aria acestei civilizaţii şi culturi în perioada Nara, la fel ca şi în perioada următoare (Heian), a fost foarte restrînsă atît în plan social, cît şi în plan geografic, cuprinzînd doar vîrfurile cele mai înalte ale aristocraţiei din capitală. Celelalte pături din restul ţării au rămas aproape neatinse de fenomen, ca pe vremuri.

Secolul al VIII-lea aduce întărirea propietăţii de stat asupra pămîntului în Japonia, a monarhiei statului feudal timpuriu, a puterii centralizate şi aparatului administrativ. Evoluţia spre stadiul feudalismului mediu-dezvoltat (în care proprietatea asupra pămîntului trece în mîinile feudalilor) şi al cărui germene se afla acum în devenire, avea să se desăvîrşească abia pe la mijlocul secolului al X-lea.

Lupta surdă, dar acerbă, în sînul păturilor conducătoare n-a contenit să se desfăşoare în epoca Nara. Unii reprezentanţi ai vechii aristocraţii gentilice (în frunte cu neamul Otomo), înlăturaţi de la putere după revoluţia Taika, aspirau să-şi recîştige poziţiile pierdute, avînd drept adversar gruparea care a beneficiat de revoluţie şi care era condusă de familia Fudzivara. În jurul anilor 780, partida Otomo este zdrobită definitiv. După înfrîngerea resturilor vechii nobilimi, clanul Fudzivara iniţiază o politică de subminare a puterii împăratului. În cadrul acestei politici, în anul 798, micadoul este determinat să-şi transfere reşedinţa din oraşul Nara într-un alt oraş (construit şi el după modelul capitalei chineze de atunci), în provincia Imasiro, provincie în care se aflau domeniile Fudzivara. Această nouă capitală a Japoniei a primit denumirea Heian-ke sau Heian (Capitala liniştii şi a păcii). Şi într-adevăr, se inaugurează o epocă de circa patru secole de linişte şi pace pentru Ţara Soarelui Răsare, China, fiind măcinată de răzmeriţe interne, este sustrasă dorinţei şi putinţei de a ataca insulele nipone. În acelaşi timp, se diminuează continuu şi fluxul impetuos al influenţei culturale chineze. Relaţiile diplomatice se reduc pînă la întrerupere completă. Japonia obţine răgazul necesar pentru a putea da replică valului civilizator venit din exterior şi să-l asimileze pe datul ei. În acest context, urmează o epocă de mare strălucire culturală, epoca Heian, sau epoca Fudzivara. Heianul, care ulterior s-a numit Kioto, rămîne capitala Japoniei pînă în anul 1868.

Lipsindu-i pe împărați de puterea reală, Fudzivara urmăresc și în bună parte reușesc să desacralizeze conceptul „originii divine" a micadoului, fapt oglindit în literatura secolelor IX—XI, în care nu se mai află nici urmă din concepția întîlnită în *Kodziki* și *Nihonghi*.

Devenind cîrmuitorii de fapt ai țării, Fudzivara au căutat să-și oficializeze puterea, atribuindu-și posturile de regenți, cînd împărații erau minori și de cancelari, cînd suveranii deveneau majori (în pofida faptului că aceste funcții nu erau prevăzute în codexul *Tayhore*). Astfel, membrii casei Fudzivara au cîrmuit țara de pe la mijlocul secolului al IX-lea, pînă la jumătatea secolului al XI-lea. In tot acest timp, împărătesele Japoniei au fost fiicele clanului Fudzivara, iar moștenitorii tronului, nepoții acestei familii.

Pierderea puterii efective de către monarhi a fost și consecința trecerii în timp și din ce în ce mai masiv a proprietății pămîntului în miinile feudalilor. Prin împroprietărirea necontenită, sub o formă sau alta, a funcționarilor provenind din aristocrație, pămînturile statului se împuținau și odată cu ele și veniturile casei imperiale, astfel că pentru acoperirea nevoilor crescînde pentru întreținerea aparatului administrativ (foarte numeros) central și periferic, trebuiau mărite impozitele și intensificată exploatarea țăranilor. Ajunși în sapă de lemn, aceștia își părăseau loturile, pribegind prin țară sau aciuindu-se pe moșiile feudalilor, care fiind scutiți de impozite, își puteau permite să creeze condiții de viață mai puțin haine țăranilor transfugi.

Istoria acestei epoci este plină de răscoale țărănești care uneori cuprindeau provincii întregi, cum a fost cazul provinciei Tikugo în anii 877—884. Alteori, răscoalele se extindeau ajungînd pînă în împrejurimile capitalei.

Bineînțeles că în asemenea condiții, drumurile țării nu erau lipsite de primejdii pentru călători.

„Nimic mai paradoxal în Japonia decît tabloul acestei epoci. Pe de o parte o înflorire strălucită a civilizației, un nivel înalt al învățămîntului și culturii, un fast și rafinament al vieții și comportamentului de fiecare zi, o dezvoltare ieșită din comun a raporturilor reciproce în plan social, un aparat politic complicat și diversificat, înflorirea artelor și o strălucire cu nimic comparabilă a literaturii, iar pe de altă parte o decădere a tehnicii și economiei, înăsprirea moravurilor, uneori frizînd sălbăticia, ignoranța, incultura și situația cu adevărat dezastruoasă a maselor populare. În epoca Heian, stau față-n față barbaria și rafinamentul,

fastul și sărăcia, o instrucție foarte înaltă și o incultură crasă, lucrări admirabile de artă aplicată și cele mai primitive obiecte necesare vieții de fiece zi, calești elegante și drumuri de netrecut, palate strălucite și bordeie șubrede, un singur oraș înfloritor, planificat și construit după ultimul cuvînt al urbanisticii și tehnicii construcțiilor și țara întreagă — un sat ca din epoca primitivă, titluri sonore de «miniștri», «cancelari», «mareșali ai curții», «doamne de onoare» etc., etc. și populația care-și cunoștea doar superiorul imediat, apropiată organic numai de ierarhia gentilică proprie. A fost timpul celor mai frapante contraste, al celor mai incongruente extreme, fără egal în istoria Japoniei." (N. I. Konrad).

II

Este greu, dacă nu imposibil, a înțelege climatul spiritual al epocii, societatea, oamenii acelor timpuri, psihologia și felul lor de a fi, fără a cunoaște convingerile lor religioase, modul de a privi lumea și viața.

Religia de baștină a Țării Iamato a fost sintoismul, care ulterior, în păturile culte ale societății nipone, a făcut casă bună cu budismul.

Sintoismul, expresie a unui animism primitiv, nu era de fapt o religie în adevăratul sens al cuvîntului, neavînd o doctrină teologică închegată. El reprezenta însumarea credințelor populare locale din diferite regiuni ale țării, care apoi, sub influența curții și a templelor sinto din provincia Ise, au concurat la organizarea cultului împăratului. Acest cult nu avea un substrat teologic și nu se baza pe nici un text canonic. Oamenii se închinau așa numitelor zeități *kami*, duhuri protectoare ale fertilității, creșterii, duhuri ale fenomenelor naturale, cum ar fi cele ale vîntului, ploii, furtunii, ale corpurilor cerești (soare, lună), ale naturii neînsuflețite (rîuri, munți, văi, stînci, căderi de apă), ale plantelor, animalelor, duhurilor strămoșilor etc.

Fiecare familie, clan, localitate își avea duhul său protector, un *kami* al său. Împărații decedați, oamenii de artă, scriitorii, poeții, savanții, erau ridicați la rang de *kami*, fie în mod oficial, de către preoții templelor sinto, fie în mod spontan, stihinic (ca de exemplu savantul și poetul Sugavara Mitidzane, care după moarte a început să fie considerat zeu protector al literaturii).

Zeitățile locale ale antecesorilor neamului imperial au devenit obiectul cultului tuturor japonezilor (zeița soarelui, Amaterasu Omikami; zeul furtunilor, Susanoo-no-mikoto; strămoșii insulelor Japoniei, Idzanami și Idzanaghi și alții).

Ființa umană, conform sintoismului, trăiește într-o lume guvernată de zeitățile *kami*. Lumea le aparține lor, și obligația omului este să trăiască așa fel în această lume, încît să nu le jignească și să le ofere lucruri plăcute. Duhurile depind de oameni, fiindcă numai oamenii le hrănesc și le fac pe plac. La rîndul lor, oamenii depind de *kami*, fiindcă ei sînt atotputernici.. Zeitățile *kami* cele bune au populat lumea coborînd din Cîmpia cerului înalt *(Takamagahara)*, iar cele rele au ieșit din Țara întunericului *(Eominokuni)*.

Ca totul să meargă bine și *kami* să fie mulțumite, ele trebuie venerate în temple și în viața de toate zilele, prin aducere de jertfe, prin rugăciuni, printr-o mulțime de ritualuri și acțiuni cu caracter ritual: muzică, dans, procesiuni pitorești etc., fără a fi neapărat aceleași în toate templele sinto și în toate regiunile.

Sintoismul are particularitatea de a nu respinge nici o altă religie. Închinîndu-se zeităților-kami omul putea fi în același timp călugăr budist.

Budismul, care pătrunde în Japonia începînd din secolul al III-lea, din Coreea și China, și care își are rădăcinile în India, este credința căreia i-a fost sortit să fie aproape singura religie demnă de acest nume în întregul Orient.

Budismul, în toate variantele lui, consideră universul o entitate fără început în timp, și fără limite în plan spațial. Tot ce compune această entitate, inclusiv omul cu tot ce-l înconjoară, inclusiv natura neînsuflețită, constă din particule *(dharme)* organizate într-un anume fel. Aceste particule și formele concrete alcătuite de ele, precum și universul în totalitatea lui, se află în continuă mișcare. Realitatea se schimbă în orice moment, dar elementele ce o formează sînt veșnice și fără început. Pe această concepție se bazează și ideea budistă a nașterilor succesive (așa numitele reîncarnări). Conform acestei concepții, omul, ca tot ce există, nu provine din nimic, și nu trece după moarte în nimic. Nașterea lui semnifică un nou mod de combinare a dharmelor fără-de-început, iar moartea — disponibilitatea lor de a se organiza într-alt fel. Astfel încît viața ființei umane nu constituie decît o scurtă clipă, o foarte mică verigă în lanțul nesfîrșit al nașterilor și morților succesive. Modul însă cum se organizează dharmele semnificînd nașterea unui anume om concret, cu toate caracteristicile lui de ordin social, moral etc., este predeterminat de legitatea generală, morală și fizică a cauzalității: faptele bune sau rele din viețile anterioare. În funcție de aceasta, omul se poate naște om sau plantă, insectă, animal etc. și existența lui se află sub semnul celor săvîrșite în viețile anterioare ca o răsplată a acestor fapte. Aceasta constituie ideea de *karma*.

Din toate învățăturile budiste, în Japonia perioadei Heian, au prins doar două : ideea efemerului vieții și ideea de *karma*.

Sincretismul religios budisto-sintoist a apărut chiar de la începuturile răspîndirii budismului în Japonia și se păstrează pînă în zilele noastre. Japonezii nu erau deloc dispuși să-și ignoreze zeii lor naționali. În conștiința budiștilor niponi, zeii și numenoșii buddha trăiesc laolaltă, și omul trebuie în permanență să țină seama de acest lucru.

Niponii îi considerau, în același timp, pe cei morți și renăscuți în alte lumi budiste, sau sub altă înfățișare fizică trăind în această lume, că își continuă existența aflîndu-se alături de ei în calitate de *kami*. Soarta omului depinde în același timp și de propria lui *karma*, și de meritele strămoșilor direcți.

În viața de toate zilele, sincretismul își găsește expresia în îndeplinirea concomitentă a ritualelor de proveniență diferită, a respectării interdicțiilor impuse de ambele religii. Judecînd după consemnările *Jurnalului Sarasin*, destinul omului este stabilit de *karma* lui, dar în același timp, autorul implică și participarea zeităților-*kami* în stabilirea soartei individului uman.

Familia imperială împărtășea și sintoismul, și budismul. Împăratul, zeitate sintoistă în carne și oase, era supus legilor karmei. Astfel în *Legenda despre casa Taira* (capitolul „Moartea suveranului"), împărăteasa-mamă, aflîndu-se împreună cu fiul ei, împăratul-copil Antoku, pe corabia înconjurată de flota vrăjmașă a familiei Minamoto, hotărește să se arunce în mare împreună cu fiul ei, pentru a nu se preda dușmanului. La întrebarea copilului : „Unde doriți să mă duceți ?", împărăteasa răspunde : „Oare împăratul încă nu știe aceasta ? În viața trecută, Dumneavoastră ați respectat cu sfințenie toate cele zece porunci, și iată, drept răsplată, v-ați născut „Stăpînitor al celor o sută de mii de cvadrigi". Însă asupra-Vă planează un destin rău, și zilele Dumneavoastră se vor sfîrși azi. Îndreptați-Vă privirea spre răsărit și luați-Vă rămas bun de la templul sfînt Ise (sintoist — n.n.).

Apoi, îndreptați-Vă privirea spre apus și încredințați-Vă lui Buddha și sfinților, care vor ieși din „Pămîntul curat al apusului" să ne întîmpine... Eu am să Vă conduc în pămîntul fericit — în rai!"

Sintoismul cuprindea toate păturile sociale ale Japoniei, fără excepție ; budismul doar cercurile culte, iar doctrina confucianistă, aristocrația de curte și familia imperială.

În *Frumoasa Otikubo* ecoul confucianismului străbate în simțul datoriei față de părinți, atît de viu la eroina romanului.

III

Femeia epocii Heian se bucura de un statut de libertate necunoscut nicăieri în lumea feudală.

Relațiile matrimoniale aveau unele particularități. Aristocrații erau adesea poligami, aveau uneori mai multe soții (în afară de țiitoare), dintre care una era principală și se numea „doamna din odăile dinspre miazănoapte" (*kitanokata*), întrucît locuia, conform obiceiului, în pavilionul septentrional al palatului familiei, pe cînd celelalte — în cîte o clădire separată primită de la părinții lor.

De obicei, tinerii căsătoriți locuiau la părinții soției, în sarcina cărora rămînea întreținerea familiei nou înjghebate. Alteori, fiecare membru al tînărului cuplu locuia la părinții lui, soțul venind să-și viziteze soția (așa-numitul obicei matrimonial *tsumadoi*). Încetarea vizitelor era echivalentă cu divorțul. Mai rareori tinerii se mutau într-o casă nouă, care nu era nici a părinților fetei și nici a băiatului. Dar și în acest caz sarcina întreținerii cuplului revenea tot părinților fetei, iar casa primea numele ei, nu pe al băiatului. Părinții lăsau moștenire casa fiicei, nu băieților. Într-o societate feudală care provenea direct din stadiul gentilic, fără a trece prin formația sclavagistă, toate acestea semnificau reminiscențe ale matriarhatului. Poate de aceea sistemul chinez de supunere oarbă a femeii față de bărbat nu a avut nici un răsunet în Japonia acelor vremuri.

Femeia epocii Heian și-a păstrat independența materială, avînd dreptul de a poseda bunuri, moșii și palate, de a le moșteni și transmite urmașilor. Ea nu putea fi măritată împotriva voinței ei. Ea își putea părăsi soțul și alege nestingherită pe altul, sau fără a-și părăsi soțul să aibă amant cunoscut de anturaj. Se comporta liber în relații, chiar și cu bărbați de rang înalt. Încă înainte de Heian, femeia nu era stingherită în manifestările ei. Ea beneficia în egală măsură cu bărbatul de învățămînt și cultură, de participare la ceremoniile laice și religioase, etc. Printre poeții antologiilor oficiale și neoficiale întocmite în secolele VIII—IX, figurează numeroase femei. Încă înainte de perioada Heian, deci, rolul femeii în cultură era considerabil. În perioada Heian însă, femeia cucerește și în literatură, și în viață o poziție de prim rang. Ea devine elementul necesar întregii vieți a Heianului. În jurul femeilor era concentrat întregul estetism și rafinament al emoției, caracteristic „Capitalei liniștii și a păcii", în mare măsură ele dînd tonul și creînd atmosfera vieții de atunci. Apar poete și prozatoare, unele geniale, care compun *tanka*, scriu povestiri și romane, observă cu mare finețe și consemnează în însemnările,

jurnalele de zi și eseurile lor cele mai diverse și neașteptate aspecte ale vieții și psihologiei individuale și sociale, contemporane lor.

În cadrul curții, pentru femei era prevăzută o scară de ranguri, titluri, funcții, similară cu cea a bărbaților.

Dacă în ce privește poezia, femeile erau pe deplin egale cu bărbații, ca talent și faimă literară, în proză supremația femeilor a fost zdrobitoare. În epoca Heian au apărut circa două sute romane, povestiri, jurnale personale, memorii, eseuri, majoritatea fiind scrise de femei, iar capodoperele — numai de femei. Din această producție s-au păstrat circa douăzeci de titluri.

Cine au fost femeile care le-au scris? Despre autoarea jurnalului personal cunoscut sub denumirea *Jurnalul unei vieți efemere*, apărut la sfîrșitul secolului al X-lea, se știe între ce ani a trăit (935—995), se știe cine a fost tatăl ei, cu cine a fost căsătorită, prin ce s-au remarcat frații ei, cu cine au fost căsătorite surorile ei, cînd l-a cunoscut pentru prima dată pe soțul ei și ce obiceiuri avea acesta, ce rol avea la curte socrul etc. Se cunosc poeziile ei incluse în antologii celebre, sau cu care a participat la întrecerile de poezie de la curte, se cunosc chinurile geloziei față de soț, aventurile amoroase ale prietenelor ei etc., etc. Un lucru nu se știe: numele ei.

Aristocraților din Heian, de obicei, nu li se spunea pe nume. Ei erau numiți după localitatea unde trăiau sau unde s-au născut, după vreun eveniment mai însemnat din viața respectivului, după rangul sau funcția de la curte. Astfel că porecla se schimba destul de des. Nici numele de botez japonezul medieval nu-l purta toată viața, avînd un nume cînd era copil, altul la maturitate și altul în eventualitatea că se călugărea. Scriitorii foloseau pseudonime, uneori foarte multe. Orice nume nou, pseudonim, poreclă, titlu, se trecea în tabelele genealogice, registrele templelor, în cronici și alte documente oficiale. Aceasta în ce privește bărbații. Copilul de sex feminin însă nu era înregistrat în nici un act oficial. Astfel că numele adevărat al autoarei acestui jurnal a rămas pînă azi necunoscut. Cazul ei nu constituie o excepție, ba din contra. Nici una din scriitoarele epocii nu-și pomenește în scrieri numele, de asemenea nici vîrsta. Doamnele erau numite după poreclă, la care se adăuga eventual titlul, alteori se folosea numai titlul, funcția, domiciliul. Titlul (*sikibu*, *senagon*, *emon*, *daybu* etc.) care se adăuga la poreclă era de fapt al tatălui sau al soțului.

Autoarea *Jurnalului unei vieți efemere*, primul jurnal personal din istoria literaturii japoneze, scris de o femeie, se numea *Mititsuna-no haha (mama lui Mititsuna)*, după numele singurului ei fiu, Fudzivara Mititsuna, funcționar la curte și poet. Mititsuna-no haha nu era numai una din

cele mai frumoase femei ale timpului, ci și una din cele 36 poete considerate a fi cele mai bune din întreaga epocă Heian. Ea făcea parte din acea categorie de oameni, care din fragedă copilărie și pînă la sfîrșitul vieții aveau contingențe cu literatura, dar și cu politica. Unul din frați a ajuns guvernator, iar fratele mai mic, Fudzivara Nagato, a fost un poet cunoscut al Heianului. Nepoata de frate a Mititsunei haha a devenit cunoscuta scriitoare al cărei nume de asemenea nu se cunoaște, autoarea *Jurnalului Sarasin.*

Soțul Mititsunei haha, Kaneie Fudzivara, care nu era lipsit de talent poetic, ajunge prim ministru (în 977), o căsătorește pe fiică-sa Sensi (de la o altă soție) cu împăratul En-yu (959—991) și prin protecția ei devine regent (*sesse*), iar în anul 989, prim-ministru.

Al cincilea fiu al lui Kaneie (tot de la altă soție) este celebrul Fudzivara Mitinaga (966-1027), el a realizat performanța de a da pe rînd de soție împăraților niponi trei din fetele sale, cîrmuind de fapt Japonia timp de treizeci de ani în calitate de regent sau cancelar al auguștilor săi nepoți.

Mitisuna-no haha s-a căsătorit la 18—19 ani, fiind a doua soție a lui Kaneie Fudzivara. La un an după căsătorie, naște pe singurul ei fiu, Mititsuna, iar după 2—3 luni soțul ei încetează de a o mai vizita, fiind prins în mrejele unei curtezane. Tot restul vieții acestei femei este plin de grija și dragostea pentru fiul ei și de avatarurile vieții conjugale cu un soț infidel aproape pînă la moarte.

Despre autoarea *Jurnalului lui Idzumi-sikibu*, scris cel mai probabil la începutul sec. al XI-lea, se cunosc mult mai puține lucruri. Idzumi-sikibu nu este mai puțin celebră decît mama lui Mititsuna. Ea este considerată „drept unul din cele trei genii ale literaturii Heian" (celelalte două fiind Sei-senagon și Murasaki-sikibu), iar viața ei personală a stîrnit multe discuții în cercurile capitalei.

Anii cînd s-a născut și a murit scriitoarea se presupun a fi 980 și 1030. Locul nașterii nu se cunoaște. Tatăl ei se numea Oe-no Masamune și a fost guvernator în mai multe provincii, apoi funcționar superior ținînd de suita lui Masako, soția ex-împăratului Reydzei, și iar guvernator. Fiica lui Masamune, al cărei nume de copil era Omotomaro, a crescut în anturajul curții. În anul 999, fiind deja o poetă cunoscută, se căsătorește cu Tatibana Mitisada, un prieten al tatălui ei, mai în vîrstă cu 12—14 ani, guvernator și el în provincia Idzumi, de unde și porecla poetei — Idzumi-sikibu. După doi ani, scriitoarea se întoarce în capitală, părăsindu-și soțul definitiv. Urmează aventura amoroasă cu frivolul prinț Tametaka (977—1002), fiul fostului împărat Reydzei. Prin-

ţul a uitat de soţie, iar Idzumi-sikibu trebuia să se întoarcă la bărbat. În anul 1002, prinţul Tametaka moare, soţia prinţului se călugăreşte, iar Idzumi-sikibu poartă doliu timp de un an. La parastasul de un an, se lansează într-o nouă aventură amoroasă cu fratele mai mic al decedatului, prinţul Atsumiti, aventură care durează timp de patru ani. În anul 1007, Atsumiti moare, fapt care constituie o adevărată tragedie pentru scriitoare. În anul 1009, ea este primită în suita împărătesei Akiko, fata lui Fudzivara Mitinaga. În aceeaşi suită erau Murasaki-sikibu şi alte scriitoare. După 3—4 ani, Idzumi-sikibu se căsătoreşte cu vasalul lui Fudzivara Mitinaga, Fudzivara Iasumasa, şi pleacă împreună cu el în provincia unde fusese numit guvernator. În 1018, singura fiică a poetei (de la primul ei soţ) naşte un fiu provenit de la Fudzivara Norimiti (fiul lui Fudzivara Mitinaga, atotputernicul stăpîn al Japoniei).

Nu mult înainte de a muri, Idzumi-sikibu divorţează de ultimul ei soţ.

Moştenirea literară a scriitoarei este enormă. A lăsat, în afară de *Jurnalul lui Idzumi-sikibu*, peste 1500 de poezii.

Celebra Murasaki-sikibu este creatoarea nu mai puţin celebrului roman *Genzi monogatari*, capodoperă a literaturii japoneze şi pisc de neatins al limbii nipone *(vabun)*, capodoperă a renaşterii antice orientale, operă fără egal în lumea asiatică şi europeană din acele timpuri şi unul din monumentele literare de vîrf ale umanităţii din toate timpurile, un roman global fără tendinţe moralizatoare, unul dintre marile romane ale lumii. Autoarei nu i se cunoaşte numele adevărat (nici de copil, nici de adult). Nu se cunoaşte cînd s-a născut nici cînd a murit. Se presupune că a părăsit această lume în jurul vîrstei de 36 de ani. Provine dintr-o familie aristocratică de rang mediu (ramura nordică a familiei Fudzivara) cu vechi tradiţii literare pe linie maternă şi paternă. Copilăria şi-o petrece într-un mediu de înaltă elevaţie culturală. Cunoaşte la perfecţie tradiţiile şi literatura japoneză de limbă niponă *(vabun)* şi de limbă chineză *(kambun)*. Cunoaşte perfect limba chineză şi literatura clasică chineză. În anul 999, se căsătoreşte cu Fudzivara Nobutaka (funcţionar la curte), ea avînd (se presupune) 21 ani, iar el 47. Se pare că la început a fost fericită în căsnicie (după cum ar reieşi din versurile scrise atunci). La un an după nuntă, se naşte fiica lor Kensi. Iar anul următor, soţul ei devine „un oaspete care nu mai vine acasă" şi scriitoarea rămîne văduvă (prin divorţ). Pentru ea, faptul constituie o tragedie. Intenţionează să se călugărească dar o împiedică copilul.

Fire liniștită, introvertită, cunoscătoare perfectă a micilor șiretlicuri feminine ale prietenelor ei, detașat-binevoitoare și cuprinsă din cînd în cînd de pesimism, începe să lucreze la povestirea care avea să devină *Genzi monogatari*. Primele capitole se citesc din mînă-n mînă, scriitoarea ajunge foarte cunoscută și este invitată să facă parte din suita împărătesei Akiko, unde rămîne între anii 1005—1007. Aici este numită To-sikibu (*To* fiind pronunțarea niponizată a primului semn din cuvîntul Fudzivara), apoi, la propunerea împăratului Itidze, a primit porecla Nihongino-mitsubone (ad litteram : Doamna Analele Japoniei). Faptul este relatat chiar de scriitoare în jurnalul ei :

„Micadoul a poruncit să se citească *Genzi monogatari*. Toți ascultau, iar el binevoi să spună :

— Se pare că ea a citit *Analele Japoniei*. Este într-adevăr un talent.

Exprimînd această opinie, suveranul a spus, adresindu-se demnitarilor :

— Este un talent uimitor.

Și m-au poreclit Nihongi-no-mitsubone — „Doamna Analele Japoniei."

Romanul *Genzi monogatari*, o uriașă frescă literară, cuprinzînd 54 capitole, este terminat în jurul anului 1010. Scriitoarea a mai lăsat posterității multe *tanka* și două caiete din *Jurnalul lui Murasaki-sikibu*.

Numele rămas în istorie îi vine de la una din eroinele romanului — Murasaki.

În capitolul al XXV-lea al romanului, autoarea (prin intermediul eroului) spune :

„Da ! Femeile se nasc pe lume doar pentru a fi amăgite de bărbați" !

În altă ordine de idei, în același capitol spune :

„Povestirile ne descriu totul, ce s-a întîmplat pe lume începînd din însuși secolul zeilor. Analele Japoniei *(Nihongi)* abordează numai o față a lucrurilor.

Iar povestirile conțin cele mai felurite amănunte.

Autorul, desigur, nu povestește așa cum este în realitate, spunînd fiecărui lucru pe nume. El transmite numai ceea ce nu mai poate ține ascuns în inima lui ; tot ce a văzut și auzit într-o viață de om în lumea asta — și bun, și rău."

*
* *

Este unanim recunoscut că în epoca Heian, literatura și în special proza scrisă de femei (exclusiv în limba maternă — *vabun)*, atinge culmi necunoscute nicăieri în lume, nici atunci și nici ulterior, în Orient sau Occident.

Paradoxul este dublu: renașterea antică a Orientului, pregătită și realizată de indieni și chinezi, își află capodoperele nu în China, ci în Japonia, și anume în proză, în proza scrisă de femei (în limba niponă).

De ce anume scrisă de femei?

De ce numai atunci, și acolo?

Răspunsul nu este simplu.

În primul rînd nu se poate trece cu vederea faptul că Japonia secolului al VII-lea, aflată în plină orînduire gentilică, intră direct și masiv în contact cu civilizația și cultura cea mai evoluată a timpului, cultura chineză. Din punct de vedere social-economic, China se afla în plin feudalism. Iar feudalismul în China venea după o lungă perioadă de orînduire sclavagistă, în cursul căreia, în planul psihologiei sociale și individuale, s-a pierdut orice urmă de matriarhat, orice urmă de egalitate între sexe caracteristică societății de tip gentilic.

În Japonia, feudalismul a fost introdus „brutal", într-o scurtă perioadă de timp, urmînd direct orînduirii gentilice și fără a trece prin secole de sclavagism. În aceste condiții, aristocrația feudală japoneză nou creată (de fapt transformată din nobilimea gentilică), se adaptează la noile realități economice, sociale, administrative, adoptă eticheta curții precum și semnele exterioare ale civilizației noi (îmbrăcăminte, comportament, etc.), adoptă scrisul și limba chineză ca limbă oficială și a administrației de stat, însă păstrează, aproape nealterat, în planul psihologiei individuale și sociale, în planul trăirii și a felului de a concepe lumea, vestigiile matriarhatului, sentimentul egalității dintre sexe, prezent la obștile gentilice. Animismul, religia de baștină — sinto, în care vestigiile matriarhatului sînt vii (vezi cosmogonia sinto), rămîn adînc ancorate în sufletul japonezului, inclusiv a noii arstocrații feudale.

Spre deosebire de ce se întîmpla atunci în China (și ce avea să se întîmple și în Japonia în perioadele următoare epocii Heian), nobilimea Heianului nu conferea femeii rolul de sclav al bărbatului, ci dimpotrivă, considera femeia elementul *sine qua non* al vieții Heianului. Asupra femeilor și în jurul lor se concentra acel estetism și acea emoționalitate (strunită) care plutea pretutindeni în atmosfera „Capitalei liniștii și a

păcii". Iar în condițiile în care fiicele clanului Fudzivara deveniseră elementul absolut necesar în mecanismul menținerii puterii efective în mîinile acestui clan, ele fiind în decurs de cîteva secole neintrerupt soții și mame de împărați (considerați zeități vii ale religiei sinto), aristocrația capitalei nu-și putea permite luxul desconsiderării femeii în nici un plan (social, psihologic, economic, politic, cultural și în special estetic).

În acest climat al Heianului, în care limba oficială, limba administrației și științei era chineza, femeile, avînd aceeași cultură cu a bărbaților, dar fiind și rămînînd sursa vie a limbii materne, o cultivau intens în corespondența intimă, în poezie (care era nelipsită în scrisori, în conversația galantă particulară, sau din cadrul ceremonialului curții), în jurnalele și însemnările personale în care consemnau evenimentele zilei, cancanurile, bîrfele, comportarea diverselor cunoștințe și personalități, relatări asupra turnirelor și întîmplări de la ceromoniile și procesiunile religioase sau laice etc., dînd dovadă de un simț de observație deosebit și de o capacitate ieșită din comun de a pătrunde în cele mai fine meandre ale sufletului omenesc.

Aceste însemnări, aceste jurnale, au format din aristocratele Heianului prozatoare de prim rang. Și dacă Heianul ar fi dat literaturii lumii numai pe Murasaki-sikibu și pe Sei-senagon, ar fi fost suficient ca să fie considerat epoca de aur a literaturii nipone, iar fenomenul ca fiind unic în istoria culturii pe plan mondial.

IV

Romanele din acest volum sînt produse ale epocii Heian.

POVESTEA BĂTRÎNULUI TAKETORI (Taketori monogatari) este considerată a fi prima proză literară japoneză, scrisă în limba niponă, ajunsă pînă la noi. Autorul nu se cunoaste. Nu se știe exact cînd a fost scrisă (839 ?).

Deja la începutul secolului al XI-lea, se bucură de aura vechimii, fiind considerată „strămoșul romanului japonez". Fără îndoială, autorul a fost un om cult, bun cunoscător al basmului popular japonez, al budismului și legendelor daoiste (populate cu zîne cerești, elixirul nemuririi, călugări vrăjitori, insula vrăjită Horai care ne trimite la grădinile Hesperidelor și la insulele fermecate din legendele celtice etc.), precum și al vieții de fiece zi din perioada Nara (personajele romanului poartă numele real al unor persoane care au trăit în această epocă). Romanul este un amestec de basm și scene de mare realism, nelipsit de umor și satiră, fapt care ne face să presupunem că scriitorul provenea din tagma

funcționărimii de rang modest (care nu-și pierduse legăturile cu „păturile de jos"), dispus să-și manifeste atitudinea critică față de diverși potentați ironizați cu savoare în carte.

POVESTEA FRUMOASEI OTIKUBO (Otikubo monogatari) este scrisă în a doua jumătate a secolului al IX-lea, la numai cîteva decenii după *Taketori monogatari*. Autorul este necunoscut. Aceste cîteva decenii au fost suficiente pentru ca în roman elementele de basm să fi dispărut complet, nerămînînd nici urmă de miracol, afară de miracolul iubirii.

Și cu toate că Otikubo ne trimite cu gîndul la Cenușăreasa din basmele europene, romanul prezintă personaje vii care trăiesc în societatea reală a timpului respectiv, motivația acțiunilor fiind veridică în planul existenței reale, descrise cu multe amănunte.

Tehnica scrisului este cu totul alta, nouă. Autorul apelează la dialog, la corespondența scrisă, în locul abuzului de descrieri, fapt care conferă prozei sale un caracter viu. Adesea scriitorul se adresează cititorului, fie pentru a-i solicita atenția, fie avertizîndu-l că va trece peste amănuntele inutile.

Aceste elemente conferă prozei însușirea de a fi citită și azi fără sentimentul distanței în timp.

Romanul *Otikubo monogatari* reprezintă o treaptă importantă în evoluția prozei literare japoneze, spre marele roman al epocii Heian (scris de femei), intrat definitiv în panteonul capodoperelor literaturii universale.

AL. IVĂNESCU

Notă

Surse bibliografice folosite : N. I. Konrad, *Iaponskaia literatura*, Izd. „Nauka", Moskva, 1974 ; V. N. Goregliad, *Dnevniki i esse v iaponskoi literature X—XIII vv.*, Izd. „Nauka", Moskva, 1975 ; *Vsemirnaia istoria*, tom III, G. I. P. L., Moskva, 1957 ; *Kratkaia literaturnaia ențiklopedia*, tom 8, Izd. Sov. ențiklopedia, Moskva, 1975 ; *Mifi narodov mira*, Izd. Sov. Ențiklopedia, Moskva, 1980—1982.

POVESTEA BĂTRÎNULUI TAKETORI

I

Naşterea miraculoasă a strălucitoarei Kague-hime

Nu în zilele noastre, ci demult, tare demult a trăit bătrînul Taketori. Cutreiera dealuri şi văi, tăia bambus şi meşterea din el fel de fel de lucruri, pe care apoi le vindea. De aceea a şi fost poreclit Taketori — adică „acela care dobîndeşte bambusul". Dar numele lui adevărat era Sanuki-no [1] Miatsukomaro.

Iată că, odată, bătrînul Taketori se afundă în adîncul neumblat al unui hăţiş de bambus şi văzu cum dintr-o mlădiţă se revărsa o lumină, de parcă acolo ardea un foc. Minunîndu-se, bătrînul se apropie mai mult, şi... ce-i văzură ochii ! La subsuoara unei frunze strălucea ca o lumină un prunc — o minunăţie de fetiţă, nu cu mult mai mare decît un lat de palmă.

Atunci bătrînul zise : „Din zori pînă-n noapte strîng bambus din pădure ca să împletesc coşuri şi colivii, şi acum iată că am nu o colivie, ci o copiliţă vie, şi nu un coş împletit, ci un gingaş gîngurit. Pesemne că i-a fost sortit să fie copilul meu !"

Luă fetiţa cu multă grijă, o duse acasă şi o încredinţă babei lui spre a o creşte cu dragoste.

Fetiţa era de o frumuseţe nemaivăzută, dar era aşa de mică încît nici n-au mai pus-o în leagăn, ci într-o colivie de păsări cîntătoare.

De atunci, ori de cîte ori se ducea în pădure, bătrînul Taketori trecea pe la bambusul fermecat, şi găsea la fiecare nod al tulpinei lui cîte un bănuţ de aur. Încît, cu vremea, începu să se îmbogăţească.

Fetiţa creştea repede-repede, se înălţa ca o tulpină tînără. Nici nu trecuseră trei luni că se şi făcuse mare, ajunsese fată de măritat. I-au pieptănat părul ca la

---

[1] Particula *no* indică apartenenţa la o treaptă socială respectabilă. La fel şi particula *hime*, îndeplinind aceeaşi funcţie pentru domnişoare.

domnișoare și, după tipicul îndătinat, au îmbrăcat-o în rochia cea lungă numită *mo*.

O țineau ascunsă după un paravan de mătase, ferită de orice privire străină — atît de mult o păzeau și o iubeau. Nimeni pe lume nu se putea asemui cu ea în ce privește frumusețea chipului. Uneori, cînd pe bătrîn îl cuprindea vreo tristețe, era destul să-și privească fiica și orice mohorală îi trecea ca luată cu mîna. Dacă se întîmpla să fie necăjit, ori să se supere pe ceva, de cum
Mult timp încă a mai umblat bătrînul Taketori în
a vedea îi și trecea supărarea.
pădure după bambus. De fiecare dată găsea copacul plin de galbeni și a ajuns bogat cum nu s-a mai pomenit.

Cînd fetița găsită a ajuns la vîrsta cuvenită, bătrînul Taketori l-a chemat pe preotul Ymbe-no Akita din Mimurado, și Akita a botezat-o cu numele de Nayotake-no Kague-hime, ceea ce înseamnă „Fecioara care revarsă lumină și care e zveltă ca bambusul".

Trei zile a durat fericitul praznic. Bătrînul a poftit la ospăț pe toată lumea, fără nici o deosebire. Și toți au petrecut minunat !

II

Vin în pețit mulți oameni de vază

Oameni de tot felul, și mai de rînd, și mai de neam, auzind de frumusețea neasemuită a strălucitoarei Kague-hime, se îndrăgosteau de ea numai din auzite și se tot gîndeau cum s-o ia de soție, cum să facă s-o poată vedea măcar o singură dată. Chiar și megieșii, care își aveau curțile gard în gard cu moșneagul, nici ei nu dovedeau s-o zărească pe Kague-hime. Dar îndrăgostiții umblau în jurul ogrăzii nopți întregi fără a închide un ochi și, făcînd găuri prin gard, se uitau în curte și oftau : „Unde-o fi ? Unde-o fi ?" Și multora li se năzărea că aud : „Care mi-e soțul ? Care mi-e soțul ?" Îndrăgostiții oftau : „Noi ne perpelim, plîngem, iar ea nici că ne ia în seamă, nu ne dă nici un semn, nici o veste..." Iar oamenilor li se părea că aud : „Dorim o nevastă, o nevastă..."

Așa s-au născut cuvintele „soție“ și „nevastă“.

Pețitori de neam veneau cîrduri-cîrduri în sătucul acela amărît, unde părea că nici nu ar fi cu putință să se ascundă vreo frumusețe vrednică de dragostea lor, dar truda li se dovedi zadarnică.

Și totuși mulți încăpățînați nu s-au dat duși. Zile și nopți întregi s-au tot foit pe acolo. Cei cu suflete mai mărunte s-au dumirit însă repede: „Nu e nici o scofală să umbli așa fără rost“. Și s-au lăsat păgubași.

Doar cinci din liota cea multă de pețitori, subjugați de dragoste, n-au vrut să se dea biruiți. Unul dintre ei era prințul Isitsikuri, altul era prințul Kuramoti, al treilea era ministrul de dreapta [1] Abe-no Mimuradzi, al patrulea era marele sfetnic Otomo-no Miyuki și, în sfîrșit, al cincilea era sfetnicul Isonokami-no Maro.

Iată, dar, ce oameni erau cei cinci pețitori.

În lume sînt multe femei, dar îndată ce se întîmpla ca acești admiratori ai frumuseții femeiești să audă de vreo femeie frumoasă pe undeva, nu-și mai găseau astîmpărul, căutînd să dea ochii cu ea. Abia le-a ajuns la ureche zvonul despre frumoasa fecioară Kague-hime, că au și fost cuprinși de dorința s-o vadă, încît nu mai puteau nici să doarmă, nici să bea, nici să mănînce, pierzîndu-și mințile din pricina dragostei. Și au plecat spre casa ei. Dar oricît au stat în fața porților, oricît s-au învîrtit ei împrejurul casei, totul a fost zadarnic. Apoi s-au apucat să-i trimită scrisori, dar tot n-au primit nici un răspuns.

Au compus stihuri triste despre dragostea lor nefericită, dar nici la ele n-au primit răspuns. Ci nimic n-a putut să-i facă să plece și au venit mai departe în casa nevăzutei Kague-hime și în „luna lui brumar“, cînd drumurile sînt troienite de zăpezi și acoperite de gheață, și în „luna lui cuptor“, cînd tună sau prin cer soarele arde nemilos.

Odată, pețitorii l-au chemat pe moș Taketori și, închinîndu-i-se pînă la pămînt, cu palmele aduse a rugăciune, se străduiau să-l înduplece, spunîndu-i:

---

[1] A treia funcție, în ordinea importanței, în consiliul superior de stat (Daidzekan), după ministrul principal și ministrul de stînga.

— Dă fata unuia dintre noi !

Bătrînul le-a răspuns :

— Nu îmi este fiică de sînge, așa că nu o pot sili.

Triști, îndrăgostiții s-au întors la casele lor și au început să invoce zeii, rugîndu-i să le trimită dezlegare de chinul iubirii, dar chinul nu-i slăbea. „Odată și odată va trebui și îndărătnica asta să-și aleagă un soț“, gîndeau pețitorii, pe care nădejdea tot nu-i părăsise, și iar se întorceau să bată drumul în jurul casei nevăzutei Kague-hime, ca ea să-i vadă mereu acolo. Așa trecură zile și luni în șir.

Văzîndu-i pe pețitori la porțile casei sale, bătrînul i-a spus odată frumoasei Kague-hime :

— Copila mea neprețuită ! Tu ești o zeiță cu chip de om, iar eu nu-ți sînt tată de-adevăratelea. Totuși m-am străduit mult ca să te cresc. Vrei să asculți ce aș avea să-ți spun ?

Kague-hime îi răspunse :

— Vorbește, sînt gata să ascult tot ce-mi spui. Eu n-am știut că sînt zeiță și gîndeam că tu ești tatăl meu adevărat.

— M-ai liniștit cu vorba ta cea bună ! exclamă bătrînul. Ascultă deci ! Eu am trecut de șaptezeci, zilele-mi sînt numărate. În lumea asta așa-s rînduite lucrurile : bărbatul pețește fata, iar fata se mărită. După aceea tinerii își clădesc vatra ; familia lor crește, casa înflorește. Și tu, de asemenea, nu vei rămîne nemăritată.

Kague-hime îi spuse :

— De ce trebuie să mă mărit ? Nu mă ispitește acest obicei.

— Stai să vezi. Cu toate că ești tu zeiță, te-ai născut cu chip de femeie. Atîta vreme cît voi fi eu pe lume, așa bătrîn cum sînt, totul poate să urmeze ca și pînă acum. Dar ce are să se întîmple cu tine după ce am să mor ? Iar acești cinci domni de neam ales iacătă-i că tot vin lună de lună și an de an să te pețească. Gîndește-te bine și alege-ți-l pe unul dintre ei ca soț.

Kague-hime îi răspunse :

— Mi-e teamă să nu fac un măritiș nechibzuit. Și apoi nici nu sînt chiar așa de frumoasă. De unde să știu cît de mare e dragostea lor ? Să n-ajung să mă căiesc

mai pe urmă. Oricît de falnic ar fi mirele și oricît de mare i-ar fi neamul, tot n-am să-l iau de soț pînă cînd n-am să știu ce inimă are.

— Vorbești de parcă mi-ai citi gîndul! Dintîi vrei să afli cît de mult te îndrăgește cel care îți este sortit. Da să știi că toți pețitorii tăi îți sînt tare credincioși, tare statornici... De bună seamă că iubirea lor nu-i lucru de nimic.

— Cum poți să-ți dai seama de asta? răspunse Kague-hime. Trebuie mai întîi să-și dovedească iubirea prin fapte. S-ar părea că toți mă îndrăgesc deopotrivă. Cum aș putea ști care dintre ei mă iubește cel mai mult? Așa că, tată, spune-le hotărîrea mea: Acela dintre ei care va fi în stare să dobîndească lucrul dorit de mine, acela mă iubește mai mult decît ceilalți și pe el mi-l voi alege de soț.

— Așa să fie, spuse bătrînul Taketori.

În aceeași seară, abia începuse să se întunece, pețitorii s-au și ivit, ca de obicei, în fața casei. Unul cînta la flaut, altul zdrăngănea din strune, al treilea îngîna un cîntec de dragoste, al patrulea îi ținea isonul cu jumătate de glas, iar ultimul își făcea pur și simplu vînt cu evantaiul... Bătrînul veni la ei și le spuse:

— La drept vorbind, mă simt vinovat față de domniile-voastre. De cîtă vreme veniți la bordeiul meu pricăjit, și tot fără nici un folos. I-am spus fiicei mele: „În curînd am să mor. Zilele-mi sînt numărate. Au venit să te pețească oameni de neam mare. Alege-ți pe unul dintre ei după porunca inimii". Iar ea de colo: „Vreau să-i pun la încercare, ca să mă încredințez că iubirea lor este așa de mare cum se jură ei". La asta n-ai ce să-i răspunzi! Și a mai zis încă: „S-ar părea că toți mă iubesc la fel de mult. Vreau să aflu care mă iubește mai mult decît toți. Spune-le, tată, cuvintele mele: Cine va ști să dobîndească ce îl voi ruga eu, cu acela am să mă mărit". Eu am lăudat-o că bine s-a gîndit. Ceilalți nu vor avea de ce să se supere.

Pețitorii au încuviințat și ei — „Bine s-a gîndit" —, și bătrînul s-a dus să-i spună fiicei sale: „Uite așa și-așa. Se învoiesc să-ți aducă ce vei porunci".

Kague-hime zise :

— Spune-i prinţului Isitsikuri că se află în India un potir de piatră, ca acelea în care călugării adună pomenile. Dar nu-i un potir de rînd, ci e făcător de minuni — însuşi Buddha s-a slujit de el. Să-l caute şi să mi-l aducă în dar. Prinţului Kuramoti spune-i că în Oceanul de la răsărit se află muntele Horai cel vrăjit. Pe acel munte creşte un copac ale cărui rădăcini sînt de argint, tulpina îi este de aur, iar fructele lui sînt mărgăritare albe. Să se ducă să rupă din el un ram şi să mi-l aducă. Apoi, după ce se gîndi un pic, urmă : ministrului de dreapta, Abe-no Mimuradzi, porunceşte-i să-mi facă rost din îndepărtata Chină de veşmîntul ţesut din lîna Şoarecelui-de-foc. Dainagonul [1] Otomo să dobîndească pentru mine piatra care străluceşte în cinci culori şi pe care o poartă la gît un dragon. Este undeva o rîndunică ; rîndunica aceea are o scoiculiţă care ajută femeile să nască uşor, fără chinuri ; tiunagonul [2] Isonokami-no Maro să-mi aducă scoiculiţa în dar.

— Grele însărcinări le-ai dat, se cutremură bătrînul. Asemenea minunăţii n-o să găsească nimeni. Cum să le spun ce le ceri ?

— Da ce mari vitejii le cer ? zîmbi Kague-hime.

— Bine, fie ! Mă duc să le spun.

Se duse la peţitori şi le spuse :

— Uite-aşa şi-aşa. Iată ce vă cere Kague-hime.

Prinţii şi dregătorii cei mari se burzuluiră :

— De ce ne-a dat însărcinări aşa de grele şi care nu se pot îndeplini ? Mai bine ne-ar fi spus să nu mai dăm pe-aici — şi plecară mohorîţi.

III

Potirul de piatră al lui Buddha

Pentru prinţul Isitsikuri viaţa nu mai era viaţă fără Kague-hime. Îşi puse mintea să chibzuiască la ce e de

---

[1] Consilier superior de stat ; titlu înalt din anturajul curţii.
[2] Consilier secund de stat.

făcut. „Chiar și acolo, în India cea îndepărtată, potirul acela este un lucru fără de pereche, se gîndi el. Și de m-aș duce acolo chiar și de-o sută de mii de ori, cine poate să știe dacă l-aș găsi ?“

Prințul era om descurcăreț, isteț la minte și viclean. „Plec în India să caut potirul vrăjit“, porunci el să i se spună frumoasei Kague-hime, și se ascunse într-un loc ferit de priviri străine.

Peste trei ani, luă la întîmplare un potir vechi, din cele pentru strîns pomeni, care-i căzu la îndemînă. Plin de negreală, potirul afumat zăcea în fața statuii smeritului Pindola, în templul din Muntele Negru, județul Toti, provincia Yamato. Prințul Isitsikuri puse potirul într-un săculeț de atlaz, îl legă de o crenguță cu flori de hîrtie și-l duse în dar luminoasei Kague-hime.

„E oare cu putință !“ se gîndi Kague-hime uimită. Se uită și văzu în potir o scrisoare. O desfăcu și citi :

Am trecut prin multe
Pustiuri și mări, căutînd
Acest sfînt potir...
Zi și noapte n-am coborît din șa :
Lacrimi de sînge genele-mi scăldau...

Kague-hime privi potirul să vadă dacă nu cumva luminează, dar nu văzu nici o licărire de lumină, nici măcar cît a unui licurici.

Și trimise vasul îndărăt, împreună cu următoarele stihuri :

Un singur strop de rouă
Strălucește mai limpede în zori
Decît potirul acesta minune.
De ce-o fi trebuit să-l căutați
Ani în șir prin Muntele Negru ?

Prințul trînti potirul în fața porții și, plin de ciudă, declamă :

In razele Muntelui Alb[1]
Păli minunatul potir, —
Ce vină am eu?
Sorbii din potirul rușinii,
Speranța însă mi-e vie.

De atunci se spune despre asemenea nerușinați: „A sorbit din potirul rușinii".

IV

Ramul de mărgăritar de pe muntele Horai

Prințul Kuramoti era un om cu minte ageră. Și-a cerut învoire de la curtea împărătească spunînd că se duce să facă o cură de ape termale la feredeele de pe insula Tsukusi. Iar frumoasei Kague-hime a poruncit să i se spună: „Plec să caut ramul de mărgăritar de pe muntele Horai"[2], și a părăsit capitala. Slugile l-au petrecut pînă la portul Naniva, unde prințul le-a spus că pleacă într-o solie tainică și că nu are nevoie de alai. Și-a oprit numai cîțiva dintre slujitorii cei mai apropiați, iar celorlalți le-a poruncit să se întoarcă acasă.

Spusese că pleacă pe insula Tsukusi numai ca să-și piardă urma. Peste trei zile, s-a întors în ascuns cu aceeași corabie în portul Naniva. A poruncit apoi să fie aduși șase meșteri giuvaergii dintre cei mai buni din țară. A construit pentru ei o casă într-un loc ferit, unde nu putea să pătrundă nimeni, și a înălțat în jurul ei trei rînduri de garduri. Acolo i-a dus pe meșteri. Prințul însuși locuia acolo, ferit de ochii lumii. Înălțind rugăciuni pentru reușita tertipului ticluit, a făcut danii zeilor șaisprezece moșii de-ale sale, apoi le-a poruncit meșterilor să purceadă la lucru cu ajutorul Celui-de-Sus. Și

---

1 Kague-hime este comparată cu Muntele Alb — Saraiama.
2 Conform legendelor daoiste, Muntele vrăjit Horai se află pe insula fericirii, care plutește în ocean, purtată pe capul unei broaște țestoase uriașe. Pe acest munte cresc copaci de jad și de mărgăritar. (O variantă a grădinii Hesperidelor sau a insulelor fermecate din legendele celtice.).

meșterii au izvodit pentru prinț un ram de mărgăritar întocmai precum cel pe care și-l dorea Kague-hime. Isteț a mai fost șiretlicul de care s-a slujit prințul.

Peste trei ani, s-a prefăcut că se întoarce în portul Naniva după o lungă călătorie, trimițînd știre la propriul lui palat : „Corabia mea a sosit". Se făcea că e istovit de moarte în urma îndelungatelor peregrinări ! O mare mulțime venise să-l întîmpine.

Prințul a așezat prețiosul ram într-o ladă de călătorie, pe care a învelit-o în pînză, și l-a dus în dar la Kague-hime.

Lumea a început să vorbească :

„Prințul Kuramoti s-a întors din țări îndepărtate și a adus floarea udumbara [1] cea vrăjită..."

Ajunse știrea la urechile fetei, căreia începu să-i bată inima atît de tare, încît era gata să-i sară din piept, așa era de amărîtă și de speriată : cine știe, poate că prințul Kuramoti a dobîndit într-adevăr victoria asupra ei !

În acest timp, se auziră bătăi în poartă : „A sosit prințul Kuramoti".

— Sînt îmbrăcat ca de la drum ! îi spuse prințul bătrînului venit grabnic să-l întîmpine. Nu mi-am cruțat nici viața ca să dobîndesc acest ram de mărgăritar. Arătați-l frumoasei Kague-hime.

Bătrînul luă ramul și i-l duse fetei. Pe ram era prinsă o scrisoare cu următoarele stihuri :

Chiar de-ar fi trebuit
Să pier de o moarte cumplită
Prin țări depărtate și străine,
Tot nu m-aș fi întors
Fără ramul acesta de mărgăritar...

Frumos era darul, dar Kague-hime nici nu voia să-l privească.

Bătrînul însă se grăbi să vină în iatacul ei și încercă s-o înduplece.

---

1 Udumbara, în sanscrită, arbore miraculos, care, conform unei legende budiste din India, înflorește o dată la trei milenii.

— Uite, prințul ți-a adus ramul de mărgăritar de pe muntele Horai, precum ai poruncit tu, n-ai de ce să te îndoiești. Cum să-ți iei acuma vorba îndărăt? Prințul a venit drept la noi, nici nu a trecut pe-acasă, nici hainele nu și le-a schimbat de la drum. Hai, nu te încăpățîna, ieși să-l întîmpini degrabă!

Fără a scoate un cuvînt, Kague-hime își sprijini obrazul în mînă și se lăsă pradă gîndurilor triste.

Iar prințul urcă pe verandă, cu înfățișarea unui învingător care parcă spunea: „Acum nu mai poate să mă refuze".

Bătrînul sări și el cu gura:

— Arbori de mărgăritar în țara noastră nu cresc, spuse el către Kague-hime. Chiar n-a fost ușor să găsească asemenea minunăție. Cum ai să poți să-l refuzi? Și unde mai pui că e și frumos cum nu se mai poate!

— N-aș fi dorit să răspund stăruințelor tatălui meu printr-o împotrivire hotărîtă, se tînguia Kague-hime, și de aceea i-am cerut prințului cel dintîi lucru care mi-a trecut prin minte. Nu-mi trebuiește ramul de mărgăritar, nici măcar nu vreau să mă ating de el. Nu speram că are să-l dobîndească. Acum ce să fac? Ce să fac?

Dar bătrînul Taketori, fără să ia în seamă ce spunea fata, începu să pregătească dormitorul pentru tineri.

Apoi îl întrebă pe prințul Kuramoti:

— Unde cresc acești arbori minunați, nemaivăzuți, de o asemenea frumusețe cerească?

Prințul începu să povestească:

— Cu doi ani în urmă, în a zecea zi a celei de-a doua luni, am plecat cu o corabie din portul Naniva. Corabia a ieșit în largul mării, dar nu știam încotro să plutesc. Atunci m-au năpădit fel de fel de gînduri: „De ce să mai trăiesc, dacă n-am să ajung la ținta visurilor mele? Mai bine să las corabia în voia valurilor și a vîntului! Dacă mi-e scris să mor, am să mor! Dar dacă soarta va vrea să trăiesc, atunci de bună seamă că voi întîlni undeva în cale acea vrăjită insulă Horai". Corabia plutea pe luciul nemărginit al oceanului, departe de pămîntul natal. Multe nenorociri ne-a fost dat să întîlnim în cale. Stihia valurilor dezlănțuite ne făcea uneori să

credem că dintr-o clipă în alta ne va înghiți abisul mării. Alteori valul izbea corabia de țărmuri necunoscute. Ne împresurau ființe înspăimîntătoare ca niște demoni, gata să ne mănînce de vii. Se întîmpla să pierdem și direcția, neînțelegînd de unde și încotro plutim purtați de valuri. Cînd terminam merindele, adunam ierburi și rădăcini pe insule necunoscute, ca să nu murim de foame. Iar odată ne-am trezit ca din senin cu o dihanie — nu se poate zugrăvi în vorbe înfățișarea ei înfricoșătoare —, gata-gata să ne înghită și pe mine și pe însoțitorii mei. Au fost zile cînd nu ne-am hrănit decît cu scoici de mare. Cîtă suferință am îndurat noi în acele rătăciri sub cerul nemărginit, unde nu ai de așteptat nici un ajutor de nicăieri ! Nu știam încotro ne poartă valurile, sufletul ni se cutremura de spaime...

Așa plutea corabia noastră dusă de curgerea apelor, și iată că în cea de-a cinci suta zi... chiar în a cinci suta zi, dimineața, la ora dragonului, se ivi deodată la orizont muntele ! Noi toți, cei de pe corabie, ne-am înghesuit pe punte și ne uitam la el cu ochi vrăjiți. Muntele cel mare parcă plutea spre noi. Ce minunat era piscul lui ! „Iată muntele pe care-l caut !“ m-am gîndit eu, și sufletu-mi era cuprins de teamă și de bucurie.

Două-trei zile am tot plutit în jurul muntelui, minunîndu-ne.

Deodată, am văzut cum se ivește din adîncul lui o tînără fecioară în odăjdii de zînă cerească. Se ducea să-și umple ulciorul de argint cu apă de izvor. Atunci am coborît de pe corabie pe țărm și am întrebat-o : „Cum se numește acest munte ?“ Fecioara mi-a răspuns : „Se numește Horai“. Nu am cum să zugrăvesc bucuria care m-a cuprins în clipa aceea. Pe urmă am întrebat-o : „Care este numele tău, slăvito ?“ Ea mi-a răspuns : „Numele meu este Ukanuri — Coroniță de peruzea“. Și, spunînd acestea, pieri în bezna muntelui.

Iar muntele era prăpăstios, nicăieri nu se vedea vreo cărare care să urce spre vîrf. Am început să cutreier insula.

Peste tot, pe povîrnișurile prăvălatice, se înălțau copaci ninși de flori de o frumusețe nemaivăzută. Susurînd alergau în jos izvoarele și pîraiele de aur, de argint și

de azur, iar deasupra lor atîrnau poduri împodobite cu pietre scumpe de toate culorile curcubeului. Arborii din preajmă revărsau lumini strălucitoare! Printre ei, arborele cu ramuri de mărgăritar era cel mai nearătos, dar n-am vrut să mă abat de la porunca dată de Kague-hime, așa că m-am mulțumit să rup un ram din el. Muntele Horai este frumos de neînchipuit! Nu are seamăn pe lume — ai tot sta și l-ai tot privi. Eu însă, de îndată ce am rupt rămurica, m-am și grăbit să mă întorc pe corabie. Inima îmi da zor să mă întorc cît mai repede acasă. Din fericire, am avut vînt prielnic și, după patru sute de zile și ceva, am zărit țărmul natal. Drept răspuns la rugăciunile mele fierbinți, zeii mi-au hărăzit o înapoiere fericită acasă. Chiar ieri m-am întors în capitală și, fără să-mi schimb măcar hainele pline încă de bura sărată a mării, m-am grăbit să ajung aici. Și iată-mă!

Bătrînul își mărturisi înțelegerea prietenească în următorul cîntec:

Bambus am căutat mereu
În păduri întunecoase
Și nodurile lui tari le-am despicat.
Dar tu mai multe necazuri ai întîlnit,
Despicînd ale soartei noduri.

Prințul îi răspunse:

— Da, mult amar am îndurat, dar astăzi în sfîrșit inima mea chinuită și-a găsit liniștea.

Și ticlui un cîntec:

Azi s-a uscat mîneca mea
Udată de roua lacrimilor mele,
De roua otrăvii iubirii...
O, ierburi din luncile verii,
Fără de număr sînteți, precum chinurile mele!

Dar, ca un făcut, în clipa aceea năvăli în curte un pilc de oameni. Erau șase inși. Unul dintre ei purta o jalbă, în vîrful unei prăjini lungi, despicate la capăt, cum e obiceiul.

— Eu sînt mai-marele meșterilor aurari din atelierele împărătești, glăsui el. Mă numesc Aiabe-no Utimaro. Împreună cu calfele mele am închipuit ramul de mărgăritar. Mai mult de o mie de zile am asudat fără răgaz, în trudă și ajunare, fără să punem în gură boabă de orez sau altceva, pînă n-am terminat lucrul, dar răsplată pentru munca noastră n-am primit. Cer să mi se plătească, spre a putea și eu să-i răsplătesc cît mai degrabă pe lucrătorii mei.

— Ce tot spune omul acesta? întrebă bătrînul Taketori, nedumerit.

Prințul se pierdu cu firea; de tulburat ce era, sufletul sta să-i sară din trup.

Kague-hime nu auzise decît cuvintele: „...am închipuit ramul de mărgăritar."

Așa că porunci:

— Dați-mi jalba aceea!

Deschise jalba și citi:

„Milostive domnule prinț! Mai mult de o mie de zile, noi, nemernicii meșteșugari, am stat ascunși împreună cu domnia voastră într-o casă dosită. În acest timp, cu multă osîrdie am meșterit, după porunca domniei voastre, ramul de mărgăritar. Ne-ați făgăduit pentru munca noastră că, în afară de o bogată răsplată în bani, ne veți ridica în slujbe aducătoare de venituri bune, însă nu ne-ați plătit cu nimic. Cît am stat să ne gîndim ce să facem, ne-a ajuns la urechi vestea că ramul de mărgăritar este menit ca dar viitoarei soții a domniei voastre, Kague-hime. Am venit aici în nădejdea că vom căpăta de la sufletul ei milostiv plata făgăduită".

Cînd Kague-hime citi aceste rînduri, fața ei cea întunecată de tristețe se lumină deodată. Zîmbi fericită și-l chemă pe bătrîn la ea:

— Eu chiar am crezut că ramul ar fi din copacul de pe muntele Horai! Dar n-a fost decît o minciună josnică. Să-i dai numaidecît îndărăt darul mincinos!

— Ei, dacă e mincinos, se învoi bătrînul, atunci se înțelege de la sine că trebuie să-l înapoiem mincinosului.

Kague-hime își simți inima ușurată. Înapoind ramul de mărgăritar, adăugă și următoarele stihuri :

Gîndisem : e chiar ramu-adevărat !
Și am crezut...
Totul a fost minciună :
Și vorbele,
Și mărgăritarele, și ramul.

Iar bătrînul Taketori, care pînă atunci vorbise tare prietenos cu prințul, se prefăcu că se culcă. Prințul nu mai știa ce să facă și unde să se ascundă de rușine. În sfîrșit, se înseră, așa că putu să părăsească pe furiș casa fetei.

Kague-hime îi chemă pe meșteri și, drept recunoștință că picaseră tocmai la timp cu jalba, îi răsplăti bogat ca pe niște izbăvitori.

Meșterii nu mai puteau de bucurie : „Am primit tot ce am nădăjduit !"

Mulțumiți, plecară acasă, însă pe drum prințul Kuramoti cu oamenii săi le ațînu calea și-i snopi în bătăi. Așa că meșterii nu s-au prea bucurat de răsplata primită — au aruncat banii și-au fugit, plini de sînge.

Iar prințul Kuramoti oftă :

— Ce ocară amarnică ! Mai rău nici că se poate ! Mi-am pierdut iubita, iar pe deasupra mi-e și rușine să dau ochii cu lumea !

Și se afundă de unul singur în ascunzișurile munților.

Slujitorii și toți ceilalți din alaiul lui se împărțiră în pîlcuri și porniră să-și caute stăpînul peste tot, dar nu-l găsiră. Pierise fără urmă... Poate că nici nu mai este pe lume.

Dar poate că, rușinîndu-se pînă și de slugile lui, prințul s-o fi ascuns atîta de bine, încît să nu mai poată fi găsit.

De atunci se spune despre astfel de păguboși : „Degeaba a risipit mărgăritarele palavrelor sale".

V

Veşmintul făcut din lîna Şoarecelui-de-foc

Ministrul de dreapta Abe-no Mimuradzi se trăgea dintr-un neam puternic şi stăpînea bogăţii mari. Chiar în anul cînd Kague-hime i-a cerut în dar veşmîntul ţesut din lîna Şoarecelui-de-foc, s-a nimerit să vină, cu o corabie, în ospeţie la noi, un negustor din China, pe nume Van Tsin. Abe-no Mimuradzi îi trimise lui Van Tsin o scrisoare în care îl ruga să-i cumpere din China marfa aceea rară.

Scrisoarea şi banii le-a încredinţat slujitorului său celui mai de nădejde, Ono-no Fusamori. Fusamori a plecat în portul neguţătoresc Hakata, unde se afla oaspetele chinez, căruia i-a înmînat totul cum se cuvine.

Van Tsin i-a dat răspuns printr-o scrisoare :

„Pînză ţesută din lîna Şoarecelui-de-foc nu se află nici în ţara mea. Zvonuri despre o asemenea minunăţie au mai ajuns la urechile mele, dar ochilor mei nu le-a fost dat s-o vadă niciodată. Mă gîndesc că, dacă aşa ceva s-ar fi aflat undeva pe lume, oamenii ar fi adus-o şi în Japonia. E o însărcinare greu de îndeplinit. Totuşi voi încerca să-i iscodesc pe negustorii cei mai vestiţi din ţara mea, dacă nu cumva marfa dorită s-ar găsi în India. Dacă nici acolo nu se găseşte, am să vă întorc banii prin trimisul dumneavoastră."

Aşa că Van Tsin şi Ono-no Fusamori au plecat pe mare în China. După destulă vreme corabia lor s-a întors în Japonia. Fusamori a dat de ştire că în curînd vor sosi în capitală, însă ministrul de dreapta, Abe-no Mimuradzi era atît de năpădit de nerăbdare, încît i-a trimis în întîmpinare calul cel mai iute de picior pe care-l avea.

Cu acel cal, Fusamori ajunse din ţinutul Tsukusi în capitală numai în şapte zile şi înmînă stăpînului său scrisoarea lui Van Tsin :

„Trimiţînd soli în toate părţile, cu mare trudă am găsit veşmintul făcut din lîna Şoarecelui-de-foc. Ca şi în vechime, nici în zilele noastre nu este deloc uşor să găseşti veşminte din lîna acestui animal rar. Auzisem cînd-

va că, pe vremuri, un înțelept sfînt a adus de pe meleagurile Indiei în China un asemenea veșmînt, care s-ar afla acum într-un templu, undeva, prin munții dinspre soare-apune. Am cerut de la curtea împărătească dezlegare pentru a-l cumpăra. Slujbașul care a plecat să cumpere minunea mi-a dat de știre că nu-i ajung banii, și i-am trimis încă cincizeci de galbeni. Rog să-mi trimiteți banii fără întîrziere, sau să-mi înapoiați haina din lîna Șoarecelui-de-foc în cea mai deplină pază".

De fericire, ministrul de dreapta, Abe-no Mimuradzi, s-a pierdut cu firea.

— Mai încape vorbă ! Parcă ăștia-s bani ! Îi trimit neîntîrziat. Sînt fericit cum nu se mai poate !

Și împreunîndu-și mîinile a rugăciune, făcu o plecăciune adîncă cu fața spre pămînturile țării Chitai.

Lada care adăpostea minunata podoabă era înstelată măiestru cu pietre scumpe de toate culorile curcubeului. Veșmîntul era de culoarea azurului, iar capetele firelor de lînă erau înciucurate cu aur. Nici o haină de pe lume nu s-ar fi putut asemui cu ea. Era o comoară fără de preț !

Lîna Șoarecelui-de-foc nu se spală în apă, ci în flăcări, din care iese și mai frumoasă ca înainte. Scump și minunat era darul, dar și mai scumpă frumusețea fetei !

— Ce minunăție, ce minunăție ! Acum pricep eu de ce și-a dorit Kague-hime atît de mult asemenea veșmînt, șopti tulburat Abe-no Mimuradzi.

Puse la loc în ladă podoaba cea scumpă, prinse de sipet o rămurică de pom înflorit, se îmbrăcă cu hainele lui cele mai alese, gîndind că noaptea aceea o va petrece numaidecît lîngă Kague-hime. Și ticlui pentru ea cîntecul următor :

Teamă mi-a fost că-n focul
Iubirii mele fără margini
Va arde această podoabă.
Dar iat-o ! Primește-o !
Strălucește ca para de foc...

Abe-no Mimuradzi ajunse la porțile casei lui Taketori și așteptă să fie primit. Îi ieși în întîmpinare bătrînul Taketori, luă din miinile lui minunata podoabă și se duse să i-o arate fetei.

— O, chiar că e minunată! Și totuși, nu știu dacă este făcută chiar din lîna Șoarecelui-de-foc.

— Orice-ai spune, eu am să-l invit pe oaspete în casă, hotărî bătrînul. Cît e lumea nu s-a pomenit o țesătură atît de minunată. Crede-mă, e făcută chiar din lîna Șoarecelui-de-foc. Nu e bine să chinui așa oamenii, o dojeni bătrînul pe fată și-l pofti pe Abe-no Mimuradzi în casă.

„Ei, de data asta, Kague-hime pe semne că va primi să se mărite", se bucura în sinea ei băbuța lui Taketori. De moșneag, ce să mai vorbesc! Mereu îl chinuise gîndul că fiică-sa stă singură, nemăritată, și dorea din tot sufletul s-o dea de soață unui om de treabă, însă ea se împotrivea cu îndîrjire măritișului, iar el nu vrea s-o silească.

— Trebuie să trecem veșmintul prin foc, îi spuse Kague-hime bătrînului. Dacă nu va arde în flăcări, voi fi încredințată că este adevărată și mă voi supune dorinței ministrului de dreapta. Zici că nicăieri pe lume nu se mai află o podoabă așa de minunată și socoți că este cu adevărat țesută din lîna Șoarecelui-de-foc. În ce mă privește, socotesc că trebuie s-o trecem măcar o singură dată prin flăcări.

— Fie, ai dreptate! se învoi bătrînul, și duse vorbele fetei la ministrul de dreapta.

— Lîna Șoarecelui-de-foc nu se găsește nici în ținuturile Chinei, răspunse el. Abia am dat de ea! Ce îndoieli mai pot fi? Dacă însă Kague-hime dorește, bine, fie și-așa! Aruncați-o în foc!

Haina fu aruncată în focul aprins. Sfîr! și arse toată.

— O, ce înșelătorie! Vedeți și voi! strigă triumfătoare Kague-hime.

Iar fața ministrului de dreapta se făcu mai verde ca iarba.

Nebună de fericire, Kague-hime îi înapoie sipetul gol, în care puse drept răspuns o scrisoare cu următoarele stihuri:

Știai de la bun început
Că va arde cu totul în foc
Podoaba ta cea minunată.
De ce-ai păstrat atîta timp
În tine flacăra iubirii ?

Nefericitul pețitor a trebuit să se întoarcă acasă rușinat. În popor s-au iscat vorbe. Oamenii șușoteau :

— Ministrul de dreapta Abe-no Mimuradzi a adus minunata haină din lîna Șoarecelui-de-foc și i-a dăruit-o frumoasei Kague-hime, drept care era datoare să-l ia de bărbat. Nu știți cumva, el acum locuiește în casa ei ?

Iar ceilalți răspundeau :

— Nicidecum, haina a fost trecută prin foc și a ars toată. Kague-hime l-a alungat pe ministrul de dreapta.

De atunci s-a iscat zicala : „Miroase a scrum, s-a ars sărmanul !"

VI

Piatra nestemată a dragonului

Dainagonul Otomo-no Miyuki i-a chemat pe toți slujitorii și pe toți oamenii de la curtea lui și le-a dat de știre :

— Un dragon are la gît o piatră prețioasă care strălucește în cinci culori. Celui care îmi va aduce piatra, îi dau tot ce va pofti.

— Dorința stăpînului e lege pentru toți, au răspuns într-un glas oamenii. Dar a dobîndi acea piatră nu e treabă ușoară. De unde să-l iei pe dragon ?

Dainagonul se înfurie și începu să-i dojenească :

— Sluga credincioasă e datoare să îndeplinească orice poruncă a stăpînului, chiar și cu prețul vieții. Iar voi ?... Ar fi vremea să vă cunoașteți îndatoririle. Chiar dacă dragonul nu s-ar afla decît hăt în țara Chinei sau a Indiei, iar la noi în Japonia nu s-ar găsi nici unul, tot nu vă puteți spăla așa pe mîini. Dar și în adîncurile mărilor și munților noștri sînt o sumedenie de dragoni, care ies de acolo și zboară prin văzduh. Ce-mi puteți răspunde

la asta ? Oare e o treabă atît de grea să străpungeți cu săgeata un dragon și să-i iei de la gît piatra nestemată ?

— Ne supunem, n-avem încotro ! Nu-i o treabă ușoară, dar, dacă asta-i voința stăpînului, ne ducem să căutăm piatra minunată, răspunseră ei.

— Așa ! zîmbi dainagonul. Toată lumea vă știe de slugi credincioase casei mele. Bine v-ar sta să vă împotriviți poruncii pe care v-o dau ?

Ce să facă slugile ? Începură să se pregătească de drum. Ca să aibă cu ce să-și cumpere hrană în lunga lor călătorie, li s-au dat toptane de pînzeturi de mătase și de bumbac, și bani cîți s-au aflat în casă. Nu s-a precupețit nimic.

— Pînă la întoarcerea voastră, am să postesc cu evlavie. Dar dacă n-o să faceți rost de nestemata dragonului, nici să nu cutezați să vă mai întoarceți acasă !

Așa că oamenii ieșiră pe poartă de-a valma. Nu se mai puteau întoarce acasă dacă nu găseau piatra fermecată. Dar unde s-o afle ? Ieșind din curte, se împrăștiară care încotro, afurisindu-și în sinea lor stăpînul : „Auzi ce i-a mai trecut prin minte !“

Și-au împărțit între ei lucrurile primite pentru drum, apoi unii s-au ascuns pe la casele lor, alții pe unde s-a nimerit.

— Tată să-mi fie, nu doar stăpîn, și tot nu se cade să-mi poruncească orice prostie îi trece prin cap, bombăneau ei.

Între timp, fără să știe nimic de toate acestea, dainagonul se gîndea : „Nu se cuvine ca frumoasa Kague-hime să locuiască într-o casă obișnuită“. Și porunci să se construiască pentru ea un palat minunat. Pereții palatului au fost acoperiți cu lemn lăcuit și încrustat cu desene în aur și argint. Acoperișul a fost împodobit cu ciucuri de toate culorile, ca un covor de preț. În toate odăile au fost atîrnate țesături de atlaz nemaivăzut de frumoase, pictate de meșteri iscusiți.

Iar pe toate soțiile și țiitoarele de pînă atunci, dainagonul le-a alungat, să piară din fața ochilor lui.

„În curînd, Kague-hime va fi a mea ! Negreșit a mea!“ se gîndea el și, pregătindu-se s-o primească cum se cuvine, își petrecea zilele într-o singurătate deplină.

Zi și noapte aștepta dainagonul să se întoarcă cei trimiși după piatra năzdrăvană, dar iată că anul vechi se încheie, începu un an nou, iar de la ei nici o veste. Nemaiavînd răbdare să aștepte, plecă, în mare taină, însoțit numai de doi slujitori credincioși, spre portul Ninava. Acolo îl întrebă pe un pescar întîlnit în cale :

— Ia spune-mi, nu cumva ți s-a întîmplat să auzi de vreun slujitor de-al dainagonului Otomo plecat peste mări să se lupte cu dragonul și să-i ia de la gît nestemata cu cinci culori ?

Pescarul începu să rîdă :

— Ciudat mai vorbești, domnia-ta ! Nici o corabie nu s-ar încumeta să plece pe mare la o astfel de vînătoare.

Dainagonul își zise în sinea lui : „Fleacuri ! Mai sînt și marinari cutezători... Pescarul ăsta habar n-are cine sînt eu, de aceea e așa de obraznic !

Și le spuse însoțitorilor săi :

— Săgeata trimisă de arcul meu puternic va prăvăli din zbor orice dragon. Pe urmă e o nimica toată să-i iau nestemata. Nu mai am răbdare să aștept pînă s-or întoarce nevolnicii aceia, prea zăbovesc...

Zis și făcut. Dainagonul Otomo se sui pe corabie și purcese să cutreiere mările. Tot mai mult se depărta de țărmurile natale. Așa ajunse în marea din fața golfului Tsukusi.

Deodată, ca din pămînt, se stîrni un vînt puternic. Zarea toată fu cuprinsă de întuneric, corabia era purtată nu se știe încotro și părea că dintr-o clipă în alta va fi înghițită de hăul apelor. Valurile răzvrătite amenințau s-o răstoarne, rotind-o în vîltori clocotitoare. Deasupra se spărgeau tunetele, iar fulgerele scăpărau orbitor. Dainagonul își pierdu capul de frică.

— Ce grozăvie ! Niciodată n-am mai dat de asemenea necaz. Ce să mă fac, ce să mă fac ?

Cîrmaciul își pierduse și el cumpătul : „De mulți ani umblu pe mare, dar încă n-am mai văzut o furtună ca asta. Înghițiți de valuri, ori loviți de trăsnet, dar de moarte nu mai scăpăm ! Și chiar dacă zeii s-or milostivi de noi și ne vor cruța, corabia ne va duce departe, cine știe unde, spre mările sudului... O, pesemne că mi-e dat

să-mi găsesc sfîrşitul aici, din pricină că m-am pus în slujba acestui pîngăritor cumplit, care vrea să ucidă dragonul".

Şi cîrmaciul, năpădit de deznădejde, începu să plîngă amarnic.

Dainagonul se răsti la el :

— Întotdeauna cîrmaciul îi îmbărbătează pe călători, iar ei au încredere nestrămutată în el. Da tu le iei şi ultima nădejde !

Şi începu să verse venin.

Cîrmaciul îi răspunse burzuluit :

— Şi cu ce aş putea eu să-l ajut pe un hulitor al zeilor ? Vîrtejul ne roteşte pe loc, valurile ameninţă să înghită corabia, trăsnetul ne poate lovi dintr-o clipă în alta, şi toate numai fiindcă ţi-ai pus în cap să omori dragonul ! Mai bine roagă-te de el să ne ierte !

— Adevăr spui ! ţipă dainagonul şi începu să se roage cu glas tare : O, zeule ocrotitor al călătorilor pe mare şi al cîrmacilor, ascultă-mă, rogu-te. Din prostie şi din nechibzuinţă mi-a trecut prin minte să omor dragonul. Mă jur ţie acum că n-am să mă ating de el ! Milostiveşte-te ! Apără-mă şi mă iartă !

Năpădit de lacrimi şi deznădăjduit cum nu se mai poate, repetă de mii de ori rugăciunea. Şi, ce poţi să ştii ? poate că, într-adevăr, drept urmare a rugăciunilor lui, tunetele se potoliră. Cerul se mai lumină, iar vîntul începu să se domolească.

— Iată, vezi că furtuna ne-a fost trimisă de dragon ? zise cîrmaciul. Noroc că acum s-a pornit un vînt prielnic care nu ne mai duce spre pieire, ci ne întoarce spre ţărmul nostru.

Dainagonul era atît de istovit de spaimă, că nici nu mai da crezare cuvintelor liniştitoare. Vîntul prielnic nu-şi mai schimbă direcţia cîteva zile în şir şi într-adevăr duse corabia la ţărm, în golful Akasi din provincia Harima. Dainagonul însă îşi închipuia că au ajuns la vreo insulă necunoscută din înspăimîntătoarele mări ale sudului, şi căzu cu faţa la pămînt cuprins de groază. Cei doi însoţitori ai lui se duseră la cîrmuitorul ţinutului să-l înştiinţeze de sosirea înaltului demnitar.

Cîrmuitorul se prezentă neîntîrziat la fața locului, dar dainagonul nu îndrăznea să se ridice de jos, și sta prăbușit în rugăciuni pe puntea vasului. Ce era de făcut? Așternură rogojini într-o poiană înconjurată de brazi de pe malul mării și, luîndu-l pe dainagon pe sus, îl culcară pe ele. Numai atunci pricepu în sfîrșit dainagonul că nu se află pe o necunoscută insulă cu canibali, și izbuti să se ridice în picioare. Dar să fi văzut ce înfățișare avea! Vîntul îl îmbolnăvise de o boală necunoscută. Burta lui, și așa destul de mare, se umflă cît un munte, iar ochii înroșiți i se bulbucară, de parcă pe amîndouă laturile nasului îi atîrnau două prune roșii. Cîrmuitorul ținutului nu se putu stăpîni să nu zîmbească.

Dainagonul porunci să i se pregătească un palanchin nu prea înalt și se urcă în el bombănind și oftînd. Cu greu îl duseră acasă. Cei cărora li se poruncise să plece după piatra năzdrăvană aflaseră, nu se știe pe ce căi, despre toate acestea și de îndată se înapoiară cu toții acasă, și începură a se căina:

— N-am putut să aducem nestemata dragonului și n-am îndrăznit să ne întoarcem fără ea. Dar acum, cînd stăpînul nostru a văzut cît de greu e s-o dobîndești, ne-am gîndit că nu are să ne certe, și iată că ne-am înfățișat să ne mărturisim vina.

Dainagonul se ridică din pat, ieși la ei și le spuse:

— Bine că n-ați ajuns la nestemata dragonului. Dragonul e unul dintre zeii tunetului. Dacă l-ați fi atacat, nu numai că ați fi pierit cu toții, dar ce-i mai rău, mi-aș fi pierdut și eu viața. Vă mulțumesc că nu l-ați prins pe dragon! Acum văd că această ticăloasă Kague-hime punea la cale pieirea mea. Cît voi trăi, nici măcar n-am să mă mai apropii de pragul casei ei, și nici voi să nu călcați pe-acolo, m-ați auzit?

Și, de bucurie că oameni lui nu dobîndiseră nestemata dragonului, dainagonul le dărui puținul ce-i mai rămăsese prin casă.

Au auzit aceasta și soțiile alungate, și mai să plesnească de rîs. Iar ciucurii cei scumpi care împodobeau acoperișul palatului menit miresei i-au destrămat vrăbiile și ciorile, ducîndu-le la cuiburile lor.

În popor s-au și iscat vorbe:

— Ați auzit? ziceau oamenii. Dainagonul a doborît dragonul și i-a luat nestemata în cinci culori!

— I-a luat piatra în cinci culori? Da de unde! El însuși s-a ales cu două prune roșii în loc de ochi!

Se spune că de atunci s-ar fi născocit cuvîntul „fricos", pentru că dainagonul își freca întruna ochii roșii ca prunele. Parcă poți să-i spui altfel!

VII

Scoica tămăduitoare a rîndunicii

Tiunagonul Isonokami-no Maro a poruncit slujitorilor săi:

— Să-mi dați de știre cînd vor începe rîndunelele să-și facă cuib.

Oamenii s-au mirat:

— Da pentru ce?

— Am auzit, le-a răspuns tiunagonul, că rîndunicile au o scoiculiță tămăduitoare, care face ca femeile să nască ușor. Vreau să fac rost de ea.

— Am doborît multe rîndunele cu săgeata, i-au răspuns slujitorii, dar n-am văzut niciodată o asemenea scoică.

— Poate că rîndunica n-o ține în cioc decît atunci cînd își clocește ouăle... Rîndunica, după cum se știe, este o pasăre sperioasă, cum vede omul, își și ia zborul!

Un slujitor l-a sfătuit:

— Trebuie să mergeți la bucătăria palatului, unde se fierbe orezul. Acolo, sub streașină, sînt o mulțime de cuiburi de rîndunică. Alege-ți, stăpîne, niște oameni de nădejde și poruncește să se ridice niște turnuri de pază în jurul bucătăriei. Pune-i pe cîțiva să vegheze de acolo, de sus, rîndunelele. Acolo-s cîtă frunză și iarbă. De îndată ce una dintre ele va începe să se ouă, să-i și luăm scoiculița.

Tiunagonul se bucură de sfatul primit:

— Grozav! Bine te-ai gîndit.

Fără a întîrzia nici o clipă, tiunagonul alese douăzeci de oameni de nădejde și porunci să se ridice turnurile de

veghe. Oamenii aleși se cocoțară în ele la pîndă, nescăpînd din ochi nici o rîndunică. Iar tiunagonul altceva nu făcea decît să trimită la ei iscoade care să-i întrebe :

— Ei, cum e, ce-ați făcut, ați pus mîna pe scoiculiță ?

De atîta larmă și văzînd mulțime de oameni lîngă streașina casei, rîndunelele nici nu mai îndrăzneau să se apropie de cuiburile lor. Tiunagonul se mohorî : „Acum ce ne facem ?"

La care un bătrîn, pe nume Kuratsumaro, paznicul hambarului de grîne de la palat, veni la el și îi spuse :

— Am să te învăț eu cum se poate căpăta scoica tămăduitoare a rîndunicii.

Tiunagonul îl pofti pe bătrîn să stea jos în fața lui și începură un sfat însuflețit, ca de la om la om.

— Nu e bun îndemnul pe care ți l-au dat, zise Kuratsumaro. Așa nu dobîndești scoiculița. Păi, ia gîndește-te ! Cînd douăzeci de oameni se cațără în turnuri, se stîrnește zarvă — atîția oameni, ce-i glumă ? — rîndunelele se sperie, de bună seamă. Iată însă cum să faci ! Poruncește pîndarilor să coboare jos, iar turlele să fie dărîmate. Alege-l dintre oamenii tăi pe cel mai isteț, pune-l într-o coșniță cu ochiuri mari, leagă coșnița cu o frînghie, așa fel încît să poată fi ușor urcată și coborîtă. De îndată ce pîndarul va băga de seamă că una din rîndunici se pregătește să se ouă, în aceeași clipă să se și tragă de frînghie și coșul să se ridice. Și așa, cel din coșniță are să pună repede mîna pe scoiculiță. Rîndunica are s-o lase în cuib numaidecît după ce se ouă. Asta-i sfatul meu.

— Bine gîndit ! exclamă tiunagonul.

Și porunci pe loc să fie dărîmate turlele de pază.

— Dar de unde să știi cînd se pregătește rîndunica să se ouă ? îl întrebă el pe bătrînul Kuratsumaro. Orice clipă e prețioasă, altminteri nu vom izbuti să ridicăm la timp omul din coșniță.

— Cînd rîndunica e gata să se ouă, își ridică băț codița și începe să se învîrtească repede-repede de șapte ori... Asta-i cel mai bun semn. Îndată ce veți vedea că rîndunica s-a rotit de șapte ori, să ridicați repede coșul. Așa veți dobîndi scoiculița.

Tiunagonul se bucură.

Tare îl mai lăuda pe bătrînul Kuratsumaro pentru mintea și istețimea lui :

— Tu nu faci parte dintre slujitorii mei și totuși te-ai străduit din tot sufletul să-mi îndeplinești dorința... Pentru asta te prețuiesc ! Și scoțîndu-și de pe umeri îmbrăcămintea cea scumpă, i-o dărui lui Kuratsumaro, poruncindu-i : Nu cumva diseară să nu vii la bucătărie. S-ar putea să ne fii de folos.

Tiunagonul se îndreptă spre bucătărie. De-a lungul streșinilor se înșiruiau cuiburile de rîndunici. La un moment dat, se uită, și într-adevăr, întocmai cum spusese bătrînul Kuratsumaro, o rîndunică își ridică băț codița și începu să se învîrtească repede-repede, o dată, de două, de trei ori... În acea clipă, coșnița cu insul din ea fu repede trasă în sus cu frînghia. Cît ai clipi din ochi, coșul ajunse sub streașină, omul băgă mîna în cuibul rîndunicii, căută ce căută și spuse :

— Nu se află nici un fel de scoică în cuib.

Tiunagonul se înfurie :

— Cum nu se află ? Înseamnă că n-ai căutat cum trebuie ! Văd că n-am pe cine mă bizui decît pe mine însumi. Mă urc eu în coșniță să caut cu mîna mea.

Se sui în coș și strigă :

— Ridicați-mă !

Îl ridicară pe tiunagon pînă în dreptul streșinii de la bucătărie. Începu să cerceteze cuiburile de rîndunele prin împletitura coșniței. Deodată, vede că o rîndunică își ridică băț codița și începe să se învîrtească. Fără a pierde timpul, tiunagonul bagă mîna în cuib și începe să caute. Dă cu degetele de ceva tare și lat.

— Hei, am găsit-o, am găsit-o, o am în mînă ! Coborîți-mă repede. Hei, bătrîne, am găsit scoiculița ! striga tiunagonul cît îl ținea gura.

Toți slujitorii pun mîna pe frînghie și încep să tragă, dar cu atîta străşnicie, încît frînghia se rupe ! Tiunagonul zboară cu picioarele în sus și cade drept pe capacul unui cazan mare în care fierbea orezul — poc !

Iată-așa se încheie toată cazna lui.

Slujitorii, speriați, sar în grabă, îl ridică, îl cercetează, dar el zace cu ochii dați peste cap, iar de suflat abia mai suflă. Îi toarnă apă pe față. Treptat-treptat, se dezmeticește. Luîndu-l de mîini și de picioare, slujitorii îl coboară cu băgare de seamă de pe capac pe pămînt.

— Cum binevoiți a vă simți ? îl întreabă ei.

Tiunagonul abia îngaimă, trăgîndu-și sufletul :

— Mi-am revenit oleacă, dar nu pot să-mi îndrept șalele. Și totuși mă bucur din suflet că, în sfîrșit, am găsit scoiculița. Abia aștept s-o văd.

Spunînd acestea, își ridică anevoie capul, desface pumnul, se uită și, ce-i văd ochii ! Ține în mînă nu scoiculița, ci un bulz de găinaț uscat.

Geme cu jale tiunagonul :

— O, scoică afurisită ! M-am cățărat și am dat de bucluc...

Iar oamenilor li se pare că aud : „O, asta-i vina destinului, vina destinului. N-ai ce face !"

De-atunci, cînd în vreo împrejurare se dă vina pe soartă, și nu pe propria nechibzuință, se spune : „O, este vina destinului ! N-ai ce face !"

Cînd se dumiri ce scoică găsise, tiunagonul își pierdu toată nădejdea. Un asemenea dar nu se poate pune în sipet și nu poate fi trimis frumoasei Kague-hime. Și, spre deplinătatea nenorocirii sale, se alese și cu spinarea frîntă. Numai de n-ar afla oamenii că s-a betejit din propria-i prostie, se gîndea îngrozit tiunagonul și se topea văzînd cu ochii de tristețe și îngrijorare.

Zi și noapte se frămînta că nu găsise scoica dorită. Și, pe deasupra se mai și făcuse de rîsul tuturor. Dar, oricît de rău îi părea că moare fără rost, și mai greu îi era la gîndul că oamenii își bat joc de el.

A aflat de nenorocirea tiunagonului și Kague-hime și i-a trimis următoarele versuri :

Să fie-adevărat
Că aștepți zadarnic, cu anii,
Chinuindu-ți inima,
Cum valul neobosit
Lovește-n țărmul Suminoe ?

Cînd i-au citit aceste versuri, tiunagonul și-a ridicat capul cu foarte mare greutate, a poruncit să i se aducă hîrtie și, cu mîna tremurîndă, a scris drept răspuns :

O, cît de mult am visat
Neprețuitul dar să-l găsesc !
Dar totul a fost în zadar.
Lovit de soartă,
Nu mai am scăpare...

Terminînd de scris, se și despărți de cele lumești.

Kague-hime auzi de sfîrșitul trist al tiunagonului și i se făcu milă de el.

De atunci, cînd se întîmplă ca, după multe strădanii grele, vreun om să aibă o mică izbîndă se spune : „A avut noroc cît încape într-o scoiculiță !"

VIII

Vine în pețit mikadoul

Și iată că, în sfîrșit, insuși mikadoul auzi de frumusețea fără de asemuire a strălucitoarei Kague-hime. O chemă la el pe prima doamnă de onoare, Nakatomi-no Fusako, și-i porunci :

— Am auzit că este undeva o fată care se numește Kague-hime. Se spune că a respins dragostea multor oameni bogați și de neam mare, nu vrea să știe de nimeni. Du-te și vezi ce este cu frumusețea aceea.

Dînd ascultare poruncii imperiale, Fusako plecă îndată la casa bătrînului Taketori. Acolo fu primită respectuos, ca o trimisă a împăratului. Fusako îi spuse bătrînei :

— Împăratul a auzit că nimeni pe lume nu se poate asemui ca frumusețe cu fiica ta, Kague-hime. Mi-a poruncit s-o cercetez cu luare-aminte și să aflu dacă zvonul este adevărat.

— Mă duc îndată să-i spun, se grăbi bătrîna.

Și începu să se roage de fată :

— A sosit o trimisă a împăratului. Ieși, te rog, cît mai repede.
Dar Kague-hime, și de data aceasta, se împotrivi cu hotărîre :
— Nu, n-am să ies pentru nimic în lume. Îmi e rușine să mă arăt privirii trimisei împărătești.
— Uf, nu fi rea și încăpățînată. Oare se poate să nu asculți de porunca mikadoului ? se îngrozi bătrîna.
Kague-hime nici nu clipi măcar :
— Vorba mikadoului nici n-o iau în seamă !
Și nu ieși la vedere din odăile sale.
Pentru bătrînă, Kague-hime era ca și o fiică adevărată, dar cînd o auzi cît de trufaș vorbește — de te apuca groaza numai s-o asculți — bătrîna se zăpăci de-a binelea. Cum s-o faci pe una ca ea să se supună ?
Nu mai era nimic de făcut, așa că se întoarse la trimisă și-i spuse :
— Mă rog din suflet de iertare, dar fata noastră, prea tînără fiind și proastă, nu vrea să mă asculte. De felul ei e tare încăpățînată. Nu se învoiește să vi se înfățișeze.
Doamna de la curte îi spuse bătrînei cu toată asprimea :
— Împăratul mi-a poruncit s-o cercetez pe Kague-hime. Cum să mă întorc la el fără ca s-o fi zărit măcar o dată ? Gîndește-te și tu, este oare cu putință ca vreun om din țara noastră să nu țină seama de porunca împărătească ? Te rog să nu mai spui asemenea vorbe necugetate.
Dar Kague-hime se încăpățînă și mai tare :
— Dacă încalc voința împăratului, să fiu osîndită. Asta-i tot.
Trimisa fu nevoită să-i comunice mikadoului insuccesul său.
Împăratul exclamă :
— Într-adevăr, pe mulți i-a prăpădit încăpățînarea acestei fete !
S-ar fi zis că renunța la orice intenție, de fapt însă gîndul la Kague-hime se cuibărise adînc în inima lui. N-ar fi dorit însă ca fata să-l înfrîngă și pe el la fel ca pe toți ceilalți cu îndîrjirea ei. Îl pofti la dînsul pe bătrînul Taketori și îi spuse :

— Adu-o la mine pe fiica ta, Kague-hime. Am auzit că e frumoasă la chip și, de aceea, cu cîteva zile în urmă, am trimis o doamnă de onoare s-o vadă și să se convingă dacă oamenii spun adevărul, dar fiica ta s-a împotrivit cu încăpățînare să i se înfățișeze. Rău fac părinții care le îngăduie copiilor lor să se poarte așa de nesăbuit.

Bătrînul Taketori răspunse cuviincios :

— Fiica mea, Kague-hime, nu vrea să slujească la curte, iar eu nu pot în nici un fel să-i înfrîng îndărătnicia. Dar am să mă întorc numaidecît acasă și încă o dată am să-i spun voința împăratului.

— Așa să faci ! zise mikadoul. Doar tu ai crescut-o, cum să nu te asculte ! Înduplec-o pe Kague-hime să vină la curte, și am să te răsplătesc, dîndu-ți însemnul de slujbaș de rangul al cincilea.

Bucuros, bătrînul Taketori se întoarse acasă și încercă în fel și chip s-o înduplece pe fată.

— Iată ce a spus mikadoul. Oare și acum vei sta să te împotrivești ?

— Orice-ai spune, eu hotărîrea nu mi-o schimb : n-am să mă duc la curte să-l slujesc pe împărat, stăruia în neclintirea ei Kague-hime. Dacă mă silești, îmi pun capăt zilelor, așa să știi. Să-ți dea mai întîi rangul de curtean, dacă îți este atît de scump, dar eu, pe urmă, voi muri.

— Ce-i cu tine, ce-i cu tine ? se sperie bătrînul. La ce-mi trebuie ranguri și onoruri, dacă n-am să-mi mai văd copilul drag ? Totuși, spune-mi : chiar nu vrei nicidecum să-l slujești pe împărat ? Ce e rău în asta ? Merită să-ți curmi viața pentru așa ceva ?

— Tu crezi că eu vorbesc în vînt ? îi răspunse Kague-hime. Silește-mă numai să-i fiu soție împăratului și atunci ai să vezi dacă o să-mi pun capăt zilelor sau nu. Mulți pînă acum m-au iubit cu dragoste neprefăcută, și i-am alungat pe toți. Mikadoul își face o toană cu mine. Ce vor spune oamenii dacă am să mă supun pornirii lui de-o clipă ? Are să-mi fie rușine.

— Chiar dacă te-ar osîndi o lume întreagă, ce-ți pasă ție ? o contrazise bătrînul. Dar n-am ce face, mă duc la curte să-i duc împăratului refuzul tău.

Ajunse la palat și-i spuse mikadoului :

— Eu, bietul de mine, dăruit cu bunăvoința împărătească, m-am străduit în fel și chip s-o înduplec pe Kague-hime să vină în slujba împăratului. Dar încăpățînata și nevrednica mi-a spus : „Dacă mă vei sili, îmi voi pune capăt zilelor". Ea nici nu-mi este fiică de-adevăratelea. Am găsit-o, micuță de tot, în desișul unei păduri de bambus. Felul ei de-a fi nu este ca al celorlalte fete.

— Așa-i ! se minună mikadoul. Casa ta, bătrîne, e așezată chiar la poalele munților. Ce-ar fi să mă prefac că mă duc la vînătoare ? Poate voi izbuti s-o văd pe Kague-hime, ca din întîmplare !

— Bun gînd ! îl încurajă bătrînul Taketori. Numai că tu, împărate, prefă-te că ai nimerit întîmplător în ținuturile noastre, fără nici un scop anume... Vei intra în căsuța mea și ai să dai peste fată pe neașteptate.

Mikadoul hotărî fără întîrziere ziua vînătorii. Dintr-o dată, fără nici o vestire, intră în casa bătrînului și văzu fata, care revărsa o lumină așa de curată, încît se lumina totul împrejur.

„Ea e !" gîndi mikadoul, și se apropie de Kague-hime. Fata vru să fugă, dar mikadoul o prinse de mînă. Ea își acoperi repede fața cu faldul mînecii celeilalte, dar prea tîrziu. Împăratul izbutise s-o vadă. „N-are seamăn pe lume !" cugetă el și — exclamînd „N-am să mă despart de tine !" — încercă s-o ia cu el.

Kague-hime îi spuse :

— Dacă m-aș fi născut aici, în această țară, nu m-aș fi împotrivit să vin la palat și să te slujesc. Dar sînt o făptură din altă lume, iar tu vei săvîrși o faptă necugetată dacă mă vei duce la curte cu sila.

Mikadoul nici nu vru să asculte :

— Sfîrșește cu vorba ! Hai, vino cu mine, hai !

Fu adus palanchinul, dar cînd s-o suie pe Kague-hime în el, se petrecu o minune. Treptat-treptat, fata începu să pălească și se preschimbă într-o umbră.

„Așadar Kague-hime este chiar o făptură din altă lume", gîndi mikadoul și o imploră :

— N-am să te mai silesc să vii la mine, numai întoarce-te la înfățișarea ta de mai înainte. Lasă-mă să te mai văd o dată și plec.

Nu termină bine vorba, că fecioara cea vrăjită își și luă înfățișarea de mai înainte, arătîndu-se și mai ademenitoare. Împăratului îi venea și mai greu să-și smulgă din inimă dragostea pentru ea. Îl răsplăti din belșug pe bătrînul Taketori pentru faptul că-i oferise bucuria de a o vedea pe Kague-hime. Iar moșul orîndui un ospăț plin de strălucire pentru sutele de curteni care îl însoțeau pe împărat la vînătoare.

Mikadoul se pregătea de plecare cu inima grea, și despărțindu-se de Kague-hime, i se părea că își lasă acolo și sufletul. Așezîndu-se în palanchin, compuse următoarele stihuri :

Sosi și clipa despărțirii ;
Nehotărît, tot caut s-o amîn...
Ah, simt că picioarele
Nu vor să mă asculte,
Îndărătnice ca și tine, Kague-hime !

Iar fata îi trimise răspuns :

Sub biata streașină sătească,
Acoperită cu ierburi aspre,
Mi-am petrecut copilăria,
Inima-mi nu rîvnește s-ajungă
În marele palat imperial.

Cînd citi aceste rînduri, mikadoului îi veni și mai greu s-o părăsească pe Kague-hime. Inima îl îndemna să mai rămînă, dar nu-și putea petrece toată noaptea în acel loc. Și, împotriva voinței sale, se întoarse la curte.

De atunci, toate soțiile lui i se păreau lipsite de strălucirea de mai înainte. „Nici una nu mai prețuiește nimic în comparație cu ea !“ se gîndea mikadoul. Chiar și cele mai frumoase i se păreau acum urîte, și parcă nici nu mai aduceau a femei. Numai Kague-hime, singură, domnea peste inima lui. Astfel, însingurat, își ducea traiul visînd la ea. Uită cărarea spre odăile femeiești, și din zori pînă-n noapte compunea răvașe de dragoste. Iar fata la fel : cu toate că se împotrivea voinței lui, îi răspundea cu scrisori pline de sentimente adînci. Privind

cum se perindau anotimpurile, mikadoul compunea versuri minunate despre ierburi și arbori, pe care le trimitea frumoasei Kague-hime. Vreme de trei ani, tare lungi ani, așa se mîngîiară ei unul pe altul.

IX

Veșmîntul ceresc din pene de pasăre

Pe la începutul celei de-a treia primăveri, oamenii începură să bage de seamă că de fiecare dată cînd luna plină se ivea pe cer, Kague-hime devenea atît de îngîndurată și de tristă cum nu mai fusese văzută niciodată.

Slujitorii veneau s-o învețe :

— Nu trebuie să privești prea mult fața lunii. Nu-i bine !

Dar îndată ce rămînea singură, Kague-hime începea să se uite iarăși la lună, iar ochii i se umpleau de lacrimi.

Și iată, în cea de-a cincisprezecea noapte a celei de-a șaptea luni, fata ieși pe verandă, cum îi era obiceiul, tristă, și căzu pe gînduri, ridicîndu-și ochii spre luna care strălucea ciudat.

Cei ai casei îi spuseră bătrînului Taketori :

— S-a mai întîmplat și altă dată ca, privind luna, Kague-hime să fie tristă, totuși nu ca acuma. Trebuie să fie ceva la mijloc ! Are ceva pe inimă, prea e tristă și îngîndurată. Ar trebui să aflăm pricina.

Moșul începu s-o descoasă pe Kague-hime :

— Spune-mi, ce ai pe suflet ? De ce te uiți cu atîta tristețe la lună ? Tînjești după ceva ? La anii tăi trebuie să te bucuri de viață !

— Nu tînjesc după nimic, răspunse Kague-hime. Dar, cînd privesc luna, lumea noastră pămîntească, nici eu nu știu de ce, mi se pare tare întunecată și tristă !

Bătrînul parcă se mai liniști. Dar, peste o vreme, se duse iar la Kague-hime în odaie și iar o găsi pe fată tristă și dusă pe gînduri.

Moșul se sperie :

— Scumpa mea fată, zeița mea, la ce te gîndești iar, ce-ți tulbură inima ?

— Nu mă gîndesc la nimic deosebit, răspunse Kague-hime. Ia, privesc și eu luna.

— Te rog, nu te mai uita la lună! Ori de cîte ori te uiți le ea, fața ta este tare tristă.

— Dar cum să nu mă uit? oftă fata.

Și de fiecare dată, în nopțile senine, ieșea pe verandă și se uita la lună neîntrerupt, cu o privire lungă și tristă. Numai în nopțile întunecate Kague-hime era netulburată, ca înainte. Dar de îndată ce, seara, se ivea pe cer luna, începea să ofteze și tristețea îi învăluia chipul.

Slujitorii începură să șușotească:

— Ia uite, iar a căzut pe gînduri!

Nu numai străinii, dar nici părinții ei nu pricepeau ce i se întîmplă.

Odată, nu mult înainte de cea de-a cincisprezecea noapte din cea de-a opta lună, Kague-hime ieși pe verandă și, văzînd luna plină, o podidiră lacrimile ca niciodată pînă atunci. Speriați, moșul și bătrîna se învîrteau în jurul ei.

— Ce-i cu tine? Ce s-a întîmplat?

Kague-hime le răspunse printre lacrimi:

— O, eu de mult am tot dat să vă mărturisesc totul, dar n-am vrut să vă amărăsc și de aceea am tot amînat. Dar mai mult n-am voie s-ascund. Aflați că eu nu sînt din această lume pămîntească. Eu m-am născut în Lună, în cetatea ei de scaun, însă am fost izgonită din ceruri pe pămînt ca să-mi răscumpăr un păcat pe care l-am săvîrșit într-una din existențele mele anterioare. A venit vremea să mă întorc. În cea de-a cincisprezecea noapte a acestei luni, pe vreme de lună plină, vor veni să mă ia cei asemenea mie, trimișii cerului. Trebuie să plec din lumea voastră, dar, încă de astă primăvară, gîndindu-mă cît de mult veți suferi după mine, nu încetez să plîng și să fiu tristă.

Și Kague-hime începu să plîngă și mai tare.

— Ce se întîmplă cu tine? Ce tot spui? izbucni bătrînul Taketori. Cine va îndrăzni să te ia de lîngă noi? Cînd te-am găsit în tulpina de bambus erai micuță cît un pai de rapiță, iar acum uite ce mare ai crescut, ești înaltă cît mine. Nu, nu, n-am să te dau nimănui!

Și plîngea în hohote:

— N-am să îndur despărţirea de tine, am să mor!
Te cuprindea mila să-l vezi cît era de amărît.
Kague-hime începu să-i vorbească blînd:
— Acolo, în cetatea Lunii, se află părinţii mei. Pentru ei despărţirea de mine a durat doar o clipă, dar aici pe pămînt s-au scurs ani în şir. Eu v-am iubit din tot sufletul, uitînd să mă mai gîndesc şi la părinţii mei adevăraţi. Nu mă bucură faptul că trebuie să mă întorc în lumea selenară, dimpotrivă, tare mă întristează. Dar orice s-ar petrece în inima mea, trebuie să mă întorc oricum acolo.
Şi, după ce spuse acestea, Kague-hime şi bătrînul vărsară rîuri de lacrimi.
Chiar şi slujitorii cei mai de rînd o îndrăgiseră atît de mult pe Kague-hime şi atît de mult ţineau la ea pentru curăţenia sufletească şi pentru frumuseţea ei neîntrecută, încît acum, gîndul că se vor despărţi le era aşa de amarnic încît nu mai erau în stare nici apă să bea.
Cînd află de cele ce se petreceau în casa bătrînului, mikadoul trimise în mare grabă un sol la Taketori. Moşul îl întîmpină pe sol plîngînd fără contenire. Durerea lui era atît de mare, încît în cîteva zile bietul de el albise de tot, spatele i se încovoiase, ochii i se înroşiseră de atîta plîns.
Pînă atunci se ţinuse destul de bine, arăta ca la cincizeci de ani, nu mai mult, şi deodată, din pricina mîhnirii şi a zbuciumului, îmbătrînise şi se scofîlcise.
Trimisul îl întrebă din partea împăratului:
— Este adevărat că în ultimul timp Kague-hime e tristă şi îngîndurată?
Bătrînul răspunse, neîncetînd să verse şiroaie de lacrimi:
— Spune-i împăratului că în cea de-a cincisprezecea noapte din această lună vor sosi aici din cetatea Lunii nişte făpturi potrivnice dumnezeirii, să ne-o răpească pe Kague-hime. Spune-i împăratului să-mi trimită în acea noapte oaste multă cu porunca să-i alunge pe răpitori.
Trimisul îi duse mikadoului rugămintea bătrînului Taketori şi îi povesti cît de tare se uscase moşneagul.
Împăratul exclamă:

— Nu-i de mirare! Eu numai o dată am văzut-o pe Kague-hime, și nu mai sînt în stare s-o uit! Bătrînul se desfăta privindu-i frumusețea în fiecare zi, din zori pînă-n noapte. Ce trebuie să simtă el, aflînd că vor să-i răpească bucuria vieții, pe Kague-hime?

Cînd fu cea de-a cincisprezecea zi din luna a opta, împăratul porunci comandanților tuturor celor șase regimente din garda imperială să trimită ostași înarmați; se alcătui o oaste de două mii de oameni. Împăratul puse în fruntea lor un comandant cu multă pricepere, pe nume Taka-no Okuni, și îi trimise la casa bătrînului Taketori.

Acolo oastea se împărți în două: o mie de ostași înconjurară casa bătrînului, făcînd roată împrejur, veghind pe metereze de pămînt, iar cealaltă mie luă în pază acoperișul casei. Slujitorii străjuiau pe la toate intrările, ca nimeni să nu poată pătrunde nici măcar printr-o crăpătură. Toți erau înarmați cu arcuri și cu săgeți. În odăile femeilor din interiorul casei păzeau slujitoarele. Ținînd-o strîns îmbrățișată pe fată, bătrîna se ascunse împreună cu ea în tainița cu pereți de pămînt. Moșneagul încuie cu lacăt ușa ascunzătorii și se postă de veghe.

— Avem o pază de nădejde! se bucura el. N-o să dăm îndărăt nici dinaintea oștilor cerești.

Iar celor de pe acoperișul casei le strigă:

— Trageți în tot ce veți vedea pe cer, oricît de mic ar fi. Să nu vă scape nimic!

Ostașii care străjuiau acoperișul îi strigară:

— Nu-ți fie teamă, sîntem cu ochii în patru! Orice s-ar ivi pe cer, nu va scăpa de săgeata noastră, chiar și un ac de-ar fi.

Bătrînul își simți sufletul mai ușurat. Dar Kague-hime îi spuse din ascunzătoare:

— Oricît v-ați strădui, oricît de vitejește stați gata să-i înfruntați, nu veți putea să luptați cu cei ce vin din împărăția lunară. Săgețile voastre nu-i vor atinge, și nici ascunzătoarea aceasta nu este de vreun folos. De cum vor apărea, toate lacătele se vor descuia și ușile se vor deschide singure. Acum ostașii sînt gata să intre în luptă cu oricine, dar, cînd îi vor vedea pe selenari, pînă și cei mai viteji dintre ei își vor pierde curajul.

Bătrînul strigă plin de mînie:

— Fie! Atunci, eu singur, cu unghiile astea lungi ale mele am să le scot ochii nemernicilor! Am să-i iau de păr și am să-i bag în pămînt. Am să rup straiele de pe ei, am să-i las goi pînă la buric, făcîndu-i de ocară în fața tuturor oamenilor de treabă.

— Of, nu rosti asemenea vorbe grele, îl imploră Kaguehime. Vor auzi ostașii de pe acoperiș. Oare crezi că mie nu mi-e greu să mă despart de voi, niște bieți bătrîni singuri, uitînd de îngrijirea plină de iubire cu care m-ați crescut? Ce bucuroasă aș fi să mai pot rămîne oaspete pe pămîntul vostru! Vai! Ceasul hotărît a venit și trebuie să ne despărțim. Dar nu pot să plec cu inima ușoară cînd știu că nici pe departe nu v-am răsplătit pentru dragostea pe care mi-ați dăruit-o. De aceea, cu multe luni în urmă, am început să ies pe verandă cînd răsărea luna, ca să mă rog la ea: „O, îngăduie-mi să mai stau aici măcar un an, numai atît, un an!“ Dar nici atît nu mi s-a îngăduit... Iată, de aceea m-a chinuit tristețea în tot acest răstimp. Tare mă doare să știu că v-am pricinuit, vouă, părinții mei dragi, numai necazuri, și că vă părăsesc nemîngîiați. Făpturile din împărăția lunii au înfățișare măreață, ei nu cunosc nici patimi, nici griji, nici amărăciuni. Eu însă nu mă bucur că mă întorc în țara lor fericită. Cînd văd cît ați îmbătrînit în aceste cîteva zile, nu mai am putere să vă părăsesc. O, tare mi-e milă de voi, dragii mei!

— Nu-mi sfîșia inima cu asemenea vorbe, se tînguia bătrînul. Și ce dacă-s măreți? Eu tot n-am să-i las nici să se atingă de tine.

Și, mînios, amenința cerul.

Între timp, trecuse prima jumătate a nopții, se apropia ora șoarecelui. Dintr-o dată, casa bătrînului Taketori fu învăluită de o lumină de zece ori mai puternică decît lumina lunii pline. Se vedea mai bine ca ziua. Puteai să distingi fețele oamenilor, chiar și gropițele din care ies firele de păr.

Pe neașteptate, din înălțimile bolților cerești coborîră pe nori niște ființe fosforescente nemaivăzute, care se rînduiră într-un șir ce se îndrepta prin văzduh drept către pămînt. La priveliștea aceea, toți oștenii care străjuiau casa pe dinafară și toți slujitorii care păzeau ieși-

rile și intrările pe dinăuntru amuțiră de spaimă, și orice poftă de-a se lupta îi părăsi, ca la porunca unei puteri nepămîntene. Izbutiseră cu greu să apuce în mîini arcurile și săgețile, dar brațele le atîrnau lipsite de vlagă. Cei mai curajoși, biruindu-și toropeala care îi năpădise, slobozîră cîteva săgeți spre oaspeții cerești, dar săgețile lor se abătură în lături fără să-și atingă ținta. Nefiind în stare să lupte, ostașii, tulburați pînă în adîncul sufletului, se uitau năuci la cei ce coborau din lună, înveșmîntați în haine de lumină cum nu s-au mai văzut nicăieri pe pămînt. Veneau însoțiți de o cvadrigă zburătoare, care aluneca lin prin văzduh, strălucind din acoperămîntul ei de mătase subțire.

Unul din trimișii cerului, care părea căpetenia celorlalți, ieși în față și vorbi poruncitor, cu glas de tunet, așa încît se auzi în întreaga casă :

— Hei, Miatsukomaro ! Vino afară !

În clipa aceea, bătrînul Taketori, care pînă aici se ținuse plin de curaj, ieși de după ușă și se prăbuși cu fața la pămînt.

Oaspetele din împărăția lunară îi spuse :

— Ascultă, om nechibzuit ! Pentru micile tale merite, ți-a fost dăruită o bucurie fără seamăn : s-o adăpostești în casa ta un scurt răstimp de vreme pe Kague-hime. Fapt pentru care ți s-a trimis destul aur ! Spune și tu, oare acuma trăiești la fel ca înainte ? Ca să răscumpere un păcat vechi, săvîrșit de ea într-o existență anterioară, Kague-hime a fost osîndită să trăiască o vreme în casa unui om amărît ca tine. Păcatul acela a fost răscumpărat pe deplin, iar eu am fost trimis s-o iau înapoi in cer. Zadarnice sînt lacrimile și tînguielile tale ! Acum, numaidecît, să ne-o dai pe Kague-hime !

— Zici că a fost osîndită să trăiască pe pămînt un scurt răstimp de vreme, îl înfruntă bătrînul Taketori. Cum adică ? Douăzeci de ani i-am purtat de grijă ca unei fiice adevărate... Poate cauți o altă Kague-hime ?

Și adăugă :

— Kague-hime a mea zace greu bolnavă și nu poate să iasă din casă.

Lăsîndu-l fără răspuns, căpetenia oaspeților din lună porunci să fie coborîtă cvadriga cerească pe acoperișul casei.

— Grăbește-te, nu întîrzia, Kague-hime ! strigă el. Nu îți mai este îngăduit să zăbovești în acest loc necurat.

Și deodată, toate ușile zăvorîte se deschiseră larg singure. Zăbrelele de la ferestre căzură fără a fi atinse de vreo mînă. Și Kague-hime, desprinzîndu-se din îmbrățișarea bătrînei, ieși din casă. Bătrîna se uita speriată în sus, fără nici o putere și plîngînd cu lacrimi amare. Moșneagul, frînt la pămînt, plîngea și el cuprins de deznădejde. Kague-hime veni la el și îi spuse :

— Nici eu nu vreau să mă despart de voi, dar trebuie să vă las, împotriva inimii mele. Te rog mult, măcar uită-te cum am să mă înalț la cer și trimite-mi cea din urmă privire în semn de rămas-bun.

— Ce tot spui ? Oare sînt eu în stare să-mi iau rămas-bun de la tine ? Durerea mea e fără de margini. Ce am să mă fac eu de aci înainte ? Mă lași tu, acum cînd sînt bătrîn, și te duci în cer... O, ia-mă cu tine, ia-mă cu tine !

Kague-hime, lîngă el, nu știa ce să facă.

— Stai puțin ! spuse ea deodată. Am să vă las o scrisoare spre mîngîiere. S-o citiți cînd vă va fi dor de mine. S-o aveți ca amintire scumpă.

Și cu lacrimi amare în ochi scrise :

„Dacă m-aș fi născut în lumea voastră, în mijlocul vostru, al pămîntenilor, aș fi rămas bucuroasă cu voi, părinții mei dragi, ca să vă risipesc amarul. Niciodată, niciodată nu v-aș fi părăsit. Dar, vai ! Nu îmi este cu putință să rămîn ! Voi dezbrăca hainele pe care le-am purtat în casa voastră și vi le voi lăsa ca amintire. În nopți senine, să ieșiți afară din casă și să priviți luna. Ah, îmi este atît de greu să vă părăsesc, încît mi-e teamă că la jumătatea drumului am să cad din cer pe pămînt !"

Unul din oaspeții cerești ținea în mînă un sipet cu niște odăjdii din pene de pasăre. Altul ținea o lădiță în care se afla un vas cu o băutură fermecată : cine bea din băutura aceea nu mai moare niciodată.

— Fecioară, soarbe din băutura nemuririi, spuse nepămînteanul. Te-ai hrănit cu hrana pămintească, necurată, și trebuie să te tămăduiești.

Cu aceste cuvinte, trimisul ceresc ridică vasul cu băutura fermecată la buzele fetei. Kague-hime doar atinse cu buzele licoarea și încercă să strecoare vasul în hainele pămîntene pe care abia și le scosese de pe ea, ca să i-l lase în dar bătrînului Taketori. Dar trimisul o văzu și luă vasul. Pe urmă trimisul scoase din sipet odăjdiile cerești din pene de pasăre și, cînd să le pună pe fată, fata îl rugă :

— Mai așteaptă o clipă. După ce voi îmbrăca aceste haine, vor muri în mine toate simțămintele omenești, iar eu sînt datoare să aștern pe hîrtie cîteva cuvinte de rămas-bun pentru încă un om.

Trimișii nu mai aveau răbdare să aștepte.

— De ce zăbovești zadarnic ? exclamară ei.

Kague-hime le răspunse :

— Nu judecați ceea ce nu vă e dat să înțelegeți !

Și, liniștită, fără grabă, începu să scrie scrisoarea de rămas-bun către mikadou :

„Ați binevoit să trimiteți o oaste întreagă ca să mă păstreze pe pămînt, dar au venit după mine trimișii cerului, cărora nu este cu putință să nu li se dea ascultare. Sînt nevoită să-i urmez. Îmi pare rău și sînt tristă că mă despart de pămînt. M-am împotrivit să vin în slujba voastră numai pentru că sînt o făptură din alte lumi. Chiar dacă nu aveați cum să înțelegeți pricina împotrivirii mele, și poate că ați gîndit altceva despre mine, eu nu aveam îngăduința să mă supun dorinței voastre. Mi-e inima grea de gîndul că am părut îndărătnică și fără simțire față de voi.

A venit ceasul despărțirii,
Acum voi îmbrăca odăjdiile din pene,
Dar mi se frînge inima
Cînd mă gîndesc la voi.“

Terminînd de scris, Kague-hime îl chemă pe comandantul gărzii imperiale și-i porunci să ducă mikadoului scrisoarea de rămas-bun și licoarea nemuririi. Unul din

trimişii cerului i le înmînă comandantului gărzii. O înveli apoi pe Kague-hime în hainele din pene de pasăre şi dintr-o dată se stinseră în ea toate trăirile omeneşti. Nu mai simţi nici o milă faţă de bătrînul Taketori şi nu se mai întristă de soarta lui, fiindcă acela care îmbracă haina cerească din pene de pasăre uită tot ce e pămîntesc. Kague-hime se sui în cvadriga cerească şi, înconjurată de sutele de trimişi ai lumii selenare, zbură în cer.

X

Muntele nemuririi — Fuji

Taketori şi bătrîna lui plîngeau cu lacrimi de sînge, atît de mare le era durerea. Cei din casă le-au citit, ca să-i mîngîie, scrisoarea de rămas-bun lăsată de Kague-hime, bătrînii însă doar repetau întruna :

— De ce trebuie să mai trăim ? Cui îi mai trebuie viaţa noastră ? Nu mai avem pentru ce să trăim !

Şi nu voiau să primească nici un leac, şi, în curînd, se topiră, că nici nu mai puteau să se dea jos din pat.

Comandantul gărzii imperiale s-a întors la palat şi i-a raportat totul împăratului. Pe urmă i-a înmînat scrisoarea de la Kague-hime şi vasul cu licoarea vieţii veşnice. Mikadoul a desfăcut scrisoarea, a citit-o şi s-a întristat atît de tare, încît n-a mai vrut să mănînce nimic şi a dat uitării pînă şi plăcerile lui cele mai dragi : versurile şi muzica.

Mai apoi i-a chemat la el pe miniştri şi pe demnitarii cei mai de vază şi i-a întrebat :

— Care este muntele cel mai apropiat de cer ?

Unul dintre demnitari i-a răspuns :

— În provincia Suruga este un munte foarte înalt. Nu e departe de capitală, şi e cel mai aproape de cer.

Atunci mikadoul a scris următoarele stihuri :

Nu ne vom mai întîlni niciodată !
Atunci de ce să mai trăiesc pe lume ?
Lumina ta s-a stins.
Vai, darul tău — licoarea nemuririi —
Mi le-ai trimis zadarnic.

Legă mesajul cu aceste versuri de vasul cu licoarea nemuririi, apoi chemă un om pe nume Tsuki-no Ivakasa, ceea ce înseamnă „Stîncă în lumina lunii“, și, înmînîndu-i vasul cel scump, îi porunci amănunțit ce avea de făcut cu el. Tsuki-no Ivasaka, însoțit de o mulțime de ostași, urcă pe muntele acela și aprinse licoarea nemuririi. Băutura fermecată izbucni cu o flacără strălucitoare, care nu se mai stinge de atunci. De aceea se și numește muntele acela „Muntele nemuririi“ — Fuji. Fumul veșnic se înalță ca un pilastru spre norii îndepărtați, spre împărăția luminoasă a Lunii, ducînd cu el solia de bun-rămas a mikadoului. Așa spune legenda străbună.

POVESTEA FRUMOASEI OTIKUBO

Partea întîi

Nu în zilele noastre, ci demult, tare demult, trăia un tiunagon, pe care îl chema Minamoto-no Tadeiori, și care avea patru fete frumoase.

Pe două, cele mai mari, le-a măritat cu toate onorurile, punîndu-le la dispoziție apartamente luxoase în palatul familiei — uneia în pavilionul de la apus, iar celeilalte în cel de la răsărit. Pe celelalte două, mai mici, le-a înconjurat cu cea mai gingașă grijă părintească, pregătindu-se să sărbătorească în curînd ritualul solemn al majoratului lor, cînd vor îmbrăca pentru prima dată rochia cea lungă numită *mo*.

În afară de ele tiunagonul mai avea o fiică. Pe vremuri, el petrecuse zile frumoase cu mama ei, care se trăgea dintr-o familie scăpătată, înrudită cu neamul imperial, dar femeia aceea, draga lui, a plecat de tînără dintre cei vii.

Soția legitimă a tiunagonului, Kitanokata, „Doamna din odăile dinspre miazănoapte", avea o inimă aspră. N-o iubea deloc pe fiica ei vitregă, se purta cu ea mai rău decît cu slujnicele și îi rînduise să locuiască hăt departe de clădirile principale ale palatului, într-o căsuță mică, lingă poartă. Căsuța aceea era denumită pur și simplu *otikubo* — odăiță — fiindcă avea podeaua aproape la nivelul solului.

Se înțelege că fiica vitregă nu avea de ce să fie cinstită cum erau cinstite celelalte surori cu titlul de nobilă doamnă, sau cu oricare alt titlu. Doamnei din odăile dinspre miazănoapte i-ar fi plăcut să-i dea chiar un nume de slujnică, dar i-a fost teamă că soțul are să se supere și atunci a poruncit: „Dacă tot locuiește în *otikubo*, Otikubo să i se zică". Așa că fata a rămas cu acest nume.

Nici tiunagonul nu dovedise prea multă gingășie părintească față de fiica aceea a lui. Încă de pe cînd era

micuță, tătîne-său se arătase nepăsător față de ea, și fetița se pomenise cu totul părăsită sub oblăduirea mamei vitrege, și tare se mai simțea singură și fără apărare. Că n-avea pe lume nici o rudă, nici măcar o dădacă, pe nimeni care să-i fie sprijin în viață, afară de o tînără slujnică. Aceasta era o fată cu mintea ageră, pe nume Usiromi, și o îngrijise încă de pe cînd mama ei mai trăia. Amîndouă fetele sufereau din toată inima una pentru cealaltă și nu se despărțeau nici măcar pentru o clipă.

În ce privește frumusețea, Otikubo nu era cu nimic mai prejos decît răsfățatele și alintatele ei surori, dar nu se arătase niciodată în lume, și de aceea nimeni nu știa nimic despre ea.

Pe măsură ce creștea, pe măsură ce-și deschidea ochii, Otikubo suferea tot mai mult cînd pricepea că viața e tare nemiloasă cu ea și că partea ei pe lume sînt numai amărăciunile. Și își jelea soarta în cîntece tare triste :

Fiecare dimineață
Tot amaruri îmi aduce,
Tot necazuri îmi aduce.
Ce-mi așterne mie lumea ?
Unde voi găsi un bine ?

Așa că Otikubo era mereu abătută. Înfățișarea-i mohorîtă spunea fără cuvinte cît de adînc simțea ea nedreptatea omenească.

Ce folos că se născuse înzestrată cu o minte luminoasă și cu multe haruri. Ar fi putut să cînte frumos la citera cu șapte strune, dar cine s-o învețe ? Numai pe la începuturile copilăriei, cînd avea vreo șase-șapte anișori, apucase să deprindă de la mama ei tainele citerei cu treisprezece strune, și iacătă că ajunsese să cînte desăvîrșit la acest instrument.

Cînd fratele ei mai mic, Saburo, fiul soției legitime a tiunagonului, a împlinit zece ani, a îndrăgit și el mult de tot citera.

— Învață-l, i-a poruncit maștera.

Și Otikubo l-a învățat pe băiat să cînte la citeră. Ca să-și umple timpul, s-a apucat de cusut și în scurt timp a învățat să mînuiască acul în chip măiestru.

— Iată, asta e de lăudat! s-a bucurat maştera. Fetele nu prea arătoase trebuie să deprindă bine o meserie oarecare.

Şi a pus-o pe fiică-sa vitregă la lucru, fără a-i da o clipă de răgaz. Otikubo trebuia să coasă singură toate toaletele pentru soţii surorilor sale mai mari. Uneori nu închidea ochii nopţi întregi. Era de-ajuns să întîrzie cu vreo lucrare, că maştera şi căşuna asupra ei cu certurile:

— Destul s-o rogi pe năzuroasa asta să-ţi facă o nimica toată, că şi începe să facă mofturi. Da ce muncă socoate ea că i s-ar potrivi?

Fata plîngea pe ascuns şi ofta:

— O, tare mult aş vrea să mor!

Între timp au sărbătorit cu mare alai majoratul celei de a treia fiice Sannokimi, şi nu peste mult au şi măritat-o cu un tînăr care avea rangul de *kurado-no sese*[1]. Iar Otikubo se alese cu alte angarale: acum trebuia să coasă haine noi şi pentru ginerele cel proaspăt.

Casa nu ducea lipsă de slujnice tinere şi frumoase, dar care din ele s-ar fi înhămat la o muncă atît de migăloasă? Adesea, slujnicele îşi băteau joc de Otikubo, iar ea, vărsînd lacrimi în timp ce cosea, se tînguia:

Zadarnic caut calea
Să părăsesc pentru totdeauna
Această lume rea.
Port o povară grea:
Trista mea viaţă.

Usiromi putea să se înfrunte ca înfăţişare cu oricine — era tare frumoasă şi avea nişte plete lungi şi minunate. De aceea au şi trecut-o în slujba tinerei doamne proaspăt căsătorită. Şi n-a avut încotro, a trebuit să se supună. Era tristă Usiromi, dar ce să facă?

— Dorinţa mea cea mai mare era să nu mă despart niciodată de dumneavoastră. Cînd mătuşa mea bună mi-a trimis vorbă să mă mut la ea, nu m-am îndurat să vă

---

1 Curtean din anturajul imediat al împăratului, folosit pentru servicii personale. Soţul lui Sanokimi mai avea şi gradul militar de Sese — şef inferior în garda imperială.

părăsesc. De ce mi-a hărăzit soarta asemenea pedeapsă ? De ce trebuie să nu vă slujesc pe dumneavoastră, stăpîna mea dragă, ci pe o străină ?

— Nu-i nimic, lasă ! Doar noi două vom trăi ca și înainte, în aceeași casă. Chiar sînt bucuroasă, nu vezi în ce cîrpe amărîte ești îmbrăcată ? De-aici încolo îți vor da o îmbrăcăminte nouă.

Usiromi era plină de dragoste față de tînăra ei stăpînă pentru bunătatea inimii ei. Și-i era greu să vadă cum Otikubo își trăiește tinerețea în singurătate. Suferea pentru ea din tot sufletul, și se folosea de orice clipă liberă ca să treacă pe la ea, măcar că pentru asta avea de pătimit destule.

— Otikubo o ține întruna pe lîngă ea, ca și înainte, pe slujnica asta ! s-a supărat stăpîna casei, Kitanokata.

Așa că acum cele două prietene rareori mai aveau răgaz să stea de vorbă de la suflet la suflet. Pînă și numele de Usiromi l-au schimbat. Maștera a hotărît că, dacă fata slujește unei alte stăpîne, nici numele vechi nu i se mai potrivește, și i-a dat un nume nou, Akogi.

În alaiul noului ginere, soțul lui Sannokimi, era și un purtător de spadă, un tînăr tare isteț, pe nume Korenari. Acestuia îi căzu dragă Akogi. Multă vreme și-au trimis răvașe de dragoste unul altuia și, pînă la urmă, s-au căsătorit. Soții tăifăsuiau între ei sincer și deschis despre toate. Akogi îi povestea adesea soțului despre stăpîna ei dragă, despre ce inimă bună are Otikubo, ce frumoasă e, și cîte năpaste și umiliri nemeritate trebuie să îndure din partea afurisitei de maștere.

Plîngînd cu foc, Akogi îl ruga :

— Ajută-mă să-i găsim fericirea ! Iată, ar fi bine dacă pe domnișoara mea ar fura-o din casă un bărbat de seamă și s-ar căsători cu ea.

Akogi și purtătorul de spadă vorbeau mereu între ei despre soarta cea tristă a lui Otikubo, compătimind-o din suflet și căutînd să găsească vreun chip de-a o ajuta.

Mama purtătorului de spadă era doica unui tînăr de neam pe nume Mitiori, fiul comandantului șef al Gărzii din stînga și avea titlul de *sakon-no sese* : comandant adjunct al Gărzii din stînga. Tînărul nu era căsătorit încă și

iscodea pe toți ce fete de măritat sînt prin familiile nobile.

S-a întîmplat ca odată purtătorul de spadă să aducă vorba, de față cu el, despre soarta tristă a frumoasei Otikubo, și vorba aceea a lăsat urme în inima flăcăului.

Mai apoi, Mitiori, rămînînd singur cu purtătorul de spadă, a început să-i ceară mai multe amănunte despre fată.

— Ah, biata de ea, ce tristă trebuie să fie ! a exclamat flăcăul. Zici că se trage din neam imperial... Aranjează-mi în taină o întîlnire cu ea !

— Cum, așa dintr-o dată ? Păi ei nici prin cap nu-i trece să se mărite. Se cade să-i comunic mai întîi intenția voastră și să aflu răspunsul ei.

— Du-mă la iatacul ei, du-mă numaidecît, doar locuiește separat de familie, chiar lîngă poartă...

Purtătorul de spadă i-a povestit lui Akogi totul.

— Stăpînei mele numai de asta nu-i arde acum. Pe deasupra, am auzit că tînărul acela e cam flușturatic, replică Akogi. Cum s-o îndemn să se încreadă într-un fluieră-vînt ?

Cînd însă a văzut că soțul se supărase din pricina refuzului ei, a început să cedeze.

— Bine, la cel dintîi prilej, am să vorbesc cu stăpîna mea.

Lui Akogi îi dăduseră drept locuință o mică încăpere, înghesuită alături de căsuța lui Otikubo. Dar Akogi socotea că ei, ca servitoare, nu i se cuvenea să-și întindă așternutul la același nivel cu cel al stăpînei, așa că se ducea să doarmă într-un cotlonaș, unde podeaua era ceva mai joasă decît în odăile tinerei ei stăpîne.

Era prima zi din cea de-a opta lună a anului. Otikubo sta singurică în patul ei. Nefiind în stare să închidă ochii, trimise o rugăciune umilă mamei sale, celei plecate demult din viață :

Mamă, ia-mă la tine,
Că-mi este tare greu.
O, dacă mai ai
Milă de mine,

Întoarce-te și ia-mă unde ești,
Nu mă lăsa pradă
Tristelor amărăciuni ale pămîntului.

Astfel își căuta mîngîierea în tînguiri amare.

În dimineața zilei următoare, Akogi încercă să aducă vorba despre intențiile tînărului nobil :

— Soțul meu mi-a vorbit ba despre una, ba despre alta... Ce părere aveți ? N-ar trebui să rămîneți singură pînă la sfîrșitul zilelor voastre.

Fata tăcu. Akogi se tulbură și nu mai știu ce să îndruge mai departe, pînă ce se auzi strigată :

— Du-i apă stăpînei tale Sannokimi să se spele !

Așa că trebui să plece fără nici un răspuns.

În străfundul sufletului, Otikubo era încredințată că nu mai are ce aștepta de la viață. Biata orfană, care încă de mică își pierduse mama, se gîndea numai la moarte. Chiar dacă ar fi vrut să se călugărească, tot n-ar fi izbutit să scape din casa mașterei, unde toți se poartă cu ea atît de crud. O, nu, mai bine moartea.

Între timp, purtătorul de spadă se duse la palatul tatălui lui Mitiori.

— Ei, ce se aude cu treaba aceea ? îl întrebă nerăbdător tînărul.

— Am vorbit cu soția mea, iar ea spune : „Așa, dintr-odată, nu se poate obține nimic !“ În mod obișnuit, dacă fata are părinți, pețitul se poate grăbi cumva, dar tatăl tinerei stăpîne se află pînă într-atît sub călcîiul soției, încît e îndoielnic să te poți înțelege cu el.

— Eu ți-am spus de la bun început : înlesnește-ne o întîlnire tainică. Într-o asemenea familie nu e tocmai potrivit să intri cu drepturi de ginere legitim. Dacă are să-mi placă fata, am s-o aduc la mine acasă. Iar dacă n-o să-mi placă, legătura se poate desface pe motiv că lumea a început să vorbească.

— Am să aflu părerea ei și am să v-o comunic, spuse purtătorul de spadă.

— Stai puțin ! Ar trebui mai întîi să văd fata, pînă a mă hotărî definitiv. Cum aș putea să-mi dau cuvîntul, înainte de-a o vedea ? Tu spune-i așa : că sînt un om de cuvînt, n-am s-o părăsesc repede.

— N-o s-o părăsiţi repede? Şi asta ziceţi dumneavoastră că este o declaraţie de dragoste? se mihni purtătorul de spadă.

— Am vrut să spun „niciodată", dar am greşit.

Şi Mitiori, rîzînd, îi înmînă purtătorului de spadă o scrisoare de dragoste:

— Ia-o şi du-i-o!

Purtătorul de spadă luă scrisoarea în silă şi o dădu lui Akogi:

— Iată un răvaş pentru stăpîna ta.

— O, ce mîrşăvie! Cruţă-mă, te rog! Nu vreau s-o îndemn pe domnişoara mea la lucruri necugetate.

— Îndeamn-o numai să-i scrie un răspuns. Asta nu înseamnă nimic.

Akogi îi duse frumoasei Otikubo scrisoarea:

— Iată un răvaş de la flăcăul despre care v-am vorbit nu demult.

— Ce-ai făcut? Dacă va afla maştera, crezi că are să mă laude? se înfioră Otikubo.

— Dar cînd a spus maştera vreo vorbă bună despre dumneavoastră? N-are rost să ţineţi seama de ea!

Otikubo nu răspunse nimic. Akogi aprinse luminarea şi citi scrisoarea. Nu cuprindea decît următoarea poezie:

Abia am aflat că exişti pe lume,
Şi inima mea te-a şi îndrăgit.
O, izvor din muntele Tsukuba,
Neprihănit de nici un călător, spune-mi:
Unde e cheia iubirii mele nevăzute?

— Ce frumos! exclamă Akogi încet, plină de admiraţie. Dar văzînd că Otikubo nu dă nici un semn, împături scrisoarea, o ascunse în sipet şi ieşi din odaie.

— Ei, cum e? A citit stăpîna ta scrisoarea? întrebă curios purtătorul de spadă.

— Nu, nici măcar nu s-a uitat la ea. Am ascuns-o fără s-o fi citit.

— Nu înţeleg de ce. Oricum, ar fi mai bine decît să trăiască aşa cum trăieşte acum... Iar nouă, o atare dragoste s-ar prea putea să ne fie de folos.

A doua zi dimineața, tiunagonul, cînd să plece de acasă, își aruncă o privire în odaia fiicei sale. Și o văzu pe Otikubo îmbrăcată tare sărăcăcios. Numai părul negru și lung al fetei, revărsîndu-se frumos pe umeri, îi mai ascundea întrucîtva urîțenia hainelor. Tatălui i se făcu milă :

— Rău mai ești îmbrăcată ! Tare mi-e milă de tine, că ești oropsită de toți, dar ce să fac, trebuie să mă îngrijesc mai întîi de fetele mele legitime. Dacă ți se va ivi vreun prilej să-ți căpătuiești viața, te rog să faci așa cum crezi că e mai bine, fără să-ți pese de nimic. Biata de tine, n-ai o viață dulce !

De emoție, Otikubo n-a fost în stare să scoată o vorbă...

Încă tulburat de întîlnirea cu fata, tiunagonul îi spuse soției sale :

— Am văzut-o pe Otikubo. Nu are pe ea decît o rochie subțirică și prăpădită din pînză necolorată. Nu s-o găsi pe la fiicele noastre vreo rochie veche, care nu le mai trebuie ? Nopțile acum sînt cam reci...

— Uf, eu i-am tot dăruit o mulțime de haine. Ce-o fi făcînd cu ele ? Nu știe deloc să și le îngrijească !

— Vai de capul ei ! De mică n-a avut parte de o îngrijire de mamă, și pe deasupra, după cîte se pare, mai are și o fire delăsătoare, pufni mohorît tiunagonul.

Doamna Kitanokata porunci fiicei sale vitrege să coasă o *hakama* [1] pentru ginerele ei cel mic.

— Străduiește-te, te rog, să o coși cît se poate mai bine, și am să-ți dăruiesc o rochie frumoasă.

Bucuria fetei nu mai avea margini. Făcu o *hakama* atît de repede și atît de frumoasă, că maștera se arătă mulțumită și-i dărui o rochie veche de mătase, căptușită cu vată și împodobită cu desene țesute, care fusese chiar a ei.

Era toamnă, cînd vîntul rece pătrunde pînă la oase și nici nu mai știi cum să te aperi de frig. Pe Otikubo o chinuia frigul, așa încît darul amărît pe care îl primise

---

1 Pantaloni de diferite culori, purtați de bărbați și femei. În epoca Heian erau un fel de șalvari, uneori gofrați ca fustele.

o umplu de bucurie. Viața cea nenorocită parcă îi măcinase mîndria.

Ginerele cel mic avea o fire tare deschisă. Îl scotea din sărite orice răutate, în schimb nu mai contenea să ridice în slăvi tot ce era bun. Iată că și acum nu mai pridideа cu vorbe de laudă :

— Strălucită lucrătură! Minunată cusătură!

Slujnicele i-au transmis vorbele mașterei :

— Potoliți-vă, mai încet! Să nu cumva să vă audă Otikubo. Ea și așa face pe grozava. Cei ca ea trebuie struniți cît se poate. Norocul ei este că are posibilitatea să-i slujească pe alții, altfel prea și-ar lua-o în cap.

Femeile șușoteau între ele :

— Cum de nu-i e rușine stăpînei să vorbească cu atîta răutate despre o copilă atît de bună și de sfioasă!

Între timp, Mitiori, hotărîndu-se să nu dea înapoi, i-a trimis lui Otikubo a doua scrisoare de dragoste, prinsă într-un buchet de flori de cîmp.

A dat în spic firul
Iubirii din inima mea.
O, floare de cîmp minunată!
Foșnește dar,
Înclină capu-ncet ca drept răspuns".

Dar nu primi nici un răspuns.

Într-una din zile, pe o ploaie de toamnă, îi trimise altă scrisoare :

„Am auzit că aveți un suflet gingaș, văd însă că nu știți ce e mila.

În nori nici o rază de lumină...
Cerne o nesfîrșită ploaie...
Și, ca o zi de toamnă,
Se-ntunecă, tristă,
Inima care te iubește.

Și iar nici un răspuns.

Mitiori însă îi scrise din nou :

Puntea norilor şubredă e
Deasupra rîului ceresc.
Tu eşti pe celălalt mal.
Nu-mi pierd nădejdea —
Sclipi-va-mi raza de răspuns şi mie.

Aşa îi scria el aproape zilnic, iar Otikubo tot nu-i răspundea. În sfîrşit, Mitiori îi spuse purtătorului de spadă :

— Se pare că fata asta e tare sfioasă. Se vede că n-a primit niciodată scrisori de dragoste, şi pesemne că nu ştie cum să răspundă la ele. Dar tu mi-ai spus că are inimă bună, plină de duioşie... Atunci de ce nu-mi trimite un răspuns cît de mic ?

— La asta nu-ţi pot eu răspunde. Poate se teme. Maştera ei e o adevărată scorpie. Tînăra domnişoară trăieşte într-o teamă necurmată, mereu se gîndeşte să n-o supere cu ceva pe stăpîna din odăile dinspre miazănoapte, care stă gata s-o alunge din casă.

— Păi nu-ţi spun eu mereu să mă duci numaidecît în odaia fetei, stărui Mitiori.

Iar purtătorul de spadă nu mai găsi cu cale să se împotrivească. Rămase numai să găsească prilejul potrivit.

Vreme de vreo zece zile n-a mai venit nici o ştire de la îndrăgostit. În sfîrşit, scrise :

„E timpul să-mi pun întrebarea :
De ce să mai scriu în zadar ?
Cruzimea ta creşte precum
Se îndesesc algele
În lacul Masuta !

Am încercat să-mi potolesc iubirea, dar în zadar ! Nu mai sînt în stare să îndur atîta, vă scriu din nou, cu toate că înţeleg limpede că astfel încalc regula bunei cuviinţe..."

Purtătorul de spadă îi spuse lui Akogi :

— De data aceasta trebuie să i se răspundă cu orice preţ. Caută s-o înduplecì pe domnişoara, altfel tînărul domn are să mă certe că nu mă străduiesc îndeajuns...

— Stăpîna mea spune că nu știe să scrie scrisori de dragoste, îi aduse răspuns Akogi. Dacă ai fi văzut cît de tare s-a tulburat !

Îi arătase lui Otikubo scrisoarea, dar tocmai atunci soțul celei de-a doua surori se pregătea să plece într-o călătorie. Otikubo cosea în grabă pentru el o haină de paradă, așa că iar n-a putut să răspundă la scrisoare.

Mitiori gîndi că fata într-adevăr, cum spune Akogi, nu știe să scrie scrisori de dragoste, dar atît de multe auzise despre faptul că Otikubo are inimă bună și duioasă, încît nu pierdea speranța. Ba mai curînd îi plăcea sfiiciunea aceea a fetei.

— Ce tot pregeți ! îl grăbea el pe purtătorul de spadă.

Însă în curtea stăpînilor era mereu mare vînzoleală, și încă nu se întrezărea un prilej potrivit.

Mitiori se perpelea de chinul iubirii. Iată însă că tiunagonul va pleca la templul Isiyama spre a-și împlini un vechi legămînt. Toți ai casei l-au năpădit pe tiunagon rugîndu-i-se să-i ia și pe ei. Pînă și pe femeile în vîrstă s-a sfiit să le lase acasă. Dar pe Otikubo au lăsat-o în odăița ei.

Ce-i drept, Nakonokimi, cea de-a doua fiică, încercase să pună o vorbă bună pentru sora ei vitregă :

— S-o luăm și pe Otikubo. E păcat s-o lăsăm singură acasă, sărmana de ea.

Însă stăpîna din încăperile dinspre miazănoapte nici n-a vrut să audă așa ceva :

— Ia te uită poznă ! Otikubo nici măcar n-a trecut de pragul casei vreodată. Și-apoi cum o să coasă în timp ce călătorește ? N-are nici un rost s-o deprindem cu distracții care nu-i trebuie, las-o mai bine să stea cuminte acasă.

Pe Akogi, ca servitoare a celei de a treia fiice, Sannokimi, au vrut s-o îmbrace frumos și s-o ia cu ei, însă lui Akogi i s-a făcut milă de fosta ei stăpînă și a renunțat la călătorie sub pretext că pe neașteptate a devenit „impură“ și nu are voie să intre în templu.

— Ce născoceală ! s-a supărat Kitanokata. Spui asta înadins, pentru că nu vrei s-o lași singură pe Otikubo.

— Ah, ba dimpotrivă, îmi pare tare rău că s-a întîmplat așa. Dar în curînd are să-mi treacă. Și, dacă veți îngădui, am să vin atunci cu bucurie. Cine s-ar lepăda de bunăvoie de o călătorie așa de aleasă ? Pînă și bătrînele s-au rugat să meargă, spunea Akogi atît de convingător, incît pînă la urmă stăpîna din încăperile dinspre miazănoapte i-a dat crezare și a poruncit ca o altă fată, muncitoare de rînd, să fie îmbrăcată cît mai frumos și să fie luată cu ei la drum, iar pe Akogi s-a îndurat s-o lase acasă.

În casă au început cu mare zarvă pregătirile. În sfîrșit, au plecat toți, iar Akogi, în deplină tihnă, s-a așezat la vorbă cu tînăra ei stăpînă, ca să-i mai risipească tristețea. În acest timp, Akogi a primit un răvășel de la purtătorul de spadă :

„Am auzit că tu nu ai plecat la templu împreună cu ceilalți. Dacă e adevărat, voi veni îndată la tine".

Akogi i-a răspuns :

„Stăpîna mea nu s-a simțit bine și a rămas acasă. Puteam s-o părăsesc tocmai eu ? Ne plictisim de moarte. Vino să ne faci o vizită și adu cu tine acele tablouri pe care ai făgăduit să ni le arăți".

Și mai trebuie spus că sora cea mică a lui Mitiori, care era onorată cu înaltul titlu de „mica împărăteasă", avea o sumedenie de suluri cu tablouri foarte frumoase. Purtătorul de spadă îi spusese odată lui Akogi că, dacă tînărul domn va fi primit să o viziteze pe Otikubo, are să le arăte numaidecît acele suluri.

Așa că purtătorul de spadă îi arătă lui Mitiori răvășelul pe care îl primise de la Akogi.

— Acesta-i răvășelul de la soția ta, Korenari ? Are un scris foarte frumos. Iată prilejul pe care îl așteptam. Du-te la ele și pregătește totul.

— Dați-mi pentru un timp un sul din cele pictate.

— Nu, am să i le arăt eu însumi precum m-ai sfătuit cîndva chiar tu. Cînd voi fi la ea...

— Se pare că acum s-a ivit într-adevăr un ceas potrivit, se învoi purtătorul de spadă.

Rîzînd, Mitiori se duse în odăile sale și desenă pe o hîrtie albă chipul posomorît al unui bărbat : degetu-n gură, buzele strînse. Iar jos scrise :

„Ați vrut să admirați niște tablouri, poftiți, vă trimit unul :

O gură tristă,
Ochii privind obosiți.
Cum s-ar putea altfel ?
Nu au parte de bucurii în viață
Cei bătuți de urgie.

De altfel, această scrisoare e o copilărie din partea mea".

Pregătindu-se să ducă mesajul stăpînului, purtătorul de spadă îi spuse mamei sale, care cîndva fusese doica lui Mitiori :

— Pregătește niște mîncăruri gustoase și niște dulciuri, și pune-mi-le într-un coș. Am să trimit pe cineva după ele.

Și a pornit spre casa tiunagonului, unde a strigat-o pe Akogi.

— Dar unde-s tablourile ? întrebă ea curioasă.

— Iată-le aici. Dă-i scrisoarea aceasta domnișoarei și vei afla totul.

— Iar vii cu vreo amăgire, se posomorî Akogi. Îi duse totuși tinerei sale stăpîne scrisoarea.

— Ce-i asta ? Ai cerut tu suluri cu tablouri ? se minună ea.

— Da, i-am scris purtătorului de spadă, și pesemne domnul sakon-no sese o fi văzut scrisoarea mea.

— Tare nu-mi place ! E ca și cum cineva și-ar fi furișat privirea în adîncul inimii mele. O oropsită ca mine e mai bine să nu cunoască nimic din ce este bucurie pe lume, spuse Otikubo mohorîndu-se.

Purtătorul de spadă o chemă pe Akogi :

— Cine a mai rămas de pază acasă ? întrebă el ca într-o doară. Tare-i trist și pustiu aici la voi ! Aș vrea să trimit pe cineva la bătrînica mea după niște bucate.

Și trimise la maică-sa un om de-al lui, cu poruncă să-i aducă tot ce va găsi mai gustos în casă.

Bătrînica orîndui cît mai frumos fel de fel de bunătăți în două coșuri. Coșul cel mai mare îl umplu pînă în vîrf cu mîncăruri de orez, și roșii și albe, rînd peste

rînd. Nu uită să adauge și o crăticioară cu boabe de orez prăjite. Și trimise și o scrisoare de însoțire :

„Asemenea bucate se mănîncă de obicei chiar și în casele cele mai sărace. Mă tem că persoanelor ce locuiesc în palat n-o să le placă prea mult. Acest orez prăjit rog să fie dat fetei care vă servește, și pe care, dacă nu greșesc, o cheamă Tsuiu".

Știind ce viață tristă duce Otikubo, părăsită de toți, bătrîna se străduia în fel și chip să arate că e bucuroasă s-o ajute măcar cît de cît.

Cînd văzu coșurile cu bunătăți, Akogi se minună :

— Ciudată poveste ! Cu ce prilej oare și orezul ăsta prăjit, și dulciurile ? Ce ți-ai pus în gînd ?

Purtătorul de spadă rîse :

— Nu mi-am pus nimic în gînd ! Ce gînd să am cu asemenea fleacuri ? Bătrînei mele i s-a năzărit să mi le trimită. Hei, Tsuiu ! Vezi de le pune bine.

Și Akogi, ca de obicei, începu să discute cu purtătorul de spadă despre stăpînii lor. Socotiră că pe o astfel de noapte ploioasă e îndoielnic că tînărul domn se va mai îndura să vină, așa că se culcară.

Otikubo la rîndu-i se întinse în pat și, singură, în întunericul nopții, atinse strunele citerei sale. Se revărsă o melodie minunată, frumoasă, plină de o tristețe adîncă.

Purtătorul de spadă ciuli urechea :

— Ce frumos cîntă !

— Cîntă bine, nu-i așa ? Și cînd te gîndești că maică-sa i-a dat numai cîteva lecții de muzică, pe cînd fetița nu avea decît șase ani...

În timp ce sporovăiau liniștit între ei, Mitiori se apropia într-ascuns de casă. Îl trimise pe unul dintre slujitorii lui să-i spună purtătorului de spadă :

— Vino pînă afară, să-ți spun ceva important.

Purtătorul de spadă înțelese, totuși tulburat, răspunse :

— Ascult, vin numaidecît ! și ieși grăbit.

Estimp Akogi se duse la stăpîna ei.

— Ei, cum e treaba ? întrebă Mitiori. Am venit pe ploaia asta năprasnică, oare mi-e dat să mă întorc păgubaș ?

— Ați venit atît de pe neașteptate, nici măcar nu m-ați prevenit din vreme. Ce să fac așa dintr-o dată ? îi reproșă purtătorul de spadă. Cine să știe ce-o să spună tînăra stăpînă ! E îndoielnic că astăzi va ieși ceva.

— Ia nu mai sta cu mutra asta acră ! Și Mitori îl înghionti pe purtătorul de spadă.

Acesta zîmbi strîmb :

— N-am încotro. Haideți, vă rog, coborîți din trăsură.

Și-i arătă lui Mitiori drumul spre casă.

Slugilor li se porunci să vină îndărăt cu trăsura mai către dimineață, înainte de a se lumina.

Purtătorul de spadă se opri lîngă ușa odăii sale și începu să-i șoptească tînărului niște sfaturi cum să procedeze mai departe. La un ceas așa de tîrziu nimeni nu se mai gîndea la sosirea vreunor oaspeți.

— Mai întîi aș vrea s-o văd măcar prin crăpătura ferestrei, spuse Mitiori.

Purtătorul de spadă îl prinse de mînecă :

— Stați puțin ! Dar dacă nu o să vi se pară atît de frumoasă pe cît vă așteptați ? Atunci ? Cum scrie în romane, curtezanul o văzu — iar ea era o pocitanie...

— Ei, atunci, în loc de pălărie o să-mi ascund capul sub mînecă și am să fug, rîse Mitiori.

Purtătorul de spadă îl aduse tiptil pînă lîngă fereastra cu gratii și se hotărî să stea de strajă prin preajmă, temîndu-se ca nu cumva slugile rămase acasă să dea peste musafirul cel nepoftit.

Mitiori se uită înăuntru. Mica odaie abia era luminată de flacăra plăpîndă a unui opaiț, în schimb nici o perdea falnică, nici un paravan nu împiedica privirea — se vedea totul.

Cu fața întoarsă spre fereastră ședea o femeie drăgălașă, cu un păr lung, minunat, pesemne Akogi. Peste rochia albă și subțire, avea o alta de mătase roșie strălucitoare.

În fața ei, sprijinită într-un cot, sta întinsă pe pat o copilă. Pesemne ea ! Rochia albă cădea în falduri pe trupu-i gingaș. Picioarele îi erau acoperite cu un halat din mătase roșie vătuită... Fata avea privirile îndreptate spre partea cealaltă, fața aproape că nici nu i se vedea. Căpșorul ei părea minunat, părul uimitor de frumos îi că-

dea pe umeri, dar Mitiori nu apucă să se bucure de frumusețea rîvnită, că, deodată lumina se stinse.

„Ce păcat!“ gîndi Mitiori, și în sufletul lui izbucni hotărîrea de a dobîndi comoara cu orice preț.

— Uf, ce beznă! Ziceai că ți-a venit soțul. Du-te la el, nu mai zăbovi!

Vocea atît de gingașă și de frumoasă a fetei alinta auzul...

— Soțul meu are un musafir, așa că mai stau cu dumneavoastră. În toată casa nu a mai rămas aproape nimeni, poate că vă e frică singură, răspunse Akogi.

— De multe ori mi-e frică, așa că m-am și obișnuit.

Cînd Mitiori ieși din ascunzătoarea lui, purtătorul de spadă începu să-l tachineze:

— Ei, ce ziceți? Să vă conduc îndărăt acasă? Dar unde vă e pălăria? Nu cumva de spaimă ați binevoit s-o uitați?

— Răutăciosule! Tu rîzi, care ești pînă peste urechi îndrăgostit de soția ta? răspunse zîmbind Mitiori. Și se gîndea: „Ce rochie veche și ponosită are, sărmana! O să-i fie rușine de mine...“

— Cheamă-ți mai repede soția și du-te de te culcă, îi porunci el nerăbdător purtătorului de spadă.

Acesta intră în micul lor dormitor și o chemă pe Akogi.

— Nu vin, nu! Noaptea asta o voi petrece lîngă stăpînă. Culcă-te aci în odăița noastră, sau unde vrei tu încercă Akogi să scape de el.

— Vreau să-ți spun numaidecît ce mi-a mărturisit musafirul meu. E o treabă serioasă. Vino numai pentru o clipă, o rugă el.

În sfîrșit, Akogi împinse ușa în lături și strigă:

— Ce este? Ce faci atîta zarvă?

Purtătorul de spadă o îmbrățișă:

— Oaspetele mi-a spus: „Să nu dormi singur în noaptea asta ploioasă“. Hai încoace!

Akogi rîse:

— Auzi la el! Și-a găsit sfetnic!

Dar purtătorul de spadă nu o mai lăsă să plece și, fără a scoate o vorbă, se prefăcu că doarme.

Lui Otikubo însă nu-i era somn. Culcată în patul ei, atinse strunele citerei şi cîntă încet :

Cînd toată lumea pămîntească
Îmi pare tristă,
Aş vrea să-mi aflu adăpost
Sus, printre stînci,
Pe veci să mă ascund de oameni.

Mitiori, sătul de îndelungata aşteptare şi gîndind că acum s-a ivit clipa potrivită — în jur nu era nimeni — abil, cu ajutorul unei bucăţi de lemn, împinse în sus canatul ferestrei cu grile şi pătrunse în odaie.

Speriată, Otikubo dădu să fugă, dar el o prinse strîns în braţe.

Akogi, care dormea împreună cu purtătorul de spadă în camera vecină, auzise pocnetul ferestrei. „Ce-i acolo !" gîndi ea speriată şi încercă să sară din pat, dar purtătorul de spadă o ţinu vîrtos.

— Lasă-mă ! A pocnit canatul ferestrei. Mă duc să văd ce s-a întîmplat.

— O fi cîinele. Sau vreun şobolan. Nu-ţi fie teamă. Ce te-ai speriat aşa ? o liniştea el pe soţie.

— Nu, nu, nu e bine ! Pesemne că tu ai pus la cale ceva. De aceea nu mă laşi.

— Ce să pun la cale ? Linişteşte-te şi culcă-te !

Cuprinzîndu-şi soţia în braţe, o culcă la loc.

Temîndu-se pentru stăpîna sa, Akogi începu să plîngă amarnic şi să se zbată, dar nu izbuti să se smulgă din îmbrăţişarea soţului.

— Vai şi vai ! N-ai pic de inimă !

Între timp, Mitiori, ţinînd fata îmbrăţişată, îi desfăcu brîul şi se întinse pe pat alături de ea. Nemaiştiind de sine din cauza spaimei şi a deznădejdii, Otikubo se îneca în lacrimi, tremurînd din toată făptura ei.

— Tare mai sînteţi tristă ! Vi se pare lumea un tărîm al jalei. Doriţi să vă ascundeţi în adîncul munţilor, unde să nu vă ajungă veşti despre amărăciunile pămîntene, încercă Mitiori să intre în vorbă cu ea.

„Cine să fie cel ce vorbeşte aşa cu mine ? se întrebă Otikubo. Ah, probabil că e acel tînăr nobil !"

Şi deodată îşi aduse aminte că nu are pe ea decît o rochie veche şi o *hakama* ponosită! Îi venea să moară de ruşine, şi începu să plîngă amarnic. Deznădejdea ei îl înduioşă şi îl tulbură cu totul pe Mitiori, care nu găsea cuvinte s-o liniştească.

Akogi era alături, după perete, şi la urechile ei ajunse sunetul înfundat al plînsului stăpînei. „Asta-i!“ gîndi ea şi, alarmată, vru să-i sară în ajutor, dar purtătorul de spadă o opri din nou.

— De ce nu mă laşi? Ai dat-o nenorocirii pe stăpîna mea, iar pe mine mă ţii cu sila! O, nu mi s-a părut mie degeaba că ceva nu-i a bine, eşti un om rău şi josnic!

Akogi, furioasă peste fire, se zbuciuma în braţele purtătorului de spadă.

Iar acesta doar chicotea:

— Nu ştiu nimic, de ce mă învinuieşti degeaba! N-avea cum să se strecoare nici un hoţ în odaia stăpînei tale. Înseamnă că e drăguţul ei. Ce rost are să dai peste ei, gîndeşte-te şi tu.

— Nu te mai preface că nu ştii nimic! plîngea Akogi. Spune-mi numaidecît, cine e acolo! Uf, ce nenorocire! Biata mea domnişoară!

— Mare comedie! se desfăta purtătorul de spadă.

Akogi se mînie şi mai tare:

— Ia uite cum m-am încredinţat eu unui om lipsit de inimă! strigă ea zbrobită.

Purtătorului de spadă i se făcu milă:

— La drept vorbind, tînărul domn a venit aici să stea de vorbă cu stăpîna ta. Ce-i rău în asta? De ce atîta gălăgie? Poate că unirea lor o fi fost hotărîtă încă în vreo existenţă anterioară! Cu soarta nu poţi să te înfrunţi.

— Nu mi-ai spus nimic, iar stăpîna mea are să creadă că m-am învoit cu tine, iată ce mă doare! Of, de ce n-am rămas lîngă ea în noaptea asta! se tînguia Akogi, supărată pe soţul ei.

— Nu te mai frămînta, are să priceapă ea că n-ai ştiut nimic. De ce te superi aşa pe mine?

Şi, fără a-i da răgaz să pornească iar cu jeluirile, purtătorul de spadă îşi strînse din nou soţia în braţe.

Mitiori îi vorbea încet fetei:

— De ce sînteți atît de nepăsătoare față de iubirea mea ? Chiar dacă nu sînt un om de neam mare, mi se pare că nu aveți totuși de ce să fiți atît de neînduplecată. De cîte ori v-am trimis scrisori, nu m-ați cinstit niciodată cu vreun răspuns ! Hotărîsem să nu vă mai supăr, dacă vă sînt atît de respingător. Dar fără să știu nici eu pentru ce, din clipa în care am început să vă scriu mi-ați devenit tare dragă. Ah, poate că ura dumneavoastră față de mine să fi fost predestinată încă dintr-o existență anterioară, și de aceea mă mîngîi pentru faptul că vă purtați atît de aspru cu mine.

Otikubo simțea că moare de rușine. Nu avea pe ea decît rochia aceea subțire și nenorocita de *hakama*, atît de ponosite, încît pe alocuri i se vedea trupul gol. Nu se poate spune în cuvinte cît de greu îi era. Obrajii îi erau scăldați mai mult de o sudoare rece decît de lacrimi. Observînd starea ei, Mitiori fu cuprins de un sentiment de milă și de duioșie față de ea. Se strădui în fel și chip s-o liniștească și s-o îmbărbăteze, dar Otikubo nu izbutea să scoată nici un cuvînt.

Topită de rușine, o învinuia în sinea ei pe Akogi.

În sfîrșit se termină și noaptea aceea tristă. Se auzi cîntecul cocoșilor.

În plină amărăciune a despărțirii, Mitiori exclamă :

Întreaga noapte, pînă dimineața,
Ai vărsat lacrimi necontenit...
Sînt plin de tristețe
Și totuși urăsc
Cîntecul cocoșilor în zori.

Vă implor, răspundeți-mi măcar din cînd în cînd, altfel am să cred că sînteți o sălbatică și o străină de lume.

Și deodată Otikubo, fără să vrea și parcă prin vis, șopti :

Ești năpădit de tristețe...
Răspunsul meu a înghețat pe buze.
Ison al plînsului
E cîntecul cocoșului în zori...
Nu mi se va usca lacrima curînd.

Glasul ei desfăta auzul. Pînă în clipa aceea, Mitiori nu era chiar îndrăgostit, acuma însă se îndrăgostise de-a binelea.

— A sosit trăsura ! se auzi din stradă.

— Du-te și dă-le de știre ! îi porunci purtătorul de spadă soției sale.

— Toată noaptea m-am prefăcut că nu aud nimic, dacă mă duc la ei acum, atît de devreme, stăpîna mea va pricepe că am știut tot. Tare josnic mai ești ! Din cauza ta, domnișoara are să mă urască.

În furia ei copilărească, Akogi îi păru soțului ei și mai dulce ca pînă atunci.

— Ce să-i faci ! Dacă stăpîna te va urî, eu în schimb am să te iubesc și mai tare, glumi purtătorul de spadă și, apropiindu-se de fereastra odăii Otikubei, dădu semnalul convenit, tușind de două-trei ori.

Mitiori sări din pat și se grăbi s-o ajute pe Otikubo să-și pună îmbrăcămintea de zi. Cînd văzu că fata dîrdîie de frig, fiindcă nu avea nici măcar rochia cea subțire *hitoe* [1], Mitiori își scoase haina și i-o puse pe umeri. Otikubo se tulbură de tot.

Akogi se simțea teribil de încurcată. Nu îndrăzni să rămînă în cameră mai departe așa, fără nici un motiv, și se înfățișă dinaintea stăpînei. Otikubo ședea culcată în pat. În vreme ce Akogi se tot gîndea cum să înceapă vorba, sosiră două scrisori — una de la soțul ei, alta de la Mitiori.

În scrisoarea purtătorului de spadă se spunea :

„Nu este drept să-mi aduci învinuiri atît de aspre pentru ceea ce s-a petrecut azi noapte fără știrea mea. De-acum înainte n-am să-l mai însoțesc pe tînărul domn, dacă stăpîna ta va fi cît de cît în primejdie să nu fie respectată. Uluită de cele ce s-au petrecut ieri, îți este teamă ca nu cumva pe viitor să se întîmple ceva și mai rău, și pesemne că mă afurisești, zicîndu-ți : «Mare

[1] Îmbrăcăminte necăptușită, pe care o purtau atît bărbații, cît și femeile.

ticălos! A fost în stare s-o jignească pînă și pe blînda mea stăpînă!» Din această pricină mi-a devenit de nesuferit pînă și gîndul la vreo legătură de dragoste între cei doi stăpîni ai noștri. Dar ce pot eu să fac? Tînărul domn îi trimite o scrisoare. Trebuie să i se dea un răspuns. Așa se cade. Iar tu, din partea ta, scrie-mi despre tot ce te frămîntă".

Akogi i-a dat lui Otikubo scrisoarea de dragoste de la Mitiori:

— Iată o scrisoare pentru dumneavoastră. E ciudat ce somn adînc m-a cuprins, de nici nu mi-am dat seama cum a trecut noaptea... Probabil credeți că-mi născocesc scuze.

Akogi încerca să afle ce este în sufletul tinerei sale stăpîne.

— Dacă aș fi bănuit că veți avea vreo supărare, oare aș fi pregetat eu să vă sar în ajutor? se străduia ea să-și arate nevinovăția, dar nu primea nici un răspuns. Otikubo continua să zacă nemișcată.

— Oare socotiți că am știut ceva? Vai, vai, vai! Eu, care v-am slujit ani de-a rîndul în deplină credință! Mă credeți în stare de vreo faptă necinstită față de dumneavoastră? Cînd toți au plecat și v-au lăsat singură în casă, eu nu m-am îndurat să vă părăsesc și am renunțat la călătorie, iar acum iată răsplata! Nici nu vreți să vă plecați urechea la cele ce vă spun. Dacă inima vă rămîne împietrită, atunci cum aș mai putea să rămîn în slujba voastră? Plec încotro oi vedea cu ochii! plîngea Akogi.

Lui Otikubo i se făcu milă de ea:

— O, nicidecum, nu cred că ai știut ceva despre necazul meu. Totul s-a întîmplat atît de neașteptat, atît de repede! Dar oricît de mare mi-e deznădejdea, se mai adaugă și rușinea că m-a văzut îmbrăcată în zdrențe. Dacă ar mai fi fost în viață mama mea, oare s-ar fi putut să mi se întîmple asemenea ocară? suspină Otikubo.

— Asta așa e! Maștera e cît se poate de rea. Poate că domnul sakon-no sese o fi auzit cît e ea de crudă, și acum vă compătimește soarta. Înțeleg ce-i în inima dumneavoastră. Dar dacă sentimentele tînărului domn față de

dumneavoastră vor rămîne neschimbate, atunci trebuie să ne bucurăm de cele ce s-au întîmplat, nu să plîngem.

— Ah, ce-aş putea eu să sper ? M-a văzut îmbrăcată în zdrenţe... Cine poate iubi o sperietoare ? Şi ce va spune maştera mea cea haină, cînd vor ajunge la urechile ei clevetelile ? „Dacă şi-a găsit un soţ şi dacă vrea fără îngăduinţa mea, să coasă haine pentru o familie străină — aşa are să spună —, atunci nu mai are ce căuta în casa mea."

Văzînd cît de speriată e Otikubo, Akogi încercă s-o liniştească :

— Ei şi ce, nu-i nici o nenorocire ! Oare trebuie ca dumneavoastră să vă petreceţi viaţa chinuindu-vă aici ? ! Ar fi o fericire să vă alunge ! Da pînă cînd o să mai puteţi răbda ? Nu vă sperie gîndul că trebuie să coaseţi mereu pentru ginerii ei ?

În acest timp, mesagerul rugă să i se dea răspuns la scrisoare.

— Mai bine hai să citim răvaşul. Cu plînsul tot nu mai schimbăm nimic.

Akogi desfăcu scrisoarea şi i-o arătă stăpînei sale. Otikubo o parcurse cu privirea, fără a-şi sălta capul.

„Cine mi-ar putea spune de ce
Azi te iubesc într-alt fel ?
Dragostea mea de ieri
Era doar o scînteie firavă
Faţă de pojarul de-acum."

Scrisoarea nu cuprindea decît această poezie, nimic mai mult. Otikubo nu se apucă să-i răspundă, pretextînd că e bolnavă.

Akogi îi scrise atunci purtătorului de spadă :

„Faptele tale nu-mi bucură inima. Ce înseamnă toate acestea ? Purtarea ta a fost urîtă, ticăloasă, murdară ! Ai dovedit atîta neagră prefăcătorie, încît n-am să mai pot avea încredere în tine niciodată. Stăpîna mea suferă atît de cumplit, că nici acum nu se poate ridica din pat. Scrisoarea tînărului domn a rămas necitită. Mi-e tare milă de stăpîna mea. Mi se rupe inima cînd mă uit la dînsa !"

Purtătorul de spadă se grăbi să-i relateze totul lui Mitiori. Acestuia nu-i venea să creadă că-i este atît de nesuferit fetei. Își zise că Otikubo se rușinează de îmbrăcămintea ei prăpădită și o compătimi, iar dorul de ea îl cuprinse și mai tare.

În aceeași zi îi scrise a doua scrisoare :

„Ce să fac oare ? Sînteți, ca și mai înainte, tot aspră cu mine, iar între timp dragostea mea față de dumneavoastră a sporit mereu.

Iubesc mai înfocat,
Ci răspunzi doar : «da ?»
Inima ta de gheață
Nu îngheață
Flacăra dragostei mele".

Iar purtătorul de spadă îi scrise și el lui Akogi :

„Ar fi foarte rău dacă domnișoara ta nu ar răspunde nici de data aceasta. Trebuie să ne străduim ca ei să se iubească din tot sufletul. Dragostea tînărului domn, din cîte văd, nu se stinge de la o zi la alta. El însuși o spune".

Akogi începu să se roage de stăpîna ei ca de data aceasta să răspundă numaidecît la scrisoare. Dar Otikubo, copleșită de rușine și de deznădejde, gîndindu-se ce impresie jalnică îi va fi produs lui Mitiori înfățișarea sa, nu se putea hotărî nicidecum să-i răspundă. Sta întinsă pe pat, acoperită cu pătura pînă peste cap.

Akogi, obosită de atîtea rugăminți zadarnice, îi scrise pînă la urmă soțului ei :

„Stăpîna mea a citit scrisoarea, dar e atît de necăjită, încît nici nu mai are puteri să răspundă. Scrii că iubirea tînărului domn e statornică și temeinică. Dar cum se poate dovedi acest lucru ? Că n-a trecut decît o zi de la prima lor întîlnire... Dacă domnul sakon-no sese se va supăra că nu primește răspuns nici de data aceasta, încearcă tu să-i potolești cumva supărarea".

Purtătorul de spadă îi arătă lui Mitiori scrisoarea de la soția sa.

— Ai o soție deșteaptă, știe să spună o vorbă cînd trebuie, zîmbi Mitiori. Iar Himegimi se pare că de prea

multă modestie și din cauza tulburării nu se simte în apele ei...

În acest timp, Akogi, singură, nu avea cu cine se sfătui. Inima i se rupea în mii de bucăți, de îngrijorată ce era. Nu-și mai găsea locul. Se apucă să șteargă praful, dar nu izbuti în nici un fel să aranjeze cît de cît odaia lui Otikubo : nu avea nici paravan, nici perdele.

Otikubo zăcea mereu nemișcată. Akogi încercă s-o ridice din așternut, ca să deretice. Obrazul fetei era umflat de plîns, ochii i se înroșiseră pînă într-atît, încît, biata de ea, n-o mai puteai recunoaște. Făcîndu-i-se milă de ea, Akogi îi spuse îngrijorată, cu tonul uneia ce era mai în vîrstă :

— Pieptănați-vă !

Otikubo zise doar :

— Mi-e tare rău, și nici nu-și ridică fruntea.

Otikubo avea cîteva lucrușoare mai de preț, rămase moștenire de la mama ei. Printre ele era și o oglindă foarte frumoasă.

„Bine că măcar avem oglindă !" se gîndi Akogi, ștergînd-o, și o puse la capul patului lîngă Otikubo. Akogi ostenea făcînd o muncă dublă, și de cameristă și de servitoare. „Azi va veni negreșit", își zise ea îngîndurată.

— Iertați-mi îndrăzneala, dar am o *hakama* încă nouă... La prima întîlnire, e păcat să vă vadă îmbrăcată în haine așa de ponosite...

Akogi avea o *hakama* frumoasă, pe care nu o îmbrăcase decît o dată sau de două ori, cînd șezuse de strajă noaptea în încăperile stăpînilor. Și se gîndi să i-o dăruiască lui Otikubo.

— E, bineînțeles, o mare îndrăzneală din partea mea.. Dar nu va afla nimeni ! Vă rog să nu mă refuzați.

Otikubo se rușina să primească darul, totodată însă îi era tare greu gîndul că și noaptea următoare ar putea să se înfățișeze iubitului ei tot în hainele acelea amărîte. Așa că, mulțumind, o îmbrăcă de voie, de nevoie.

— La sărbătoarea prilejuită de majoratul sorei dumneavoastră Sannokimi, am primit în dar vreo două-trei bețișoare îmbălsămate. Acum au să ne prindă bine.

Akogi aprinse bețișoarele și parfumă rochia lui Otikubo în aburul fumului. „E nevoie de o perdea lată cu

care să împrejmuim patul, se gîndi ea. Nu mă duce capul de unde să fac rost. Poate să iau cu împrumut de la cineva ? Veşmintele ei de noapte sînt tare ponosite şi subţirele... Oare de la cine aş putea să cer nişte veşminte frumoase ?..."

Lui Akogi i se învîrtea capul de atîtea gînduri. Se hotărî să trimită cît mai repede o scrisoare mătuşii sale, al cărei soţ slujise cîndva la curtea imperială, iar acum fusese numit cîrmuitor al provinciei Idzumi :

„Vă rog să nu-mi refuzaţi rugămintea urgentă pe care v-o fac.

O persoană importantă trebuie să-şi petreacă noaptea în casa noastră, fiindcă a-şi continua călătoria ar însemna să înfrunte mari primejdii. Am nevoie de o perdea. Iar îmbrăcămintea de noapte a stăpînei mele mi se pare cu totul nepotrivită pentru un oaspete atît de important. Nu cumva aveţi ceva bun ? Vă rog să ne împrumutaţi pentru puţină vreme. Nu v-aş deranja pentru fleacuri..." scrise în grabă Akogi.

Mătuşa-sa îi răspunse :

„Am fost atît de amărîtă de tăcerea ta îndelungată, încît mă bucură tare mult prilejul ce s-a ivit. Mai tîrziu am să-ţi scriu despre toate, însă acum să mă întorc la ale noastre. Îmbrăcămintea mea de noapte e cam grosolană, făcută pentru una ca mine. În casa voastră poate că mai aveţi multe ca aceasta. Îţi trimit şi un paravan." Veşmîntul cald, vătuit, avea faţa de culoare purpurie, iar căptuşeala albastră. Akogi îi arătă solemn noua îmbrăcăminte stăpînei sale. Dar chiar în clipa cînd Akogi dezlega şiretul perdelei, se ivi Mitiori, şi Akogi îl conduse la stăpîna sa. Otikubo tot mai şedea culcată în pat. Cînd îl văzu pe oaspete, încercă din delicateţe să se ridice.

— De ce vă ridicaţi, doar sînteţi bolnavă ? îi spuse Mitiori cu blîndeţe.

Veşmintele fetei degajau parfum. Avea pe ea şi un *hitoe* frumos şi o *hakama* elegantă. Ştiindu-se îmbrăcată nu mai rău decît altele, Otikubo nu mai era stăpînită de acea ruşine cumplită, şi nici Mitiori nu mai părea aşa de stînjenit. În noaptea aceea, Otikubo îndrăzni de cîteva ori să îngaime nişte cuvinte de răspuns iubitului ei.

Se iviră zorile, care puseră capăt vorbelor de iubire ale tînărului.

I se dădu de știre că sosise trăsura.

— Ce-i asta ? Parcă plouă. Așteptați puțin, bolborosi el, fără a se ridica din așternut.

Trebuia să se aducă apă de spălat și micul dejun pentru tinerii stăpîni. Akogi dădu fuga la bucătărie. De obicei, cînd stăpînii lipseau, în casă nu se gătea nimic, dar ea încercă s-o roage pe bucătăreasă să-i dea ceva.

— Noaptea trecută a venit la soțul meu un prieten, ca să discute niște afaceri, și din cauza ploii torențiale a trebuit să doarmă la noi. Aș fi dorit să-i servesc micul dejun, dar, din nefericire, nu am nimic. Iartă-mă că te rog, nu cumva poți să-mi dai puțin vin ? Și nu cumva ți-au rămas niște alge uscate pentru gustare ? Dă-mi măcar puțin.

— Ah, te compătimesc din suflet. Ți-e ciudă desigur că n-ai cu ce să-ți cinstești oaspetele. Socot că am ceva bunătăți pe aici. Le păstram pentru cînd vor sosi stăpînii.

— O, cînd vor veni stăpînii, cu siguranță că se va aranja pe dată un ospăț în cinstea sosirii lor. La așa ceva te pricepi, nu glumă !

Akogi văzu cum bucătăreasa se luminează de plăcere și cum fără alte vorbe umple cu vin un ulcioraș pe care îl avea la îndemînă.

— Lasă-mi, te rog, măcar nițel și mie.

— Bine, bine ! răspunse Akogi și înveli în hîrtie niște alge uscate și boabele de orez, puse pachetul în coșul pentru cărbuni și-l duse în odaia ei. Chemînd-o pe slujnica Tsuiu îi spuse : Pregătește dejunul, și vezi să fie cît mai gustos ; iar ea se duse să caute o tavă frumoasă.

Dar, în primul rînd, se gîndi de unde să ia un lighenaș pentru spălat.

Stăpîna mea firește că nu are așa ceva. Am să iau, pentru moment, ligheanul lui Sannokimi, și am să le aduc apă în el, spuse ea vorbind de una singură și își desfăcu părul prins în coc, ca să se prezinte în fața stăpînilor așa cum se cuvine.

Otikubo sta culcată în pat, istovită de chinuri sufletești. Apăru Akogi îmbrăcată într-un veșmînt frumos,

gătită ca de sărbătoare, cu brîul înnodat elegant... Din spate i se vedea părul negru și lung, revărsîndu-se pînă la călcîie. Purtătorul de spadă își petrecu soția cu ochi de îndrăgostit.

În drum spre odaia lui Otikubo, Akogi spuse ca pentru sine :

— Oare să las trase jaluzelele de la fereastră ?

Mitiori o auzi și dori să-și vadă iubita la lumina zilei.

— Stăpîna a poruncit să deschid fereastra. Aici e întuneric, spuse el.

Akogi își puse sub picioare o lădiță care se găsea întîmplător pe verandă și ridică jaluzelele.

Mitiori se sculă din așternut, se îmbrăcă și întrebă :

— Unde e trăsura ?

— Așteaptă în fața porții.

Era gata să plece, cînd Akogi aduse micul dejun pe tava aranjată cu mult gust. Nu lipsea nici ligheanul pentru spălat pe mîini.

— Mare minune ! se miră Mitiori, care auzise atîtea despre sărăcia în care trăia fata. Nu putea pricepe de unde apăruseră toate astea.

Din fericire, ploaia se schimbă într-o burniță potolită. În preajma casei nu era nimeni și totul părea liniștit. Pregătindu-se de plecare, Mitiori se mai uită o dată la iubita lui. În lumina clară a dimineții i se păru de o frumusețe amețitoare și încă și mai de dorit ca înainte. Cînd Mitiori plecă, Otikubo mai gustă din bunătățile servite la micul dejun și pe urmă se culcă la loc.

*

*   *

Se apropia cea de-a treia noapte de întîlniri, cînd se obișnuiește ca tinerilor să li se servească bunătăți deosebite. Ce se putea face ?

„Neîndoielnic că Mitiori va veni", se gîndea neliniștită Akogi, dar nu avea cu cine se sfătui, și iar îi scrise mătușii sale :

„Vă mulțumesc din tot sufletul că mi-ați trimis tot ce v-am rugat. Mă tem să nu vă plictisesc cu multele mele rugăminți, dar s-a întîmplat că în această seară

trebuie neapărat să le servesc oaspeților cîteva lipii de orez — *moti*. Vă rog să-mi trimiteți împreună cu ele și cîte ceva din alte bunătăți. Am crezut că oaspetele va rămîne doar o zi–două, dar va trebui să aștepte patruzeci și cinci zile pînă să-și poată continua călătoria. Îngăduiți-mi să mai țin încă o bucată de vreme lucrurile pe care mi le-ați trimis. Între altele, oare nu s-ar găsi la dumneavoastră vreun lighenaș frumos pentru spălat pe mîini ? Iertați-mă că vă necăjesc cu atîtea rugăminți, dar dumneavoastră, mătușă, întotdeauna mi-ați fost singurul sprijin în viață..."

De la Mitiori sosi un răvaș de dragoste :

„Departe de tine, în singurătate,
Nedespărțit de tine aș vrea să fiu mereu,
Cum însoțit e trupul
De chipu-i răsfrînt
În apele oglinzii".

Otikubo, pentru prima dată, trimise iubitului ei un cîntec de răspuns :

„Fie imaginea răsfrîntă
Însoțitor credincios,
Dar prea-i schimbătoare oglinda :
Multe chipuri pot să apară
În luciul clar al apelor ei".

Avea un scris de o eleganță uluitoare. Privirea plină de admirație cu care se uita Mitiori, citindu-i scrisoarea, vorbea de la sine despre proaspetele țării pe care dragostea le clădea în inima lui.

Akogi primi de la mătușa ei următorul răspuns:

„Întotdeauna mi-am închipuit că voi izbuti s-o înlocuiesc în sufletul tău pe răposata ta mamă, pentru că eu nu am alți copii. A mă îngriji de tine ca de propriul meu copil, a-ți acorda cea mai gingașă grijă, pentru ca viața ta să decurgă ușor și în bucurii — iată care a fost întotdeauna dorința mea cea mai scumpă. Însă de cîte ori am trimis după tine, nu mi-ai răspuns decît cu refuzuri. Cum să nu mă supăr pe tine ? Fă ce dorești cu lu-

crurile pe care ți le-am trimis. Îți trimit și lighenașul. Dar tare mă mir! În palatul unde slujești, asemenea lucruri ar trebui să se găsească din belșug... De ce nu m-ai rugat mai de mult să ți le trimit? Este neplăcut și umilitor să-ți lipsească strictul necesar. Cum e cu putință așa ceva? Cu *moti* să n-ai nici o grijă, ți le fac imediat. Rugămințile tale însă mă îndeamnă să bănuiesc că în casa voastră s-a ivit un nou ginere. Cred că pregătiți ospățul în cinstea celei de a treia nopți. Orice-ar fi, vreau să te văd, mi-e dor de tine.

Cere-mi tot ce ți-ar putea fi de folosință. Bărbatul meu cîrmuiește domenii care ne aduc un venit foarte bun, și-ți pot trimite orice lucru de care ai nevoie".

Cînd primi această scrisoare atît de duioasă și de mîngîietoare, Akogi se simți în culmea fericirii. Îi arătă și stăpînei sale scrisoarea.

— Da pentru ce acest ospăț? întrebă nedumerită Otikubo.

— Așa, există un mic motiv, zîmbi șiret Akogi.

Curînd din casa mătușii sale i se aduse un *o-dzen*[1] minunat. Lighenașul pentru spălat pe mîini bucura și el ochii. Într-un coș mare se lăfăia un orez sclipitor de alb și, învelite atent în hîrtie, diverse dulciuri și gustări.

„Azi e a treia noapte de la prima lor întîlnire, își zicea Akogi în gînd, pe cînd scotea din coșniță și așeza pe măsuță bunătățile: pește uscat, fructe, castane. Am să pot servi o masă minunată, întocmai cum cere datina."

Dar cînd ziua începu să încline către seară, ploaia, care între timp se mai potolise, porni din nou, amenințînd să facă drumurile impracticabile. Akogi își simțea inima topită de teamă că „prăjitura celei de a treia nopți", făgăduită de mătușă, nu va putea să fie adusă la timp. Dar iată că un slujitor cu o umbrelă mare deasupra capului sosi cu lădița din lemn de magnolie. Nu-s cuvinte care să exprime cît de mult se bucură Akogi.

Deschise capacul, se uită... Da cînd a izbutit să le facă? Erau acolo două feluri de prăjituri cu ierburi aro-

---

[1] Măsuță joasă, pe care japonezii servesc masa. Aceste măsuțe se așază în fața fiecărui oaspete.

mate și două feluri de prăjituri obișnuite, și toate de dimensiuni miniaturale, iar pe deasupra frumos ornamentate în felurite culori... Iar într-un bilețel alăturat se spunea :

„Am preparat aceste prăjituri în grabă. Mă îndoiesc că vor fi pe gustul delicat al oaspeților tăi. Regret foarte mult că n-am avut răgazul să dovedesc pe deplin dragostea mea".

Trimisul se grăbea să se întoarcă mai înainte ca ploaia să facă drumurile de neumblat, așa că refuză invitația de a servi ceva, bău numai puțin vin.

Plină de bucurie, Akogi așternu în fugă cîteva vorbe pe hîrtie :

„Nu am cuvinte să vă mulțumesc !"

În sfîrșit, toate pregătirile se încheiară. Ce fericire!

Puse apoi cîteva prăjituri într-o cănuță cu capac și le duse stăpînei sale.

Odată cu lăsarea întunericului, ploaia se dezlănțui cu atîta furie, încît nu-ți venea să scoți nici nasul afară.

Mitiori îi spuse purtătorului de spadă :

— Îmi pare rău, dar se vede că nu voi putea să plec. Ia te uită ce e afară.

— Dumneavoastră se cheamă că sînteți legat de acea casă, răspunse purtătorul de spadă, îngrijorat, de vreme ce ați fost acolo nu o dată, ci de două ori. Mare păcat ar fi să nu mergeți. Din nefericire, uite că plouă cu găleata... Ce să facem, nu-i vina dumneavoastră. Poftiți numai de-i scrieți doamnei pricina pentru care nu puteți fi astăzi la ea.

— Asta așa e.

Mitiori luă grăbit pensula în mînă și scrise :

„Gîndeam să vă fac o vizită în noaptea aceasta, dar ploaia torențială nu-mi îngăduie. Să nu bănuiți altceva. Inima mea este credincioasă ca întotdeauna."

Purtătorul de spadă trimise și el lui Akogi o scrisorică :

„Voi veni în curînd. Tînărul domn de asemenea se pregătește să vină la voi și este foarte amărît că drumul a devenit de neumblat."

Toate pregătirile lui Akogi se dovediseră zadarnice. Supărată foc, ii răspunse purtătorului de spadă :

„Va să zică așa ? L-a împiedicat ploaia ! Dar cîntecul vechi ce spune ? :

Poate să plouă și mai tare,
Eu tot am să mă întîlnesc
Cu iubita mea.

Însă domnul sakon-no sese n-are inimă. Tu scrii cu nepăsare că vei veni la noi singur. Ai atras prăpădul asupra stăpînei mele, și-acum nici că-ți mai pasă. Nu degeaba zice cîntecul :

Dar dacă în noaptea asta
Nu vei veni la mine,
Se mai cuvine oare să te-aștept ?

Va să zică el nu binevoiește să vină, măcar că știe ce înseamnă cea de-a treia noapte ? Fie !"

Otikubo nu scrise decît :

„Adesea și-n trecut
Vărsam lacrimi de rouă
Și moartea mi-o doream,
Dar ploaia tristă din această noapte
Îmi va uda mîneca și mai tare."

Cele două scrisori ajunseră seara tîrziu, mult după ce trecuse ora Ciinelui[1].

Cînd, la flacăra focului, Mitiori își aruncă ochii pe scrisoarea de la Otikubo, inima i se umplu de milă. Citind apoi și scrisoarea de la soția purtătorului de spadă, rosti :

— Aici sînt multe reproșuri nedrepte, dar într-adevăr acum este cea de a treia noapte. Nu se cade să n-o cinstim !

Ploua și mai tare. Năpădit de gînduri, tînărul sta culcat cu obrazul sprijinit în palmă.

---

[1] Intervalul de timp dintre orele 20—22.

Purtătorul de spadă, oftînd adînc, se ridică să plece acasă de unul singur. Dar Mitiori îl strigă din urmă :

— Stai ! Ce vrei să faci ? Te duci la ele ?

— Da, vreau să le spun cîteva cuvinte de mîngîiere.

— Dacă-i așa, merg cu tine !

— Minunat !

— Adu-mi umbrela cea mare. Mă schimb numaidecît.

Și, după ce spuse aceste cuvinte, Mitiori se duse în fundul locuinței să se schimbe, iar purtătorul de spadă aduse umbrela.

Între timp, Akogi, neștiind că Mitiori se hotărîse să vină pe jos, fără a ține seama de nimic, se văicărea cu voce tare :

— Ce ploaie păcătoasă.

Otikubo văzu că Akogi nu-și mai găsește locul de ciudă și, căutînd să-și ascundă amărăciunea, întrebă :

— De ce te văicărești atîta ?

— Înțeleg să burnițeze un pic. Dar plouă cu găleata, parcă în ciudă.

Otikubo șopti abia auzit cuvintele unui vechi cîntec de dragoste :

Aflîndu-mi tristețea,
Ploaia varsă căldări de lacrimi.

„Ce-o fi în sufletul ei ?" gîndi tulburată Akogi și se întinse pe pat, cu capul sprijinit în palmă.

În vremea asta, Mitiori își schimbase îmbrăcămintea. Îmbrăcă o haină simplă, necolorată, și porni la drum, însoțit de purtătorul de spadă. Ghemuindu-se amîndoi sub umbrela cea mare, deschiseră încetișor poarta și, furișîndu-se, ieșiră în stradă.

Era întuneric beznă. Împiedicîndu-se, înaintau anevoie pe drumul desfundat, presărat cu gropi, cînd, deodată, la o răscruce, le năvăli în cale o ceată de străjeri cu facle în mîini.

Ulița era așa de îngustă, încît nu era chip să te ascunzi de ei. Mitiori și purtătorul de spadă încercară să se furișeze pe lîngă zid, ascunzîndu-se sub umbrelă ca să nu fie recunoscuți, dar larma străjerilor se întețì :

— Hei, voi de colo, trecătorilor ! Încotro vă strecurați noaptea, pe o ploaie ca asta ? Și de ce sînteți numai doi ? Stați așa !

Ce să facă ? Au fost nevoiți să se oprească, precum li se poruncea. Străjerii își fluturau făcliile chiar pe la nasul lor și urlau :

— Ia uitați-vă la ei, au picioarele albe de tot ! Înseamnă că nu sînt tîlhari de drumul mare.

Însă unul strigă :

— Dar ce să fie ? Cum de îndrăzniți să stați în picioare dinaintea noastră ? ! Ia plecați-vă pînă la pămînt, repede-repede !

Și liota începu să bată cu pumnii în umbrelă.

Cum-necum, trebuiră să-și plece fruntea în noroiul și în ticăloșia de pe drum.

Dar bădăranii nici gînd să se potolească :

— A, vă pitiți mutrele pe după umbrelă !

Și, furioși, împing umbrela într-o parte, așa fel încît amîndoi tinerii alunecă și cad în mocirla drumului.

Iar străjerii, luminîndu-i cu para făcliilor, își băteau joc de ei :

— Ia-n uitați-vă la ăsta, și-a pus nădragi de mătase. O fi vreun servitor care s-a dichisit să meargă la mîndruța lui.

Pînă la urmă, străjerii își iau tălpășița, iar drumeții noștri pot să se ridice în picioare.

— A fost pesemne șeful străjii palatului, care își făcea rondul de noapte, își dădeau ei cu presupusul, rîzînd. „Servitori cu picioarele albe". La ce s-or fi gîndit oare ? Să mori de rîs !

— Acum haidem îndărăt, oftă Mitiori. Sîntem plini de noroi ! Dacă ne înfățișăm așa dinaintea iubitelor noastre, n-avem să ne bucurăm de o primire prea frumoasă. Ba s-ar putea să ne întoarcă și spatele.

Purtătorul de spadă izbucni în rîs :

— Ba nu ! Dacă ne ducem pe o ploaie torențială ca asta, le dovedim devotamentul nostru. O să li se pară că mirosim nu a noroi, ci a cel mai ales parfum. Unde pui că am făcut mai bine de jumătate de drum ! Drumul îndărăt e și mai lung. Rogu-vă, haideți să ne urmăm calea !

Mitiori își făcu socoteala că ar fi păcat să scape un astfel de prilej pentru a-i dovedi lui Otikubo, cît de temeinică este dragostea lui, așa că porni la drum mai departe.

Cînd ajunseră, porțile erau de mult închise, și abia izbutiră să se facă auziți.

Purtătorul de spadă îl duse în camera sa pe tînărul domn.

— Mai întîi ne trebuie apă, spuse el. Și, după ce îl spălă pe Mitiori pe picioare, se spălă și el.

„Ne vom scula dimineață mai devreme, ca să plecăm pe întuneric. N-are rost s-o tărăgănăm. Avem o înfățișare din cele mai jalnice", gîndi Mitiori, și bătu la fereastra iubitei sale.

Otikubo era tare tristă, gîndind că a fost părăsită atît de repede și atît de crud. Dar cel mai mult se temea că maștera va afla totul...

Sărmana, nu închisese o clipă ochii. Cu capul în pernă, vărsa șiroaie de lacrimi.

Amărîtă că toată truda i se irosise în van, Akogi stătea culcată, sprijinită în cot, dinaintea stăpîne-si. Cînd auziră bătăile, amîndouă săriră imediat.

— Ce să fie ? Parcă a bătut cineva la geam.

— Deschideți ! se auzi o voce.

Zăpăcită, Akogi ridică jaluzeaua de la ușă, și Mitiori intră în cameră. Dar în ce hal era ! Era ud pînă la piele.

„Te pomenești că au venit pe jos !" se gîndi Akogi. Sentimentul recunoștinței pline de bucurie îi umplu inima pînă peste margini.

— Ce s-a întîmplat de sînteți ud leoarcă ? întrebă ea.

— Soțul tău, Korenari, își tot făcea griji din pricina stăpînei tale, și mi s-a făcut milă de el. Mi-am suflecat *hakama* pînă la genunchi, am legat-o cu șireturile și am pornit. Dar pe drum am căzut în noroi, spuse el, dezbrăcîndu-se în grabă. Akogi îl acoperi cu o haină de-a stăpînei sale.

— Dați-mi-le să le usuc ! spuse ea, luîndu-i hainele ude.

Mitiori se apropie de iubita lui și-i spuse cu reproș :

— Oare nu merit să mă îmbrățișați și să-mi spuneți : „Ah, în ce hal ai venit, sărmanul meu !"

Își întinse miinile spre ea și simți că minecile hainei ei sînt jilave. „Înseamnă că într-adevăr a plîns." Mitiori se simți mișcat și compuse acestei trei versuri :

Cît de tristă ai fost
Îmi povestesc fără cuvinte
Minecile tale.

Otikubo încheie versurile *tanka*, adăugind următorul răspuns :

Ah, ploaia e tristă, aflînd
De soarta mea.

— Spuneți că ploaia e tristă din pricina soartei ce v-a fost hărăzită ? Atunci de ce mai curge degeaba ? Nu sînt eu aici ?

Și se lăsă pe pat lîngă ea.

Akogi puse frumos prăjiturile pe capacul lădiței și le servi zicînd :

— Gustați, vă rog !

Mitiori răspunse :

— Tare aș vrea să mă culc.

— Ah, ce spuneți ! În seara asta trebuie să gustați numaidecît din aceste prăjituri.

— De ce ? ridică el capul, și văzu „prăjiturile celei de-a treia nopți".

„Cine le-o fi pregătit așa de frumos ? gîndi Mitiori. Înseamnă că am fost așteptat !" Deodată îi veni să rîdă :

— Ah, dar acestea sînt *moti*. Am auzit că tinerilor căsătoriți, conform unui ritual vechi, li se servesc asemenea prăjituri. Ce ritual mai e și ăsta ?

— Parcă dumneavoastră n-ați ști ! zise Akogi cu subînțeles.

— Firește că nu știu. Cînd să aibă prilej un burlac singuratic să guste prăjiturile de nuntă ?

— Tînărul căsătorit e dator să mănînce trei bucăți.

— Chiar așa ? Ia te uită ! Trei bucăți ? Dar cîte bucăți e datoare să mănînce tînăra căsătorită ?

— Cîte îi poftește inima, pentru ea nu sînt reguli, rîse Akogi.

— Ei, atunci gustați și dumneavoastră, îi spuse el lui Otikubo, dar ea refuză emoționată.

Mitiori mîncă solemn trei bucăți.

— Dar tînărul soț al lui Sannokimi a mîncat și el această prăjitură, la fel ca mine ?

— De bună seamă ! I s-au servit și lui, zîmbi Akogi.

Se făcuse tîrziu și tinerii adormiră repede.

Akogi se duse la purtătorul de spadă, care era încă ud și sta zgribulit de frig.

— Ce ud ești ! N-ați găsit și voi o umbrelă ?

Purtătorul de spadă îi povesti în șoaptă pățania cu straja de noapte.

— Ei, ce zici ? O dragoste așa de amarnică nu s-a mai pomenit pe lume, nici în zilele noastre și nici în trecutul cel mai depărtat, spuse el rîzînd. Trebuie să admiți că o iubire ca asta nu are pereche.

— Da, de bună seamă, tînărul s-a aprins, răspunse Akogi. E adevărat. Și totuși nu iubește atît de mult pe cît s-ar cuveni.

— „Nu atît de mult !" Asta-i bună ! Uite așa te sîcîie femeia, ea nu poate să înțeleagă nicidecum obligațiile care-i revin bărbatului în situația pe care o are în lume. După mine însă, orice-ar fi făcut stăpînul meu, i se poate ierta totul în urma faptei înălțătoare pe care a săvîrșit-o în noaptea asta.

— Tragi spuza pe turta ta, răspunse Akogi, aproape adormită. Și dintr-o dată se lumină : Pe sufletul meu, mare nenorocire ar fi fost dacă n-ar fi venit astăzi !

Tăifăsuind astfel, adormiră.

Noaptea se apropia de sfîrșit. Începu să se lumineze. Lui Mitiori nu-i venea să se despartă de iubita lui : „De ce m-aș grăbi acasă ? Împrejur e încă liniște", își spuse el.

Akogi nu-și găsea astîmpăr de îngrijorată ce era. Fiindcă în ziua aceea urma să se întoarcă stăpînii ei din călătoria la Isiyama. Va fi hărmălaie mare și s-ar putea ca cineva să-și arunce ochiul din mers și aici. Se repezi să servească mai repede micul dejun și apa pentru spălat.

Purtătorul de spadă băgă de seamă fața ei neliniștită.

— Ce te frămînți așa ?

— Cum să nu mă frămint ? Odaia lui Otikubo e atît de mică, încît nici nu ai unde să te ascunzi, se vede tot... Tremur de frică să nu cumva să vină cineva.

— Trimiteți vorbă să mi se aducă trăsura, și îndată voi ieși încetișor, zise Mitiori.

Dar numaidecît se auziră o mulțime de glasuri. Se întorceau stăpînii, împreună cu slugile, din călătoria făcută la Isiyama, unde se duseseră să se închine.

Acum trăsura era de prisos, Mitiori nu mai putea să iasă din casă.

Otikubo simțea că-i plesnește inima de spaimă la gîndul că s-ar putea să intre acum cineva în odăița ei. Akogi, tot așa, nu mai știa, de frică, pe ce lume se află. Cu toată zăpăceala însă, nu uită să-i aducă tînărului domn tava cu micul dejun aranjat frumos și apa pentru spălat pe mîini. Între timp, stăpînii care sosiseră aveau nevoie de slujnică. Maștera nici nu se dăduse jos din trăsură, că și începu să strige cît o ținea gura :

— Akogi ! Akogi !

„Ce nenorocire !" Akogi trase repede într-o parte sedzi [1]-ul care despărțea odăița ei de micul pavilion, și ieși în fugă, uitînd să închidă în urmă ușa glisantă. Cînd ajunse pe veranda palatului, doamna Kitanokata îi spuse cu un aer îmbufnat :

— Toți însoțitorii noștri sînt obosiți de drum și s-au dus să se odihnească. Dar tu, care ai stat acasă și n-ai făcut nimic, nici măcar n-ai socotit de datoria ta să ne întîmpini. Ține minte : slugile cele mai neplăcute sînt acelea care țin partea altora împotriva stăpînilor lor și care nu știu decît să cîrtească. N-ai decît să te duci la Otikubo a ta.

În sinea ei, Akogi s-ar fi bucurat să fie alungată la Otikubo, dar se sili să ia înfățișare de om vinovat.

— Vă rog să mă iertați. Ați venit pe neașteptate și n-am reușit să mă schimb.

— Bine, bine. Du-te și te schimbă !

Akogi se grăbi să plece, simțind că zboară de bucurie. Între timp veni vremea micului dejun. Akogi alergă la bucătărie, ceru bucătăresei cîteva bunătăți în schim-

---

[1] Paravan glisant în interioarele japoneze.

bul orezului alb, primit de la mătuşa ei, şi îi servi lui Mitiori o gustare minunată. Mitiori, ştiind că iubita lui duce lipsă de toate, se minună în sine de masa aceea așa de aleasă. „De unde o fi făcut rost Akogi de toate astea ?" se întreba el.

Tînărul abia gusta din mîncăruri, iar Otikubo nu se atinse chiar de nimic. Akogi puse bucatele într-un vas lăcuit, cu capac, și-l ospătă din plin pe purtătorul de spadă.

— De cînd umblu eu pe-aici, bucate ca astea n-am mai mîncat. Pesemne că toate sînt de bucurie că tînărul domn a binevoit să vină cu orice preț noaptea trecută, își tachină purtătorul de spadă soția.

— Ba ca să-ți priască la drum și ca să te desparți de mine mai drăgăstos...

— Uf, te prinde spaima cînd o vezi cît e de șireată!

Asemenea glume schimbau între ei Akogi și purtătorul de spadă.

Iar tinerii îndrăgostiți nu se ridicară din pat decît pe la amiază. Şi, ca un făcut, tocmai atunci intră și maștera în căsuța lui Otikubo. Venea rar pe la fiica ei vitregă. Acuma i se năzări să împingă *sedzi*-ul în fundul încăperii. *Sedzi*-ul se deplasa foarte greu.

— Deschideți ! strigă autoritar doamna Kitanokata. La auzul glasului ei, tinerele se zăpăciră din cale-afară.

— Lăsați-o să intre. Dacă va da la o parte perdeaua și se va uita aici, am să trag cearșaful peste cap, le liniști Mitiori.

Ele știau prea bine că maștera era în stare să-și bage nasul în toate ungherele, dar nu aveau alt loc unde să-l ascundă.

Otikubo, moartă de frică, se trase după perdea.

— De ce zăboviți atîta ? se supără maștera.

— Domnișoara s-a încuiat pentru două zile, azi și mîine, ca să țină „ritualul postului cumpătării", răspunse Akogi.

— Ce toană aiurea ! Își dă importanță. Unde s-a mai pomenit să săvîrșești un asemenea ritual în casă străină.

— Deschide. Las-o să intre, rosti Otikubo.

Akogi împinse *sedzi*-ul, și maștera, furioasă, intră ca o furtună, se așeză picior peste picior chiar în mijlo-

cul odăii și începu să-și rotească privirea ageră împrejur. De la început o izbi faptul că odaia era aranjată cu totul altfel de cum știa ea. În fața patului atîrna perdeaua. Fata însăși era dichisită, și se simțea în aer mirosul unui parfum fin. Totul i se păru suspect mașterei.

— Ce-i cu schimbările astea ? S-a întîmplat ceva în lipsa mea ? întrebă ea.

Otikubo se înroși toată :

— Nu, nimic deosebit.

Mitiori vru să știe cum arată mașterea despre care auzise atîtea, și o privi pe furiș printre cele două părți ale perdelei. Mașterea purta o rochie de mătase albă cu desenuri, iar dedesubtul ei alte cîteva rochii de mătase de cea mai bună calitate. Avea un chip lătăreț. O adevărată doamnă din încăperile dinspre miază-noapte.

Gura-i nu era lipsită de un oarecare farmec, încît mașterea ar fi putut chiar să pară destul de atrăgătoare, dacă n-ar fi avut niște sprîncene groase ce dădeau chipului ei o expresie de răutate.

— Am venit să te rog ceva. Am cumpărat o oglindă minunată, care cred că se potrivește ca mărime cu sipețelul tău. Împrumută-mi-l pentru o vreme.

— Cu plăcere, poftim, răspunse Otikubo.

— Tu dai întotdeauna cu plăcere tot ce ți se cere. E foarte drăguț din partea ta. Atunci am să iau sipețelul.

Și luă cutiuța, scoase din ea oglinda lui Otikubo și puse în locu-i oglinda ei nouă. Se potriveau de minune.

— Minunată oglindă am cumpărat. Și sipetul e frumos, un astfel de lac *makie*[1] nu se mai face acum, spunea mașterea privind încîntată cutiuța.

Lui Akogi îi era ciudă de nu mai putea.

— Dar acum domnișoara mea nu va mai avea în ce să-și țină oglinda. Ea ce să facă ?

— Nu-i nimic, am să-i cumpăr un alt sipețel, spuse mașterea ridicîndu-se de pe scaun cu chipul strălucind de mulțumire.

— Dar perdeaua asta frumoasă de unde o ai ? Mai ai și alte lucruri, pe care nu le-am văzut la tine mai îna-

---

[1] Lăcuire împodobită cu desene de aur și argint.

inte... Of, mă prinde grija că astea nu-s pe de pomană. Nu, nu-s pe de pomană astea...

La gîndul că Mitiori aude totul, Otikubo simțea că moare de rușine. Răspunse doar :

— Am cerut să mi se aducă aceste lucruri din casa mamei mele, fără ele odaia pare goală.

Vorbele ei nu risipiră bănuielile maşterei. De cum ieși, Akogi se dezlănțui cu mînie :

— Te apucă furiile, nu altceva. Las la o parte că zgîrcita asta nu v-a făcut nici un dar vreodată, dar vrea să vă ia și ultimul lucrușor. La nunta domnișoarei Sannokimi, v-a luat paravanele și multe alte lucruri frumoase, cică împrumut. Și ce de asigurări vă dădea : „Am să le repar pentru tine și am să ți le întorc". Numai că paravanele stau și acum la maștera dumneavoastră, de parcă ar fi ale ei. A luat totul : și cănile, și toate vasele, și toate lucrurile... Iată, am să-l rog pe stăpîn să dea poruncă să vi se înapoieze toate cîte vi s-au luat și am să le aduc înapoi. Că ea, fără pic de rușine, le-a dat pe toate fiicelor ei. Domnișoara mea are suflet bun, iar maștera profită cu nerușinare. Cît despre vreun semn de recunoștință... apoi de așa ceva nici vorbă.

— Nu vorbi cu păcat, mama mi le va înapoia cînd n-o să mai aibă nevoie de ele, o liniști Otikubo, pe care indignarea lui Akogi izbutise s-o mai înveselească.

Mitiori o asculta și gîndea : „Ce suflet bun are !" Dînd perdeaua la o parte, o trase pe Otikubo la el și o întrebă :

— Maștera ta arată destul de tînără încă. Fetele seamănă cumva cu mama lor ?

— Nu, ele sînt frumoase, răspunse Otikubo. Mama arată astăzi mai rău ca de obicei și de aceea s-ar putea să nu vi se fi părut atît de frumoasă. Dar de fapt nu este așa.

Otikubo se simți mai în largul ei și gîndi : „Ce mult aș fi regretat dacă m-aș fi lepădat de iubirea aceasta care nu făgăduia mai nimic. Ce noroc că a ieșit așa !"

Nu trecu mult timp, și maștera îi trimise alt sipețel pentru oglindă. Era o cutiuță de model vechi acoperită cu lac negru și avînd dimensiunile de cîteva laturi de palmă în lățime și ceva mai puțin în înălțime, veche, atît

de veche, încît pe alocuri lacul era căzut. Dar maştera poruncise să i se spună : „Acest sipeţel este foarte preţios. Nu-i pictat cu aur, în schimb lacul este opera unor meşteri din vechime".

Akogi încercă să pună oglinda în cutiuţă, dar nu se potrivea deloc.

— O, ce porcărie ! Mai bine lasă oglinda să stea fără cutie. Nici nu-ţi vine să te uiţi la ea, aşa e de urîtă !

Otikubo, blîndă, interveni :

— Te rog, nu spune aşa. Primesc cu mulţumire acest sipeţel minunat.

Şi cu asemenea răspuns o trimise îndărăt pe tînăra slujnică.

Mitiori luă în mîini sipetul şi zîmbi :

— Unde o fi găsit maştera ta asemenea obiect antic ? Dacă toate lucrurile ei seamănă cu acesta, atunci sînt fără egal în lume. Eu parcă şi simt un fel de freamăt sacru în faţa acestei relicve nobile a trecutului...

Pe urmă plecă acasă la el.

Otikubo se ridică de pe pat :

— Cum de ai izbutit să ascunzi de ochii tuturora ruşinea mea ? Mare noroc cu perdeaua asta.

Akogi îi istorisi totul. Era încă tînără, dar o ducea mintea la şiretlicuri. Otikubo fu cuprinsă de uimire, dar şi de admiraţie faţă de ea. „Nu întîmplător se numea înainte Usiromi — «Cea care te apără»", gîndi ea.

Povestind, din cele auzite de la purtătorul de spadă, ce li se întîmplase tinerilor noaptea trecută, Akogi exclamă :

— Vedeţi ce mult vă iubeşte tînărul domn ? Of, dacă inima lui s-ar dovedi statornică, mare fericire ar fi ! Nimeni pe lume nu va mai îndrăzni să vă umilească.

Noaptea următoare însă Mitiori n-a putut să vină, a trebuit să facă de gardă la palatul imperial.

Dimineaţa, a trimis o scrisoare, în care explica totul :

„Noaptea ce a trecut am fost de gardă la palatul împăratului şi de aceea nu am avut putinţă să vă văd. Pe-

semne că Akogi s-a și pornit cu dojenile asupra sărmanului Korenari. Parcă o și aud! Cine o fi învățat-o să fie atît de aprigă? În gînduri mi se năzărește ca vie maștera dumneavoastră, încît mă cuprinde și frica!

O, cît de neînsemnată mi se pare
Dragostea ce ți-o purtam mai înainte,

mi-am adus aminte noaptea trecută de cuvintele acestui cîntec vechi. Și adaug:

Mai înainte, era altfel!
Mai înainte, departe de tine,
Dormeam liniștit, fără nici o grijă.
Acum, și pentru o noapte doar,
Mi-e greu să mă despart de tine.

Nu credeți că ar fi timpul să plecați din casa în care nu ați avut parte decît de necazuri? Aș căuta pentru dumneavoastră un adăpost retras, unde viața să vă fie plină de bucurii".

— Voi aduce răspunsul într-o clipă, făgădui purtătorul de spadă.

Citind scrisoarea lui Mitiori, Akogi îi spuse soțului său:

— Mare gură-spartă mai ești. Ai trăncănit despre mine vrute și nevrute! Eu am vorbit sincer cu tine, gîndind că n-ai să spui nimănui pe lume nimic... Dar tu ți-ai rîs de mine...

Drept răspuns, Otikubo scrise:

„Noaptea trecută nu m-ați vizitat. Un cîntec vechi spune:

Cerul e încă senin,
Dar jilavă-i mîneca mea,
Parcă presimte sfîrșitul iubirii...
Toamna își face intrarea.

Iar de la mine vă spun:

O, dar acum am aflat :
Pe lume nu-i inimă să poată
Iubi neintrerupt !
Ce-mi păstrează oare destinul ?
Trista mea viață nu știe.

Mă îndemnați să părăsesc casa tatălui meu. Dar vorba poetului :

Poarta-i închisă cu lacăt...
Din lumea tristeții nu poți fugi.

Eu nu am libertatea să plec de aici. Iar dumneavoastră, se pare, nu vă face plăcere să fiți aici. Se pare că Akogi mi-a spus purul adevăr : «Cel vinovat față de dumneavoastră se teme de dumneavoastră...»"

Chiar în clipa cînd purtătorul de spadă se pregătea să plece cu scrisoarea, kuradoul îl chemă la el. Purtătorul de spadă se grăbi să dea ascultare poruncii stăpînului și puse grăbit scrisoarea în sîn.

Kuradoul îi ceru să-i aranjeze părul. Cînd să-i dea pletele pe spate, își înclină capul, și purtătorul de spadă trebui să se aplece și el, așa că nici nu băgă de seamă cînd scrisoarea îi căzu din sîn. Kuradoul o luă pe furiș. Pe urmă, cînd pieptănatul se încheie, kuradoul se duse în iatacurile de sus și, plin de curiozitate, îi spuse lui Sannokimi :

— Ia vezi ce-i cu scrisoarea aceasta. A pierdut-o Korenari.

Și, dînd soției sale scrisoarea, se minună :

— Ce scris frumos !

— O, păi e scrisul lui Otikubo ! exclamă Sannokimi.

— Cum ai spus ? Otikubo ? Ciudat nume. Cărei femei i s-a dat numele de Odăiță ?

— Există una la noi... Coase pentru familia noastră, răspunse scurt Sannokimi.

Și luă scrisoarea, care i se păru foarte suspectă.

Între timp, purtătorul de spadă luă vasul cu apă pentru înmuiat părul și, pregătindu-se să plece, căută cu mîna în sîn : scrisoarea ia-o de unde nu-i ! Speriat, începu să-și scuture îmbrăcămintea, desfăcu șiretul de la piept,

căută-căută, scrisoarea pierise, de parcă nici n-ar fi fost. „Unde să fie ?“ La acest gînd, sîngele îi năvăli în obraji. Doar n-a ieșit nicăieri din casă, scrisoarea nu putea să cadă decît aici. Korenari scotoci peste tot, ridică perna pe care șezuse kuradoul — da scrisoarea, nicăieri. „Oare s-o fi găsit cineva ? Ce are să mai fie acum ?“ gîndi disperat purtătorul de spadă. Sprijinindu-și capul în mîini, ședea ca pierdut.

În acest timp, intră kuradoul și observă fața abătută a purtătorului de spadă.

— Ce-i cu tine, Korenari ? Ești schimbat tot. Nu cumva ai pierdut ceva ? îl întrebă el rîzînd.

„Iată cine a găsit scrisoarea !“ La atare gînd, purtătorul de spadă se simți mai mult mort decît viu !

Începu să-l roage pe kuradou :

— Vă rog foarte mult, dați-mi scrisoarea.

— În ce mă privește, nu știu nimic... Soția mea însă a spus despre tine : „Se pare că n-a rezistat piscul muntelui Sue-no Matsuiama...“

Purtătorul de spadă își aminti cîntecul :

Mai curînd valul mării
Va trece peste piscul
Sue-no Matsuiama,
Decît inima mea
Să te trădeze pe tine !

Înțelese că asupra lui stă bănuiala de a o fi trădat pe Akogi pentru Otikubo.

Îi era rușine să mărturisească soției vina, dar ce să facă ? Se duse la ea și începu să-i povestească plin de tulburare :

— În clipa în care mă pregăteam să duc scrisoarea la destinație, m-a strigat stăpînul meu, kuradoul, și mi-a poruncit să-i fac pieptănătura. Pe cînd îl pieptănam, mi-a scos scrisoarea din sîn fără ca eu să simt. Iată ce nenorocire s-a întîmplat !

Akogi înmărmuri :

— Vai, ce nenorocire ! Poate să iasă mare necaz. Bătrîna doamnă și așa părea că bănuiește ceva. Are să facă o zarvă ce nu s-a mai văzut.

De tulburare, pe amîndoi îi trecură sudorile.

Și într-adevăr Sannokimi îi arătă mamei sale scrisoarea :

— Ia uite ce scrisoare mi-a căzut în mînă.

— Aaaa, așa !... Am băgat eu de seamă că e ceva nelalocul lui. Dar cine-o fi drăguțul ei ? Zici că scrisoarea era la purtătorul de spadă ? Pesemne că el este. Și pesemne că i-a făgăduit s-o fure de-aici. Doar în scrisoare se spune că din casa asta este greu să fugi. Iar eu mă gîndeam să n-o mărit niciodată. Dacă s-ar mărita, n-ar mai putea sta aici. S-ar muta cu bărbatu-său în altă parte. De aceea fii cu ochii în patru. Și nici un cuvînt, nimănui !

Stăpîna din încăperile dinspre miazănoapte ascunse scrisoarea de dragoste, hotărîndu-se s-o spioneze pe fiică-sa cea vitregă fără să știe nimeni. Purtătorului de spadă și lui Akogi li se păru foarte ciudat că, împotriva așteptărilor lor, nu se dezlănțui nici o furtună.

— Scrisoarea dumneavoastră a fost furată. Îmi este rușine să mărturisesc, dar ce să fac ? Vă rog să scrieți alta, o rugă Akogi pe tînăra sa stăpînă.

Nu se poate spune ce tare se sperie Otikubo. La gîndul că maștera a văzut scrisoarea simțea că i se face rău.

— Ah, nu mai am putere să scriu alta, gemu ea. Disperarea sa nu mai avea margini.

De rușine, purtătorul de spadă nu îndrăzni să i se arate lui Mitiori, și se ascunse în camera soției.

Așa încît Mitiori nu află nimic și se grăbi să vină de îndată ce se întunecă.

— De ce nu mi-ați răspuns nimic ? întrebă el.

— Din nenorocire, scrisoarea mea a ajuns în miinile mamei, răspunse Otikubo.

Mitiori avusese de gînd să plece îndată ce va începe să se lumineze, dar, cînd se trezi, afară era zi de-a binelea, mișunau oamenii peste tot, nici vorbă să se poată strecura neobservat. Așa că se întoarse la Otikubo.

Akogi, ca întotdeauna, se apucă să pregătească micul dejun, iar tinerii începură să sporovăiască între ei cu voce scăzută.

— Cîți ani a împlinit sora dumneavoastră cea mai mică, Sinokimi, întrebă între altele Mitiori.

— Treisprezece, sau paisprezece. E foarte drăguță.

— Înseamnă că e adevărat. Mi s-a spus că tatăl dumneavoastră, tiunagonul, ar vrea s-o mărite cu mine. Doica ei cunoaște cîțiva slujitori din casa mea. Ea a adus o scrisoare de la voi, în care se pune problema pețitului. Mașteра dumneavoastră vrea de asemenea foarte mult ca această căsătorie să aibă loc, iar doica a căşunat pe oamenii mei de casă, rugîndu-i s-o ajute. Eu intenționez s-o rog să comunice familiei refuzul meu, întrucît mă căsătoresc cu dumneavoastră. Ce părere aveți ?

— Mamei, de bună seamă, nu-i va face plăcere, rosti Otikubo, și răspunsul ei naiv, copilăresc, îl cuceri pe Mitiori.

— Să vin pe furiș aici la dumneavoastră mi se pare umilitor. Aș dori să vă mut undeva, într-o casă bună. Sînteți de acord ?

— Cum veți găsi de cuviință.

— Minunat !

Veni a douăzeci și treia zi a celei de-a unsprezecea luni. Kuradoul — soțul celei de-a treia surori, Sannokimi — primi pe neașteptate o sarcină destul de măgulitoare pentru el. Împreună cu alți tineri din familiile cele mai de vază urma să ia parte, în calitate de dansator, la dansul solemn de la Sărbătoarea Nalbei, în templul Kamo. Pînă la sărbătoare, zilele erau numărate. Doamna Kitanotaka își pierduse capul cu grijile ca toată costumația să fie gata la timp.

„Ce belea", se gîndi Akogi, temîndu-se că iar o s-o pună pe Otikubo să coasă. Teama ei nu întîrzie să se adeverească. Kitanokata croi pentru ginerele ei o *hakama* de paradă și porunci slujnicei s-o ducă la Otikubo, spunîndu-i să-i transmită următoarele :

— Coase-o neîntîrziat, fără nici o zăbavă. Avem mult de lucru.

Otikubo încă nu se sculase din pat. Răspunse Akogi în locul ei :

— Din seara trecută, domnișoara nu se prea simte bine. Am să-i transmit eu porunca stăpînei.

Slujnica plecă. Văzînd că Otikubo vrea să se apuce numaidecît de lucru, Mitiori încercă s-o oprească.

— Are să-mi fie urît fără dumneavoastră.

Kitanokata, între timp, o întrebă pe slujnică :

— Ei, cum e ? S-a apucat de lucru ?

— Nu, Akogi a spus că domnişoara binevoieşte a se odihni încă.

— Ce-ai spus ? „Binevoieşte a se odihni ?“ Alege-ţi cuvintele cum trebuie ! Oare se potriveşte să vorbeşti despre o cusătoreasă de rînd cum ai vorbi despre noi, stăpînii ? Mi-e şi silă să te aud. Şi oare cum de nu-i e ruşine leneşei să doarmă ziua în amiaza mare ? Nu-şi cunoaşte lungul nasului, nevolnica ? Pur şi simplu te apucă sila, se strîmbă acru doamna din odăile dinspre miazănoapte.

După ce croi un *sitagasane* [1], plecă ea însăşi să-l ducă la Otikubo.

Speriată, fata îi ieşi în întîmpinare.

Cînd văzu că Otikubo nu se apucase să coasă la *hakama*, maştera îşi pierdu cumpătul :

— Dar tu nici nu te-ai atins de ele ? Iar eu credeam că sînt gata cusute ! Cuvintele mele sînt pentru tine nimica toată ? În ultimul timp parcă ţi-ai ieşit din minţi, nu mai faci nimic. Stai doar să te uiţi în oglindă şi să te sulemeneşti !

Lui Otikubo i se făcu inima cît un purice. La gîndul că Mitiori aude tot, mai-mai să leşine.

— Nu mă simt prea bine şi am amînat lucrul pentru o oră-două... Dar în curînd totul va fi gata.

Şi se puse pe lucru grăbită.

— Ia uite-o, nici să te apropii de ea nu te lasă, parcă-i un cal nărăvaş. N-am o altă cusătoreasă, că n-aş sta eu să mă rog de o năzuroasă ca tine. Dacă n-ai să coşi numaidecît haina asta, poţi să te duci din casa mea !

Furioasă, aruncă pînzetul în braţele lui Otikubo, dar, cînd să plece, observă că de sub perdea ieşea mîneca hainei de mătase a lui Mitiori.

---

[1] Îmbrăcăminte de curte, purtată sub cea exterioară, cu trenă, a cărei lungime se reglementa după rang şi funcţie.

— Asta ce mai e? De unde-i haina asta? întrebă Kitanokata, țintuită locului.

Dîndu-și seama că s-ar putea descoperi totul, Akogi răspunse :

— Niște oameni i-au dat-o domnișoarei s-o coasă.

— Aaa, așa ? Adică mai întîi coase pentru străini, iar pentru ai ei — lasă-i să aștepte ! Atunci de ce s-o mai țin în casă ? Ah, mironosițele din ziua de azi nu mai știu ce e rușinea !

Și mașțera ieși, bombănind întruna. Privită din spate, arăta cumplit de caraghios. Din cauza multelor nașteri, părul i se rărise. Șuvițele-i rare, atîrnau ca niște cozi de șobolan. Iar ea însăși era rotundă ca o minge. Mitiori o cerceta printre perdele.

Tremurînd de emoție, Otikubo se apucase de cusut. Mitiori o trase de poala rochiei :

— Veniți lîngă mine.

De nevoie, Otikubo trebui să se supună.

— Scîrboasă femeie. Să nu-i coaseți nimic. Lăsați-o să se înfurie și mai tare, lăsați-o să-și piardă capul de tot... Dar ce cuvinte urîte și-a permis să spună ! Oare așa a vorbit cu dumneavoastră totdeauna ? Cum de ați răbdat ? întrebă indignat Mitiori.

— Vai, eu sînt „floare de păr sălbatic", răspunse mîhnită Otikubo, și spuse cîntecul :

Tristă e lumea noastră...
Unde să caut scăpare ?
Nu-s păduri nicăieri
S-ascundă amarul,
Floare de păr sălbatic.

Se lăsase amurgul. Se trăseseră jaluzelele la ferestre, se aprinseseră opaițele cu untdelemn. Chiar în clipa cînd Otikubo da zor să termine de cusut și să scape cît mai repede, în ușă își făcu apariția tiptil însăși doamna din odăile dinspre miazănoapte. Era nerăbdătoare să afle cum înaintează lucrul.

Vede bucăţi de pînză aruncate peste tot în dezordine, focul aprins, iar în faţa patului perdeaua. „Ce-i asta? Te pomeneşti că doarme." Maştera se înfurie şi începe să ţipe către soţul ei :

— Domnule soţ, pofteşte încoace. Otikubo îşi bate joc de mine, nimic nu face. Ceart-o cum se cuvine. Timpul ne zoreşte, iar ea zace după polog — şi de unde l-o fi luat ? Nu l-am mai văzut niciodată...

Drept răspuns, se auzi vocea tiunagonului :

— Nu mai striga să te audă toţi. Vino mai aproape.

Treptat, vocile lor încep să se depărteze, încît ultimele cuvinte nu se mai pot desluşi.

Mitiori auzi pentru prima oară numele de Otikubo.

— Ce fel de nume e ăsta ? Parcă pe dumneavoastră v-a numit Otikubo.

Tulburată, Otikubo abia şopti :

— Ah, nu ştiu...

— Cum a fost cu putinţă să-i dea fiicei sale asemenea nume ? Otikubo — Odăiţă... Nici vorbă, atare nume nu se potriveşte decît pentru o fată de cea mai joasă condiţie. Nu-i o poreclă prea frumoasă. Maştera dumneavoastră şi-a ieşit din minţi. Se pot întîmpla mari necazuri.

Cu aceste cuvinte, se aşează din nou în pat.

Otikubo termină de cusut cele două *hakama* şi se apucă de *sitagasane*.

Temîndu-se că nu va termina la timp, maştera s-a dat pe lîngă tiunagon, sîcîindu-l cu rugămintea ca el însuşi să se ducă şi s-o certe pe fată.

Tiunagonul nici nu deschise bine uşa că şi începu, încă din prag, să strige la fiică-sa :

— Cum de-ţi îngădui, Otikubo, asemenea obrăznicii ? N-o asculţi pe stăpîna casei, te lăfăi zile întregi în pat... Doar eşti orfană, n-ai mamă, şi s-ar zice că eşti datoare să te străduieşti să cîştigi bunăvoinţa ! Ştii bine că treaba e grabnică, iar tu iei de lucru de pe la străini, pentru ai tăi nu vrei să faci nimic. Ce inimă ai ? Şi mai spuse la sfîrşit : Dacă pînă dimineaţă nu va fi totul gata, nu mai eşti fiica mea !

Otikubo nu fu în stare să-i răspundă nimic. O podidiră lacrimile. Tiunagonul se întoarse şi plecă.

Iubitul fetei auzise totul, cuvînt cu cuvînt ! Poate fi oare umilință mai mare ca asta ? Mitiori știe acum că în loc de nume i-au pus o poreclă umilitoare — „Otikubo". O, de-ar putea să moară acum, pe loc ! Lucrul îi căzu din mînă. Otikubo se întoarse cu spatele spre foc, căutînd să-și ascundă lacrimile.

Mitiori fu cuprins de o milă de nespus. Biata de ea ! Greu trebuie să-i fie. El însuși vrsă lacrimi de compătimire.

— Culcă-te. Dormi puțin.

Își culcă iubita, cu forța, în pat, liniștind-o cu cele mai gingașe cuvinte.

„Va să zică îi spun Otikubo. Cu siguranță că s-a simțit jenată cînd m-a văzut atît de mirat... O, sărmana de ea ! Nu-i destul că are o mașteră afurisită, dar pînă și taică-său se poartă cu ea fără pic de gingășie. Parcă nici pentru el fata nu prețuiește nimic. Hei, așteptați voi ! Am să vă arăt eu cît prețuiește !" gîndi Mitiori.

Doamna din odăile dinspre miazănoapte socoti totuși că fără ajutor Otikubo nu va termina cusutul la timp. Era prea mult de lucru pentru un singur om, lăsînd la o parte faptul că, probabil, s-o mai fi și supărat. De aceea maștera porunci unei slujnice :

— Du-te la Otikubo și ajut-o la cusut.

Slujnica aceea, tare drăgălașă ca înfățișare, se numea Senagon. Se duse la Otikubo și o întrebă :

— Cu ce vă pot ajuta ? Spuneți-mi, vă rog, de ce nu vă puteți scula din pat ? Sînteți bolnavă ? Doamna e foarte îngrijorată că lucrul nu va fi isprăvit la timp...

— M-am simțit tare rău... Înainte de toate trebuie tivite marginile acestor *hakama*, răspunse Otikubo.

Senagon se apucă de lucru.

— Dacă acum vă simțiți mai bine, sculați-vă, vă rog. Nu prea știu unde trebuie să fac tivul.

Mitiori urmărea totul cu luare-aminte. Luminată de flacăra opaițului, fața tinerei Senagon i se părea deosebit de frumoasă. „Cîte femei drăguțe în capitala noastră", se gîndi el.

Observînd că ochii lui Otikubo erau roșii și umflați, lui Senagon i se făcu milă de ea :

— Am să vă spun ce gîndesc, dar să nu luați spusele mele drept lingușire... Iar dacă aș tăcea, n-ați ști niciodată cît de mult vă compătimesc. Și mi-ar părea foarte rău. Iată ce vreau să vă spun sincer. Mult mai mult mi-ar plăcea să vă slujesc pe dumneavoastră decît pe stăpîna cea bătrînă și pe fiicele ei, pe lîngă care trebuie să slugăresc. De-atîția ani de cînd mă aflu aici, am cunoscut bine blîndețea și bunătatea dumneavoastră, și tare aș dori să vă fiu de folos. Dar ce să fac ? Lumea noastră e gură-spartă. Așa că am fost nevoită să mă feresc a sta prin preajma dumneavoastră, neîndrăznind nici pe ascuns să vă fac vreun serviciu.

— Nici chiar prietenii vechi, răspunse Otikubo, nici chiar ei nu arată față de mine o umbră de compătimire. Tare mult mă bucură vorbele pe care mi le-ați spus.

Senagon continuă :

— Ce e de neînțeles, nu e faptul că maștera se poartă cu dumneavoastră nedrept — asta-i în firea lucrurilor. Dar că pînă și surorile dumneavoastră vă prigonesc, asta e prea de tot. Sînteți așa de frumoasă și totuși vă veștejiți în singurătate... Cîtă cruzime ! Pe cînd familia așteaptă să se întregească cu un ginere nou. Este vorba de căsătoria surorii dumneavoastră mai mici. Da, da. Totul se face precum vrea Kitanokata, cum vrea ea, cum poruncește ea. În casa asta dorința bătrînei doamne este lege.

— Sînt tare bucuroasă pentru sora mea. Dar cine e mirele ? întrebă Otikubo.

— După cum am auzit, e domnul sakon-no sese, fiul comandantului șef al Gărzii din Stînga. Toți îl laudă grozav pe mire. Se spune că e frumos cum nu se mai poate și că are să facă o carieră strălucită. Împăratul ar avea o atitudine plină de bunăvoință față de el. El încă nu este însurat, astfel încît este greu să-ți dorești un ginere mai potrivit. Stăpînul nostru spune întruna : „Un ginere mai bun nici că există." Iar stăpîna e copleșită cu totul. Doica domnișoarei Sinokimi e prietenă cu o femeie din casa tatălui mirelui. Stăpîna s-a bucurat de acest lucru nespus de mult. Toată ziua stau și sporovăiesc între ele. Cred că a trimis și o scrisoare prin ea...

— Şi care-i rezultatul? întrebă Otikubo, pe care o înveseliseră cele auzite.

Petele trandafirii ale flăcăruiei opaiţului îi luminau ochii strălucind şi buzele uşor deschise într-un surîs abia creionat. Chipul lui Otikubo strălucea de splendoarea tinereţii şi, totodată, de nobleţe, încît Senagon fu cuprinsă fără să vrea de un oarecare sentiment de sfială.

— Şi care-i rezultatul? Ce-a răspuns domnul sakon-no sese?

— Asta nu mai ştiu exact, dar se pare că şi-a dat consimţămîntul. În casă la noi, pe ascuns, se fac în grabă pregătirile de nuntă.

Mitiori ar fi dorit să strige din ascunzătoarea lui: „Minciună!“ Dar se stăpîni, ca să nu se dea de gol.

Senagon continuă:

— Mai vine un ginere în casă, aşa că pentru dumneavoastră are să fie şi mai greu. Dacă vă peţeşte vreun bărbat potrivit, să primiţi cît se poate de repede.

— Ce spui? Eu sînt tare urîtă, nici nu mă pot gîndi la măritiş...

— Ah, ah, cum de nu vi se împleticeşte limba în gură? Ce tot vorbiţi? Surorile dumneavoastră sînt păzite ca luminile ochilor, dar nu e nici una care să vă întreacă, se repezi Senagon. Iată ce vă spun eu acum: în capitala noastră s-a dus vestea despre cît de frumos este domnul ben-no sese[1]. Despre el chiar se spune: „E frumos ca renumitul erou de roman, domnul Kata-no“. Din întîmplare, verişoara mea lucrează chiar în casa lui. Nu de mult, am fost în vizită pe la ea şi chiar atunci s-a nimerit să intre în încăperile pentru femei însuşi domnul ben-no sese. El ştie în ce casă slujesc şi s-a arătat foarte atent cu mine. M-a întrebat: „Se spune că tiunagonul în casa căruia lucraţi dumneavoastră are multe fete — cum arată ele?“ Şi a început să mă descoasă despre fiecare în parte, începînd cu cea mai mare. I-am spus despre fiecare cîte ceva, pe urmă i-am povestit şi despre situaţia dumnea-

[1] *Ben*, funcţie civilă de cenzor; *sese*, grad militar de şef inferior în garda imperială — astfel de titluri duble se foloseau adesea în locul numelui persoanei respective.

voastră tristă. Domnul ben-no sese s-a arătat plin de compătimire față de dumneavoastră. „O, întotdeauna am visat la una ca ea !" a exclamat el și m-a rugat să vă transmit o scrisoare din partea lui. Iar eu de colo : „În casă sînt multe fete în afară de dînsa, dar, sărăcuța de ea, știți că nu are mamă, de aceea se și simte atît de singură și părăsită și nu se gîndește deloc la vreo dragoste". Cînd a auzit că nu aveți mamă, s-a înduioșat și mai tare. „Eu, spunea el, nu-mi doresc de soție o fată răsfățată de succesele dobîndite în societate, prefer una care cunoaște bine tristețile vieții. Și dacă fata aceea e și frumoasă, atunci chiar că ea reprezintă încununarea visului meu. Pe una ca ea sînt gata s-o caut în toată Japonia și chiar și mai departe — în India și în Chitai. Dumneavoastră spuneți că este orfană. Dar, cu excepția persoanelor aparținînd casei mele, se găsește măcar una printre femeile din iatacurile domnești care să aibă în viață ambii părinți ? Iată de ce această fată, pe care atît de mult o lăudați, e mai bine să-și găsească un soț și protector, decît să ducă o viață care îi apasă inima. Am s-o iau în casă la mine și am s-o păstrez ca pe o comoară scumpă." A vorbit așa pînă noaptea tîrziu. Mai apoi, de fiecare dată cînd mă duceam pe la ei, mă întreba : „Cum e cu treaba aceea ? Îi duci o scrisoare de la mine ?" Iar eu îi răspundeam : „Nu am un prilej potrivit. Am să-i duc de îndată ce voi putea".

Tot timpul, Otikubo nu scoase o vorbă. Deodată bătu la ușă o slujnică și o chemă pe Senagon :

— Am o treabă urgentă cu dumneavoastră.

Senagon ieși.

— A venit un oaspete la dumneavoastră și dorește să vă vadă. Zice că trebuie să vă spună ceva.

Senagon răspunse :

— Așteaptă o clipă. Vin îndată.

Și se întoarse în odaie la Otikubo :

— Voiam să vă ajut, dar a venit la mine pe neașteptate cineva... Vă mai istorisesc eu altă dată despre ben-no sese... E o poveste prea însemnată, nu trebuie judecată în pripă. Vă rog să nu spuneți stăpînei că am plecat înainte de vreme, pentru că are să se supere și o să mă

certe. Mai vin eu pe la dumneavoastră de îndată ce voi avea prilejul.

După ce Senagon plecă, Mitiori trase perdeaua în lături :

— O, fata asta știe să vorbească frumos, am ascultat-o fără să vreau. Recunosc că e și frumușică, dar cînd a spus că acel domn Kata-no este neasemuit de frumos, mi s-a făcut nu știu cum să mă uit la ea. Iar dumneavoastră vă simțeați stînjenită să-i dați un răspuns, vă tot uitați îngrijorată înspre partea mea. Dacă n-aș fi fost aici, de bună seamă că i-ați fi trimis un răspuns plin de gingășie acelui tînăr frumos. Îmi pare tare rău că v-am stat în cale. Cînd veți primi o scrisoare de dragoste de la el, totul se va sfîrși între noi. Că frumosul acela are niște farmece cu totul deosebite. E destul să-i scrie vreunei femei măcar un rînd cu declarații de dragoste, și gata — de fiecare dată își atinge scopul. Nici el nu mai știe cîte legături a avut cu soțiile celor mai de vază dregători, ba se spune, chiar și cu soția mikadoului. Pare-se că din această pricină nici nu a mai obținut vreo avansare de foarte mult timp. Dar dacă, din toată falnica sumedenie de femei, v-a ales tocmai pe dumneavoastră spre a vă face comoara lui de preț, atunci cu siguranță că-i meritați dragostea, spuse Mitiori mînios.

Uimită de furia lui neașteptată, Otikubo amuțise cu totul.

— A, nici nu doriți să-mi răspundeți ? Îmi vine să și rîd de ceea ce vă interesează. Toate drăguțele capitalei, de la prima și pînă la ultima, îl ridică în slăvi pe acel domn Kata-no. Poate fi invidiat.

— Eu însă nu fac parte dintre ele, spuse Otikubo cu voce abia auzită.

— Frumosul acela se trage dintr-un neam foarte puternic. O să aveți în societate un rang egal cu cea de a doua soție a mikadoului...

Neînțelegînd limpede ce vrea să spună Mitiori, Otikubo continua să coasă tăcută. Ce frumoase erau mîinile ei albe ca zăpada, agitîndu-se deasupra lucrului.

Încredințată că Senagon o va ajuta pe stăpînă, Akogi se dusese pentru scurtă vreme în camera sa, la soțul ei, care nu se simțea prea bine. Otikubo termină de cusut

sitagasane și se pregătea să-i tivească marginile exterioare de mătase.

— Trebuie s-o chem pe Akogi, spuse ea. Am nevoie de cineva să-mi țină cusutura.

— O țin eu, se oferi Mitiori.

— Vai de mine ! Nu se poate să vă ocupați de treburi femeiești.

Fără s-o asculte, Mitiori ieși de după perdea, se așeză dinaintea fetei și apucă marginea hainei, ținînd-o întinsă și glumind :

— Vă ajut din toată inima. În treaba aceasta sînt mare meșter.

Se vedea că habar nu are cum se coase, că treaba care o făcea îi venea peste mînă. Rîzînd, Otikubo începu să prindă tivul.

— Este adevărat că vor să vă pețească pentru sora mea Sinokimi ? îl întrebă ea.

— Credeți ce vreți. Cînd veți deveni comoara cea mai scumpă a domnului Kata-no, am să mă însor și eu cu Sinokimi, rîse Mitiori.

După un timp, începu s-o îndemne pe Otikubo :

— E foarte tîrziu. Culcați-vă să vă odihniți.

— Termin numaidecît. Dumneavoastră culcați-vă, nu mă așteptați. Mi-a mai rămas puțin... Doar un pic.

— Mi-ar părea rău ca din toată casa numai dumneavoastră să nu dormiți, răspunse Mitiori și rămase cu ea.

În vremea aceasta, doamna din odăile dinspre miazănoapte, temîndu-se că Otikubo, mai știi, s-o fi culcat, veni tiptil prin întunericul nopții la ușa odăiței ei și se lipi de crăpătura prin care o spiona de obicei pe fiica sa vitegră.

Dar ia uite ! Perdeaua era dată la o parte, și maștera putea să-și arunce privirea pînă în fundul odăii. Otikubo, care stătea cu spatele, potrivea de zor un tiv de mătase, iar un tînăr necunoscut stătea în fața fetei și întindea cu grijă marginea țesăturii.

Ochii mașterei, care se lipeau de somn, dintr-o dată se făcură mari de curiozitate. Tînărul purta pe umeri o mantie frumoasă de mătase albă, peste o haină scumpă din mătase roșie cu tonuri aurii luminoase, de sub care,

asemeni unei trene femeiești, atîrnau niște franjuri de culoarea trandafirului galben de munte...

Luminată de flacăra purpurie a focului, fața necunoscutului părea atît de frumoasă, încît doamna nu mai izbutea să-și desprindă privirea de la ea.

Kitanokata se gîndi uluită că necunoscutul îl întrece în frumusețe pînă și pe kuradou, ginerele ei mai mic, pe care îl îndrăgise în mod deosebit, preferîndu-l celorlalți gineri.

Bănuise ea de mult că fiică-sa vitregă ar putea să aibă un drăguț, dar, firește, dintre oamenii de rangul cel mai de jos... Pe cînd acesta se vede cît de colo că nu e un om de rînd. Și unde mai pui că este atît de legat de ea, încît o ajută la treburi femeiești — mai mare rușinea pentru un bărbat! Nu, aici nu e vorba de o poznă oarecare, ci de o iubire adevărată. Ce grozăvie! Dacă Otikubo va dobîndi o poziție înaltă în societate, atunci va ieși de sub tutela ei și n-o să-i mai îndeplinească poruncile. La atare gînd, maștera își uită cu totul scopul pentru care venise și înlemni pe loc, înfuriată la culme.

În vremea asta, în odaie avea loc următoarea discuție:

— Eu am și obosit făcînd o treabă cu care nu sînt obișnuit, iar dumneavoastră probabil că vă topiți de somn... Lăsați odată cusutul. Lăsați-o pe mașteră să se înfurie, ca de obicei. Faceți-o să turbeze!

— Dar mă întristez cînd se supără pe mine, răspunse Otikubo blînd, continuîndu-și lucrul.

Însă necunoscutul, pierzîndu-și răbdarea, fîlfîi din evantai și stinse opaițul.

— Ah, de ce l-ați stins? Trebuie să pun bine hainele! exclamă Otikubo.

— Dați-le-ncolo! Pînă mîine dimineață lăsați-le să zacă în ungher.

Tînărul strînse grămadă lucrurile și le aruncă într-un colț, apoi o cuprinse gingaș pe Otikubo. De ciudă, doamnei din încăperile dinspre miazănoapte, care auzise totul cum nu se poate mai bine, i se făcu negru în fața ochilor.

„Ce spunea el? Las-o pe mașteră să se înfurie, las-o să turbeze..." Oare m-o fi auzit cînd am certat-o pe fiică-mea vitregă? Sau i-o fi spus Otikubo? Oricum ar fi,

toată treaba aceasta este de nesuportat!“ Cu astfel de gînduri maştera avu o noapte grea de nesomn, chinuită de ciudă. Să se plîngă soţului? Tînărul are o înfăţişare atît de nobilă, e îmbrăcat atît de strălucit, de bună seamă că face parte din societatea bună! „Te pomeneşti că pînă la urmă au să iasă lucrurile altfel decît doresc eu: soţul meu o să se bucure să aibă un asemenea ginere. Nu, mai bine să-i spun că Otikubo s-a înhăitat cu o slugă, cu purtătorul de spadă. Da, am să-i spun că totul s-a întîmplat din cauză că am lăsat-o pe fată să aibă locuinţa ei. Hai s-o închidem în magazie! Da, da. Aţi vrut să mă înfuriaţi, asta n-am să v-o iert!“ Cuprinsă de turbare, maştera îşi făcea fel de fel de planuri. „Iacă aşa am să fac. Am s-o pun pe Otikubo sub lacăt! Cu vremea, drăguţul ei are s-o uite şi are să renunţe la ea. Noroc că îl am în casă pe unchiul meu, teniaku-no suke[1]. E om sărac, trecut de şaizeci de ani, da-i cam plac tinerelele. Am să i-o dau lui pe Otikubo, să-şi facă cheful cu ea.“

Fără să bănuiască nimic, Otikubo şi Mitiori îşi urmau sporovăiala lor de îndrăgostiţi. Dimineaţa, în zori, tînărul plecă. După ce îl petrecu, Otikubo se şi apucă de cusut, grăbindu-se să termine ce nu reuşise să isprăvească seara.

Kitanokata, la rîndu-i, de cum se trezi, îşi zise: „Dacă hainele nu sînt gata, am s-o cert pe Otikubo de o să mă ţină minte!“ Şi-i trimise poruncă printr-o slujnică:

— Să-mi aduci hainele numaidecît!

Spre mirarea ei, slujnica se întoarse cu hainele gata. Toate ceaprazurile erau cusute minunat şi orînduite cu mult gust. Maştera nu-şi putea atinge scopul. Clocotea de venin, dar deocamdată fu nevoită s-o lase în pace pe Otikubo.

De la Mitiori veni o scrisoare:

„Cum s-a încheiat povestea cu hainele la care aţi lucrat seara trecută? Aţi reuşit s-o mîniaţi pe maştera

[1] Ajutorul şefului serviciului curţii pentru plante medicinale — o funcţie neînsemnată.

dumneavoastră ? Abia aştept să aflu toate amănuntele. Mi-am uitat la dumneavoastră flautul, vă rog să mi-l înapoiaţi prin trimisul meu. Astăzi trebuie să cînt la palatul imperial".

Şi într-adevăr la capul patului sta flautul uitat. Otikubo îl înveli într-o pînză şi i-l dădu trimisului, împreună cu o scrisoare. Iată ce cuprindea scrisoarea :

„Ar fi de neiertat s-o supăr pe mama. Ce-ar spune oamenii cînd ar auzi asemenea ticăloşie ? Vă rog să nu-mi mai pomeniţi de aşa ceva. De dimineaţă mama este bine dispusă. Vă trimit flautul. Înţeleg că uitaţi cam uşor pînă şi lucrurile pe care le iubiţi cel mai mult. Ah, fără să vreau îmi vine să spun :

Lacrimi, nu vă opriţi !
Iubirea e fum.
Ca flautul acesta de bambus
Aş vrea să cînt necontenit
Cîntecul dragostei mele".

Cînd citi scrisoarea, Mitiori fu cuprins de duioşie faţă de Otikubo şi se grăbi să-i răspundă :

„*Oare mă crezi*
Atît de nestatornic ?
Cu flautul acesta de bambus
Aş vrea să cînt necontenit
Cîntecul iubirii mele".

În aceeaşi dimineaţă, chiar la ceasul cînd Mitiori se despărţea de iubita lui, Kitanokata se duse la bărbatul ei să se plîngă :

— De mult bănuiam că se petrec nişte lucruri urîte. Fiica ta, Otikubo, ne-a făcut de ruşine în lume cu purtarea ei ticăloasă. Dacă ne-ar fi o străină, am izbuti noi cumva să descurcăm lucrurile fără zarvă, da aşa, ce să ne facem ?

Tiunagonul rămase cu gura căscată :

— Ce s-a întîmplat ?

— Mi s-a spus de către unul şi altul, şi m-am încredinţat şi eu, că un slujitor de-al ginerelui nostru, ku-

radoul, și anume purtătorul de spadă Korenari, cel care a luat-o de soție pe Akogi, îi dă acum cu piciorul pentru Otikubo. Purtătorul ăsta de spadă e un tînăr cam neisprăvit, a ascuns în sîn o scrisoare de dragoste de la ea, și scrisoarea i-a căzut pe cînd îl pieptăna pe ginerele nostru, kuradoul. Iar ginerele nostru, citind scrisoarea, a început să-l iscodească : „De la cine e scrisoarea ?“ Tînărul a mărturisit : „Iată, zice el, de la cine...“ Drept care kuradoul mi-a înșirat un potop de reproșuri : „Ce să mai zicem, cu bun ginere s-a mai potcovit familia noastră ! Avem cu ce ne mîndri. Uf, ce ocară ! Cum să mai dăm ochii cu lumea ?“ Și mi-a cerut cu hotărîre : „S-o izgoniți pe ticăloasa aia din casă.“

Tiunagonul pocni din deget cu atîta străşnicie cum nu te așteptai de la un bătrîn ca el :

— Rău a decăzut, netrebnica ! Trăiește în casa mea, toată lumea știe că e fiica mea — și pe cine și-a ales ? Un amărît de purtător de spadă ! Păi, chiar dacă-i el de rangul șase, dar nu are nici măcar titlul de kurado. Inșii de teapa lui nici nu au acces la palatul imperial. Abia dacă a împlinit douăzeci de ani, și barem nici nu e mai chipeș — o palmă de om, un bondoc. Să te încurci cu un asemenea neisprăvit ! ? Și eu care îmi făceam planuri că am să izbutesc în vreun fel s-o mărit tainic cu vreun funcționar din provincie...

— Urîtă treabă a ieșit, oftă Kitanokata. Trebuie să ne grăbim, pînă nu află lumea, s-o încuiem în magazie și s-o păzim strașnic. E așa de îndrăgostită de Korenari, încît de bună seamă are să vrea să se întîlnească cu el. Între timp, poate că ne vine vreun gînd mai bun.

— Bine te-ai gîndit. Scoateți-o neîntîrziat din casă și încuiați-o în magazia dinspre miazănoapte. Și s-o țineți nemîncată. Să moară de foame !

Din pricina bătrîneții, tiunagonul de mult își cam pierduse mințile, nu mai era în stare să judece limpede, de aceea dădu o poruncă așa de lipsită de omenie. În sinea ei, Kitanokata se bucură grozav, își suflecă poala rochiei, se duse în odaia lui Otikubo și, așezîndu-se cu toată greutatea pe rogojină, începu să turuie :

— Ai săvîrșit o faptă tare rușinoasă. Tatăl tău este mîniat rău pe tine, fiindcă ai pătat cu necinstea ta bunul

nume al fiicelor lui. A poruncit să fii alungată din odaia ta și să fii ținută sub cheie în magazie. „Am s-o păzesc eu însumi“, așa a spus și m-a trimis să te scot de aici.

Otikubo rămase năucă de cele ce auzea, fără a fi în stare să facă altceva decît să plîngă. „Ce-o fi auzit tatăl ei despre dînsa ? Ce i s-o fi spus ?“ La gîndurile acestea i se părea că are să-și dea sufletul.

Tulburată peste fire, Akogi năvăli în odaie :

— Ce tot spuneți ? Cum adică ? Otikubo nu are nici cea mai mică vină !

— Aa, tu să nu te bagi ! Ia uite cine-o apără ! Păi Otikubo mi-a ascuns totul, bărbatul meu a auzit de la alți oameni. Stăpîna ta, fără pic de sfială, se ține de ticăloșii, iar tu o prețuiești mai mult decît pe scumpa și dulcea mea fiică Sannokimi. Otikubo e pedepsită, așa că nu mai ai voie s-o slujești. Și nici prin casa noastră să nu-ți mai calce piciorul. Ieși afară, Otikubo ! Asta-i porunca tatălui tău !

Și luînd-o de guler pe fiică-sa vitregă, doamna din încăperile dinspre miazănoapte o îmbrînci pe Otikubo afară din casă.

Akogi începu să plîngă în hohote. Otikubo, zdrobită, nu-și mai da seama ce se întîmplă.

După ce îi zvîrli cu piciorul toate lucrurile pe podea, o înșfăcă de mînecă și o tîrî după ea ca pe o cîrpă.

Otikubo era îmbrăcată în rochia aceea veche, de culoare purpurie, pe care i-o dăduse maștera cîndva. Peste rochie avea două *hitoe*, una simplă, albă, iar cealaltă dantelată, de la Mitiori. Părul ei negru și ondulat, pe care în ultimul timp și-l îngrijea cu atenție, îi cădea frumos pe umeri, alungindu-se ca o trenă în urma ei pe pămînt. Akogi o petrecu cu privirea. Oare ce vor face cu ea ? Akogi vedea negru în fața ochilor, îi venea să țipe, să urle, să sfîșie ; își stăpîni însă mînia și începu să adune lucrurile aruncate pe jos.

Otikubo aproape că își pierduse cunoștința. Cînd maștera o aduse la tatăl ei și o așeză în fața lui pe podea, fata nu mai putu să se țină pe picioare și se prăbuși la pămînt.

— Iată, am adus-o. Cu sila am adus-o. Dacă n-aș fi silit-o, ea nici gînd să vină ! țipa Kitanokata.

— S-o puneți pe dată sub lacăt ! Să n-o mai văd în ochi ! porunci tiunagonul.

Kitanokata o înșfăcă din nou pe Otikubo și o tîrî după ea în magazie. Nu, doamna nu avea inimă de femeie. Atît de groaznică era înfățișarea mașterei, încît, de frică, sufletul sărmanei Otikubo parcă se stinsese cu totul.

Magazia, cu ușă glisantă, se afla în spatele casei, chiar sub streașină. În magazie erau îngrămădite alandala tot felul de lucruri și de provizii : butoaie cu vin și cu oțet, pește uscat... Kitanokata aruncă în prag o rogojină subțire.

— Iată ce îl așteaptă pe acela care îndrăznește să se opună voinței mele !

Cu aceste cuvinte, o îmbrînci pe Otikubo, aproape leșinată, în magazie, apoi încuie ușa cu un lacăt mare.

Treptat-treptat, Otikubo își reveni.

În magazie era un aer atît de stătut, încît nu se putea respira. Otikubo, înlemnită de amărăciune, nu mai avea lacrimi în ochi, nu era în stare nici să plîngă. Pentru ce păcate era pedepsită atît de cumplit ? Ah, de-ar putea să ia legătura cu Akogi ! Dar cum ?...

„Blestemată soartă am !“ ofta Otikubo în neștire.

După ce o puse sub lacăt pe fiică-sa vitregă, Kitanokata se întoarse degrabă în odaia fetei.

— Unde l-o fi pus ? Sipețelul și pieptenul erau aici. Numai obraznica aia de Akogi, care își bagă nasul peste tot, ea pesemne că a izbutit să-l ascundă.

Maștera ghicise.

— Da, eu am pus sipetul aici, spuse Akogi.

Kitanokata nu îndrăzni să ia sipetul de față cu ea, așa că nu spuse decît :

— Îți interzic să intri în această cameră !

Și închise ușa cu un lacăt.

„Bine le-am potrivit pe toate ! se umflă în pene doamna din odăile dinspre miazănoapte. Acuma să mă înțeleg degrabă cu teniaku-no suke, însă în așa fel încît să nu ne audă nici o ureche străină.“

Akogi era tare înciudată că fusese alungată din slujbă. „Cum aș putea să plec de aici ? gîndi ea. Ce se va întîmpla cu biata mea stăpînă ? Oare ce pătimește ea

acum ? Trebuie s-o văd numaidecît, trebuie să aflu ce-i cu ea. Nu, nu pot să plec !“

Se duse în iatac la Sannokimi și începu să se roage de stăpînă-sa cea tînără :

— Mama dumneavoastră s-a supărat rău pe mine, dar habar n-am pentru ce. M-a alungat din casă. Mi-e tare greu să plec din slujba dumneavoastră. Vă rog să puneți o vorbă pentru mine, rugați-o să-mi ierte greșeala, măcar de data aceasta. Am îngrijit-o pe sora dumneavoastră Otikubo de cînd era mică, iar acum ne-a despărțit. Nici nu știu ce vor să facă cu ea. O, tare-i trist ! Aș vrea s-o văd măcar o dată. Și cum să mă despart de dumneavoastră, după toată bunătatea pe care mi-ați arătat-o ? Cum să plec din slujba dumneavoastră, scumpa mea stăpînă ?...

Așa se ruga Akogi, din toată inima.

Lui Sannokimi i se făcu milă de ea, luînd drept bune toate spusele ei, încît se duse la maică-sa s-o roage :

— De ce ai pedepsit-o atît de aspru pe Akogi ? E slujnica mea, m-aș descurca greu fără ea.

— E o ticăloasă care ți-a intrat sub piele, spuse Kitanokata nemulțumită. E o vicleană cum nu s-a mai văzut. Și-a băgat în cap să-i schimbe lui Otikubo soarta. Că Otikubo, de capul ei, nu s-ar fi apucat de ticăloșii !

— Mamă, iart-o de data aceasta pe Akogi. E tare necăjită, mi-e milă de ea, se rugă Sannokimi.

— Fie cum zici tu. Dar nu mă mai ameți că te slujește bine. Mare prostie ! zise Kitanokata, nemulțumită.

Sannokimi, firește, rămase tulburată de vorbele maică-si și o chemă repede pe Akogi :

— Va trebui să mai rabzi. Nu te arăta stăpînei, treptat am să aranjez eu totul, și mama are să te ierte.

Akogi se gîndi, se gîndi, da nu-i veni în minte nici un gînd isteț.

Închisă în magazie, Otikubo nici nu se mai socotea în lumea celor vii.

Sufletul lui Akogi se îmbolnăvi de dorul ei : „O țin sub lacăt, o chinuie cu foamea. Nimeni din casa asta n-o să-i dea o coajă de pîine, dacă așa a poruncit maștera. O fată așa de blîndă, așa de bună, iată, o țin închisă ca pe o ucigașă...“ Akogi nu putea să îndure atîta nedrep-

tate. „Uf, de-aş fi deopotrivă cu ei, să le plătesc cu vîrf şi îndesat !“ Gîndul acesta făcu să-i bată inima mai tare. „La noapte, de bună seamă că tînărul domn va veni iar. Ce veste cumplită îl aşteaptă.“ Akogi lăsă ochii în pămînt, şi începu să plîngă, de parcă i s-ar fi dat de ştire despre moartea cuiva drag. Tsuiu, slujnica ei, şedea alături, pierdută cu firea, neştiind ce să facă.

Otikubo, singură în magazie, gîndea : „Treptat au să mă lase toate puterile şi voi muri aici, pe podea, în magazia asta înăbuşitoare. Şi n-am să mai ajung să mai vorbesc vreodată cu iubitul meu. Ne-am jurat credinţă veşnică, şi iată cum se termină totul ! Parcă-l văd în faţa mea, îl văd cum zîmbea seara trecută cînd ţinea pînza pe care o coseam. Ah, pesemne că am săvîrşit cine ştie ce păcat cumplit în vreuna din vieţile mele anterioare, dacă îndur acum asemenea chinuri. Am auzit adesea că ura mamelor vitrege faţă de copiii soţilor ar fi un lucru obişnuit în lumea noastră, dar iată că şi tatăl meu cel adevărat este la fel de neîndurător ! O, tare-i dureros !“

Noaptea veni Mitiori şi, cînd află ce s-a întîmplat, se făcu galben ca ceara. Oare ce-o gîndi Otikubo despre el acum ? Ea îndură asemenea chinuri numai din pricina lui.

— Du-i veste de la mine, cînd nu vor mai fi oameni prin preajmă, o rugă el pe Akogi. Spune-i aşa : „Cînd am venit astăzi, ca să vă văd, am auzit de nenorocirea cea năprasnică. Să zic că sînt uluit e prea puţin. Sînt deznădăjduit cum nu se mai poate. Ce să fac ca să vă văd ?“

Akogi îşi scoase rochia cea foşnitoare de mătase, îşi suflecă *hakama* şi se furişă tiptil spre magazie, pe lîngă bucătărie. În casă dormeau de mult cu toţii, aşa că îndrăzni să bată încetişor la uşa magaziei :

— Răspundeţi-mi !

Nu se auzi nici un răspuns.

— Dormiţi ? Sînt eu, Akogi.

Otikubo îi auzi glasul abia şoptit şi se apropie de uşă.

— Tu eşti, Akogi ?

Vocea lui Otikubo se îneca de plîns.

— Încă de azi dimineaţă tot dau tîrcoale magaziei, dar n-a fost cu putinţă să ajung la dumneavoastră. Amar-

nică nenorocire! Iar maștera dumneavoastră iată ce spune...

Și, printre lacrimi, Akogi începu să-i înșire tot ce auzise și tot ce văzuse. Pe Otikubo o podidiră lacrimile și mai tare.

— Tînărul domn a binevoit să vină. Cînd a auzit ce s-a întîmplat, s-a pornit pe plîns. Vai, ce mai plîngea. Și iată ce a spus... povesti mai departe Akogi.

Cuprinsă de o milă adîncă pentru iubitul ei, Otikubo oftă :

— Nu știu ce va fi cu mine, așa că nu pot să-i răspund nimic. În ce privește viitoarea noastră întîlnire, iată ce să-i spui :

„Simt că viața mă părăsește.
Mai exist oare, nu mai exist ?
Nici eu nu știu.
În inimă se stinge speranța
De-a te mai vedea vreodată.

Magazia e ticsită cu tot felul de lucruri. Duhnește așa, de urît, că nici nu se poate respira. Tare mi-e greu. Of, de ce mai trăiesc pe lume..."

Și plîngea de ți se rupea inima. Se poate presupune cam ce simțea în acest timp Akogi. Temîndu-se că discuția lor ar putea fi auzită de cei din casă, Akogi, într-un sfîrșit, plecă în cea mai deplină liniște.

Cînd auzi spusele lui Otikubo, Mitiori se întristă și mai mult și lacrimile-i porniră șiroaie. Nefiind în stare să se stăpînească, își acoperi fața cu capătul mînecii. Akogi îi împărtășea jalea. După ce rămase o vreme nehotărît, Mitiori grăi :

— Mai du-te o dată la ea și spune-i din partea mea : „Scumpa mea iubită ! Inima mi-e plină de atîta amărăciune, că nu pot să-ți transmit decît atîta :

Ai poruncit să mi se spună :
«În inima mea se stinge speranța
De-a te mai vedea vreodată».
Cum să ajung pînă-n zori ?
Simt că viața mă părăsește...

Să nu mai gîndești și să nu mai vorbești așa".

Akogi plecă iar spre magazie, însă, pe întuneric, se împiedică de ceva și făcu zgomot. Maștera se trezi și se alarmă :

— Hoții dau tîrcoale magaziei !

Akogi trebui să se grăbească. Îi șopti lui Otikubo, care plîngea, cuvintele lui Mitiori, și adăugă :

— Trebuie să plec cît mai repede.

— Atunci spune-i din partea mea :

„Ah, mă gîndeam : «Ce scurt
Mi-a fost norocul !»
Nu mă încredeam în inima ta,
Și iată că eu sînt aceea care
Am luat cea dintîi calea veșnicei despărțiri..."

Akogi fugi, fără a mai zăbovi să audă ce spunea Otikubo.

— Bătrîna doamnă s-a trezit și-a alarmat lumea, spuse ea. N-am mai reușit să aud nimic...

Mitiori fu cuprins de o disperare atît de cumplită, încît îi venea să năvălească în casă și s-o sugrume pe mașteră.

Pînă la urmă, noaptea aceea neagră trecu. Tulburat pînă în adîncul sufletului, Mitiori se rugă de Akogi la plecare :

— Să-mi dai de știre de îndată ce se va ivi vreo împrejurare prielnică de-a o salva pe iubita mea. Ah, cît de mult suferă, sărmana de ea !

Purtătorul de spadă își zise că, de bună seamă, tiunagonul a aflat de participarea lui la această poveste și-i fu frică să mai rămînă în casă, așa că plecă și el împreună cu Mitiori.

„Cum să-i duc stăpînei mele puțină mîncare ? se frămînta Akogi. De nemîncată ce e, s-o fi topit de tot." Luă niște orez fiert și-l împachetă în așa fel, ca pachetul să nu trezească nici o bănuială. Dar cum să-l ducă ? Un timp, Akogi își frămîntă zadarnic mintea. Dar cînd dădu cu ochii de micuțul Saburo, care venea adesea să mai pălăvrăgească cu ea, Akogi îi spuse :

— Pe sora dumneavoastră mai mare au închis-o în magazia întunecată. Ce ziceți? Nu vă e milă de ea?

— Cum să nu-mi fie milă?

— Atunci duceți-i pe furiș această scrisoare din partea mea.

— Bine!

Copilul luă scrisoarea și pachețelul cu orez, fugi la magazie și începu să țipe cît îl ținea gura:

— Deschideți-mi ușa de la magazie! Descuiați-o! Descuiați-o! Dați-mi drumul înăuntru!

Maică-sa strigă la el:

— De ce să ți se deschidă ușa de la magazie? Ce te-a apucat?

— Acolo-s cizmulițele mele. Vreau cizmulițele mele! urla Saburo ca din gură de șarpe, izbind cu pumnii în ușă, din toate puterile.

Tiunagonul îl iubea tare mult pe fiul lui cel mai mic.

— Băiatul o fi vrînd să se fudulească cu cizmulițele lui. Deschideți-i îndată ușa, porunci el.

Doamna din odăile dinspre miazănoapte îi spuse cu severitate băiatului:

— Am să deschid ușa, dar numai pentru o clipă! Poftește de nu zăbovi prea mult.

Dar băiatul, alintîndu-se, continua să facă gălăgie:

— Deschideți, că de nu, sparg ușa!

Pînă la urmă i se deschise.

— Unde-or fi oare?

Și Saburo, lăsîndu-se pe vine și prefăcîndu-se că își caută cizmele, îi strecură surorii sale scrisoarea și pachetul.

— Mare minune! Nu sînt aici, spuse el ieșind din magazie.

— Ți-arăt eu acuma ce înseamnă să te obrăznicești! îl ajunse Kitanokata din urmă pe băiat, dîndu-i o palmă zdravănă.

Otikubo se apropie de o crăpătură prin care pătrundea o geană de lumină și citi scrisoarea. Scrisoarea era însoțită de orezul fiert, dar sărmana fată nici nu se gîndea la mîncare.

Pînă la urmă, doamna din odăile dinspre miazănoapte chibzui și hotărî că totuși trebuie să-i trimită mîncare lui Otikubo o dată pe zi. Fiica vitregă cosea cu atîta măiestrie, încît nu era cuminte s-o lase să moară.

Apoi îl chemă pe unchiu-său și, în mare taină, îi spuse că a încuiat-o pe Otikubo din cutare și cutare pricină și că, în ce-l privește, i se cere cutare și cutare lucru.

Ghiujul se bucură pînă peste poate de norocul ce dăduse peste el. Năucit de fericire, se hlizea cu gura pînă la urechi.

— Deci ai să-ți petreci noaptea care vine în magazia unde este încuiată Otikubo, zise doamna Kitanokata.

Pînă a mai apuca să-i dea ea toate lămuririle, intră cineva în cameră și trebuiră să se despartă.

Între timp, Akogi primi de la Mitiori următoarea scrisoare :

„Cînd îmi amintesc de cuvintele tale pline de deznădejde, nici nu știu la ce să mă hotărăsc.

Cît încă mai sînt în viață,
În mine speranța e vie.
Ne vom vedea din nou.
Iar tu îmi spui : «Am să mor.»
Vai ! Ce vorbă cumplită !

Iubita mea ! Te rog să nu te pierzi cu firea. Ah, cît de mult aș vrea să fiu acum închis împreună cu tine ca să te pot liniști !"

Purtătorul de spadă îi scria și el lui Akogi :

„Cînd mă gîndesc la cele ce ni s-au întîmplat, mă ia cu frig. Zac în pat tot timpul. De bună seamă că tînăra noastră stăpînă mă face vinovat de toate. Mi-e sufletul tare apăsat. Mă bate gîndul să mă călugăresc".

Akogi îi scrise drept răspuns lui Mitiori :

„Am citit cu cinstire scrisoarea dumneavoastră. Nu există nici o posibilitate să vă aranjez o întîlnire. Ușa ră-

mîne închisă, au încuiat-o și mai tare. Am să mă străduiesc să-i strecor stăpînei mele scrisoarea de la dumneavoastră și să căpătați și răspuns."

Îi scrise și purtătorului de spadă, împărtășindu-i toate necazurile și grijile ei.

În partea a doua se va povesti cu de-amănuntul ce s-a mai întîmplat apoi cu eroii noștri.

Partea a doua

Akogi se tot învîrtea prin preajma magaziei cu scrisoarea lui Mitiori în mînă, bătîndu-și capul cum să facă să i-o strecoare stăpînei sale, însă ușa era încuiată bine. Fir-ar să fie !" oftă Akogi.

Mitiori și purtătorul de spadă, la rîndul lor, își băteau și ei capul cu fel de fel de închipuiri, care de care mai năstrușnice, cum s-o răpească pe Otikubo.

„Din cauza mea suferă ea asemenea chinuri." La gîndul acesta, pe Mitiori îl cuprinse o și mai mare milă de Otikubo. Nu mai făcea altceva decît să tot plănuiască și și să tot chibzuiască cum să facă și ce să facă s-o salveze cît mai repede pe iubita lui și pe urmă să se răzbune atît de crunt pe mașteră, încît să nu-l mai uite în vecii vecilor !

Mitiori era răzbunător din fire și nu știa să ierte jignirea.

Între timp, Senagon, cea care venise s-o ajute pe Otikubo, aduse un răvaș de la domnul Kata-no. Cînd auzi că Otikubo fusese alungată din casă și încuiată în magazie, se mohorî cu totul.

„Ah, sărmana. Ce-o așteaptă ? Ce-o mai fi cu ea ? Tare cîinoși sînt oamenii." Așa oftau, plîngînd amarnic, Senagon și Akogi.

Se înserase, și Akogi tot nu izbutise să găsească un prilej pentru a-i strecura lui Otikubo scrisoarea de la iubitul ei.

Iacătă însă că maștera le porunci slujnicelor din casă să coasă repede un săculeț pentru flautul ginerelui ei, kuradoul, și gîndea că săculețul e gata de mult, dar asemenea mîini dibace nu s-au găsit printre femeile acelea și nici una dintre ele nici măcar nu se atinsese de lucru.

Așa că, pînă la urmă, Kitanokata descuie ușa de la magazie, intră acolo și-i porunci lui Otikubo :

— Ia și coase cît mai repede un săculeț pentru flautul ăsta.

— Nu pot, abia mai răsuflu aici, răspunse Otikubo fără a ridica ochii.

— Dacă n-ai să faci imediat ce-ți spun, am să te arunc în pivniță. Te-am lăsat în viață numai pentru ca să poți să coși pentru mine, cînd îți poruncesc, o amenință Kitanokata.

Otikubo se sperie că maștera chiar ar putea să-și îndeplinească amenințarea și, oricît de rău se simțea, se ridică anevoie de pe podea și se apucă de cusut.

Akogi ochise pe dată că ușa magaziei era deschisă. Îl strigă pe Saburo și începu să-l roage :

— Tinere domn, dumneavoastră ați fost întotdeauna atît de bun și întotdeauna ați stat de vorbă cu mine cu atîta plăcere, îndepliniți-mi vă rog o rugăminte. Strecurați surioarei dumneavoastră Otikubo această scrisoare, numai aveți grijă ca mama dumneavoastră să nu bage de seamă.

— Bine, răspunse băiatul, fără a sta prea mult pe gînduri, și alergă în magazie. Șezu jos lîngă sora lui, se prefăcu că se uită la flaut și strecură scrisoarea în pliurile rochiei ei.

Otikubo ardea de nerăbdare să afle ce-i scrie Mitiori, dar mai întîi trebuia să isprăvească de cusut săculețul. Îndată ce Kitanokata îl luă să i-l ducă ginerelui, Otikubo citi mesajul lui Mitiori. Bucuria ei era fără margini. Dar cum să scrie răspunsul, cînd nu avea nici pensulă, nici tuș ? Nu avea la îndemînă decît acul de cusut.

Otikubo zgîrie cu acul pe un petec de hîrtie :

„Adînc în inimă păstrez
Iubirea mea.
Și voi pieri
Cum piere roua dimineața,
Pe nesimțite.
Iată la ce mă gîndesc eu acum, mereu !“

Între timp se întoarse maștera :

— Săculețul pentru flaut l-ai cusut foarte bine, exact pe măsură. Însă tatăl tău s-a supărat că am descuiat ușa, zise ea trăgînd ușa și dînd s-o încuie iarăși cu lacătul.

Otikubo se rugă :

— Vă rog să-i porunciți lui Akogi să aducă din odaia mea sipețelul cu piepteni.

Mașțera o chemă pe Akogi și-i spuse :

— Otikubo te roagă să-i duci sipețelul.

Akogi i-l duse. Cînd i-l dădu, Otikubo îi strecură în mînă scrisoarea. Akogi o ascunse repede.

Cînd o trimise lui Mitiori, adăugă din parte-i :

„Scrisoarea e scrisă în grabă, în timpul cît a fost lăsată ușa deschisă pentru ca stăpîna mea să poată să coasă săculețul de flaut".

Rîndurile acestea îl întristară și mai rău pe tînărul domn.

Se apropie seara. Bătrînul unchi, cuprins de frigurile dragostei, aștepta înfrigurat clipa fericită. Veni la Akogi și-i spuse zîmbind semeț :

— Hei, Akogi, de-acum ai grijă să mă cinstești și să te dai bine pe lîngă un bătrîn ca mine.

Akogi se încruntă, părîndu-i ciudate vorbele lui.

— Adică cum să înțeleg spusele acestea ? întrebă ea.

— Din porunca stăpînei noastre, Otikubo mi-a fost dată cu totul în seamă. Iar tu, precum se știe, ești slujnica ei.

Akogi se cutremură, ochii i se umplură de lacrimi, se stăpîni însă și se prefăcu că e foarte bucuroasă.

— Ah, așa ! Domnișoara mea s-o fi săturat să stea încuiată de una singură. În doi are să-i fie mai vesel. Dar stăpînul, tatăl ei, și-o fi dat încuviințarea ? Sau e vorba numai de voința stăpînei ? întrebă ea.

— Păi da, a binevoit să-și dea și el încuviințarea. Cît despre stăpînă, soția lui, nici nu mai încape vorbă...

Ghiujul era în culmea fericirii.

„Ce-i de făcut ? se gîndi Akogi. Pe Otikubo o paște o nouă nenorocire. Trebuie să-l vestesc de îndată pe tînărul domn..."

— Cînd va avea loc fericitul eveniment ? îl întrebă ea pe moșneag, căutînd să-și ascundă spaima.

— În seara aceasta, răspunse el.

— Cum în seara aceasta ?... Păi, astăzi este tocmai ziua de post și de rugăciune a domnișoarei Otikubo. Ar putea ea oare să se învoiască ?

— Păi, s-a aflat că are un drăguț. Așa că ar fi primejdios să mai zăbovim. Cu cît vom face mai repede nunta, cu atît mai bine.

Și spunînd acestea, moșul plecă.

Nu se poate zugrăvi spaima care o cuprinse pe Akogi.

Profitînd de faptul că Kitanokata tocmai îi servea cina tiunagonului, se apropie pe furiș de magazie și bătu la ușă.

— Cine-i ? se auzi dinăuntru vocea lui Otikubo.

— Vă pîndește o nouă nenorocire, începu Akogi. Fiți cu ochii în patru. Eu am izbutit să spun că astăzi e ziua dumneavoastră de post și de rugăciune... Of, mare nenorocire ! Ce-i de făcut ?

Dar se auziră niște pași și trebui să fugă.

Inima bietei Otikubo se frîngea de deznădejde. Ce-o mai așteaptă ? Nu mai are nici o scăpare. Toate nenorocirile din trecut i se păreau acum o nimica toată. N-avea unde să fugă, n-avea unde să se ascundă. Nu-i mai rămînea decît un singur lucru : să moară. Să moară pe loc. „Ah, cum mă doare pieptul !“ Apăsîndu-se cu mîinile peste sîn, Otikubo începu să plîngă în hohote.

Se înserase de-a binelea. După ce se aprinseră opaițele, tiunagonul, cum avea de mult tabietul, se duse să se culce. Kitanokata, potrivit înțelegerii cu unchiul ei, descuie ușa de la magazie și, cînd intră înăuntru, o văzu pe Otikubo cum zăcea cu fața la podea, sughițînd de plîns.

— Ce-i cu tine ? De ce gemi așa ? o întrebă maștera.

— Mă doare pieptul... Parcă am un cuțit înfipt în el, șopti abia auzit Otikubo.

— O, sărmana... Poate ai mîncat ceva ce nu ți-a priit. Lasă-l pe unchiul meu să te examineze. Că e doctor priceput.

Otikubo înțelese gîndul mîrșav al mașterii.

— Nu, ce spuneți, de ce ? E o răceală obișnuită... N-am nevoie de doctor, se grăbi fata să răspundă.

— Dacă te doare pieptul, nu e bine deloc, stărui maștera, în timp ce unchiul se ivea și el. Veniți încoace ! îl chemă Kitanokata.

Iar el numaidecît se apropie de Otikubo.

— Pe fata noastră o doare pieptul. Examinaţi-o şi daţi-i leacul potrivit, porunci doamna din odăile dinspre miazănoapte. Şi plecă, lăsînd-o pe Otikubo în grija moşneagului.

— Eu ţi-s doctorul. Te vindec îndată de orice boală. Încredinţează-mi-te pe de-a-ntregul, că din noaptea aceasta eu am să-ţi port de grijă.

Teniaku-no suke îi băgă mîna în sîn să-i pipăie pieptul. Otikubo plînse, ţipă, dar nu avea cine să-i sară în ajutor.

Primejdia o sili să fie isteaţă. Gemu printre lacrimi :

— Sînt bucuroasă că veţi avea grijă de mine. Acum însă mă chinuieşte o durere amarnică...

— Aşa, aşa. Te doare tare ? Aş fi bucuros să mă doară pe mine în locul tău, spuse curtenitor bătrînul, strîngînd-o în braţe pe Otikubo.

După ce îl lăsase pe moşneag împreună cu Otikubo, Kitanokata se duse să se culce liniştită, fără să mai încuie uşa la magazie.

Akogi, la rîndu-i, mistuită de grijă, se apropie de magazie şi băgă de seamă că uşa este întredeschisă. Rămase cu gura căscată, dar se şi bucură totodată. Împingînd uşa la perete şi intrînd în magazie, Akogi îl văzu pe teniaku-no suke cum şedea jos pe vine. Akogi simţi că i se opreşte inima. Iată că totuşi ghiujul cutezase să intre la Otikubo.

— Ce căutaţi aici ? Nu v-am spus că astăzi domnişoara ţine post ? De ce vă băgaţi aşa ? îşi vărsă Akogi năduful.

— Nu-ţi fie teamă. Ori crezi că am venit aici cu vreun gînd rău ? Doamna din odăile dinspre miazănoapte mi-a poruncit s-o doftoricesc de junghiurile din piept, o lămuri moşul.

Akogi luă seama că moşneagul nu-şi dezbrăcase hainele de pe dînsul.

Pe Otikubo o chinuia o durere de nesuportat şi, pe deasupra, plîngea întruna de spaimă şi de amărăciune. Akogi se sperie ca nu cumva Otikubo să se îmbolnăvească, văzînd-o cît de disperată era.

— Ce ziceți de o piatră încălzită pe care s-o punem pe locul dureros ? întrebă Akogi.

— Ar fi bine, zise Otikubo.

— N-avem pe nimeni în afară de dumneavoastră, care să ne poată ajuta, îi spuse Akogi moșului. Vă rugăm să încălziți o piatră și s-o aduceți încoace. Toți cei din casă dorm și dacă aș cere eu să fie încălzită piatra, n-are să m-asculte nimeni. Acest prim serviciu din partea dumneavoastră i-ar dovedi tinerei mele stăpîne sinceritatea dragostei dumneavoastră.

Moșul rîse plin de bucurie :

— Așa e, așa e. Nu mai am mult de trăit, dar dacă mă roagă cineva din tot sufletul, sînt gata să fac orice. Mișc și munții din loc. Iar să aduc o piatră încălzită e pentru mine o nimica toată. O pot încălzi și cu focul inimii mele.

— Dacă-i așa, atunci grăbiți-vă, îl zori Akogi pe moșneag.

„Cum să rostuiesc treaba ? Muierea asta prea își bagă nasul unde nu-i fierbe oala, da pe de altă parte trebuie să-i dovedesc miresei curățenia dragostei mele.“ Gîndind așa, teniaku-no suke se duse să facă rost de o piatră fierbinte.

— Multe necazuri ați îndurat în casa asta, dar năpastă ca năpasta de-acum nu s-a mai pomenit. Ce scăpare mai aveți ? Oare pentru care păcate din viețile dumneavoastră anterioare îndurați atîtea chinuri ? Iar maștera dumneavoastră ce înfățișare va avea oare la o nouă reîncarnare ? Mare păcat își face, bodogănea Akogi.

— Ah, mi se întunecă mințile, nu mai pricep nimic... De ce oi fi ajuns să mai trăiesc și clipa aceasta ? Mi-e rău, tare rău. Și ticălosul de moșneag nu-mi dă pace ! Încuie ușa, să nu mai poată intra.

— Păi, atunci are să se mînie și are să se facă și mai sîcîitor. Mai bine străduiți-vă să-l îmbunați cumva. De-ați fi avut vreun ocrotitor în această casă, atunci avea rost să vă încui aci, iar mîine dimineață îi cereați lui ocrotire. Dar așa ?... Iubitul dumneavoastră vă plînge din tot sufletul, dar nu are cum să răzbată pînă la dumneavoastră. Nu ne-a mai rămas decît să ne rugăm zeilor pentru mîntuire ! exclamă Akogi.

Aşa era, sărmana Otikubo nu avea pe nimeni care s-o apere. Surorile ei erau nepăsătoare şi n-avea ce să aştepte de la ele. Numai lacrimile fierbinţi şi vorbele lui Akogi îi mai uşurau sufletul.

— Nu mă părăsi, nu mă lăsa singură în noaptea asta ! se rugă ea de Akogi, cînd veni teniaku-no suke cu piatra fierbinte, învelită într-o pătură.

Otikubo luă piatra fără pic de tragere de inimă. Sufletul îi era plin de spaimă şi de buimăceală.

Bătrînul se dezbrăcă şi se culcă, apoi o trase pe fată înspre el.

— Ah, vă rog, fiţi mai cu băgare de seamă ! Am nişte junghiuri cumplite. Cînd stau în capul oaselor, mi-e mai uşor. Dacă chiar vă gîndiţi la fericirea noastră viitoare, atunci daţi-mi pace măcar în noaptea aceasta, îl imploră Otikubo pe moşneag, cu glasul plin de suferinţă.

Akogi o susţinu :

— Doar nu aveţi cine ştie ce de aşteptat, numai pînă mîine seară. Stăpîna mea e bolnavă rău, şi-apoi mai este şi în zi de post.

„Asta aşa-i", se gîndi el.

— Atunci poate să aţipesc un pic cu capul sprijinit de dumneavoastră, zise moşul şi puse capul pe genunchii lui Otikubo.

Oricît de silă îi era lui Akogi să se uite la un asemenea mire, se bucură totuşi că datorită bătrînului putuse să pătrundă în magazie şi să stea toată noaptea lîngă stăpîna ei scumpă.

Teniaku-no suke începu să sforăie de îndată.

„Nu seamănă deloc cu Mitiori cînd doarme !" îl compara Otikubo în gînd cu iubitul ei, şi bătrînul i se păru şi mai nesuferit.

Akogi nu închise ochii toată noaptea, bătîndu-şi capul cum s-o scape de necaz pe tînăra ei stăpînă.

Pe la miez de noapte, moşul, trezindu-se, văzu că Otikubo suferea de dureri încă şi mai rele decît seara.

— Of, sărmana de dumneata ! Cum de s-o fi brodit să te îmbolnăveşti atît de rău chiar în prima noapte a nunţii noastre ?

Şi spunînd aceasta adormi la loc.

În sfîrșit, se iviră și zorile mult așteptate. Amîndouă femeile răsuflară ușurate.

Akogi îl zgîlții cu putere pe moșneagul care dormea dus :

— S-a luminat de-a binelea. Duceți-vă la dumneavoastră. Și țineți-vă gura, nici un cuvînt nimănui ! Dacă doriți să vă trăiți veacul în deplină înțelegere cu stăpîna mea, atunci ascultați-o fără cîrtire.

— Adevărat. Așa m-am gîndit și eu, spuse bătrînul, și-și luă tălpășița cu pas nesigur, încovoindu-și spatele și frecîndu-și ochii lipiți de somn.

Akogi trase ușa și se grăbi să ajungă cît mai repede în odaia ei, ca nu cumva să bage de seamă cineva unde își petrecuse noaptea. Peste puțin timp, primi o scrisoare de la bărbatu-său.

„Noaptea trecută am răzbit cu greu să ajung la casa noastră, scria purtătorul de spadă, dar poarta era închisă și nimeni nu mi-a deschis. A trebuit să fac cale întoarsă. Tînărul meu stăpîn, străin de mi-ar fi și tot m-ar durea inima cînd îl văd cum se chinuie și se mistuie. Trimit și de la el o scrisoare. La noapte voi încerca să vin iar."

„Trebuie să duc scrisoarea, se gîndi Akogi. Acum parcă-i momentul potrivit."

Se întoarse în fugă la magazie, dar vai, maștera tocmai punea lacătul la ușă ! Necăjită, Akogi făcu cale întoarsă, în drum însă îl întîlni pe teniaku-no suke, care și el aducea pentru Otikubo o scrisoare de dragoste. Ce noroc ! Akogi îi luă scrisoarea și alergă înapoi.

— Iată un răvaș de la domnul teniaku-no suke, îi spuse ea mașterii. M-a rugat stăruitor să i-l dau doamnei Otikubo.

Doamna din odăile dinspre miazănoapte nu-și ascunse mulțumirea și spuse zîmbind :

— Vrea să afle cum se mai simte logodnica lui ? Asta-i foarte bine. Fie ca logodnicii să se îndrăgească reciproc !

Și deschise ușa.

Akogi, bucuroasă că izbutise s-o amăgească pe bătrîna stăpînă, îi duse lui Otikubo scrisoarea de la Mitiori împreună cu cea de la moșneag.

Otikubo citi mai întîi ce-i scria iubitul ei :

„O, cît de trist sînt. Cu fiecare zi de despărțire, iubirea mea pentru tine sporește.

Neliniști grele mă frămîntă
Departe de iubita mea.
Noaptea mă chinuiesc cumplit —
Voi știți cele dintîi aceasta,
O, mîneci ale hainei mele, scăldate de lacrimi.

Ah, ce va fi cu noi acum ?"

Citind scrisoarea, Otikubo simți o duioșie nesfîrșită față de iubitul ei, și-i răspunse :

„Dacă dumneavoastră suferiți atît de mult numai compătimindu-mă, atunci eu ce v-aș mai putea spune despre chinurile mele ?

Mă doare inima cumplit.
Perlele tristeții-mi de moarte
Se preschimbă in rîuri de lacrimi...
Dar cel mai mult mă doare
Că încă mai sînt în viață."

La scrisoarea moșneagului îi era și silă să se uite. Nu-i răspunse decît atît : „O las pe Akogi să vă răspundă în locul meu".

Akogi luă scrisorile și ieși din magazie. Iată ce citi Akogi în scrisoarea moșneagului :

„Ah, ah, sărăcuța de tine, cît ai suferit toată noaptea ! Mă bîntuie gîndul că un destin rău și-a rîs de mine. O, scumpa mea, la noapte să mă întîmpini cu chipul voios. Cînd sînt lîngă tine, îmi pare că mă nasc a doua oară și că mi se întorc tinerețile. O, comoara mea !

Oamenii răi rîd de mine
Și-mi zic «Copac uscat».
Nu da crezare acestor vorbe goale —
Căldura-mbietoare-a primăverii
Mă face să-nfloresc din nou".

Scrisoarea moșului o umplu pe Akogi de dezgust, totuși ticlui următorul răspuns :

„Stăpîna mea tot se mai simte tare bolnavă și nu este în stare să vă răspundă personal. Iar eu vă spun de la mine :

Uscat de-a binelea-i copacul,
Zilele-i sînt numărate.
Spune, e oare cu putință
Să mai înflorească vreodată
Crengile-i moarte ?"

Pe Akogi o prinse teama că teniaku-no suke se va supăra că-i scrisese atît de sincer ce gîndea, însă moșul se arătă mulțumit.

Pe urmă, Akogi îi trimise și purtătorului de spadă o scrisoare :

„Și eu aș fi vrut să mă văd cu tine noaptea trecută ca să-ți povestesc toate cîte se petrec aici și să aud o vorbă de mîngîiere, dar, dacă n-ai izbutit să ajungi la mine, ce să fac ? Scrisoarea de la stăpînul tău am reușit s-o transmit cu mare greutate. Aici la noi s-a întîmplat o nouă nenorocire. Trebuie să mă sfătuiesc cu tine numaidecît".

Maștera, liniștită acum că o dăduse pe Otikubo în seama moșneagului, nu se mai dovedi atît de riguroasă cu încuiatul lacătului la magazie. Așa că Akogi se bucură. Mai apoi însă, pe măsură ce se apropia noaptea, începu s-o cuprindă îngrijorarea : „Vai, ce are să se întîmple la noapte !"

Se gîndea întruna cum s-ar putea înțepeni mai cu nădejde ușa pe dinăuntru.

Moșneagul, întîlnind-o pe Akogi, se interesă :

— Ei, cum se mai simte stăpîna ta ?

— O, e încă foarte bolnavă.

— Da ce-o fi avînd ? se alarmă moșul, de parcă Otikubo ar fi și trecut în proprietatea lui deplină.

Lui Akogi i se făcu greață.

Între timp, Kitanokata, în dîrdora pregătirilor, nu-și găsea locul. Era ajunul mult așteptatului hram al templului Kamo.

— Vreau s-o duc negreşit pe fiică-mea, Sannokimi, la praznicul de mîine. Întrucît, oricum, printre dansatori va fi şi soţul ei.

Cînd o auzi, Akogi gîndi imediat: „Iată prilejul pe care-l aşteptăm!" Inima sta să-i sară din piept de bucurie. „Numai de-am izbuti să scăpăm de nenorocirea din noaptea aceasta." Găsi o bucăţică de lemn de dimensiuni potrivite şi, ascunzînd-o la subsuoară, aşteptă un moment prielnic.

Pe urmă, cînd în casă se auziră cîteva îndemnuri: „E timpul să aprindem luminile!" Akogi se furişă pînă la uşa magaziei şi înfipse bucata aceea de lemn în şanţul din grinda de sus pe care alunecă uşa, în aşa fel ca noaptea, pe întuneric, să nu poată fi găsită prea lesne pe pipăite.

Otikubo, la rîndu-i, îşi frămînta mintea tot gîndind la vreun chip de scăpare. Din fericire, în magazie se afla o ladă uriaşă din lemn de criptomerie[1]. Fata, tîrînd cu greu lada, blocă pe dinăuntru uşa magaziei. Apoi, tremurînd din tot trupul, se ruga de toţi zeii şi de toţi budha: „O, fie-vă milă de mine, faceţi aşa ca moşneagul să nu poată deschide uşa".

Maştera îi încredinţă bătrînului cheia de la magazie.

— Ia-o! După ce vor adormi toţi, strecoară-te tiptil în magazie.

Şi se sculă mulţumită.

Cînd totul se linişti în casă, teniaku-no suke plecă la magazie şi descuie cu cheia lacătul. Auzind zgomotul cheii, pe Otikubo o cuprinse groaza.

Teniaku-no suke încercă să deschidă uşa, dar deschide-o dacă poţi! Uşa nici nu se clintea din loc. Moşneagul se trudi în fel şi chip, dar nu izbuti.

Akogi, pitită prin preajmă, auzise şi ea zgomotul şi aştepta să vadă ce se va întîmpla. Taniaku-no suke cerceta pe pipăite, căutînd să descopere de ce rămîne uşa înţepenită, dar nu reuşi în nici un fel să dea de pana de lemn.

---

[1] *Cryptomeria japonica*, arbore peren din familia coniferelor, originar din Extremul-Orient.

— Ciudat lucru. Oare să se fi încuiat pe dinăuntru ? Hei, fetițo, nu cumva vrei să-ți bați joc de mine ? Păi, eu mă aflu aici din voința binevoitoare a părinților tăi, ei mi te-au dăruit. N-ai să-mi scapi ! se burzului moșneagul.

Începu să bată cu pumnii în ușă, o îmbrînci cu umărul, o zgîlții, se trudi în fel și chip s-o împingă în lături, dar ușa era bine înțepenită, iar pe deasupra mai era și proptită pe dinăuntru. Așa că nu numai că nu reuși s-o deschidă, dar n-o clinti nici măcar cu un deget.

„Acuș o deschid !" se îndemna teniaku-no suke, dar întunericul nopții sporea, picioarele îi înghețaseră pe scîndurile reci ale podelei, frigul iernii îl pătrundea pînă la oase.

De multă vreme suferea teniaku-no suke de pîntecărale. Acum, îmbrăcat cam subțire, cu picioarele sloi pe podeaua de scîndură, dîrdîind de frigul aprig, deodată mormăi : „N-a, c-am pățit-o ! Am dat de belea !... Vai, vai, vai !" Ținîndu-se de brăcinari, o tuli la fugă cît îl țineau picioarele. Dar tot nu uită să încuie mai întîi lacătul și să ia cheia cu el.

Akogi îl blestemă în sinea ei că nu uitase să ia cheia, dar se și bucură că ușa totuși nu cedase. Își lipi buzele de ușă și șopti :

— Moșneagul a fugit. L-o fi apucat pîntecărala lui, așa că nu se știe dacă o să se mai întoarcă. Culcați-vă liniștită. Mie mi-a venit bărbatul și mă așteaptă. Scrisoarea dumneavoastră va fi transmisă tînărului domn.

Purtătorul de spadă o aștepta nerăbdător pe Akogi.

— De ce ai întîrziat atîta ? Ce se petrece acolo ? Tot o mai țin pe stăpînă închisă în magazie ? Mi-e inima grea de griji ! Cît despre stăpînul meu, nici nu-ți poți închipui ce zbuciumat e. Vrea să vină și s-o fure pe la miezul nopții. Mi-a poruncit să pregătesc totul !

— Pe la noi e tot mai rău. Ușa de la magazie nu se mai deschide decît o dată pe zi, cît să i se dea de mîncare stăpînei mele. Afară de asta, au mai năpădit-o și cu alte necazuri. Maștera are un unchi, un prăpădit de moșneag, și i-a făgăduit că-l însoară cu stăpîna mea, i-a și dat cheia de la magazie și i-a poruncit să-și petreacă noaptea aceasta cu ea. Deocamdată nu i-a mers treaba,

că noi am înțepenit bine ușa din amîndouă părțile. Moșul s-a tot frămîntat pe lîngă ușă, pînă a înghețat lemn. E și bolnav de pîntecăraie, așa că pînă una alta a dat bir cu fugiții. Stăpîna mea, cînd a înțeles ce pune la cale maștera, s-a speriat așa de rău, încît a început s-o doară pieptul, și au lăsat-o puterile... îi povestea Akogi cu lacrimi în ochi purtătorului de spadă întîmplările din noaptea aceea.

Tînărul fierbea de indignare, dar cînd Akogi îi povesti pățania de la urmă a boșorogului, izbucni în hohote de rîs.

— Bine zice stăpînul meu : „Am s-o fur pe iubita mea, apoi am să mă răzbun pe maștera cea crudă, am să mă răzbun fără milă !"

— Mîine întreaga familie se duce la templul Kamo, să asiste la dansurile în cinstea praznicului, îi spuse Akogi purtătorului de spadă. E timpul cel mai potrivit să veniți s-o luați pe stăpîna mea. Acasă nu va mai rămîne aproape nimeni...

— Minunat ! Prilej mai bun nici că se putea găsi. De-ar veni mai repede ziua de mîine.

Așa își petrecură noaptea Akogi și purtătorul de spadă, sporovăind cu însuflețire.

În sfîrșit, afară se lumină de ziuă.

Între timp, teniaku-no suke, uitînd de zorurile drăgostelilor, își spălase nădragii, apoi îl podidise somnul.

De cum se iviră zorii, purtătorul de spadă dădu fuga la tînărul lui stăpîn.

— Ce zice soția ta ? îl întrebă el.

— Iată ce m-a însărcinat să vă spun.

Și purtătorul de spadă îi înșiră vorbă cu vorbă tot ce-i spusese Akogi.

Povestea cu moșneagul fu pentru Mitiori ceva de neîndurat „Vai, mult a suferit Otikubo !... Este de neînchipuit..."

— O vreme n-am să mai locuiesc aici, în casa părintească, spuse Mitiori, ci am să mă mut în Palatul cel Mic — Nidzedono. Du-te acolo, deschide ferestrele, aerisește bine și fă curat peste tot.

După ce îl trimise cu această poruncă pe purtătorul de spadă, tînărul rămase singur. Era cuprins de emoția

plină de bucuria așteptării. „Ah, de-aș elibera-o mai repede pe Otikubo !"

În vremea asta, ascunzîndu-și neliniștea față de privirile străine, Akogi își făcea și ea planuri în legătură cu scăparea lui Otikubo.

*

* *

Pe la amiază, în casa tiunagonului se stîrni zarvă mare. Doamna Kitanokata, însoțită de două dintre fiicele sale cele mai mici și de cîteva slujnice, era gata de plecare la templul Kamo. La scară traseră două calești. În ciuda zorului, maștera nu uitase totuși să trimită la teniaku-no suke după cheia de la magazie.

— Mi-e frică să nu descuie cineva ușa în lipsa mea. La mine stă mai bine, zise ea, și luă cheia cu sine.

Akogi o blestemă aprig pe mașteră pentru simțul ei de prevedere.

Tiunagonul însuși ținuse și el să meargă la praznic, ca să-l vadă pe ginerele său cum dansează. Așa că întreaga familie purcese la drum.

Akogi, fără a mai zăbovi nici o clipă, trimise un călăreț la purtătorul de spadă, să-i ducă vestea cea fericită.

Mitiori nu mai stătu nici el pe gînduri. Alese o caleașcă pe care o folosea numai la prilejuri rare, porunci să fie împodobită cu perdele frumoase de culoarea frunzelor căzute și porni zorit la drum, înconjurat de o pază alcătuită dintr-o mulțime de slugi. Purtătorul de spadă mergea călare în frunte.

La casa tiunagonului era pustiu și domnea tăcerea. Aproape toate slugile plecaseră odată cu stăpînul.

Caleașca lui Mitiori opri în fața porții. Purtătorul de spadă intră pe ușa tainică și o anunță pe Akogi :

— Caleașca a sosit. Unde să tragem ?

— Veniți la intrarea dinspre miazănoapte, în dosul casei.

Auzind gălăgie, singurul slujitor care fusese lăsat să păzească locuința ieși afară și întrebă nedumerit :

— A cui este caleașca aceasta ? Stăpînii tocmai au binevoit să plece...

— E a noastră, e a noastră, nu-ţi face grijă !... Le duce pe femeile din suita stăpînei noastre...

Şi trăsura intră cu zgomot în curte.

— Hai, repede ! strigă Akogi.

Mitiori sări din trăsură şi se repezi la magazie. Uşa însă era sub lacăt.

— Aşa va să zică, Otikubo e încuiată aici !

La acest gînd, inima sta să-i sară din piept. Încercă să smulgă lacătul, dar acesta nu cedă. Atunci Mitiori îl chemă pe purtătorul de spadă şi împreună sparseră uşa. Purtătorul de spadă se trase apoi respectuos la o parte.

Cînd Mitiori o văzu pe iubita sa Otikubo, o luă în braţe şi aşa o duse pînă la caleaşcă.

— Akogi, suie şi tu, porunci el.

Lui Akogi îi era ciudă ca maştera să fi rămas încredinţată că între stăpîna ei şi teniaku-no suke ar fi fost ceva. Aşa că făcu sul cele două scrisori pe care moşneagul i le trimisese lui Otikubo, le aşeză în aşa fel încît să poată fi văzute lesne de către maşteră, luă sipeţelul de piepteni şi hainele de la mătuşă-sa şi alergă la caleaşcă.

Trăsura zbură pe poartă afară, parcă pe aripile bucuriei. Inimile celor din caleaşcă erau pline de fericire. Dincolo de poartă aşteptau slujitorii lui Mitiori. Sub paza lor, caleaşca se îndreptă spre palatul Nidzedono.

Acolo nu existau priviri străine, prin urmare nu era nici un motiv de jenă. Îndrăgostiţii, plîngînd şi rîzînd, îşi povesteau toate cîte li se întîmplaseră de cînd nu se mai văzuseră. Cînd Otikubo povesti cum îl apucase pe moşneag durerea de burtă, Mitiori se tăvălea de rîs.

— Un iubit nu prea curăţel. Dar ce ochi va face maştera cînd va afla totul !

După ce îşi spuseră tot ce aveau de spus, adormiră în patul lor conjugal.

— Acum s-a terminat cu zbuciumul nostru, răsuflară uşuraţi purtătorul de spadă şi Akogi.

Seara, tinerilor stăpîni li se servi cina. Purtătorul de spadă se îngriji gospodăreşte să nu le lipsească nimic.

Tiunagonul, de cum se întoarse de la praznic, se duse în primul rînd să cerceteze magazia. Văzu uşa spartă cu cadru cu tot... Înmărmuriră toţi. Înăuntru, nici suflet

de om ! Ce-i asta ? Tilhărie în nămiaza mare ! Se stîrni o zarvă nemaipomenită.

— Oare n-a rămas nimeni de pază acasă ? urlă tiunagonul mîniat. Răufăcătorii s-au strecurat la magazia tainică, au spart ușa, au scos ce-au vrut, și nimeni nu i-a oprit. Cine a păzit casa, răspundeți !

De supărare, maștera își pierduse graiul. Cîte măsuri luase, și totuși Otikubo a fugit. Se repezi s-o caute pe Akogi, dar ia-o de unde nu-i. Deschise odaia lui Otikubo — odaia goală. Totul pierise, ca un vis : și paravanele, și perdeaua cea bogată, și sipețelul de piepteni.

Maștera se năpusti cu gura asupra fiicei sale, Sannokimi :

— Hoața de Akogi a ta abia a așteptat să lipsim de-acasă. De mult am vrut eu s-o alung, dar tu m-ai rugat s-o iert, încredințîndu-mă că te slujește bine. Iată rezultatul ! Împotriva voinței mele, ai ținut în casă o ticăloasă care n-are nici rușine, nici inimă, nici nimic față de stăpînii ei !...

Tiunagonul începu să-l descoasă pe slujitorul lăsat de pază acasă. Acesta îi răspunse :

— Nu știu nimic. Am văzut numai că a sosit o caleașcă necunoscută, cu acoperișul împletit și cu perdelele lăsate. Din ea au coborît cîțiva inși și pe dată s-au și suit îndărăt și au plecat.

— Păi ăștia au fost ! Oare puteau niște femei singure, fără ajutorul cuiva, să spargă o ușă atît de zdravănă ? E limpede că au primit ajutor de la niște bărbați. Dar cine-s ei, și cum de-au îndrăznit să pătrundă în casa mea în plină zi și să săvîrșească asemenea jaf fără de pereche ?

Oricît se înfuria tiunagonul, acuma era prea tîrziu. Răpitorilor le pierise urma.

Între timp, Kitanokata găsi scrisorile pe care le lăsase Akogi anume la locul cel mai vizibil. Citindu-le, maștera pricepu că moșneagul nici nu se atinsese de Otikubo, și se inciudă și mai tare. Îl chemă pe teniaku-no suke și începu să-l certe :

— Otikubo a fugit. Ți-am dat fata pe mînă bizuindu-mă pe dumneata. Și iată că n-ai știut s-o păzești. Nevolnicule, n-ai reușit nici să te bucuri de ea !

Și îi arătă scrisorile :

— Ia uite ce-am găsit. Scrisorile dumitale către ea... Le-a azvîrlit aici, cînd a fugit...

Moșul se supără :

— Degeaba mă cerți. Ieri noapte, cînd m-ai trimis la ea, suferea de niște junghiuri în piept, așa de grele, încît nu mi-a îngăduit nici s-o ating. Akogi nu s-a îndepărtat nici cu un pas de lîngă ea și m-a rugat întruna : „Aveți răbdare în noaptea asta, numai în noaptea asta, stăpîna mea este în post și în rugăciune". Ce puteam să fac, dacă fata se chinuia așa de rău din cauza durerilor ? M-am aciuat ușurel lîngă ea și am adormit. Și mă gîndeam că noaptea următoare am s-o induplec cu binișorul. Dar azi-noapte, cînd am dat să deschid ușa de la magazie, n-am reușit, pesemne că o înțepenise pe dinăuntru. Am stat la ușă, pe scîndurile reci de lemn, pînă noaptea tîrziu, tot căznindu-mă să deschid ușa, de-am răcit pînă la oase. Apoi m-au apucat niște junghieturi prin burtă, după care m-au lăsat puterile. Am răbdat o dată, de două ori, tot gîndind că voi reuși să deschid ușa. Și deodată mi s-a întîmplat beleaua. Am luat-o la fugă, fără a mai ști de mine. Pînă să-mi spăl îmbrăcămintea, s-au și ivit zorile. Nu, nu sînt de osîndit pentru nici o vină. Ce să-i faci, așa a ieșit, se apăra teniaku-no suke.

Cu toată ciuda ei, Kitanokata nu se putu abține să nu zîmbească. Cît despre slujnicele ei, ce să mai spunem ?

— Gata ! Du-te de-aici. Degeaba m-am bizuit pe dumneata.

Moșneagul se supără cumplit :

— Mă cerți degeaba. Sufletul mi-era plin de avînt tineresc și gata de orice, dar, din păcate, am destui anișori și lesne mi se poate întîmpla o anume scăpare. Cu ce-s vinovat ? Și toate numai din pricină că eu, om bătrîn, m-am tot căznit să deschid afurisita aceea de ușă.

Și moșneagul plecă bombănind întruna.

Toți cei de față rîdeau cu lacrimi.

Însă micul Saburo spuse grav, ca un om matur :

— Mamă, ai procedat rău. De ce ai încuiat-o pe surioara noastră în magazie și de ce ai vrut s-o dai de soție acestui bătrîn prăpădit ? Pe bună dreptate poate să creadă că ai fost crudă cu ea. Noi sîntem mulți frați și surori, și noi, copiii voștri, mai avem o viață întreagă în față,

așa încît vom avea destule ocazii să mai auzim de sora noastră, Otikubo, și să ne întîlnim cu ea. Cum vom mai da ochii cu sora noastră? Are să ne crape obrazul de rușine.

— I-auzi ce nenorocire! răspunse maică-sa. Ce ne doare pe noi pe unde i-or sticli ei ochii? De-o fi să vă întîlniți cine știe cum, vreodată, cu ticăloasa, vouă, copiilor mei, n-are ce să vă pese de ea.

Se cuvine să spunem că micul Saburo era cel de-al treilea fiu al doamnei din odăile dinspre miazănoapte. Fiul cel mai mare îndeplinea funcția de cîrmuitor al provinciei Etidzen și locuia departe de capitală, iar cel de-al doilea fiu se călugărise. Numai Saburo rămăsese în casa părinților săi.

Multă vreme a durat zarva în casă, dar ce ți-a scăpat din mînă e bun scăpat. Treptat s-au liniștit cu toții și s-au dus să se culce.

În acest timp, la palatul Nidzedono se aprinseră făcliile. Mitiori o rugă apoi pe Akogi:

— Povestește-mi acum în cel mai mic amănunt ce vi s-a întîmplat în aceste zile. Stăpîna ta a lăsat multe lucruri nespuse...

Akogi prezentă în cele mai vii culori faptele lipsite de omenie ale mașterii. Mitiori asculta, gîndind în sinea lui: „Ce femeie rea! Nu poate fi iertată!" Și setea răzbunării creștea în el.

— În casa de aici nu am nici un slujitor, îi spuse el lui Akogi. Caută-mi, te rog, niște slugi destoinice. Gîndisem să aduc cîteva slujnice din casa părinților mei, dar e plicticos să vezi mereu tot aceleași fețe cunoscute. Tu vei fi la noi șefa slujitorilor casei. Deși ca ani ești tînără, știi să te descurci.

Mitiori urmă a da multe asemenea dispoziții pline de chibzuință, pe care îți făcea plăcere să le îndeplinești.

Trecu și noaptea, dar toți cei din casă, scăpați în sfîrșit de griji și de necazuri, dormiră fără grijă pînă la amiază.

La amiază, Mitiori plecă la părinții săi, la Palatul principal.

— Rămîi în preajma doamnei, îi porunci el purtătorului de spadă. Eu am să mă întorc repede.

Akogi îi scrise iar mătuşi-si :

„În ultimul timp am avut atîtea griji, încît n-am putut să vă mai dau nici o veste despre mine. Iar acum vă plictisesc din nou cu o mare rugăminte. În casa dumneavoastră aveţi multe slujnice frumoase. Vă rog să găsiţi printre ele o femeie sau o fată cu înfăţişare plăcută şi să mi-o trimiteţi pentru un timp foarte scurt, ca să-i servească pe stăpînii mei. Am să vă spun toate amănuntele cînd ne vom vedea. Vă rog să-mi faceţi o vizită, tare mult aş vrea să vă povestesc totul".

Cînd Mitiori intră în casa părinţilor săi, peţitoarea care venise la el pentru fiica cea mică a tiunagonului, Sinokimi, îi spuse :

— Vă rog să-mi acordaţi o clipă de luare-aminte, în legătură cu treaba despre care v-am vorbit nu demult... Părinţii fetei ar vrea să încheie înţelegerea încă înainte de Anul Nou. Vă roagă să-i scrieţi fiicei lor cît mai repede o scrisoare.

Mama lui Mitiori, care se afla de faţă, făcu următoarea observaţie :

— De obicei, neamurile mirelui sînt cele care fac asemenea rugăminţi, aici însă treburile se petrec invers. Dar dacă dumnealor au pus la cale peţitul, refuzul ar însemna pentru ei o jignire de moarte. Iar tu, fiule, eşti la o vîrstă cînd nu se mai cade ca un bărbat să stea neînsurat.

— O, mamă, dacă doreşti acest lucru, atunci am să mă însor neîntîrziat, răspunse Mitiori rîzînd. Mă roagă să trimit logodnicei o scrisoare ? O scriu numaidecît. Acest lucru însă e de modă veche. În zilele noastre nu se obişnuieşte să scrii scrisori de dragoste logodnicei, tinerii se însoară direct, fără ocolişuri...

Mitiori se retrase în iatacul lui şi porunci să fie trimise la Nidzedono toate instrumentele pe care de obicei le folosea la scris, împreună cu dulăpiorul în care le ţinea.

„Cum te simţi acum ? îi scrise el lui Otikubo. Mă frămînt tot timpul pentru tine. Trebuie să trec pe la palatul împăratului, iar de acolo mă voi grăbi să ajung la tine.

Largi și tari sînt mînecile
Hainelor mele chinezești,
Dar se vor rupe-ndată
Cînd voi ascunde-n ele
Fericirea de fi împreună cu tine.

Noi ne-am unit pentru veșnicie, și nu știu de ce aștept întîlnirea noastră cu un fel de sfială ciudată..."

Răspunsul lui Otikubo glăsuia :

„La cele ce mi-ai scris îți spun :

De-atîta amar de vreme sînt ude
Mînecile hainei mele chinezești,
Încît pesemne că au și putrezit.
Spune, ce fericire
Mai pot ascunde în ele acum ?"

Această scrisoare i se păru lui Mitiori tare înduioșătoare.

Akogi și purtătorul de spadă se simțeau la noua locuință cum nu se poate mai bine. Purtătorul de spadă o slujea cu sîrg pe stăpîna lui, ghicindu-i fiecare dorință.

Nu după mult timp, Akogi primi o scrisoare de la mătușa ei, soția cîrmuitorului provinciei Idzumi :

„Nemaiavînd nici o veste de la tine, scria mătușa, ieri am trimis pe cineva acasă la stăpînii tăi, care i-au spus că ai fugit de la ei, făcîndu-le multe răutăți. Pe trimisul meu numai că nu l-au bătut, abia a scăpat cu fuga. Nici nu-mi mai găseam locul din cauza neliniștei : ce s-a întîmplat ? În sfîrșit, au sosit veștile de la tine — ești întreagă și sănătoasă — ce fericire ! Am răsuflat ușurată. Am pentru voi o slujnică demnă de casa voastră. Am să ți-o trimit pe vara soțului meu, care se află în ospeție la noi. Ea, după credința mea, ar fi potrivită pentru voi."

Cînd începu să se întunece, se întoarse și Mitiori.

— Părinții tăi mă pețesc de zor pentru sora ta, Sinokimi, începu el să-i povestească lui Otikubo. Eu am să le spun că mă însor cu ea, dar de fapt am să trimit în locul meu pe altcineva.

— O, să nu faci asta ! exclamă Otikubo. Dacă nu vrei să te însori cu ea, refuză cu blîndețe. Gîndește-te ce disperată ar fi, ce reproșuri ar putea să-ți facă.

— Nu, trebuie să mă răzbun pe mașteră ! răspunse Mitiori.

— Uită de răzbunare. Ce vină are fata ?

— O, tu ai o inimă bună și iertătoare. Tu nu ești în stare să ții minte răul, zise el. De aceea mă simt atît de bine cu tine.

Pețitoarea îl înștiințase precum se cuvine pe tiunagon că izbutise să obțină acordul mirelui pentru nuntă, așa încît în casă domnea o atmosferă de mare bucurie. Începură numaidecît pregătiri pentru eveniment, iar maștera regreta că nu o mai are pe Otikubo, căreia putea să-i încredințeze orice fel de lucru și totul să fie gata la timp, ca în poveste.

„Ah, milostivule Buddha, dacă mai este în viață, fă așa ca Otikubo să se întoarcă la noi !" se ruga în sinea ei maștera. Iar cînd ginerele ei preferat, kuradoul, începu să bombăne spunînd că nu va îmbrăca hainele noi, pentru că nu-i place cum sînt cusute, doamna din odăile dinspre miazănoapte își pierdu capul de tot. Căută pretutindeni o croitoreasă bună, dar nu e ușor să găsești așa ceva.

— Trebuie să facem nuntă cît se poate de repede, pînă nu se răzgîndește mirele, stăruia neliniștit tiunagonul, grăbind și el pregătirile de nuntă.

Ceremonia nunții fusese stabilită pentru cea de-a cincea zi din luna a douăsprezecea, dar luna a unsprezecea încă nu se încheiase cînd în casă se întronase forfota de dinainte de nuntă.

— Dar cine-i alesul ? o întrebă ginerele cel mai mic, kuradoul, pe soția lui.

— Fiul șefului principal al Gărzii de stînga. Se pare că el însuși are un rang nu prea mic... răspunse Sannokimi.

— O, dar e o partidă strălucită. Dacă ne vom înrudi cu el, îmi va fi de folos... spuse kuradoul bucuros.

Maștera nu mai știa de ea de mîndră ce era.

Mitiori o ura atît de mult pe mașteră, încît se gîndi să-i pricinuiască cea mai mare amărăciune cu putință, și își dăduse consimțămîntul pentru căsătorie anume spre a-și îndeplini gîndul viclean.

Nu trecuseră decît vreo zece zile de la fuga lui Otikubo, și palatul Nidzedono iată că era plin de oameni și de viață. Își făcuseră apariția o mulțime de slujitori și de slujnice.

Akogi fusese pusă în fruntea alaiului de femei și primise un nume nou : Emon[1]. Mărunțică, gingașă și încă foarte tînără, trebăluia veselă prin casă, reușind în toate. Nu-i de mirare că stăpinul și stăpîna o răsplăteau cu prețuirea și cu dragostea lor.

Odată, cînd Mitiori se duse în vizită la mama sa, aceasta îl întrebă :

— Este adevărat ce spun oamenii, că ai fi adus în palatul nostru Nidzedono o persoană apropiată inimii tale ? Dacă-i așa, de ce ți-ai dat consimțămîntul pentru căsătoria cu fiica tiunagonului ?

— Încă de multă vreme am vrut să-ți vorbesc despre tînăra mea soție și s-o aduc la dumneata spre a o cunoaște. Însă întrucît la Nidzedono nu locuiește nimeni, mi-am permis s-o instalez acolo pentru un timp fără a-ți cere mai întîi consimțămîntul. Mă întrebi de ce m-am logodit cu fiica tiunagonului ? Dar din cîte am auzit, tiunagonul însuși a fost întotdeauna de părere că un bărbat nu se poate mărgini doar la singura lui soție legitimă, rîse Mitiori. Ce plăcut o să ne fie să discutăm ca între neamuri despre prietenele noastre drăgălașe.

— Vai, vai, nu pot să aud așa ceva ! Crede-mă, mai multe soții înseamnă mai multă bătaie de cap și un potop de neplăceri. Ai să fii foarte nefericit. Dacă o ai la inimă pe iubita ta, nu-ți mai lua altă soție. Vreau s-o cunosc cît mai curînd.

---

1 Femeile nu aveau nume, ci poreclă — după funcția pe care o îndeplineau, după funcția tatălui etc. — poreclă ce se schimba odată cu funcția sau situația respectivă.

După această discuție, mama lui Mitiori îi trimise nurorii sale nişte cadouri minunate, urmate de un schimb de scrisori.

— Soţia ta, se vede numaidecit, este dintr-o familie bună. Are un stil frumos şi un scris elegant. Cine sînt părinţii ei ? Ţine-o bine, fiul meu, n-o schimba cu alta. Şi eu am fiice şi ştiu cît poate să sufere o inimă lovită...

Aşa îşi sfătuia mama lui Mitiori fiul. Era o femeie cu suflet tare bun, tînără încă şi foarte frumoasă.

Mitiori îi răspunse rîzînd :

— Nu-ţi fie teamă, n-am de gînd să-mi părăsesc soţia, nici să mai iau încă una.

Maică-sa nu se putu abţine şi rise şi ea :

— Nu, e revoltător ! Eşti un fluşturatic fără obraz !

Veni şi ultima lună a anului

— Poimiine este fixată nunta. Ştiai asta ? il întrebă pe Mitiori maică-sa, care o compătimea din inimă pe Otikubo.

— Cum să nu ştiu ? N-am să pierd ocazia de-a mă prezenta, răspunse Mitiori. Iar în sinea lui gindea : „Vor avea o nuntă veselă !"

Unchiul dinspre mamă al lui Mitiori fusese pe vremuri şeful departamentului ceremonialului, era un limbut şi un sîcîitor de pomină. Fiul mai mare al acestui pisălog era cunoscut sub numele de hebu-no se [1] şi era un neisprăvit şi un nevolnic cum puţini sînt pe lume.

Mitiori se duse să-i facă o vizită.

— Hebu-no se e acasă ? îl întrebă Mitiori pe unchiul său.

— Stă ca un sihastru în camera lui. Că nu-şi arată nasul pe nicăieri. Cică oamenii fac haz pe socoteala lui... Iată, ar fi bine ca voi tinerii să-l învăţaţi şi pe fiul meu manierele elegante şi purtarea aleasă, ca să nu se înstrăineze de societate. La anii lui şi eu eram la fel. Fiul meu e foarte sensibil cînd este luat în deridere. Dacă şi-ar

[1] Cel mai mic grad militar.

impune să nu le acorde atenție, atunci ar putea să slujească chiar și la palatul împăratului.

— N-am să-l las eu, bizuiți-vă pe mine, îl liniști Mitiori pe moșneag, și se duse în camera vărului său.

Acesta încă nu se sculase din pat. Avea o înfățișare caraghioasă și tîmpă.

— Hai, scoală-te, scoală-te mai repede! Am ceva de discutat cu tine, spuse Mitiori.

Hebu-no se se întinse, căscă o dată cît îl ținu gura, în sfîrșit se ridică din pat fără nici un chef și începu să se spele.

— De ce nu vii niciodată pe la mine?

— Păi, oamenii își bat joc de mine, așa că mă prinde sfiala, răspunse hebu-no se.

— De ce să te prindă sfiala în casa mea, doar nu sîntem străini? îl certă Mitiori. Dar de ce nu te-ai căsătorit pînă acum? Nu-i prea vesel să trăiești de unul singur.

— Nimeni nu s-a gîndit să-mi pețească o soție. Și apoi, drept să-ți spun, mă simt bine și singur.

— Nu cumva vrei să rămîi toată viața neînsurat?

— Ba nu, dar aștept să-mi găsească cineva o nevastă...

— Atunci, hai să-ți fiu eu nașul. Am pentru tine o fată bună.

După cum era de așteptat, hebu-no se se bucură, rînjind cu gura pînă la urechi. Obrajii lui albi ca zăpada îți făceau silă. Chipu-i aducea a cap de cal, cu gîtul incredibil de lung și cu nasul enorm ieșit în afară în modul cel mai curios. Părea că hebu-no se are să necheze din clipă în clipă, are să muște zăbala și s-o ia la galop. Nu-i de mirare că tuturora le stîrnea un rîs nestăpînit.

— Asta-i o veste bună! Și-a cui e fata?

— E cea de-a patra fiică a tiunagonului Minamoto. Drept să-ți spun, au pețit-o pentru mine, dar eu am o iubită de care sînt legat prin legături de nedesfăcut și de aceea m-am hotărît să-ți cedez ție această mireasă. Nunta e fixată pentru poimîine.

— Da dacă părinții miresei n-au să mă vrea, dacă au să înceapă să rîdă de mine, atunci ce va fi? întrebă șovăielnic hebu-no se.

„Prost, prost, dar ia uite ce simţitor e să nu fie luat peste picior", gîndi Mitiori. Îl apucă rîsul, dar totodată i se făcu şi milă de tînărul acela neisprăvit.

— Vezi-ţi de treabă, nimeni n-are să facă haz, spuse el cu un ton cît se poate de liniştitor. Iată ce ai să le spui : „Eu încă de pe la începutul toamnei acesteia o vizitez în taină pe fiica voastră, Sinokimi. Deodată însă au ajuns la mine nişte zvonuri, cum că părinţii iubitei mele vor s-o mărite. Mirele ei este o rudă a mea apropiată, aşa că m-am dus la el să discutăm deschis. «Vor să-mi ia iubita», m-am plîns eu lui. Iar el mi-a spus : «O, dacă-i aşa, atunci renunţ la mireasă în folosul tău. Iată însă care-i primejdia : părinţii ei, care nu ştiu nimic, s-ar putea, aflînd că eu am renunţat, s-o dea altuia. În cazul acesta, vei rămîne cu buzele umflate. Aşa că este mai bine să păstrăm secretul pînă la timpul potrivit, iar la nuntă să te prezinţi tu în locul meu». Şi am dat ascultare acestui sfat bun". Asta ai să le spui tu. Cine va mai rîde de tine atunci ? Pe urmă ai să începi să trăieşti cu soţia ta, Sinokimi, iar ea se va deprinde treptat cu tine şi are să te îndrăgească.

— Aşa e, aşa e ! îngînă dînd din cap hebu-no se.

— Aşadar te vei duce în casa tiunagonului poimîine seară în calitate de mire, spuse Mitiori.

Şi, după ce obţinu consimţămîntul vărului său, plecă.

Cugetînd la ruşinea care o păştea pe biata Sinokimi, Mitiori se simţi năpădit de milă pentru fată, însă ura împotriva maşterei era atît de mare, încît pînă la urmă ieşi biruitoare ura şi nu mila.

Cînd ajunse la Nidzedono, o văzu pe Otikubo stînd la gura sobei şi privind cum ninge afară.

Copleşit de frumuseţea plină de vrajă a tinerei lui soţii, şezu jos dinaintea ei şi o urmări cum scria pe cenuşă :

Dacă în închisoarea mea
Ar fi să mor de-o moarte timpurie,
Spune, ce s-ar întîmpla cu tine ?

Mitiori citi emoţionat aceste cuvinte izvorîte din adîncul inimii, şi scrise în continuare :

Atunci m-ar face scrum văpaia
Dragostei fără răspuns în veci.

Şi, terminînd în acel fel pentastihul, scrise pe cenuşă încă unul :

Nu, viaţa nu s-a stins în tine !
Mocneşte ca focul sub strat de cenuşă
În gerul cumplit.
Te string la pieptul meu, şi blînd
Somnul mă poartă, fericit, în vise...

Otikubo rîse :

— Dar asta-i foarte primejdios. Cum poate fi ţinut focul la piept ?

Mitiori o îmbrăţişă pe soţia lui strîns, strîns.

* * *

Veni şi ziua nunţii. În casa tiunagonului totul era pregătit ca festivităţile să se desfăşoare în chipul cel mai strălucit. Mitiori trimise la vărul său un slujitor ca să-i aducă aminte :

„Evenimentul despre care ţi-am vorbit alaltăieri va avea lor diseară. Să fii în casa ştiută la ora Cîinelui".

„Sînt pe deplin hotărît să mă duc. Mă voi duce numaidecît", veni răspunsul.

Cînd hebu-no se îi spuse tatălui său ce are de gînd, hăbăucul cel bătrîn nici măcar nu se gîndi cîtă amărăciune va pricinui fapta feciorului lui.

— Tu niciodată n-ai să ajungi un om de societate, dar trebuie să ieşi în lume. Iată un prilej minunat. Du-te, du-te degrabă, îl zori el pe fiul său.

În sfîrşit, hebu-no se plecă la nuntă, îmbrăcîndu-se cît mai frumos.

Toate rudele miresei precum şi oamenii casei erau adunaţi de mult, fălindu-se care mai de care cu fastul veşmintelor lor. De cum se anunţă sosirea mirelui, acesta fu poftit să intre.

În seara aceea, înfăţişarea lăliie a lui hebu-no se nu şocă pe nimeni. Dimpotrivă, la lumina slabă a luminări-

lor, flăcăul cu chip de cal păru un aristocrat elegant. Femeile din casă auziseră destule despre faptul că mirele se bucură în lumea bună de faima unui om de societate strălucit, așa încît erau gata de mai înainte să se entuziasmeze la ivirea lui.

— Ah, ah, ce chipeș și ce elegant e ! șușoteau ele.

Doamna din odăile dinspre miazănoapte era toată numai zîmbete.

— Da, am făcut o treabă bună. În de-al de-astea îmi merge. Toți ginerii mei sînt aleși pe sprînceană. Cît despre acesta, se spune că în curînd va fi ministru, se lăuda ea în dreapta și-n stînga.

— Așa e, așa e, o aprobau cu toții.

Sinokimi, nebănuind pe ce mînă de neisprăvit îi fusese sortit să ajungă, urcă în patul nupțial cu el. Cînd se lumină de ziuă, tînărul soț se întoarse acasă la el.

Mitiori se veselea strașnic, imaginîndu-și caraghioslîcul stupid de la nunta aceea.

— Aseară în casa tatălui tău a fost întîmpinat solemn noul ginere, îi spuse el soției sale.

— Dar cine este ginerele acela ? întrebă Otikubo.

— Se numește hebu-no se. E fiul unchiului meu, șeful departamentului ceremonialului și solemnităților. Frumos bărbat are sora ta ! Numai nasul lui face cît o comoară !

Otikubo rîse :

— De ce anume nasul ? Ciudată laudă.

— Păi, nasul e tot ce are el mai bun. Nimeni pe lume nu are un nas ca al lui. Ai să te convingi singură.

Și cu aceste cuvinte se duse în camera slujitorilor ca să scrie un bilețel către văru-său :

„I-ai trimis soției tale niște versuri de dragoste, așa cum se obișnuiește a doua zi după nuntă ? Dacă nu, iată cîteva gata scrise ; sînt foarte frumoase :

Am auzit ce spune lumea
Că în dimineața de după nuntă
Iubirea este și mai mare.
Eu însă încep să mă îndoiesc
De adevărul acesta acum...

Iar jos ar fi bine să adaugi o oarecare aluzie, cum ar fi de pildă aceste cuvinte dintr-un cîntec :

Zadarnică-i frumusețea
Frunzelor tomnatice.
E greu să înduri atare pedeapsă".

Scrisoarea sosi chiar în clipa cînd hebu-no se își frămînta zadarnic capul, fără a fi în stare să ticluiască măcar un vers. Așa că se bucură de cele trimise de văru-său, transcrise stihurile, fără a-și da seama de conținutul lor și se grăbi să le expedieze tinerei soții.

Pe urmă îi scrise lui Mitiori :

„Aseară totul mi-a reușit cum nu se poate mai bine. Nici prin cap nu i-a trecut cuiva să rîdă de mine. Am să-ți dau amănunte atunci cînd ne vom întîlni. Nu izbuteam să ticluiesc scrisoarea către soția mea, așa că stihurile tale au picat la timp."

Mitiori se veseli grozav de toată isprava. Nu s-ar putea spune că nu-i păsa de soarta lui Sinokimi. Dar, cu toată mila lui față de fată, care nu avea nici o vină, era hotărît să se răzbune pe mașteră.

„După ce mă voi răzbuna, se gîndea Mitiori, o să am eu grijă de soarta lui Sinokimi". Temîndu-se că Otikubo, dacă ar afla de nenorocirea surorii sale, ar putea să se amărască rău, nu scăpă față de ea nici un cuvînt. Se lăsă în voia rîsului numai cînd rămase singur cu purtătorul de spadă și cînd începu să-i povestească acestuia toate cîte se petrecuseră în ajun.

— Grozav le-ați ticluit ! se bucură purtătorul de spadă.

De cum se înfățișă trimisul lui hebu-no se în casa tiunagonului cu scrisoarea de dragoste, numaidecît răvașul fu prezentat miresei. După ce îl citi, Sinokimi se făcu, de rușine, ca pămîntul și, tremurînd, strîngea hîrtia în mîna rece.

— Ce scris are ginerele ? o iscodi Kitanokata curioasă.

Citi și simți că moare.

Năprasnică rușine îi fusese dat mașterii să pățească. Pînă și Otikubo poate că nu suferise atîta rușine în clipa

nenorocită cînd Mitiori auzise pentru prima dată ce poreclă umilitoare i se dăduse ei.

Liniștindu-se puțin, Kitanokata mai citi o dată cu atenție scrisoarea. Nu semăna deloc cu mesajele de dragoste pe care le trimiseseră în împrejurări asemănătoare ceilalți gineri ai ei. „Ce înseamnă asta ?" se alarmă maștera.

Tiunagonul porunci slugilor să iasă afară din odaie și încercă să citească scrisoarea, dar ochii lui erau slăbiți de bătrînețe și nu izbuti să descifreze nici un cuvînt.

— Tinerii de azi însăilează în tuș niște linii atît de subțiri, încît ochii mei nu sînt în stare să le citească. Citește-mi tu ce scrie, o rugă el pe soție.

Doamna din odăile dinspre miazănoapte smulse hîrtia din mîinile soțului și îi citi din memorie scrisoarea pe care o trimisese kuradoul soției sale a doua zi după nuntă.

— Iată ce scrie aici, se prefăcu ea că ar citi :

„Știu bine :
Și azi ca în orice zi se va face seară,
Nu-i veșnică nici ziua asta !
Dar inima-mi plină de bucurie
Nu mai are răbdare să aștepte seara".

Tiunagonul zîmbi liniștit.

— Ginerele nostru e om de lume, se pricepe să compună stihuri măgulitoare. Fetița mea, răspunde-i cu niște versuri cît mai frumoase și trimite-i-le cît mai repede.

Cu aceste cuvinte, bătrînul se ridică și se duse la el în odaie, iar Sinokimi, zdrobită, se ascunse în camera ei, cît mai departe de privirile curioase ale tuturora.

— De ce i-o fi trimis o scrisoare atît de îngrozitoare ? se jeluia Kitanokata față de cea de-a treia fiică, Sannokimi.

— Așa ceva nu se face nici dacă mireasa nu a fost pe plac. Cine a mai făcut așa ? zise Sannokimi. Poate că o fi socotit obiceiul de a scrie despre dragostea lui pătimașă a doua zi după prima întîlnire un obicei învechit și s-o fi gîndit să inaugureze el o modă nouă ? Oricum ar fi, nu pricep nimic. Ciudat gest !

— Ai dreptate. Tinerii de azi mereu caută să inventeze cîte ceva, care unui om obişnuit nici prin cap nu i-ar trece, o aprobă Kitanokata, şi-i porunci mezinei : Scrie-i pe dată un răspuns.

Dar Sinokimi, văzînd cît de uluiţi, cît de tulburaţi şi îngrijoraţi sînt părinţii ei, nu se simţi în stare nici măcar să pună mîna pe pensulă.

— Atunci am să-i răspund eu, se hotărî Kitanokata, şi scrise :

„Dacă aţi fi fost un om bătrîn,
Cu sufletul domolit de ani,
Puteaţi atunci să nu înţelegeţi
Cum tremură sufletul
A doua zi după întîlnire.

Fiica mea regretă că nu a avut fericirea să placă soţului ei".

Răsplătindu-l pe trimisul lui hebu-no se, Kitanokata înmînă scrisoarea.

Contrar tuturor aşteptărilor, tînărul soţ veni îndată după ce începuse să se însereze.

— Vedeţi ! exclamă triumfătoare doamna din odăile dinspre miazănoapte. Dacă fiica mea nu i-ar fi plăcut, de ce s-ar mai fi grăbit să vină ! Pur şi simplu aşa se obişnuieşte azi ; iar noi încă n-am ştiut !

Şi îl întîmpină pe ginerele său cu mare bucurie.

Sinokimi se simţea sfîrşită, dar vrînd-nevrînd trebui să iasă în întîmpinarea soţului. Acesta începu să vorbească monoton şi tărăgănat, părea fîsticit şi nu prea arăta dezgheţat la minte. Amintindu-şi de laudele pe care kuradoul nu precupeţea să le aducă mirelui, Sinokimi nu ştia ce să mai creadă. Îi venea să-i strige în faţă soţului ei : „Nu, n-am să te iubesc !"

Hebu-no se plecă înainte de ivirea zorilor.

Toată ziua care urmă, în casa tiunagonului se făcură pregătiri deosebite pentru ospăţul falnic al sărbătoririi celei de-a treia nopţi de nuntă.

Ginerele cel drag, kuradoul, binevoi să vină acasă în seara aceea mult mai devreme. Ardea de nerăbdare să facă cunoştinţă cu tînărul mire, vlăstar al unui neam din

cele mai vestite și care, după cum se zvonea, se bucura de favoarea împăratului. Însuși tiunagonul se ivi și el din încăperile lui și, nerăbdător, își aștepta proaspătul ginere.

Îndată ce hebu-no se apăru, fu condus în sala de ospăț și poftit la locul de onoare. Sala era luminată de o mulțime de lumînări. La lumina lor clară se putea vedea fără mare greutate cum arăta ginerele : capul mic și lunguieț, trupul deșirat și anapoda, obrajii parcă acoperiți cu un strat gros de vopsea albă, nasul enorm, gros, cu nări largi, năzuind spre cer...

Toți cei de față înmărmuriră. În sală se auzeau șușoteli : „Nu e el. Ăsta nu e el !“ Și deodată se dumiriră : „Păi da, ăsta-i hebu-no se !“ Și se dezlănțui un rîs general. Dar cel mai tare rîdea kuradoul. Dînd zgomotos din evantai, exclamă :

— Ăsta-i Căluțul-Bot-Alb ! Ăsta-i Căluțul-Bot-Alb !

Apoi se ridică și părăsi încăperea.

Trebuie spus că la palatul imperial hebu-no se era ținta unor batjocuri necurmate.

„Căluțul-Bot-Alb a scăpat din pripon și a venit în galop la palat“, se distrau curtenii.

Și acasă la el se întîmpla ca, povestind despre vreo întîmplare hazlie cu hebu-no se, kuradoul să repete întruna : „Se nasc pe lume și asemenea caricaturi !“

Tulburat peste măsură, tiunagonul nu era în stare să îngîne nici un cuvînt. „Cineva a făcut o glumă proastă pe seama noastră !“ gîndea el cu amărăciune și mînie, dar față cu mulțimea de oaspeți fu nevoit să păstreze o înfățișare calmă.

— Ce înseamnă asta ? Cum ați îndrăznit să intrați în casa mea neinvitat ? începu el să-l întrebe sever pe hebu-no se. Cum poate fi justificat un asemenea gest grosolan din partea dumneavoastră ? Vă rog să vă explicați !

Hebu-no se începu, bîlbîindu-se să îndruge ceea ce îl învățase Mitiori.

— Nu mai vorbi ca un nerod.

Și tiunagonul se ridică și ieși, fără a-i oferi mirelui nici măcar o cupă cu vin.

Între timp, mulțimea de slugi, fără să aibă habar de cele întîmplate, se și aciuaseră prin diferite odăi pe unde erau pregătite mese pentru ele, și se înădiseră la chef.

Dar sala cea mare, destinată musafirilor de vază, se goli cu totul. Hebu-no se, plictisindu-se singur, plecă pe drumul cunoscut spre încăperile lui Sinokimi.

Kitanokata aproape că își pierduse mințile. Tiunagonul, pocnind din degete furios, exclamă :

— Iată ce rușine mi-a fost dat să pățesc la bătrînețe !

Și se încuie în iatacul său.

Sinokimi încercă să se ascundă după perdea, dar hebu-no se, fără a cere voie, intră în camera ei și se culcă în pat alături de ea, așa că fata nu avu cum să mai fugă. Slujnicele îi plîngeau de milă. Pețitoarea nu-i era vreo dușmancă de moarte, ori vreo prefăcută, ci era însăși doica ei devotată. Nimeni n-o putea bănui de vreo intenție rea. Toți ai casei erau amăriți și triști, numai hebu-no se dormi somn netulburat pînă dimineața tîrziu, și la trezire hotărî că n-ar fi rău să se mute chiar de azi în casa bogatului său socru.

Kuradoul nu se sfii să facă niște observații acre :

— De ce l-ați adus pe Călutul-Bot-Alb să pască aici ? Ce, nu se mai găseau bărbați pe lume ? Dacă nevolnicul acesta va locui aici, are să-mi fie silă să mai dau pe acasă ! Da cum de l-ați nimerit tocmai pe nerodul ăsta pe care toți l-au poreclit „Căluț de curte !" Că el nici nu îndrăznește să se arate în lume ! Pesemne că strălucita dumneavoastră alegere a fost făcută pe nevăzute...

Sannokimi îl asigura pe soțul ei că ea nu știuse chiar nimic și că e adînc mîhnită de soarta nenorocită a sorei ei mai mici. „Înseamnă că hebu-no se a trimis scrisoarea aceea numai din prostie, gîndea Sannokimi. Biata mea soră !"

E lesne de priceput ce se petrecea în sufletul doamnei din încăperile dinspre miazănoapte.

Pînă la prînz nimeni nu se sinchisi de tînărul soț, nu i se aduse apă pentru a se spăla, și nici micul dejun. La dispoziția lui Sinokimi erau multe slujnice, dar toate ziceau : „Cui îi face plăcere să-l slujească pe acest prostănac ?" Și nu apăreau nici cînd erau chemate. În timp ce hebu-no se dormea somn adînc, Sinokimi îl examină pe îndelete. Era tare urît, cu nările lui largi ca niște porți, că puteai zice că un om ar putea să intre pe-o nară și să iasă pe cealaltă. Hebu-no se sforăia din greu, apoi

scotea pe nas un şuierat prelung. Nemaiputînd să îndure priveliştea, Sinokimi ieşi încetişor din cameră, dar în prag o aştepta Kitanokata, care se şi năpusti cu gura asupra sărmanei de ea :

— Dacă mi-ai fi mărturisit totul de la început, dacă mi-ai fi spus că hebu-no se vine tainic la tine, aş fi ştiut eu cum să întorc lucrurile aşa ca să nu afle nimeni. Tu însă ai tăcut. Ai tăcut pînă s-a descoperit totul, şi în ce împrejurări ! La ospăţul din cea de-a treia noapte. Ce necaz, vai ! Ce ruşine ne-a fost dat să păţim ! Ia să-mi spui, cine v-a făcut legătura ? o iscodi Kitanokata pe fiică-sa

Uluită de învinuirea aceea neaşteptată, Sinokimi nu găsi un cuvînt de răspuns şi doar lăsă lacrimile să-i curgă şiroaie. Ea nici măcar nu ştiuse că există pe lume un asemenea om, însă din nenorocire istorisirea lui părea atît de veridică ! Cum să-şi dovedească biata fată nevinovăţia ?

Vai, ce are să mai spună acum kuradoul. „Nu există soartă mai tristă pe lume decît aceea a femeii", gîndea fata.

Iar tînărul ginere sforăia mai departe în pat.

— Sărmanul, mi-e şi milă de el, spuse tiunagonul. Duceţi-i apă să se spele, serviţi-i micul dejun. Dacă va începe să se spună că pînă şi un asemenea soţ de neinvidiat a fugit de Sinokimi, atunci pentru noi nu poate fi ruşine mai mare. Pesemne că aşa i-a fost ei scris. Lacrimile nu ajută la nimic.

— Cum adică ? se supără Kitanokata. Oare chiar o vom da pe copila noastră acestui nevolnic ?

— Nu spune vorbe necugetate. Mai rău ar fi dacă s-ar stîrni vorba că fiica noastră a fost părăsită şi de un astfel de prostănac.

— Cînd va înceta să ne mai treacă pragul, poate că voi avea pricină să regret, răspunse Kitanokata. Deocamdată însă nu-i doresc decît să uite drumul ce duce la casa noastră.

Aşa că nimeni nu se îngriji de tînărul mire pînă pe la prînz, cînd hebu-no se plecă amărît la el acasă.

Seara se întoarse din nou. Plină de lacrimi, Sinokimi refuză să-l întîmpine, însă tiunagonul îi spuse sever :

— Dacă acest tînăr îţi este atît de neplăcut, de ce îl primeai noaptea pe ascuns ? Iar acum, cînd toţi au aflat acest lucru, îl alungi pe iubitul tău... La urma urmei ce vrei, să mă faci cu totul de ruşine, şi pe mine, tatăl tău, şi pe toţi ai tăi ?

Oricît de greu îi era lui Sinokimi să-i facă pe voie, trebui totuşi, înghiţindu-şi lacrimile, să-l întîmpine pe soţul cel nedorit. Hebu-no se rămase nedumerit cînd îşi văzu soţia înlăcrimată, dar nu se opri s-o întrebe nimic, ci se duse fără a scoate o vorbă în dormitorul ei. Din clipa aceea tot aşa aveau să se petreacă lucrurile.

Sinokimi plîngea mereu şi sta tristă. Drept e că doamna din încăperile dinspre miazănoapte ar fi fost bucuroasă să-l alunge, dar Sinokimi, supusă poruncii severe a tatălui, îşi petrecea uneori nopţile cu bărbatul ei nesuferit. Însă cel mai adesea se ascundea de el. Soarta cea rea vru ca în scurt timp tînăra soţie să poarte sub inimă un prunc.

— Să vedeţi ! spuse Kitanokata. Ginerele meu, kuradoul, frumos şi deştept, doreşte foarte mult să aibă copii, dar Sannokimi, nu se ştie de ce, nu rămîne însărcinată, şi uite că spiţa asta de neisprăvit se înmulţeşte !...

Sinokimi auzi cuvintele mamei sale şi, dîndu-i dreptate, îşi dori să moară cît mai curînd.

Kuradoul nu scăpă de ce-i fusese teamă ; tinerii de la curte începură să-l ia peste picior :

— Cum o mai duce Căluţul-Bot-Alb ? Anul Nou nu e departe. Puneţi frîul pe bidiviu şi aduceţi-l la ceremonialul prezentării cailor albi. Spuneţi, pe care ginere îi iubeşte cel mai mult tiunagonul : pe dumneavoastră sau pe celălalt ?

Această batjocură lovi dureros în amorul propriu al kuradoului. Întotdeauna el a fost sensibil la cea mai mică jignire, darmite acum cînd era ţinta unei asemenea batjocuri ? Nici n-o iubea cine ştie ce pe Sannokimi, soţia lui, însă în casa socrului său era înconjurat de atîta atenţie, încît n-ar fi vrut să se despartă de ea. Acum însă hotărî să-şi părăsească soţia, sub pretextul că povestea cu Căluţul-Bot-Alb îi este de nesuportat, şi începu s-o viziteze din ce în ce mai rar. Sannokimi suferea cumplit.

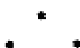
La Nidzedono, dimpotrivă, viața curgea tot mai fericit și fără griji. Tinerii soți se iubeau pînă peste fire.

— Angajează cîte slujnice vrei, îi spunea Mitiori soției sale. Cînd o soție nobilă este înconjurată de slujitoare frumoase, faptul acesta dă casei strălucire și face să domnească o atmosferă caldă.

Conform dorinței tînărului domn, căutară peste tot slujitoare bune și, pentru început, găsiră vreo douăzeci de femei. Tinerii stăpîni erau atît de buni și de mărinimoși, încît era o plăcere să-i servești. În casă totul se săvîrșea conform obiceiurilor din lumea cea mai bună. Cînd trebuiau să apară în fața stăpînilor, slujitoarele se îmbrăcau cu hainele cele mai frumoase. Akogi, cu numele ei cel nou, Emon, fusese pusă în fruntea alaiului de femei al stăpînei.

Cînd purtătorul de spadă îi istorisi lui Akogi povestea cu Călutul-Bot-Alb, ea își aduse aminte cum visa cîndva să se înalțe în societate numai ca să se poată răzbuna pe mașteră. „S-ar zice că visul meu începe să se împlinească !“ gîndi Akogi, bucurîndu-se, dar cu voce tare spuse doar atît.

— Ah, ce nenorocire ! Îmi închipui ce furioasă este doamna Kitanokata. Pesemne că nimeni nu are zi bună în casă de mînia ei.

Sfîrșitul anului se apropia fără întîmplări deosebite. De la palatul părinților lui Mitiori sosi următoarea scrisoare :

„Pregătiți neîntîrziat haine noi de primăvară pentru tînărul domn. Noi, aici, sîntem peste măsură de ocupați, coasem toalete pentru sora lui, soția împăratului.“

După scrisoare, la Nidzedono au sosit niște mătăsuri minunate, atlazuri cu desene, pînzeturi scumpe de diferite culori : trandafirii, vișinii, purpurii...

Otikubo, care nu avea egal în meșteșugul cusutului se și apucă de treabă.

Apoi, un bogătaș de la țară, care dobîndise prin intervenția lui Mitiori titlul de funcționar inferior la departamentul grajdurilor, trimise drept recunoștință cincizeci

de bucăți de mătase. Stăpînii dăruiră slugilor toată mătasea aceea. I se porunci lui Akogi s-o împartă, și ea făcu acest lucru conștiincios, fără a părtini și fără a nemulțumi pe nimeni.

Palatul Nidzedono aparținea mamei lui Mitiori. Una din fetele ei era soția împăratului, alta abia împlinise vîrsta de măritiș. Fiul cel mare, Mitiori, dobîndise de mult rangul de șef al Gărzii de stînga ; al doilea fiu, căruia îi plăcea grozav să cînte la diferite instrumente muzicale, era paj pe lîngă împărat ; al treilea, încă băiețel, frecventa școala de la curte pentru copiii celor mai de seamă familii.

Tatăl lor, sadaise, șeful principal al Gărzii de stînga, îl iubea pe fiul său cei mai mare cu o dragoste nemărginită. De altminteri, toți erau ca vrăjiți de acest tînăr, împăratul însuși manifesta atîta bunăvoință față de el, încît tatăl îi dăduse lui Mitiori întreaga libertate și îi îndeplinea orice dorință.

Îndată ce venea vorba despre fiul lui cel mare, sadaiseul se lumina de bucurie, drept care toate slugile casei, pînă la ultimul ciurdar de tauri, se străduiau care mai de care să-i intre în voie lui Mitiori.

Sosi și prima dimineață a Anului Nou. Toate odăjdiile de sărbătoare ale lui Mitiori fuseseră cusute cu mult gust și cu mare măiestrie de către tînăra lui soție Desfătau ochiul cu îmbinarea pricepută a culorilor.

Mitiori își puse cu plăcere hainele cele noi, și primul lucru pe care-l făcu fu de a se duce la palatul părinților săi.

Soția sadaiseului nu-și putea lua ochii de la fiul ei.

— Ah, ce frumuseți ! exclamă ea. Soția ta are mîini de aur. Am s-o rog să mă ajute, cînd va trebui să coasem hainele de sărbătoare pentru fiica mea, soția împăratului.

Cu ocazia înaintărilor în grad și a ridicărilor în rang prilejuite de Anul Nou, lui Mitiori i s-au acordat distincțiile cele mai înalte. I-a fost conferit titlul de *tiudze* [1] și a fost înălțat în rang. Bunăvoința împăratului față de el creștea.

---

[1] Al doilea grad militar, șef al gărzii imperiale, un grad înalt de rangul patru.

Pe neașteptate, kuradoul, soțul lui Sannokimi, o peți pe sora mai mică a lui Mitiori.

Mitiori se strădui în fel și chip s-o convingă pe mama sa :

— Este o partidă bună. Dacă-i vorba să alegem un mire din nobilimea noastră de rang, altul mai bun n-o să găsim. E un om cu viitor.

De fapt Mitiori avea în minte un gînd ascuns. El știa că maștera îl consideră pe acest ginere ca pe o comoară neprețuită. Dar cît de mult au chinuit-o pe Otikubo din cauza lui ! Aducîndu-și aminte de necazurile ei, Mitiori hotărî cu orice preț să facă totul, încît kuradoul s-o părăsească pe Sannokimi și să ia o altă soție.

Mama lui Mitiori credea că dacă fiul ei îl laudă atît de mult pe kuradou înseamnă că într-adevăr tînărul e plin de merite, așa că o îndemnă pe fată să răspundă la scrisorile lui de dragoste. Mînat de speranță, kuradoul începu să se înstrăineze treptat de Sannokimi.

Chiar și hainele pentru Anul Nou, care pe vremea cînd în casă se afla iscusita Otikubo erau așa de lăudate, acum cădeau strîmb pe el. Kuradoul fu bucuros că are pricină să-și exprime nemulțumirea și nu îmbrăcă hainele ce se pregătiseră.

— Ce-s astea ? Cu asemenea haine ți-e și rușine să ieși în lume. Unde a dispărut meșterița care cosea atît de bine ?

— A plecat din casa noastră la soțul ei, răspunse Sannokimi.

— A plecat la soț ? Zi mai bine că n-a mai vrut să rămînă aici ! Oare în casa asta poate sta să trăiască un om cumsecade ?

— Da, se pare că printre noi nici nu se află vreun om de valoare deosebită. Mai cu seamă dacă se uită cineva în ochii dumneavoastră, răspunse Sannokimi, jignită profund de cuvintele soțului.

— Cum să nu fie ? Păi nu-i Călușul-Bot-Alb ? Pe mine mă podidește bucuria că o persoană atît de anapoda v-a luminat casa cu prezența sa, răspunse kuradoul în batjocură și se grăbi să plece.

Venea pe acasă tot mai rar și pentru tot scurtă vreme, dar și în acele clipe fugare izbutea să arunce des-

tule cuvinte acre. Sannokimi se amăra și se supăra, dar asta nu-i ajuta la nimic.

Turbată din pricina fugii lui Otikubo, maștera visa la o răzbunare cruntă dacă fata i-ar mai fi căzut vreodată în mînă. Pînă la fuga lui Otikubo s-ar putea spune că Kitanokata fusese tare norocoasă. Toate îi mergeau din plin și se mîndrea pe drept cu ginerii ei. Acum însă ginerele cel mai bun, cel mai iubit, comoara casei ei, kurandoul, arăta tot mai multă răceală față de soția lui. Kitanokata pusese atita sirg ca să facă o nuntă strălucită pentru fiica ei cea mai mică, și ce s-a ales? Nunta aceea i-a făcut de rîs în tot orașul. Gîndindu-se la nenorocirile care o năpădiseră pe neașteptate, maștera suferea atît de mult, încît era să se și îmbolnăvească.

La sfîrșitul primei luni a anului, veni ziua de sărbătoare a pelerinajului la templu, potrivit datinei. Kitanokata se urcă în trăsură împreună cu fiicele ei și plecă la templul Kiemidzu.

Firește că și Otikubo împreună cu tînărul ei soț plecară tot acolo, dar familia tiunagonului, plecînd mai devreme, le-o luase înainte. Kitanokata făcea pelerinajul în secret, fără multă pompă, însoțită numai de cîteva slugi. Ieșirea tinerilor soți, dimpotrivă, fu plină de fast. Slujitori iuți de picior mergeau înainte, eliberînd calea pentru caleașca lor. În curînd ajunseră din urmă trăsura tiunagonului, obligînd-o să circule mai repede, spre marea neliniște a femeilor care se aflau în ea.

Acestea, de după perdelele împletite, văzură la lumina făcliilor de smoală că boul înhămat la trăsura lor grea și supraîncărcată cu oameni nu putea să urce panta.

Caleașca lui Mitiori venind din urmă trebui să se oprească. Slujitorii lui Mitiori începură să răcnească în gura mare.

Mitiori îl chemă pe unul din ei și îl întrebă:

— A cui e trăsura aceea?

— E a soției tiunagonului, care merge în pelerinaj la templu, răspunse slujitorul.

Mitiori se bucură. Ce ocazie minunată !

— Hei, slujitori ! strigă el. Spuneţi-le celor din trăsura de dinainte să mîie mai repede, iar dacă nu-s în stare, daţi harabaua la o parte, pe marginea drumului.

Slugile cele iuţi de picior, care precedau alaiul, dădură fuga la trăsura tiunagonului.

— Vă e boul nevolnic ! Nu poate să meargă repede, aşa că daţi-vă la o parte, eliberaţi calea, eliberaţi drumul !

Mitiori strigă şi el, cu vocea lui sonoră şi frumoasă :

— Dacă boul de la trăsura voastră a obosit, înhămaţi-l pe Căluţul-Bot-Alb alături, ca să-l ajute !

— Vai, ce bătaie de joc ! Cine-i insul acesta ? icniră soţia şi fetele tiunagonului.

Dar în clipa aceea, în sfîrşit, trăsura lor se urni din loc.

Oamenii lui Mitiori începură să arunce cu pietre în ea.

— De ce nu vă daţi la o parte, cum vi s-a poruncit ?

Slugile tiunagonului se mîniară :

— Cum adică : „De ce nu vă daţi la o parte ?" Vă umflaţi în pene, de parcă aţi fi slujitorii nu ştiu cui... În trăsura noastră binevoieşte să călătorească familia domnului tiunagon. Îndrăzniţi numai să vă atingeţi de noi !

— Ba bine că nu ! Chiar o să ne şi închinăm acuma în faţa tiunagonului, răspunseră în zeflemea slujitorii lui Mitiori şi, puşi pe harţă, împroşcară trăsura străină cu o ploaie de pietre mărunte şi o traseră în lături, ca să elibereze drumul pentru stăpînii lor. Văzînd atîţia duşmani, oamenii tiunagonului pricepură că nu le-ar putea ţine piept şi se dădură la o parte resemnaţi, în vreme ce slugile lui Mitiori împingeau trăsura în şanţ.

— Nu trebuie să ne certăm, spuneau hlizîndu-se cei care porniseră cearta.

Femeile din trăsură, mai cu seamă Kitanokata, fierbeau de indignare şi de ciudă.

— Cine sînt pelerinii aceştia ? întrebă ea.

— Fiul cel mare al şefului principal al Gărzii de stînga, domnul tiudze, împreună cu soţia lui. Ia uite cîţi slujitori îi însoţesc ! N-aveam cum să le ţinem piept, aşa că ne-am dat deoparte, răspunseră slugile.

— Pesemne că ne urăște cu cea mai neagră înverșunare, dacă ne aduce o jignire atît de cumplită. Şi-apoi tot el ne-a făcut de rîs cînd ne-a trimis în locul său un alt ginere. Ar fi putut să renunțe la mireasă fără zarvă și totul s-ar fi terminat cu bine. Dar așa-i viața ! Deodată, ca din senin, te trezești că niște oameni pe care nici nu-i cunoști îți sînt dușmani înverșunați. De ce ne-o fi urînd așa de mult ? se tînguia Kitanokata, frîngîndu-și mîinile.

Trăsura se împotmolise în noroiul adînc de lîngă drum. Slugile se opintiră, se zbătură din greu s-o împingă și s-o urnească din loc, pînă ce obezile roților se desprinseră din lăcașurile lor.

— Uf, ce nenorocire ! se văicăreau slugile și tîrîș-grăpiș scoaseră trăsura la drum și începură să lege obezile cu frînghii.

— Nici vorbă să mai ajungem la templu ! spuneau slugile măsurînd din ochi roțile strîmbe.

În sfîrșit, încet-încet trăsura porni pe pantă în sus.

Mitiori ajunsese de mult la templul Kiemidzu și poruncise ca trăsura lui să fie trasă chiar lîngă podiumul pe care urmau să aibă loc reprezentațiile. După o vreme, destul de lungă, se ivi și trăsura tiunagonului, aplecată pe-o rînă și scîrțîind, încît părea că dintr-o clipă în alta se va risipi.

Slugile lui Mitiori o întîmpinară cu un potop de batjocuri.

— Ia uitați-vă colea ce roți strașnice ! Şi dintr-o dată s-au și stricat !

O mulțime fără număr de pelerini venise să ia parte la festivitățile de la templu. Lîngă podium nu se mai găsea nici un loc liber. Peste tot, de jur-împrejur, în picioare sau cocoțați pe ce puteau, ședeau privitorii. Trăsura tiunagonului trase ceva mai departe, pentru ca femeile să poată coborî neobservate.

Mitiori îl chemă pe purtătorul de spadă.

— Fii atent unde o să li se ofere loc, ca să le-o luăm înainte.

Purtătorul de spadă se strecură în preajma trăsurii. Kitanokata îl chemă pe un călugăr cunoscut și începu să i se plîngă :

— Am plecat de acasă dis-de-dimineață, împreună cu familia mea, dar ne-a ajuns din urmă acest, cum i se spune, tiudze, așa mi se pare, care și-a pus slugile să ne răstoarne trăsura în șanț, încît ni s-au desfăcut roțile. Din această pricină am întîrziat. Nu cumva aveți în templu vreo chilie liberă, unde să ne putem odihni oleacă ?

— Vai, vai, vai ! exclamă călugărul. V-am pregătit niște locuri bune chiar lîngă scenă, așa cum ne înțeleseserăm. Toate celelalte locuri sînt ocupate. Da nu cumva tînărul acela obraznic să le poruncească oamenilor săi să vă ocupe locurile ! Chiar că v-ar paște nenorocul !

— Trebuie să coborîm îndată din trăsură. Dacă mai întîrziem, n-o să mai vedem nimic, le grăbea Kitanokata pe fete.

Unul dintre slujbașii templului o luă înainte, spunînd :

— Vi s-au pregătit niște locuri bune !

Purtătorul de spadă, strecurîndu-se în urma lor fără a-i pierde din ochi, văzu unde sînt locurile destinate familiei tiunagonului. Se întoarse repede și-i raportă lui Mitiori :

— Poftiți, vă rog, trebuie să ajungem înaintea lor, și o ajută pe stăpîna sa să coboare din caleașcă. În același timp, alte slugi țineau perdeaua în fața ei, iar soțul nu se depărta deloc de dînsa, atît de mult o iubea pe Otikubo.

Kitanokata, însoțită de fiicele și de slujnicele ei, se îndreptă cu pași mărunți spre templu, grăbindu-se să-și ocupe locul pînă a nu ajunge acolo dușmanul ei. Dar nici acesta nu zăbovea. Cu înfățișare vădit de mare importanță, foșnind din mătăsurile hainelor lui bogate, Mitiori, călcînd spornic, o conducea pe Otikubo. Purtătorul de spadă înlătura din calea lor mulțimea de pelerini. Kitanokata cu suita ei se străduia în fel și chip s-o ia înaintea dușmanului, dar slugile lui Mitiori îi tăiară calea. Femeile se strînseră grămadă, privind uluite împrejur.

— Ia uite ce pelerini păgubași se bagă peste noi înainte, și mereu întîrzie ! își băteau joc de ele servitorii lui Mitiori.

Kitanokata și fiicele ei nu mai știau ce să facă.

Prea mult nu izbutiră să înainteze. Un călugăraș le păzea locurile, dar cînd Mitiori cu soția lui se iviră, că-

lugărașul crezu că ei sînt oaspeții pe care îi aștepta și plecă liniștit.

Mitiori îl chemă pe purtătorul de spadă și-i șopti :

— Trebuie s-o facem de rîs pe mașteră.

În sfîrșit, apăru și Kitanokata cu fiicele și cu slujnicele lor. O aștepta o primire nebănuită.

— Ce vă tot împingeți așa ? Aici este locul domnului tiudze ! strigară slujitorii acestuia.

Kitanokata se opri, neștiind ce să facă.

Mulțimea începu s-o ia peste picior :

— Mai rău nici că se poate. Trebuia să-i rugați pe călugări să vă arate unde puteți ocupa niște locuri bune. Singure, cum să le găsiți ? Ia uite cîtă lume-i aici. Ni-i tare milă de voi, sărmanelor ! Ar fi mai bine să vă duceți uite hăt colo, la poalele muntelui, unde e templul Nio. Acolo e loc cît vrei.

Ferindu-se ca nu cumva să fie recunoscut, purtătorul de spadă stătea la o parte, îndemnîndu-i pe tinerii slujitori s-o batjocorească strașnic pe bătrîna soață a tiunagonului. Aceștia nu se lăsară prea mult rugați.

Kitanokata cu fiicele ei ședeau nehotărîte, iar oamenii care treceau pe lîngă ele le îmbrînceau fără milă, aproape să le doboare din picioare. Cititorul își poate închipui cu ce sentiment au luat calea îndărăt, spre trăsura lor, bietele femei.

Dacă ar fi fost însoțite de o suită numeroasă, slugile lor ar fi izbutit să-i alunge pe ofensatori. Dar acum nici vorbă de așa ceva. Cu gîndurile răvășite, mișcîndu-se ca în vis, se urcară în trăsură, fără a fi văzut nimic din spectacolul sărbătoresc.

— Omul acela ne dușmănește rău. Pesemne că l-a supărat tiunagonul cu ceva. De la un dușman atît de înrăit te poți aștepta la orice ! își spuneau între ele femeile.

Cea mai jignită fusese Sinokimi — cu vorbele acelea despre Căluțul-Bot-Alb.

Kitanokata îl chemă pe mai-marele templului, căruia i se adresă cu următoarea rugăminte :

— Am fost ofensate rău, iar locurile noastre au fost ocupate cu forța. Nu ni s-ar putea găsi niște locuri libere ?

— Cum vă închipuiţi ? Nici vorbă să mai găsiţi locuri acum. Tinerii aristocraţi alungă de lîngă podium pînă şi pe spectatorii care aşteaptă aici din primele ore ale dimineţii. Ne pare tare rău că aţi venit atît de tîrziu. Vedeţi cîtă lume s-a adunat... Ce putem să mai facem acum ? Va trebui să vă petreceţi noaptea în trăsură. Altă soluţie nu există. Dacă acest tiudze ar fi un om de rînd, aş fi încercat să-l conving şi poate că ar fi dat ascultare cuvintelor mele. Dar a ajuns o persoană atît de sus-pusă, încît pînă şi primul ministru ar sta să se gîndească dacă e cazul să-i spună vreo vorbă de reproş. Una din surorile lui mai mici se bucură de bunăvoinţa deosebită a împăratului. E peste putinţă să te înfrunţi cu cineva care ştie bine că împăratul nu-l va asculta decît pe el.

Spunînd aceste cuvinte care nu aveau darul să le consoleze, călugărul se îndepărtă. Trăsura era arhiplină, în ea veniseră şase femei, care nu se gîndiseră că vor trebui să doarmă acolo. Era atît de strîmt, încît nici să-ţi tragi sufletul nu se putea, cu mult mai strîmt decît în odăiţa lui Otikubo.

În sfîrşit, trecu şi noaptea aceea grea pentru ele. Kitanokata se grăbea să plece acasă înaintea duşmanului ei cel nesuferit, dar mai întîi trebuiau reparate roţile stricate. În timp ce le reparau, Mitiori se şi sui în caleaşca lui. Temîndu-se ca nu cumva pe drum să se întîmple iar vreo neplăcere, Kitanokata se hotărî să aştepte să plece el mai întîi.

Mitiori gîndi : „Kitanokata o să-şi facă fel de fel de presupuneri, s-ar putea însă să nu înţeleagă nimic. Ca să priceapă limpede dumneaei că aceasta nu a fost o jignire întîmplătoare, trebuie să-i dăm un semn". Chemă un slujitor şi-i porunci :

— Du-te la trăsura de colo şi întreabă : Vă e deajuns lecţia ?

— Cine spune asta ? se auzi o voce din trăsură.

— Domnul care stă iată acolo, răspunse băiatul.

Femeile începură să şuşotească între ele : „Da, aşa este. Se răzbună pe noi pentru ceva."

— Nu încă ! strigă Kitanokata ca răspuns.

Băiatul transmise întocmai cele ce auzise.

„Proastă femeie, dacă mai îndrăznește să răspundă atît de obraznic! «Nu încă!» zîmbi Mitiori. Ea nu știe că Otikubo este aici cu mine."

Și trimise iarăși sluga cu următoarele cuvinte: „Așadar, lecția nu vă ajunge? Atunci luați seama! Data viitoare am să vă dăscălesc mai bine".

Kitanokata vru să răspundă iarăși artăgos, dar fiicele o opriră:

— Nu mai răspunde nimic. Nu-i de glumă.

Otikubo începu să-l mustre pe soțul ei:

— De ce le spui asemenea cuvinte? Tatăl meu are să te creadă un om crud!

— Dar ce, tiunagonul se află în trăsură?

— Nu, dar sînt fiicele și soția lui.

— Dacă le-aș fi acoperit cu dovezi de atenție respectuoasă, el ar fi fost desigur mulțumit. Află însă că eu n-am de gînd să renunț la ceea ce mi-am propus.

Cînd ajunse îndărăt acasă, Kitanokata îi povesti totul soțului ei.

— Este adevărat că tiudze, fiul șefului Gărzii de stînga te dușmănește?

— Da de unde! Nici vorbă de așa ceva. Cînd ne întîlnim la palat, tînărul se arată foarte politicos cu mine.

— Nu mai înțeleg nimic. M-a jignit ingrozitor. În viața mea nu mi-a fost dat să îndur de la cineva ofense atît de crude. Dacă ai ști ce cuvinte a poruncit să-mi fie transmise, cînd ne pregăteam să ne întoarcem acasă! Aș vrea să-i plătesc și eu la fel.

Kitanokata tremura de furie.

— Din păcate sînt mult prea bătrîn, iar influența mea în lumea înaltă nu mai e ce a fost. Pe cînd tînărul acela e în plină ascensiune și n-ar fi de mirare să ajungă ministru. Nu mă pot măsura cu el. Aspră pedeapsă îmi trimite soarta pentru păcatele pe care le-oi fi săvîrșit în viețile mele anterioare! Oamenii vor spune că v-ați bucurat de acest tratament atît de răuvoitor pentru că nimeni nu mă mai socotește bun de ceva, se amăra tiunagonul, frîngîndu-și mîinile.

*
* *

După primăvară veni și vara. Era a șasea lună a anului.

Mitiori stăruise cu atîta însuflețire pe lîngă părinții săi să accepte pețitul kuradoului, încît pînă la urmă aceștia s-au învoit. Cînd aflară vestea, tiunagonul și soția lui mai-mai să moară de ciudă și de amărăciune.

— Ginerele nostru ne-a înșelat, ticălosul ! Ah, tare-aș vrea să fiu duhul răzbunător ca să-l sting din viață ! turba de furie Kitanokata, frîngîndu-și mîinile.

Lui Otikubo îi era milă de tatăl și de mama ei, gîndindu-se cît de greu le este să-l piardă pe ginerele lor cel mai scump, pe care-l iubeau din tot sufletul.

Mama lui Mitiori o rugă pe Otikubo să coasă hainele de nuntă pentru mire, fiindcă nimeni n-ar fi în stare să facă acest lucru mai bine decît Otikubo. Trebuia să se vopsească mătasea, să se croiască și să se coasă cît mai grabnic. În timp ce Otikubo lucra la toate acestea, în memoria ei reînviară grijile și amărăciunile de altădată, pe vremea cînd sta în odăița ei și cosea zi și noapte odăjdii pentru același om.

Și fără să vrea rosti :

Iarăși sînt cu acul în mînă !
Și tot haine de nuntă
Cos pentru același om.
Soarta nu-mi îngăduie să uit
Amarul tinereții mele.

Cînd trimise hainele de nuntă, cusute minunat, mama lui Mitiori nu mai contenea să le admire, iar Mitiori se simțea foarte mîndru de arta soției sale.

Cînd îl întîlni pe kuradou, Mitiori îi spuse :

— Se spune că aveți o soție pe care o iubiți, eu însă, de mult, vrînd să leg o prietenie strînsă cu dumneavoastră, i-am rugat pe părinții mei să v-o dea de soție pe sora mea cea mică. Vă rog s-o iubiți la fel de mult ca și pe prima dumneavoastră soție.

— Ah, nu vorbiți așa. Dacă ați vedea-o pe soția mea, atunci ați înțelege. Nici scrisori n-am să-i mai trimit! Acum, cînd mi-ați spus cît de mult ați dorit să mă căsătoresc cu sora dumneavoastră, mă bizui în totul pe dumneavoastră, îl asigură kuradoul, și din clipa aceea încetă să mai pomenească de Sannokimi. Ce să mai caute la ea, cînd în casa noului său socru găsise și o primire mai bună, și o soție mai bună?

Kitanokata parcă își ieșise din minți. Ura o sugruma pînă într-atîta, că nici să înghită nu mai era în stare.

Între timp, Senagon, cea care slujea în casa tatălui lui Otikubo, auzi că în palatul Nidzedono au fost primite o mulțime de slujnice în suita doamnei și că stăpînii se poartă foarte bine cu ele. Fără să-i treacă prin cap cine este de fapt stăpîna de la Nidzedono, se duse acolo, cu o recomandare din partea unei cameriste pe nume Bennokimi.

Cînd, prin perdeaua împletită, văzu cine venise la ea, Otikubo se bucură:

— Mă așteptam să dau cu ochii de vreo femeie necunoscută. Să nu crezi cumva că am uitat de bunătatea dumitale față de mine, însă sînt nevoită să mă păzesc de gura lumii, și numai din cauza asta nu ți-am dat nici un semn de viață pînă acum. Sînt tare bucuroasă! Hai, vino mai repede încoace.

— A cui e vocea aceasta? Cine vorbește cu mine? o întrebă Senagon pe Akogi.

— Oare nu bănuiești, de vreme ce eu mă aflu aici? răspunse Akogi. Stăpîna mea se numea înainte Otikubo. Mă bucur tare-tare mult că te văd. Aici nu am pe nimeni din vechile mele prietene, și încă mă simt ca într-o casă străină.

În sfîrșit, Senagon își reveni:

— O, ce bucurie! Ce fericire! Iată deci unde se ascundea tînăra noastră doamnă. Iar eu îi purtam grija, nu putea să-mi iasă din cap. Se vede că însuși milostivul Buddha a adus-o aici.

Strălucind de bucurie, Senagon alergă la tînăra doamnă Nidzedono. Dar, fără să vrea, în ochii ei apăru chipul de odinioară al prigonitei Otikubo, închisă între cei patru pereți ai unei odăițe mohorîte.

Acum Otikubo era greu de recunoscut: arăta ca o doamnă desăvîrşită şi înflorise într-o nouă frumuseţe.

„Chiar că a avut parte de un noroc nemaipomenit!“ gîndi Senagon.

Foşnind din mătăsurile hainelor de vară, slujnicele lui Otikubo, peste zece la număr, sporovăiau vesele. Era un tablou minunat.

Pe urmă însă începură să şuşotească:

— Femeia aceasta nici nu a intrat bine pe uşă, că a şi fost primită de stăpînă. Cu noi n-a făcut aşa.

— Într-adevăr. Însă ea are nişte merite deosebite! zîmbi Otikubo.

Ce minunată era! Mult mai frumoasă decît surorile ei, ai căror părinţi şi-au pus tot sufletul să le educe.

„Nu-i de mirare că s-a ridicat mai presus de surorile sale“, gîndi Senagon. Cit timp se mai aflară de faţă şi alte urechi, Senagon nu rosti decît cuvinte obişnuite de bucurie pentru revederea după o despărţire atît de lungă, dar cînd nici o persoană străină nu mai rămase în cameră, începu să istorisească tot ce se întîmplase în casa tiunagonului după fuga lui Otikubo.

Akogi se tăvălea de rîs ascultînd povestea disputei care avusese loc a doua zi dimineaţa între maşteră şi unchiul ei teniaku-no suke.

— În ultimul timp, bătrîna doamnă îşi iese mereu din fire. „Ce nuntă de ocară! Pesemne că asta-i pedeapsa pentru păcatele mele din vreo existenţă anterioară“, se tînguia ea. Iar sora dumneavoastră a şi rămas gravidă, de parcă ardea de nerăbdare să nască repede-repede. Doamna Kitanokata se mîndrise grozav cu viitorul ei ginere, iar acum umblă ca o curcă plouată.

— Curios lucru, zise Otikubo. Soţul meu spune că e încîntat de frumuseţea acelui ginere, numai că nu ştiu de ce tot repetă că lucrul cel mai frumos la el e nasul. Oare de ce tocmai nasul?

— Îşi permite să glumească. Nasul tînărului ginere e înspăimîntător, răspunse Senagon.

— Vai, vai! Sărmana Sinokimi! Îmi închipui cît suferă cînd aude astfel de batjocuri.

În toiul discuţiei lor, se întoarse de la palat Mitiori, destul de ameţit de vin. Faţa i se rumenise straşnic.

— Am fost invitat la palatul imperial. M-au silit să beau pahar după pahar, de mi se învîrtește capul. Am cîntat la flaut, iar împăratul m-a dăruit cu haina de pe umerii lui.

Și le arătă cadoul primit de la mikadou : o mantie de culoarea purpurei, mirosind a parfumuri scumpe. Mitiori o puse pe umerii lui Otikubo.

— Iată cadoul meu pentru tine.

— De ce mă împodobești astfel ? zîmbi Otikubo drept răspuns.

Deodată, Mitiori o observă pe Senagon.

— Oare n-am mai văzut-o pe femeia aceasta în casa tatălui tău ? întrebă el.

— Ba da, răspunse Otikubo.

— Ha, ha ! Și cu ce treabă a binevoit să vină pe la noi ? Aș asculta-o cu mare plăcere de mi-ar istorisi povestea cea plină de haz despre domnul Kata-no...

Uitînd ce povestise atunci despre domnul Kata-no, Senagon nu știa ce să facă și doar asculta, într-o atitudine respectuoasă.

— M-am îmbătat, și beția mă trage la somn, spuse Mitiori.

Soții se retraseră în iatac.

„Ce frumos este soțul lui Otikubo ! se gîndi Senagon. Și se vede imediat că o iubește la nebunie !"

*

* *

Ministrul de dreapta nu avea decît o fiică, iar fata ajunsese la vîrsta măritișului.

— Aș fi vrut s-o ofer împăratului pe fiica mea, spunea el, dar mi-a fost frică pentru soarta ei, cînd nu voi mai fi în viață. Iată însă că tînărul tiudze, din cîte am putut să-mi dau seama de cînd îl cunosc, pare un om de nădejde și cinstit. I-aș da-o cu plăcere pe fiica mea. Ce-i drept, umblă zvonul că ar avea o iubită. Dar iubita aceea nu se trage din vreun neam nobil, va să zică nu poate fi socotită soție legală în adevăratul înțeles al cuvîntului. În zilele noastre, un mire mai bun nu poți găsi. Îl observ de mult și mi-a mers la inimă. E om de mare viitor.

Ministrul de dreapta chibzui îndelung pe cine ar putea să se bizuie și pînă la urmă o rugă pe doica lui Mitiori să fie ea pețitoare.

Doica se duse la fiul ei de lapte și începu să-i depene:

— Ministrul de dreapta m-a rugat cutare și cutare lucru... Propunerea lui este ademenitoare și foarte onorabilă.

— Dacă aș fi singur, răspunse Mitiori, aș accepta bucuros, dar am o iubită pe care n-am s-o părăsesc niciodată. Comunică-i, doică, refuzul meu hotărît, îi spuse Mitiori și ieși din odaie.

Doica se gîndi : „Se pare că doamna de la Nidzedono nu are nici tată, nici mamă. Tot sprijinul ei e tînărul nostru domn. Iar fiica ministrului de dreapta are o mulțime de rubedenii sus-puse. Ar avea cine să se îngrijească de ginere să trăiască în lux și belșug".

Și în loc să-i transmită ministrului de dreapta refuzul categoric al lui Mitiori, doica spuse în numele lui următoarele :

— Minunat, sînt foarte bucuros. O să găsesc o zi fericită cît se poate de repede și o să-i trimit logodnicei o scrisoare.

Cînd auzi că Mitiori este de acord, ministrul de dreapta nu mai pierdu vremea și se apucă să se pregătească de nuntă. Înnoi toate obiectele casnice, aranjă somptuos încăperile pentru tineri, angajă slujnice noi, într-un cuvînt nu lăsă nimic uitării.

Curînd, cineva îi șopti lui Akogi :

— Oare doamna dumneavoastră știe că domnul tiudze se va căsători cu fiica ministrului de dreapta ?

Akogi rămase uluită :

— Nu, la stăpînul nostru nu s-a observat nici o schimbare. Da nu glumești ? Să fie oare adevărat ?

— E adevărul cel mai adevărat ! Cică nunta este fixată în cea de-a patra lună a anului. În casa ministrului de dreapta e o vînzoleală de nu-și mai găsește nimeni locul...

Akogi îi relată totul tinerei sale stăpîne :

— Iată ce spun oamenii. Știți cumva că stăpînul nostru vrea să se însoare ?

„Să fie într-adevăr așa ?" se gîndi Otikubo. Și întrebă cu voce tare :

— De la cine ai auzit ? Soțul meu nu mi-a spus nimic.

— Am auzit de la slujnica din casa ministrului de dreapta. Se știe pînă și luna în care a fost fixată nunta.

Otikubo presupuse că Mitiori se supunea poruncii severe a mamei lui. „N-avea cum să nu dea ascultare părinților", cugetă ea, dar, oricît de greu îi era sufletul, nu-și trăda prin nimic tristețea, ci, cu nepăsare aparentă, aștepta ca Mitiori să-i dezvăluie adevărul. Vremea trecea, dar el tăcea mereu. Iar Otikubo se străduia degeaba să-și tăinuiască sentimentele, pentru că tristețea ascunsă îi alunga de pe față culorile de mai înainte.

— Spune-mi ce ai pe suflet ? De ce ești tristă ? Eu nu mă pricep să înșir vorbe dulci, ca : „Te iubesc, te ador, nu pot să trăiesc fără tine !" În schimb, de la bun început, am hotărît să nu-ți pricinuiesc niciodată nici cel mai mic rău. Iar tu, de la o vreme, nici nu mai semeni cu tine, îi spunea Mitiori. Îți amintești cum am venit la tine pe o ploaie torențială numai ca să nu te amărăsc ? Rîdeau de mine pe drum, îmi ziceau că sînt „hoț cu picioare albe". Aceasta s-a întîmplat în cea de-a treia noapte după prima noastră întîlnire, pe care n-am s-o uit cît voi trăi. Oare de atunci am greșit cu ceva față de dragostea noastră ?

— Dar nu am nimic pe suflet.

— Bine, fie cum spui, și totuși nu sînt în stare să îndur înfățișarea ta tristă și îngîndurată. Te-ai închis în tine și parcă ai ridicat o stavilă între mine și tine... îi reproșă Mitiori.

Otikubo îi răspunse în versuri :

Cum să zugrăvesc inima ta ?
Există un rodiu frumos
Pe malul lacului Mikumano :
Potop de flori poartă pe ramuri, —
Inima înșelătoare le iubește pe toate...

După ce ascultă pentastihul ei, Mitiori îi răspunse :

Rodiul cel frumos
De pe malul lacului Mikumano

Oglindească-și în apele luminoase
Potopul de flori de pe ramurile-i toate —
Tu pentru mine ești unică în lumea întreagă.

Probabil că ți-o fi spus cineva niscaiva minciuni despre mine. Spune-mi, despre ce este vorba ?

Însă Otikubo nu era sigură că zvonurile sînt adevărate, așa că nu-i spuse nimic.

A doua zi, Akogi se năpusti asupra soțului ei :

— Stăpînul tău se însoară, iar tu nu-mi spui nimic ! E revoltător ! Cît ai să-mi mai poți ascunde asemenea ispravă ?

— Aud pentru prima oară de așa ceva, se miră sincer purtătorul de spadă.

— Vin la noi oameni străini să-și exprime părerea de rău, iar tu te prefaci că nu știi nimic.

— Ciudat lucru. Bine, am să-l observ pe stăpînul meu.

Odată, întorcîndu-se acasă, Mitiori o găsi pe soția lui admirînd livada în plină floare. Rupse atunci o ramură din cel mai frumos pom, i-o oferi lui Otikubo, și spuse :

— Privește cît e de frumoasă. Poate că ea îți va risipi tristețea.

Otikubo îi răspunse :

Nenorocirea pare-se m-a ocolit,
Necazul nu s-a atins de mine,
Mă doare însă cel mai mult
Cînd văd inima omului nestatornică
Cum trecătoare-i floarea de prun.

Versurile acestea îl încîntară pe Mitiori și-i amețiră sufletul. „Probabil că i s-a povestit că în tinerețe am fost un tînăr ușuratic..." gîndi el cu tristețe.

— Va să zică și acum mai ai îndoieli în ce mă privește ! Eu însă nu mă știu vinovat cu nimic față de tine. O, privește în străfundul inimii mele, ai să vezi că e curată.

Nefiindu-i teamă de necazuri,
În plină iarnă a-nflorit
Floarea prunului gingașă.
Vîntule, umblă cu grijă
Și respiră încetișor !

Încearcă să citești în inima mea. Nu o tulbura cu îndoieli neîntemeiate.

Otikubo răspunse :

De va zbura departe,
În voia vîntului,
Floarea gingașă de prun,
Inima singuratică
Va pieri de tristețe.

Iată tot ce pot să-ți spun. Fii bun cu mine, te rog. Nu uita că soarta mea depinde de tine.

Mitiori făcea tot felul de presupuneri, cugetînd la ce ar fi putut să audă Otikubo. Dar iată că pe neașteptate veni la el doica :

— I-am transmis ministrului de dreapta răspunsul dumneavoastră cuvînt cu cuvînt. Iar el a spus așa : „Iubita tînărului tiudze pare-se că nu este din neam mare. Și chiar dacă o iubește mult, va putea să se ducă pe la ea ori de cîte ori va voi. Am să vorbesc cu părintele lui, iar în luna a patra se va face și nunta". Așa mi-a spus. Și se grăbește cu nunta. Iar dumneavoastră să fiți pregătit.

Mitiori zîmbi încurcat :

— De ce insistă atît de mult ? Mă silește să-i spun că nu vreau să mă însor cu fata lui. Eu nu sînt ca tinerii cei strălucitori din societatea înaltă, nu am un titlu prea falnic, așa că nu sînt un mire prea de rîvnit. În ce situație m-ai pus ! Te rog să curmi orice discuție în legătură cu pețitul. Dar ce-i cu vorbele tale că doamna de la Nidzedono n-ar fi demnă să-mi fie soție ? Doamna de la Nidzedono nu este nicidecum dintr-un neam atît de neînsemnat cum îți închipui...

— Vai, ce nenorocire ! începu să se văicărească doica. Și părintele dumneavoastră dorește căsătoria aceea, pre-

gătirile de nuntă se desfășoară din plin... Vai, mai gîndiți-vă ! Oricît v-ați încăpățîna, tot va trebui pînă la urmă să vă însurați, dacă asta-i dorința părinților. În timpurile noastre se cere ca tînărul să-și ia de soție o fată de neam puternic și cu zestre bună, pentru ca să aibă cu ce-l îngriji și cu ce să-l țină în răsfăț. Drăguța dumneavoastră va rămîne drăguța dumneavoastră, iar logodnicei îi veți trimite o scrisoare. Doamna de la Nidzedono se vede dintr-o ochire că are sînge nobil, dar ce nume de rînd poartă : „Otikubo" ! Înseamnă că a fost ținută în *otikubo*, lîngă poartă, ca cea mai de pe urmă slujnică, iar dumneavoastră ați înălțat-o pînă sus, la dumneavoastră, și vă purtați cu ea de parcă ar fi cine știe ce lucru de preț ! Nu pot să pricep. Și cît este de plăcut să ai o soțioară cu părinți bogați și nobili ! Ce poate fi mai bine ?

Mitiori se făcu stacojiu de mînie :

— Poate că nu sînt în pas cu timpul, dar nici nu aspir să trăiesc după moda de azi. N-am nevoie de soție cu neamuri bogate. De s-ar numi soția mea nu doar Cămăruță, ci chiar Magherniță, sau oricum, puțin îmi pasă ! M-am jurat că n-am s-o părăsesc niciodată, și nimeni pe lume n-are să ne despartă. Faptul că unii o vorbesc de rău nu e de mirare, dar tu, doică, să nu te pui în rînd cu ei. Poate crezi cumva că soția mea nu te prețuiește ? Greșești ! În curînd, la Nidzedono și serviciile tale vor fi necesare.

Mitiori, cu chipul mohorît de jignire, se sculă și plecă. Purtătorul de spadă, care ascultase totul, pocni furios din degete.

— Ce-i cu vorbele astea ? se năpusti el asupra maică-si. Te-ai întîlnit de atîtea ori cu doamna, stăpîna mea, oare cum de n-ai izbutit să vezi ce suflet ales are ? Stăpînii mei se iubesc atît de mult, încît nici o putere omenească nu i-ar putea despărți. Iar tu te dai bine pe lîngă ministru și vrei, pentru folosul tău, să-i pețești stăpînului nostru o nevastă bogată. Dar tu n-ai suflet deloc ? Chiar dacă nu ești de neam nobil, totuși cum de-ai ajuns să cazi atît de jos ? Și cum de îndrăznești s-o numești pe stăpîna mea cu porecla rușinoasă de „Otikubo" ? Ți-ai ieșit cu totul din minți ? Ce va gîndi doamna despre tine cînd va auzi ? În viața ta să nu-i mai zici așa ! Mi-e rușine de

stăpînul meu. Gîndește-te ce-i acum în sufletul lui. Oare chiar ți-ai pierdut mințile, grăbindu-te să primești pomana de la ministrul de dreapta? Cu ce preț ai cîștigat-o ? Doar ai un fiu, iată-l, pe Korenari, care poate să-ți asigure pîinea cea de toate zilele. Lăcomia este un mare păcat. Dacă ai să mai pomenești vreodată despre pețitul tău blestemat, mă lepăd de lume și mă călugăresc ca să mă rog pentru iertarea păcatelor tale. Da cum de te-ai hotărît la asemenea ticăloșie ? Nu e păcat mai mare pe lume decît să desparți niște îndrăgostiți !

— Nu-mi dai răgaz să spun nici măcar un cuvințel, exclamă doica. Răstălmăcești totul... Oare l-am îndemnat cumva : „Părăsește-ți soția, lasă-ți soția" ?

— Păi da nu așa vine treaba? Dacă iei altă soție...

— Hei, hei, ce tot strigi ? Și chiar dacă am pus problema pețitului, ce-i rău, mă rog ? Ești și tu îndrăgostit pînă peste urechi de Akogi a ta, de-aia te-ai înfuriat așa.

În sinea ei, doica se și căia că se apucase de afurisita de pețitorie, totuși mai încerca să-i închidă gura lui fecioru-său.

— Ei, gata, gata ! rîse purtătorul de spadă. De bună seamă că tu și în viitor ai să-l îndemni pe stăpînul meu la asemenea fapte. Numai să ții minte că dacă ai să-i desparți pe stăpînii mei, eu mă călugăresc. Mare păcat ai să-ți iei pe suflet ! Va trebui, ca un fiu bun ce-ți sînt, să am grijă de mîntuirea sufletului tău. Purtătorul de spadă scoase briciul și-l ascunse la subțioară. Dacă te mai apuci vreodată de pețit, mă rad pe cap, cum se cuvine unui călugăr, o amenință el.

Doica se sperie, dat fiind că el era singurul ei fiu :

— Ah, nu mai spune asemenea vorbe înfricoșătoare. Am să mă străduiesc să-ți stric briciul prin puterea credinței mele. Am să încep să mă gîndesc și iar să mă gîndesc, încît pînă la urmă poate că chiar am să-l fac să se rupă în două.

Purtătorul de spadă zîmbi pe ascuns.

„Tînărul domn nu va accepta niciodată, se gîndi doica, iar fiul meu cel drag iată ce-a ajuns să-mi spună, mi-e și frică să-l ascult !"

Și grăbi să-i ducă știre ministrului de dreapta că toată strădania ei se dovedise zadarnică.

„În ultimul timp Otikubo s-a schimbat tare mult față de mine, gîndi Mitiori. Oare nu cumva i-o fi ajuns la ureche zvonurile despre pețitorie ?"

Se duse la Nidzedono și-i spuse soției :

— În sfîrșit, am aflat de ce ești atît de tristă.

— Ce ai aflat ?

— Toată supărarea vine de la fiica ministrului de dreapta.

— O nu, nu-i adevărat ! zîmbi Otikubo.

— Ce nebunie ! Dacă însuși mikadoul mi-ar fi cerut să mă însor cu fiica lui, eu și pe mikadou l-aș fi refuzat. Ți-am mai spus că singura mea grijă este să nu-ți pricinuiesc nici cea mai mică amărăciune. Iar cel mai amarnic chin pentru o femeie, din cîte am auzit, este să fie înșelată de iubitul ei. Și de aceea am renunțat chiar să mă mai gîndesc la o altă dragoste. Pe viitor, dacă cineva are să-ți spună că te voi înșela, să nu-i dai crezare !

— Chiar dacă n-am să-i dau crezare, mie tot are să-mi fie teamă că tu „ești malul care amenință să se surpe", răspunse Otikubo, făcînd aluzie la cuvintele cîntecului :

„Iubitul nestatornic
E malul ce amenință să se surpe
Deasupra pantei, în abis.
Îmi spui «te iubesc, te iubesc»,
Iar inimii îi este frică să te creadă".

— Fie, eu am să-ți vorbesc despre iubirea mea, iar tu mă ceartă cît poftești ! Și, oricum, am să mă străduiesc să nu te amărăsc cu nimic. Socoate singură cît de adîncă este iubirea mea.

Purtătorul de spadă îi spuse lui Akogi :

— Degeaba îl bănuiești de nestatornicie pe stăpînul nostru. Te încredințez că el pînă la capătul vieții nu-și va schimba sentimentele față de Otikubo.

Doica, după ce purtătorul de spadă o certă atît de aspru, nu mai pomeni nimic despre pețitorie. Ministrul de dreapta, auzind că Mitiori nu are de gînd să rupă legăturile cu iubita lui, renunță și el la dorința de a-și da fiica după dînsul.

*
* *

După această mică neînțelegere, îndrăgostiții începură iarăși să-și trăiască viața lor fericită, lipsită de griji, în deplină înțelegere sufletească. Otikubo rămăsese însărcinată, așa încît era înconjurată de o și mai mare atenție plină de gingășie.

În cea de-a patra lună a anului urma să aibă loc „Sărbătoarea nalbei“ la templul Kamo. Mama lui Mitiori dori ca împreună cu fiicele sale și cu nepoatele-prințese să asiste de la înălțimea unui balcon special la procesiunea festivă.

— Adu-o și pe doamna de la Nidzedono, spuse ea fiului său. Tinerelor doamne le plac spectacolele. De mult vreau s-o văd pe soția ta.

Mitiori se bucură foarte mult de cuvintele mamei sale.

— Nu știu de ce, spuse el, dar soția mea nu prea ține să meargă la spectacole, ca alte femei. Totuși voi încerca s-o conving.

Și dădu fuga la palatul Nidzedono, să-i transmită lui Otikubo invitația soacrei.

— Nu prea mă simt sănătoasă și, în starea în care mă aflu, nu arăt nici frumos... Dacă aș merge, s-ar putea să le stric cheful tuturor, fiind o povară pentru toți, încercă Otikubo să refuze.

— Nu te vor vedea decît mama și sora mea mai mică, așa încît e ca și cum ai fi numai cu mine, îi spuse Mitiori.

— Fie cum vrei tu, acceptă pînă la urmă Otikubo.

De la mama lui Mitiori sosi o scrisoare :

„Vă rog să veniți neapărat. Vom vedea un spectacol interesant și, în plus, vom fi împreună“.

Citind scrisoarea, Otikubo își aminti cum odată, demult, surorile ei o lăsaseră singură în casă, iar ele plecaseră la templul Isiyama, și durerea vechii jigniri zvîcni din nou în inima ei.

Pe bulevardul principal era înălțat un balcon superb, acoperit cu coajă de chiparos. Terenul din fața lui fusese nivelat, presărat cu nisip și plantat cu pomi, de parcă acea construcție era menită să dureze ani îndelungați.

În dimineața zilei de sărbătoare, Otikubo sosi acolo, ca să-și ocupe locul în balcon. Akogi și Senagon o însoțeau și li se părea că nimeriseră în împărăția cea fericită a paradisului. Amîndouă induraseră cîndva obide și ocări din pricina devotamentului lor față de Otikubo, iar acum purtarea tuturor față de ele era plină de respect ca față de confidentele unei doamne nobile. Frumoasă schimbare !

Chiar și doica, aceea care pînă nu de mult rostise niște vorbe atît de jignitoare, se grăbi să vină la musafire și se tot învîrtea pe lîngă ele cu temeneli și slugărnicii :

— Unde-i soțioara fiului meu, Korenari ?

Tinerele slujnice pufniră în rîs.

Mama lui Mitiori îi spuse nurorii sale :

— De ce ne ferim una de alta de parcă am fi niște străine ? Între părinți și copii trebuie să existe o prietenie strînsă și statornică. Să ne iubim unii pe alții, și atunci nimic nu va putea să tulbure liniștea noastră sufletească.

Cu aceste cuvinte o așeză pe Otikubo alături de dînsa și de fiica ei.

Privind-o pe Otikubo, soacra luă aminte că nu era întru nimic mai puțin frumoasă nici decît fiicele ei, nici decît nepoatele-prințese. Purta o rochie ușoară de vară din mătase purpurie, țesută cu broderii, iar peste ea o alta de culoarea florilor roz-albastre, și încă o haină de sărbătoare făcută din cel mai fin crep de culoarea indigoului și a purpurei. Ce minunat arăta Otikubo în tulburarea ei ! Revărsa atîta măreție și atîta bun gust, încît se vedea limpede că în vinele ei nu curgea sînge obișnuit. Părea încă foarte tînără, aproape un copil de vreo doisprezece ani, nu mai mult. Frumusețea ei avea ceva înduioșător, ceva copilăresc și drag.

Sora mai mică a lui Mitiori, se uita la Otikubo cu admirație, legă apoi cu ea o discuție lungă ca de la suflet la suflet. Cînd spectacolul se sfîrși, poronciră să fie aduse trăsurile la scară pentru ca toți să plece acasă. Mitiori vru să se întoarcă la Nidzedono cu soția lui, dar maică-sa, zîmbind vesel, îi spuse lui Otikubo :

— Aici e mult zgomot, nu se poate discuta în voie. Să mergem la mine acasă. Vom sta de vorbă pe îndelete o zi, două... De ce se grăbește atita fiul meu ? Nu mă ascultă deloc, nesuferitul ! Te rog să nu-l iubești prea mult.

Caleașca trase la scară. Fiica cea mică se așeză în față, împreună cu micile prințese, iar în spate mama lui Mitiori cu Otikubo. După ce toate își luară locurile ceremonios, Mitiori se sui și el în altă trăsură laolaltă cu toată suita feminină de la Nidzedono.

În aripa dinspre apus a clădirii principale se pregătiră pentru tineri încăperi somptuoase. Pe slujnicele lui Otikubo le instalară în pavilionul vestic, unde locuise Mitiori pînă nu de mult. Toți se bucurară de o primire plină de cinstire.

Însuși stăpînul casei, tatăl lui Mitiori, se purtă foarte grijuliu nu numai față de Otikubo, soția fiului său preferat, dar și față de toate slujitoarele din suita ei.

Otikubo petrecu în palatul părinților soțului cîteva zile fericite și se întoarse la Nidzedono după ce făgăduise că îi va mai vizita de îndată ce va trece perioada cea grea în care intra.

După această întîlnire, mama lui Mitiori rămase pătrunsă de o dragoste mare pentru nora ei.

Încredințîndu-se că Mitiori o iubește fără de asemuire, Otikubo încetă în sfîrșit să se mai teamă că el și-ar schimba vreodată atitudinea față de dînsa. Într-o bună zi, îi spuse lui Mitiori :

— Aș vrea să-i dau de veste tatălui meu despre mine. E atît de bătrîn, încît se poate prăpădi azi-mîine. Aș rămîne cu o mare greutate pe suflet dacă nu l-aș mai vedea niciodată.

— Te înțeleg, răspunse Mitiori, dar mai rabdă un pic. Încă nu este timpul să ne dăm taina în vileag. Cînd ai să-l vezi, are să ți se facă atît de milă de el, încît nu voi putea s-o umilesc pe mașteră, iar eu încă nu mă simt răzbunat pe deplin. Și aș mai vrea ca pînă a te întîlni cu tatăl tău să ajung la un rang și mai înalt. Și-apoi ce-ar avea tiunagonul să moară așa, dintr-o dată ?

Otikubo îl rugase deseori pe soțul ei să-i permită să-și vadă tatăl, dar de fiecare dată primise același răspuns, așa că pînă la urmă nu a mai încercat să aducă vorba. Astfel, fără evenimente deosebite, se sfîrși anul și veni Anul Nou.

În a treizecea zi din prima lună, Otikubo născu ușor primul ei fiu. Mitiori era nespus de fericit. Îngrijorat de faptul că în casa lui erau doar slujnice tinere și fără experiență, îi spuse doicii.

— Te rog pe tine, doică, să ai grijă de soția și de copilul meu, ca și cum ai fi mama mea cea adevărată.

Și i-a lăsat-o în seamă pe soția lui și conducerea întregii case.

Mai întîi, doica spălă cu apă caldă lăuza. Văzînd-o cît de blînd și de prietenos se arată Otikubo față de ea, bătrîna gîndi : „Nu-i de mirare că tînărul domn nu se desparte de o asemenea soție".

N-am să descriu în amănunt ce daruri bogate i-au fost trimise noului născut, las asta la voia închipuirii cititorului. Am să spun doar că toate lucrurile erau din argint curat. Toate neamurile lui Mitiori petrecuseră strașnic, cîntînd la flaute și la citere. Un singur lucru o amăra pe Akogi : Kitanokata nu știa nimic despre triumful lui Otikubo. Ah, dacă doamna din încăperile dinspre miazănoapte ar fi putut să vadă totul cu ochii ei ! Ce-ar mai fi turbat de invidie.

Senagon, care nu de mult născuse și ea, a fost aleasă doică a copilului.

Sadaiseul, tatăl lui Mitiori, împreună cu soția lui îl adorau pe micul nepoțel, sorbindu-l din ochi ca pe o comoară fără preț.

Cu prilejul ridicării în ranguri de sărbătorile Anului Nou, Mitiori, înaintea multora, primi titlul de tiunagon, iar tatăl său deveni ministrul de stînga, păstrîndu-și și funcția de șef principal al Gărzii din stînga.

Cu acel prilej el a spus :

— Abia a venit pe lume nepoțelul meu, că tatăl și bunicul lui au și primit funcții înalte. Acest copil ne aduce noroc.

Într-adevăr, lui Mitiori i se deschidea un viitor dintre cele mai strălucite. Lăsînd la o parte că ajunsese tiuna-

gon, mai fusese pus și în fruntea Gărzii imperiale de dreapta, dîndu-i-se titlul de *emon-no kami*.

Distincții înalte i s-au conferit și kuradoului, care a primit titlul de tiudze și a fost înălțat la rangul de consilier de stat. Cînd în familia tiunagonului cel bătrîn se auzi că fostul său ginere a urcat atît de sus, fosta lui soție, Sannokimi, și doamna din încăperile dinspre miazănoapte s-au întristat pînă la lacrimi, copleșite de durere și obidă. Și înainte Sannokimi mai începea uneori să plîngă, văzîndu-l pe soțul ei gata s-o părăsească pentru alta, totuși căsătoria încă nu fusese desfăcută. Acum însă totul era pierdut, nu mai avea nici o speranță, așa că rămăsese doar cu sentimentul inutil al unei invidii arzătoare!

Mitiori se bucura de atîta trecere la împărat, influența lui crescuse atît de mult, încît putea acum să le umilească și să le persecute pe mașteră și pe surorile lui Otikubo în fel și chip. Dar ca să nu-l plictisim pe cititor, n-o să povestim despre aceasta.

În toamna anului următor, Otikubo născu din nou un băiețel minunat. Cu această ocazie doamna soacră spuse:

— Tînăra noastră nu pierde timpul în zadar. În fiecare an naște un copil frumos. De data aceasta eu însămi am să cresc copilul, — și îl mută pe nepoțel împreună cu doica lui în palatul ei.

Nici pe purtătorul de spadă nu l-a ocolit norocul: dobîndi funcția de secretar la cancelaria Gărzii imperiale de stînga și titlul de kurado.

Totul se desfășura atît de bine și de fericit, încît ceva mai bun nici nu se putea dori. Un singur lucru rămăsese neîmplinit: tiunagonul, tatăl lui Otikubo, nu știa nimic de soarta fiicei sale, și de aceea Otikubo avea mereu sentimentul că încă nu a ajuns la deplina ei fericire.

Între timp tiunagonul slăbise mult din pricina bătrîneții. Adîncit în gînduri negre, aproape că nici nu mai ieșea în lume și își trecea zilele încuiat în iatacul său, într-o singurătate tristă.

De la mama lui Otikubo, prințesa care pe vremuri stăpînise multe bogății, rămăsese minunatul palat Sadzedono. Într-o zi, tiunagonul zise:

— Otikubo nu se mai află pe lume, am să iau palatul Sadzedono în stăpînirea mea.

— Bineînțeles, așa să faci, se bucură Kitanokata. Și chiar dacă, cine știe cum, Otikubo se mai află în viață, unei femei care a decăzut atît de mult nu i se cuvine să stăpînească un palat princiar. E un palat foarte încăpător, s-ar potrivi de minune pentru mine și fiicele mele.

Mașterа cheltui toate veniturile strînse vreme de doi ani de pe moșiile tiunagonului, ca să reclădească din temelii întregul palat, începînd cu îngrăditura de pămînt din jurul lui. Au fost înălțate clădiri noi în locul celor vechi — cu alte cuvinte, banii nu au fost cruțați.

Între timp se auzi că în anul acela „Sărbătoarea nalbei" se va ține cu un fast deosebit. Mitiori promise că le va duce să se distreze la spectacol pe toate slujnicele din casă.

Pregătirile începură din vreme. Se reparară trăsurile, slujnicelor li se dăruiră haine noi și frumoase.

— Vedeți ca totul să fie cum se cuvine, poruncіră tinerii stăpîni.

În casă era o zarvă grozavă. În sfîrșit sosi și ziua mult așteptată.

Lîngă bulevardul principal, care era destul de larg și pe care urma să treacă toate carele împodobite ale templului, s-au bătut pari în pămînt ca nimeni altul să nu-și tragă trăsurile acolo. Va să zică lumea putea să fie liniștită, nefiind nevoie să vină la serbare prea din timp. Douăzeci de slujnice mai în vîrstă se așezară în cinci trăsuri, iar în alte două căruțe veneau slujnicele mai tinerele și slujitorii de rang mai mic.

Tînărul domn venea însoțit de o suită strălucitoare, alcătuită din curteni de rangul patru și cinci, iar înaintea alaiului alergau să dea lumea la o parte oameni iuți de picior. Împreună cu Mitiori veneau și frații lui : fratele mijlociu, fostul paj al împăratului, iar acum șef al gărzii, și fratele cel mic, care dobîndise prima sa funcție la departamentul ceremonialului și al festivităților.

În total se întocmiseră vreo douăzeci de trăsuri. Ținîndu-se lanț și în ordine desăvîrșită, au tras la locurile dinainte stabilite lîngă primul bulevard, de unde se putea vedea foarte bine cortegiul sărbătoresc.

Privind în jur, Mitiori văzu, chiar față în față cu locul lor marcat de pari, două trăsuri : una foarte veche,

cu acoperișul împletit din frunze de palmieri, iar a doua ceva mai nouă, cu acoperișul împletit din bambus.

Mitiori le porunci oamenilor săi :

— Puneți de ambele părți ale drumului, una în fața celeilalte, trăsura mea și a fraților mei, astfel ca să putem discuta în voie între noi și cu femeile din familia noastră și să putem vedea mai bine totul...

Oamenii săriră să împlinească porunca :

— Dați-vă mai îndărăt trăsurile ! Aici le tragem pe ale noastre, strigară ei către cei de pe partea cealaltă, dar aceștia, socotindu-se jigniți, nici nu se clintiră.

Mitiori întrebă :

— Ale cui sînt trăsurile ?

— Ale tiunagonului Minamoto.

— O fi tiunagon, poate să fie chiar dainagon, dar nu trebuia să-și tragă trăsurile în acest loc îngrădit, de parcă n-ar fi loc și-n altă parte. Împingeți-le mai înapoi.

Oamenii lui Mitiori se buluciră să împingă înapoi trăsurile străine, dar săriră împotriva lor slujile tiunagonului, și se stîrni un schimb aprig de cuvinte :

— Ce vă faceți de cap, repeziților ! Oare stăpînul vostru care se umflă în pene nu este și el tot tiunagon, ca și al nostru ? Ori poate că bulevardul de la un cap la altul o fi moșia lui ?

Dar în clipa aceea unul din slujitorii lui Mitiori, cunoscut pentru limba lui ascuțită, le aruncă răspunsul :

— Și fostul nostru împărat, și viitorul nostru împărat, moștenitorul tronului, și prințesa-fecioară, toți se dau la o parte din calea stăpînului nostru, iată cine-i el, oare voi nu știți ?

Iar un altul continuă :

— Dar cum de îndrăzniți să-l comparați pe stăpînul vostru cu al nostru ? „E tiunagon și el !“ I-auzi la ei, gugumanii !

Slugile bătrînului tiunagon nu se lăsară mai prejos, răspunseră la ceartă cu ceartă și nu se clintiră din loc.

Mitiori îl chemă pe purtătorul de spadă și-i spuse :

— Trebuie scoase numaidecît trăsurile de colo.

Oamenii lui, fără a se mai sinchisi de ceva, împinseră înapoi trăsurile. Potrivnicii lor, mai puțini la număr,

nu se putură împotrivi. Cei cîțiva oameni ai bătrînului tiunagon chibzuiră astfel :

— La ce ne-ar sluji cearta ? Mai cuminte e să nu ne luăm la bătaie, putem să dăm de belea. Nu ne-am sfii să-i dăm un picior în fund pînă și primului ministru, dar cu tînărul acesta falnic e altceva, nu-i bine să ne atingem nici măcar cu un deget chiar de ultimul dintre slujitorii lui.

Și băgară trăsurile în prima curte la întîmplare. Iar femeile din trăsuri doar se uitau printre perdelele împletite și tăceau.

Iată cum tremurau oamenii în fața lui Mitiori.

Soția și fiicele bătrînului tiunagon oftau :

— Degeaba ne-am gîlcevi. N-avem putere să-i răspundem.

Lucrurile s-ar fi terminat aici, dacă prostovanul de moș teniaku-no suke n-ar fi răcnit :

— Cum de-au îndrăznit să bage trăsurile noastre aici, într-un fund de curte ? Cine le-a dat acest drept ? Și, ieșind în față, începu să cirîie : Ce vă grozăviți așa ! Dacă ați îngrădit dinainte locul cu pari, firește că sînteți liberi să vă țineți acolo trăsurile, dar în virtutea cărui drept ați poruncit ca ale noastre să fie scoase ? Că erau peste drum ? Ha, stați, că vă arăt eu ! Vă fac eu să plîngeți amarnic !

Cînd îl zări pe teniaku-no suke, purtătorul de spadă gîndi : „Aha ! Iată o față cunoscută... Se pare că ne-am mai întîlnit undeva cu dumnealui..." Și deodată își aduse aminte : „A, ce chilipir ! În sfîrșit, ești al meu."

Mitiori îl zărise și el pe moșneagul cel nesuferit.

— Hei, Korenari ! strigă el. De ce-i permiți să facă atîta zarvă ?

Purtătorul de spadă înțelese totul îndată și făcu semn din ochi slugilor, iar acestea, bucuroase de ocazie, se și năpustiră asupra lui teniaku-no suke.

— He, he ! Ghiujul ăsta îndrăznește să ne amenințe. Iar pe stăpînul nostru nici nu vrea să-l ia în seamă ! Așa-i, ori ba ?

Agitîndu-și evantaiele cu mînere lungi, tăbărîră asupra moșneagului și-i smulseră căciulița de pe cap, lăsîn-

du-i la vedere cele cîteva șuvițe de păr, înnodate pe creștet într-un mic mănunchi, și fruntea goală strălucind ca o tipsie. Spectatorii îngrămădiți pe ambele părți ale drumului se prăpădeau de rîs.

Teniaku-no suke se făcuse roșu ca racul de rușine. Acoperindu-și capul chel cu mîinile, încercă să se ascundă în trăsură, dar slugile lui Mitiori puseră mîna pe el și începură să-i care lovituri de picior, care pe unde nimerea, spunînd :

— Așa-ți trebuie ! Așa-ți trebuie ! Mai amenință-ne !

Moșneagul urla cît îl ținea gura :

— Mor ! Mi-a venit ceasul morții !

Dar slugile tot nu se astîmpărau. Pînă la urmă moșneagul chiar rămase lat.

Mitiori strigă doar de ochii lumii :

— Stați. Opriți-vă. Destul !

Slugile lui Mitiori îl aruncară pe teniaku-no suke bătut măr în trăsura principală, în care se afla însăși Kitanokata, apoi se dezlănțuiră cu totul, pornindu-se să împingă și să lovească trăsura cu înverșunare. Iar slugile tiunagonului tremurau de frică și nu cutezau nici să se apropie. Stăteau nepăsători, de parcă treaba aceea nu-i privea în nici un fel, și numai de departe urmăreau trăsura. Oamenii lui Mitiori o împinseră într-o ulicioară înfundată și o lăsară acolo în drum. Numai atunci slugile tiunagonului se încumetară să se apropie de trăsura care zăcea pe-o rînă cu hulubele în sus. Jalnică priveliște !

Femeile din trăsură, și mai cu seamă Kitanokata, strigau într-un glas :

— Nu vrem să rămînem aici. Acasă ! Cît mai repede acasă !

Dar cînd boul fu înhămat la trăsură, văzură că oamenii lui Mitiori tăiaseră frînghiile care leagă de dric coșul împletit al trăsurii, așa încît coșul căzu în mijlocul drumului, iar boul trăgea mai departe numai dricul descoperit și roțile. Prostimea bulucită pe uliță ca să vadă procesiunea se ținea cu mîinile de burtă de atîta rîs... Hohote, țipete. Uluite, slugile tiunagonului, care veneau după trăsură, se împiedicară și căzură, și cîtva timp nici

nu mai izbutiră să se ridice de la pămînt... Dînd din mîini, se văicăreau :

— Azi avem parte de o zi afurisită. N-ar fi trebuit să ieşim din curte. Vai, ce ruşine pe capul nostru !

Las în voia cititorului să-şi închipuie ce era în sufletul femeilor din trăsură. Am să spun doar că toate plîngeau de ciudă şi de spaimă.

Cînd coşul se răsturnă şi căzu, Kitanokata, care se afla în spatele fiicelor sale, se prăvăli şi ea de-a dura în drum. În vremea asta, boul îşi vedea de cale netulburat, trăgînd cuminte la ce mai rămăsese din trăsură. Maştera, cu chiu cu vai, se aburcă la locul ei, dar în cădere îşi zdrelise coatele şi acum plîngea şi se văicărea ca din gură de şarpe din cauza durerii.

— Pentru care păcate oi îndura pedeapsa asta ? se văicărea ea.

— Mai încet. Mai încet, o rugau fiicele.

În sfîrşit veniră din urmă şi slujitorii. Cercetară cu ochii, văzură că s-a întîmplat o mare belea.

— Ce-i de făcut ? Hai să cărăm coşul pe umeri, se îndemnară ei.

— Ce mai călători de trei parale ! rîdea mulţimea.

De ruşine, slujitorii tiunagonului se pierdură cu firea în asemenea hal, încît doar se uitau unii la alţii fără a scoate o vorbă.

Pînă la urmă reuşiră să ridice coşul trăsurii pe dricul lui şi să purceadă la drum îndărăt spre casă. Însă Kitanokata, speriată de moarte, ţipa mereu :

— Mai încet ! Văleu, o să ne răsturnaţi iar !...

Trebuiră să meargă încet. Tîrîş-grăpiş, ajunseră şi acasă. Faţa doamnei din încăperile dinspre miazănoapte se umflase de plîns. O duseră în casă pe braţe, atît de rău se lovise.

— Ce s-a întîmplat ? Ce s-a întîmplat ? bîlbîia tiunagonul speriat.

Cînd auzi cele pătimite de soţia şi de fiicele lui, mai să moară pe loc. „Amarnică ruşine ! Să fiu umilit în aşa

hal ! Mă călugăresc !“ se tînguia el. Însă, de mila soţiei şi a fiicelor lui, nu-şi puse gîndul în aplicare.

Multă vreme se vorbi şi se făcu haz în legătură cu această întîmplare. Tatăl lui Mitiori îl judecă sever pe fiul său :

— Oare să fie adevărat ? Mi-a ajuns la ureche că nişte slugi au părăduit trăsura în care călătoreau nişte femei, şi că între scandalagiii aceia s-au evidenţiat în mod deosebit slujitorii tăi de la Nidzedono. Cum de ai putut să îngădui asemenea ticăloşie ?

— O, nici vorbă ! Zvonurile sînt exagerate, răspunse Mitiori. Nu s-a întîmplat nimic deosebit. Poruncisem din timp să se îngrădească cu pari locul pentru trăsurile noastre. Şi-atunci de ce oare slugile tiunagonului au tras chiar acolo trăsurile stăpînilor lor, parcă înadins, cu toate că în lungul drumului erau destule locuri libere ? Se înţelege că slujitorii mei n-au îngăduit acest lucru şi iată că s-a iscat gîlceavă. Pînă la urmă, ai mei s-au înfierbîntat atît de rău, încît, în focul certei, au tăiat frînghiile care legau coşul de dricul trăsurii lor. Unul dintre oamenii tiunagonului a început să-i înjure pe slujitorii mei, iar aceştia i-au dat pălăria jos şi au început să-i care la pumni, fără a mai da ascultare nimănui. Fraţii mei amîndoi au fost acolo şi au văzut totul şi pot adeveri cele spuse de mine. Oamenii v-au prezentat lucrurile în culori mult mai negre decît s-au petrecut de fapt.

— Străduieşte-te totuşi ca pe viitor să nu mai dai loc la asemenea fapte, îi spuse tatăl. Nu sînt mulţumit de tine.

Cînd auzi despre cele întîmplate, Otikubo se întristă cu totul, fiindu-i milă şi de surori şi de maşteră.

— Nu vă faceţi prea multe griji cu ele, îi spuse Akogi. Nu aveţi de ce. Dacă s-ar fi aflat tatăl dumneavoastră în trăsură, atunci da. Însă aşa, ce mai încolo-încoace, l-au ciomăgit pe ghiujul de teniaku-no suke, şi aşa şi trebuia.

— N-ai inimă bună, îi răspunse Otikubo. Poţi să treci în slujba soţului meu, iar pe mine să mă laşi. El este la fel de răzbunător ca şi tine.

— Bine ! De acum încolo îl voi sluji pe soțul dumneavoastră. El înfăptuiește tot ce mi-ar fi plăcut mie să fac dacă aș fi avut putere, și de aceea mi-a devenit mai scump decît dumneavoastră, răspunse Akogi.

După această întîmplare, soția tiunagonului se îmbolnăvi rău de tot. La patul bolnavei s-au strîns toți copii ei și au început să se roage tuturor zeilor să-i trimită vindecarea. Rugăciunile lor au fost auzite și doamna Kitanokata treptat-treptat s-a înzdrăvenit.

Partea a treia

Pe cînd toate aceste nenorociri curgeau una după alta asupra familiei tiunagonului, lucrările de restaurare la palatul Sadzedono înaintau spornic. În a șasea lună a anului urma să aibă loc inaugurarea.

Socotind că vechea lor casă le purtase nenoroc, tiunagonul împreună cu soția lui își ziseră că alungă năpasta dacă se vor muta în noul și strălucitorul palat, așa că grăbiră prin toate mijloacele pregătirile de mutare. Plănuiseră, firește, să le ia cu ei pe toate fiicele lor.

Zvonul acesta ajunse și la urechile lui Akogi, care pîndi un moment prielnic, cînd Mitiori se odihnea în încăperile soției sale, spre a-i spune vestea :

— Palatul Sadzedono a fost reconstituit în toată strălucirea lui de odinioară. Umblă vorba că familia tiunagonului are să se mute acolo. Însă răposata mamă a soției dumneavoastră, prințesa, îi spunea adeseori micuței sale fiice : „Ia seama, cînd ai să crești să nu dai casa noastră nimănui, să locuiești tu în ea. Casa aceasta îmi este tare scumpă. Mă doare inima de ea. Îmi amintește ce frumoasă era viața în preajma tatălui meu". Așa spunea răposata doamnă despre Sadzedono ! Și-acum, vin niște străini și vor să pună mîna pe palat, fără nici un drept... Cum să-i împiedicăm oare ?

— Păi, are soția mea vreun act de proprietate asupra palatului ? întrebă Mitiori.

— Cum să nu aibă ? Are, și este bine păstrat.

— A, dacă-i așa, atunci poate să se-ntîmple o istorie foarte interesantă. Află la ce dată este fixată mutarea, porunci Mitiori.

— Ah, ce mai pui la cale ? Se auzi glasul lui Otikubo din odaia de alături. N-o mai asculta pe Akogi, care s-a făcut foarte rea. Știindu-ți firea aprigă, înadins vorbește așa, ca să te stîrnească.

— A, va să zică m-am făcut rea ? Da cum să tac cînd se săvîrşesc asemenea ticăloşii !

— Pe viitor, caută să nu mai vorbeşti despre asemenea lucruri de faţă cu stăpîna ta, îi spuse Mitiori mai tîrziu între patru ochi. Are o inimă prea miloasă, îi e milă pînă şi de cei care îi pricinuiesc numai rău. Dacă ar fi s-o asculţi pe soţia mea, ar reieşi că a te răzbuna pe astfel de oameni ar însemna în primul rînd s-o chinui pe biata de ea.

Akogi îl aprobă :

— Chiar aşa ! Nu e bine să discutăm despre asemenea lucruri în prezenţa doamnei.

În cea de-a şasea lună a anului, Akogi o întrebă ca din întîmplare pe una din vechile ei cunoştinţe, slujnică la tiunagon :

— Cînd vă mutaţi în noua casă ?

— Destul de curînd, la nouăsprezece ale lunii, i se răspunse.

Akogi dădu fuga să-l înştiinţeze pe stăpînul ei.

— Minunat. În aceeaşi zi, nici mai devreme, nici mai tîrziu, am s-o mut şi eu acolo pe soţia mea. Mai angajează încă vreo cîteva slujnice tinere. Vezi dacă nu se găsesc astfel de fete şi în casa tiunagonului. Dacă se găsesc, momeşte-le să vină în slujbă la noi. Să moară maştera de necaz...

— Bun gînd ! zise Akogi.

Văzînd ce bucurie îi luminează faţa, Mitiori se gîndi mirat : „O arde setea de răzbunare la fel ca şi pe mine". Şi de atunci începu să se consulte cu ea, interzicîndu-i cu cea mai mare stricteţe să discute cu Otikubo ce puseseră la cale. Soţiei sale nu-i spuse decît atît :

— Am cumpărat o casă minunată şi vreau să te mut acolo numaidecît. Ziua de nouăsprezece este o zi norocoasă pentru inaugurarea unei locuinţe noi. Ai grijă ca pînă atunci să fie gata hainele cele noi pentru slujitori. Aş vrea să reclădesc palatul Nidzedono din temelii imediat după plecarea ta. Grăbeşte pregătirile, că n-a mai rămas prea mult timp.

Apoi îi trimise lui Otikubo o mulțime de viguri de mătase de culoare ruginie și purpurie... Nebănuind gîndul ascuns al soțului ei, Otikubo le puse numaidecît la lucru pe meșterițe ca totul să fie gata la termenul hotărît.

Akogi, prin prietena ei, le invită pe slujitoarele cele mai frumoase din casa tiunagonului, în frunte cu însăși camerista doamnei din încăperile dinspre miazănoapte, pe nume Dzidziu, care avea o înfățișare neobișnuit de frumoasă și era șefă peste toate slujitoarele tiunagonului ; împreună cu ea fuseseră poftite doamna Suke și doamna Taiu, slujnicele apropiate ale lui Sannokimi, iar dintre slujnicele de rang inferior, o oarecare Maroi.

„Toate sînt frumoase și deosebit de alese ca purtare", se gîndi Akogi și, prin prietena ei, transmise fiecăreia din ele în secret :

— În capitala noastră există un palat al unui om influent, unde purtarea față de slujitori este foarte binevoitoare și plină de grijă... Vedeți să nu scăpați această ocazie !

Slujnicele erau tinere și nu le plăcea că, din cauza bătrîneții, stăpînului lor îi cam slăbise mintea. Și iată că tocmai cînd își căutau mai cu sîrg alt stăpîn, sosi vestea aceea ispititoare. Auzind că sînt poftite în casa unui om care se bucură de mare faimă în societate, toate se învoiră bucuroase să intre în slujba lui. Părăsiră așadar casa tiunagonului, se întoarseră la casele lor părintești, pentru ca de acolo să poată trece apoi în casa noului stăpîn.

Nici în vis nu și-ar fi închipuit ele, desigur, că stăpîna lor va fi Otikubo și că toate vor servi în una și aceeași casă. De aceea, chiar prietenele cele mai apropiate ținură în cel mai strict secret una față de cealaltă locul noii sale slujbe.

După fiecare în parte veni trăsura de la palatul Nidzedono. Întrucît auziseră că în palatul acela domnește un lux nemaipomenit, femeile se gătiseră cum nu se poate mai bine. Toate sosiră la una și aceeași casă, coborîră din

trăsură în același loc și, cînd dădură ochii una cu alta, mai să nu-și vină în fire de uimire.

Gura lumii spusese adevărul. În casă se aflau nu mai puțin de douăzeci de slujnice tinere și frumoase. Patru sau cinci femei, după cît se părea cameriste mai vîrstnice, erau îmbrăcate deosebit de elegant : fiecare purta două rînduri de veșminte din mătase albă strălucitoare, trene lungi colorate, împodobite cu fireturi roșii și albastre, *hakama* purpurii... Altele aveau *hakama* de un roșu aprins și haine împodobite cu broderii, trene lungi din crep de culoarea purpurei luminoase sau din mătase dantelată... Toate acele frumuseți, gătite atît de somptuos, făcură cerc în jurul noilor venite. Nu-i de mirare că acestea se simțiră cam stînjenite.

În locul lui Otikubo, care suferea cumplit din pricina arșiței, însuși tînărul stăpîn al casei ieși să le vadă pe noile doamne din suita soției sale. Plecîndu-se pînă la pămînt în fața lui, pline de emoție, ele doar trăgeau cu ochiul una către alta, tăcute. Mitiori le ului cu frumusețea lui și cu eleganța veșmintelor. Avea o *hakama* purpurie și o cămașă albă de borangic, peste care purta o haină din atlazul cel mai fin.

Femeilor li se părea că în fața lor s-a ivit o făptură de basm și de vis.

Mitiori le privi pe rînd și spuse :

— Toate păreți destul de frumoase. Și dacă nu sînteți chiar întocmai precum aș fi vrut eu, n-am să fac nazuri, de vreme ce ați fost alese de Emon.

Din camera vecină, Otikubo auzi vorbele lui și spuse rîzînd :

— Ia te uită de cîtă încredere se bucură Emon la noi !

— Spuneți că nu arată chiar așa cum ați fi vrut ? se făcu auzită Emon. Puteți să-mi spuneți de ce ? Eu, trebuind să stau lîngă stăpîna mea, n-am avut răgaz să le gătesc... De vină nu este decît graba.

Cu aceste cuvinte, Emon se ivi în prag, și toate noile venite o recunoscură. Deci iată cine se ascundea sub numele acela : Akogi, vechea lor cunoștință.

Femeile rămaseră înmărmurite.

— Chiar ea să fie, Akogi a noastră ? Ce poziție strălucită ocupă în acest palat !

Akogi se prefăcu și ea foarte mirată :

— Curios ! Parcă ne-am mai văzut undeva ?...

— Iar noi v-am recunoscut numaidecît. Ce întîmplare fericită !

— De foarte mult timp n-am mai putut să ne vedem... Tare trist a fost.

Abia începuseră vechile prietene să sporovăiască despre vremurile trecute, cînd își făcu apariția încă o femeie purtînd în brațe un băiețel minunat cu fața albă, în vîrstă de vreo trei ani. Ia uite, păi asta-i chiar Senagon !

— O, parcă întreg trecutul reînvie ! În jurul nostru răsună numai voci cunoscute, exclamară noile venite.

Se legă un viu schimb de cuvinte. N-am să-l plictisesc pe cititor, redînd discuția prietenelor care se reîntîlniseră atît de neașteptat după o despărțire lungă. Am să spun doar că și-au spus numai cuvinte plăcute, pline de bucurie.

Noile slujitoare erau foarte mulțumite că fostele lor prietene, Akogi și Senagon, se bucură în casă de mare cinste și că pot să le acorde protecția lor.

Între timp, fără să știe nimic, familia tiunagonului se pregătea de mutare, în ziua următoare, la palatul Sandzedono. Fuseseră transportate acolo toate lucrurile necesare, se puseseră perdele împletite din trestie... Pînă și lucrurile slujitorilor fuseseră cărate la noua locuință.

Cînd se auzi despre acest lucru la Nidzedono, majordomii Tadzimo-no kami, Simotuke-no kami și supraveghetorul principal al palatului, Emon-no suke, chemară slugile cele mai de nădejde și mai descurcărețe și le spuseră :

— Palatul Sandzedono este și el tot al stăpînului nostru, dar tocmai cînd stăpînul se gîndea să se mute acolo tiunagonul Minamoto a hotărît să-și însușească această casă și chiar a și reconstruit-o din temelii, fără să ceară aprobarea nimănui. Și chiar dacă tiunagonul ar fi avut oarecare temei s-o considere a lui, și în acest caz el tot ar fi trebuit să-l anunțe mai întîi pe stăpînul nostru despre planul său și să aibă o lămurire cu el, nu să lucreze pe ascuns. Se zice că mîine tiunagonul se mută

la Sandzedono împreună cu întreaga familie. De aceea duceți-vă acolo și spuneți-le slugilor lui : „În virtutea cărui drept ați pătruns samavolnic în casa stăpînului nostru ?“ Și să nu-i lăsați să ia lucrurile pe care le-au și adus acolo. Noi înșine ne vom muta mîine la Sadzedono. Cercetați cu luare-aminte clădirile palatului pentru a stabili unde este mai bine să instalăm diversele servicii.

După ce auziră porunca, slugile plecară s-o pună în aplicare fără întîrziere. Ajunseră la Sandzedono și văzură că acela era un palat minunat. Oamenii tiunagonului trebăluiau peste tot, așterneau nisip pe alei, montau perdelele de trestie... Și deodată, în dîrdora forfotei, năvălește cu zarvă ceata de slujitori de la palatul Nidzedono. Oamenii tiunagonului se fîstîciră de-a binelea :

— Aștia cine-or mai fi ? De unde vin ?

Se uită mai bine : păi, ăștia sînt slujitorii de credință ai tînărului demnitar din partea căruia stăpînele lor au suferit atîtea jigniri și necazuri.

— Palatul Sandzedono este al stăpînului nostru, strigară slujitorii lui Mitiori. Ce căutați aici fără nici un drept ? Ni s-a poruncit să vă alungăm, așa că să vă piară și urma de pe aici ! și începură să se sfătuiască între ei unde să plaseze diferitele servicii.

— Iată, aici va fi locuința bucătarilor, dincolo încăperile pentru slujitorii de rang mai mic... Aici va fi cutare lucru, dincolo cutare.

Uluiți cum nu se mai poate, oamenii tiunagonului dădură fuga să raporteze cele întîmplate :

— Majordomi și slugi străine au dat buluc în Sandzedono, iar pe noi ne-au alungat. Cică însuși emon-no kami se va muta acolo mîine și toate clădirile palatului le repartizează după bunul lor plac : acolo vor fi odăile pentru slugi, dincolo de camera supraveghetorului principal...

Bătrînul pricepu că nu-i a bine și se burzului :

— Ce samavolnicie nemaipomenită ! Este adevărat că nu am asupra-mi actele de proprietate ale palatului, dar el aparține netăgăduit fiicei mele. Cine în afară de mine, tatăl ei, poate avea drepturi asupra lui ? Dacă fiica mea Otikubo ar mai fi în viață, aș putea crede că de la ea vine prăpădul, însă urma ei s-a pierdut de mult...

Ce-i de făcut așadar ? Nu are nici un rost să mă cert cu tînărul acela zănatic, mai bine-i să mă adresez cu o jalbă tatălui său.

Tiunagonul nu fu în stare nici măcar să se îmbrace cum trebuie. Abia trăgîndu-și sufletul, grăbi să ajungă la ministrul de stînga, tatăl lui Mitiori.

— Trebuie să-l văd îndată pe domnul ministru, le spuse el slujitorilor care îi ieșiră în intîmpinare.

Ministrul îl primi pe tiunagon numaidecît :

— Despre ce este vorba ?

— De multă vreme sînt proprietarul casei de pe cea de-a treia stradă. L-am reconstituit din temelii și aveam de gînd ca miine să mă mut acolo. Oamenii mei au și început să care lucrurile, cînd pe neașteptate au venit slujitorii fiului dumneavoastră emon-no kami și au declarat : „În virtutea cărui drept vă aflați aici ? Această casă este proprietatea stăpînului nostru. Cum de ați îndrăznit să intrați ? Stăpînul nostru însuși se va muta aici miine". Și i-au izgonit pe slujitorii mei, care au venit nedumeriți la mine, neștiind ce se cuvine să facă. D-apoi nimeni în afară de mine nu are vreun drept asupra palatului Sandzedono. Ce vrea să însemne asta ? Oare va fi dobîndit fiul dumneavoastră în vreun chip oarecare actul de proprietate asupra casei ?

Așa se jelui el, aproape plîngînd

După ce îl ascultă posomorît, ministrul răspunse, arătîndu-se extrem de nemulțumit :

— Nu știu nimic. Dacă cele spuse de dumneavoastră sînt adevărate, atunci fiul meu a comis o fărădelege. Dar poate că a acționat așa în virtutea vreunei situații speciale. Am să-i cer explicații neîntîrziat și am să vă comunic răspunsul. Pînă atunci nu vă pot spune nimic.

Tiunagonul nu îndrăzni să insiste mai mult și se întoarse acasă sfîrșit.

— Am încercat să mă plîng tatălui lui, iar acesta nici n-a stat să mă asculte, se văicărea bătrînul. Ce să ne facem ? De atîta timp tot construim și construim fără să crutăm nici banii, nici puterile, și iacătă... Ce batjocură ! Iar avem să ne facem de rîsul lumii.

În aceeași zi, întorcîndu-se de la palatul imperial, Mitiori se duse să-și viziteze părinții, fără să se mai abată pe-acasă. Tatăl-său îi zise :

— Adineaori a fost la mine tiunagonul și s-a plîns împotriva ta. Mărturisește-mi, te rog, e adevărat ceea ce mi-a spus el ?

— Da, este adevărat. De mult mă tot gîndeam să mă mut într-o casă de pe cea de-a treia stradă, cînd iată că aud o știre neașteptată : tiunagonul vrea să se instaleze el în casa aceea ! N-am fost în stare să-mi revin din uimire și am trimis imediat slujitorii acolo, ca să vadă care-i adevărul.

— Dar tiunagonul spune că acea casă îi aparține numai lui și nimănui altcuiva. De cînd ești tu proprietarul acelei case ? Și ai vreun act de proprietate asupra ei ? Iar dacă îl ai, de la cine îl ai ?

— La drept vorbind, casa este a soției mele. Palatul Sandzedono i-a revenit prin moștenire de la răposatul ei bunic pe linie maternă. În această privință nu poate încăpea nici o discuție ! Se pare însă că tiunagonul și-a cam pierdut mințile la bătrînețe. O ascultă în toate pe soția lui și, ațîțat de ea, a săvîrșit o mulțime de răutăți față de fiica lui. Iar acum maștera, din ură față de fiică-sa vitregă, l-a convins să-i ia și casa, fără nici un drept. Actul de proprietate asupra casei se află la soția mea. Iar tiunagonul afirmă că unicul proprietar este el, cu toate că nu are nici un fel de dovezi... E o neghiobie.

— Atunci nu are rost să te cerți cu el. Arată-i îndată hîrtia, și gata.

Tatăl lui Mitiori era foarte tulburat.

— Bine, am să i-o arăt !

Cînd se întoarse la Nidzedono, Mitiori stabili cine îl va însoți a doua zi la mutarea în casa nouă și cu ce trăsuri aveau să meargă.

Tiunagonul, de supărare, nu reuși să închidă ochii toată noaptea. Dis-de-dimineață îl trimise la ministrul de stînga pe fiul său Kagezumi, cîrmuitorul provinciei Etizen.

— Tatăl meu, tiunagonul, voia să vină el însuși la dumneavoastră, dar de ieri, de cînd s-a întors acasă, se

simte rău și vă roagă să-l scuzați. Care este răspunsul dumneavoastră ? întrebă Kagezumi.

— I-am cerut explicații fiului meu, și iată ce mi-a răspuns...

Și ministrul repetă spusele fiului său.

— Dacă doriți să aflați și alte amănunte, binevoiți să vă adresați lui personal. Eu nu știu nimic mai mult și nu pot să judec cine este vinovat și cine nu. Totuși nu pot să nu mă mir că dumneavoastră ați vrut să ocupați casa, neavînd nici un act de proprietate...

Auzind acest răspuns, Kagezumi se duse imediat la palatul lui Mitiori. Mitiori ședea jos lîngă o perdea împletită, îmbrăcat simplu într-o haină ușoară de casă. Kagezumi se așeză respectuos în fața lui. În spatele perdelei împletite se afla Otikubo... Cînd îl văzu pe fratele ei stînd acolo ca un biet solicitant, i se făcu milă de el.

Senagon și Akogi își aruncau ocheade și zîmbeau :

— Ia te uită ! Pe vremuri tremuram în fața lui și nu știam cum să-i mai intrăm în voie.

Între timp, fără a bănui ceva, Kagezumi începu să vorbească în felul următor :

— Am fost la respectabilul dumneavoastră părinte și am vorbit cu el. E adevărat că actul de proprietate asupra casei se află la dumneavoastră ? Socotesc că povestea s-ar putea rezolva numai după ce l-am cerceta cu atenție. Dacă tatăl meu și noi toți, fiii lui, am fi avut vreun temei cît de mic să bănuim că palatul Sandzedono vă aparține, atunci această neplăcută confruntare nu ar mai fi avut loc. Noi însă, de doi ani încoace, reconstruim din temelii palatul. În tot acest timp, dumneavoastră nu ați spus nimic, și dintr-o dată, chiar în ajunul mutării noastre, vreți să ne împiedicați cu forța... Mi-aș permite să-mi exprim părerea de rău că ați recurs la un mod atît de nepașnic pentru a rezolva conflictul.

— Actul de proprietate asupra palatului Sandzedono se află la mine de mult timp. Precum știu eu, casa nu este decît a aceluia care posedă un astfel de act și a nimănui altcuiva. De aceea am stat liniștit și n-am socotit necesar să declar unuia și altuia că este casa mea, dar cînd v-ați hotărît să vă mutați acolo, am fost nevoit să-mi declar drepturile. Fiindcă veni vorba, aveți vreo

hîrtie din care să reiasă că sînteţi proprietarii acelei case ?

Mitiori vorbea blînd, pe un ton liniştit, jucîndu-se cu un copil pe care îl ţinea pe genunchi, un băieţel de vreo trei ani, cu faţa albă şi gingaşă, tare frumos.

Kagezumi era indignat şi jignit. O astfel de comportare, în timpul unei discuţii importante ! Ce om fluşturatic şi crud. Totuşi se stăpîni.

— Din păcate, deocamdată noi nu am găsit această hîrtie... S-ar putea s-o fi vîndut cineva. E singurul lucru care mai rămîne de presupus, întrucît nimeni, în afară de noi, nu are nici un drept asupra casei.

— Nu, n-am cumpărat nici o hîrtie furată. Casa mi-a parvenit într-un mod cît se poate de cinstit, şi consider că îmi aparţine în exclusivitate. Iată sfatul meu : recunoaşteţi adevărul spuselor mele şi resemnaţi-vă. Iar tatălui dumneavoastră, tiunagonului, comunicaţi-i că am să-i dau posibilitatea să examineze cît se poate de atent actul meu de proprietate.

Şi, punînd capăt discuţiei, Mitiori se sculă şi se îndreptă cu copilul în braţe spre încăperile interioare. Kagezumi se întoarse la taică-său, mîhnit şi fără nici un rezultat.

Otikubo ascultase întreaga discuţie.

— Aşadar au vrut să se mute la Sandzedono ? Ar putea să creadă că eu îi urmăresc cu ura mea. De cîţi ani tatăl meu reconstruieşte casa aceea din temelii, cîte cheltuieli şi cîte griji a irosit, şi deodată, în ultima clipă, mutarea e împiedicată cu forţa. Ce amărît trebuie să fie ! A-ţi amărî părinţii este un mare păcat. Nu numai că nu-i pot îngriji, dar din pricina mea tatăl şi mama mea sînt obijduiţi şi necăjiţi — iată ce mă doare ! Pare-se că Akogi a pus la cale toate astea...

Inima lui Otikubo se frîngea de milă pentru părinţii ei.

— Chiar dacă un tată mai bun decît tatăl tău nu s-ar mai găsi nicăieri pe pămînt, îi spuse Mitiori, care ins de pe lumea asta l-ar lăsa pe cineva să-i ia casa ? Că a fost jignit tatăl tău ? Da, e adevărat ! Vei putea însă în viitor să-ţi răscumperi păcatul acordîndu-i îngrijirea ta plină de căldură filială. Dacă tu nu vrei să te muţi la Sandze-

dono, eu tot am să mă mut acolo, împreună cu toate slujnicele tale. Odată ce așa am hotărît, ar fi o prostie să mă opresc la jumătate de drum. Vrei să-i dăruiești tatălui tău palatul Sandzedono ? Bine, dăruiește-i-l, dar numai după ce mă voi fi răzbunat eu, iar tu te vei fi întîlnit cu el față în față.

Otikubo trebui să tacă.

Întorcîndu-se acasă, Kagezumi îi povesti tiunagonului totul.

— E inutil să mai insistăm. Oricît de înjositor este pentru noi faptul că n-am fost în stare să ne apărăm dreptul asupra casei, va trebui să renunțăm la ea. Eu vorbeam cu emon-no kami despre un lucru atît de important pentru noi, iar el în acest timp ținea pe genunchi un băiețel frumos, pe fiul său, și se juca fericit cu el, iar argumentele mele le lăsa să-i treacă pe lîngă ureche. Apoi m-a refuzat categoric și a plecat în casă. Ministrul de stînga, tatăl lui, mi-a spus doar : „Nu știu nimic. Fiul meu are actul de proprietate asupra casei. Înseamnă că dreptatea este de partea lui". Nici acolo n-am avut succes. Pentru ce oare, la timpul cuvenit, nu am avut grijă să păstrăm hîrtia aceea afurisită ? Emon-no kami se pregătește să se mute chiar în seara aceasta. Pregătirile sînt în plină desfășurare, s-a stabilit și ce slujitori vor lua cu ei și cu ce trăsuri vor pleca...

Auzind această relatare, tiunagonul, copleșit de amărăciune, blestemă întregul univers.

— Mama lui Otikubo, aflîndu-se pe patul de moarte, i-a dat fiicei sale acea hîrtie, iar eu, distrat fiind, am uitat de ea. Din pricina neglijenței mele am pierdut o casă atît de frumoasă. Ce îndoieli mai pot fi că Mitiori a cumpărat de la cineva hîrtia și că de aceea se comportă acum atît de hotărît. Toată lumea își va bate joc de noi. Dacă m-aș plînge chiar și împăratului, tot n-aș obține nimic, fiindcă emon-no kami se bucură de mare favoare la curte. Cine să ne dea dreptate dacă el va spune că negrul este alb ? Îmi pare rău că am irosit atîția bani... Sînt un om fără noroc toate-mi merg de-a-ndoaselea, necazurile se țin lanț de capul meu...

Trist, tiunagonul căzu pe gînduri, cu ochii ațintiți spre cer.

Înainte de a se muta la Sandzedono, Mitiori dărui fiecărei doamne din suita soţiei sale cîte un rînd de haine noi minunate. Toate doamnele se bucurară că, la atît de scurtă vreme de la intrarea în slujbă, aveau posibilitatea să se îmbrace după ultima modă.

Tiunagonul trimise cîţiva oameni de-ai săi cu cererea de a i se înapoia măcar lucrurile din casă, dar Mitiori poruncise să nu iasă nimic pe poartă. La o asemenea veste, Kitanokata îşi plesni palmele de mînie :

— Emon-no kami este duşmanul nostru cel mai amarnic. Blestematul mi-a zdrobit sufletul.

Kagezumi încercă s-o îmbuneze :

— Linişteşte-te, mamă, ce s-a pierdut nu se mai întoarce. Oamenii noştri s-au rugat să li se îngăduie să ia măcar hainele. „Luaţi-le repede", au răspuns cu oarecare bunăvoinţă slujitorii lui emon-no kami, pentru ca apoi, deodată, să-i oprească pe toţi la poartă. Oamenii noştri nu puteau să se ia la bătaie...

Şi, într-adevăr, tiunagonului şi familiei lui nu le mai rămăsese decît un singur lucru : să-l blesteme pe asupritor.

În sfîrşit se înseră şi veni şi ora Cîinelui. Un şir lung de zece trăsuri sosi la palatul Sandzedono.

Cînd coborî din trăsură, Mitiori văzu că era întocmai precum spusese tiunagonul : încăperile principale ale palatului erau gata să-i primească pe stăpîni. Paravanele erau montate, perdelele puse, rogojinile aşternute... Mitiori înţelese ce trebuie să fie în sufletul tiunagonului şi i se făcu milă de el, totuşi rămase hotărît să-şi ducă răzbunarea pînă la capăt.

„Tatăl meu probabil că suferă foarte mult", gîndea Otikubo, străină de veselia din jur. Nimic n-o bucura.

Mitiori le spuse slujitorilor :

— Aveţi grijă să nu se piardă nimic din lucrurile străine. Vreau să le înapoiez pe toate în bunăstare.

În timp ce la palatul Sandzedono domnea o atmosferă de bucurie şi de zarvă veselă, în casa tiunagonului toţi erau plini de spaimă şi de nelinişte.

În sfîrşit, veni o ştire :

„Mutarea festivă s-a produs. Ce mulţime de slujitori sînt acolo, cîte trăsuri !"

„Înseamnă că totul s-a sfîrșit. Acum nu mai e nimic de făcut", se întristă tiunagonul împreună cu toți ai lui.

Dar în palatul Sandzedono puțin le păsa de ei. Acolo oamenii se veseleau în voie.

Akogi era plină de recunoștință față de stăpînul ei pentru faptul că îndeplinise cu atîta pricepere tot ceea ce ea nici n-ar fi putut să viseze.

A doua zi, Kagezumi veni el însuși la Sandzedono cu vorbă bună :

— Vă rog, îngăduiți-mi să iau lucrurile familiei mele.

— Trei zile nu vom îngădui să fie atins nici un lucru. A patra zi, trimiteți pe cineva să le ia pe toate. Vă vor fi înapoiate în perfectă stare, îi răspunseră slujitorii, fără a mai sta să asculte nimic altceva.

În casa tiunagonului se alarmară și mai rău...

La Sandzedono, de trei zile în șir nu mai contenea muzica veselă. Sărbătoreau inaugurarea palatului în cel mai rafinat stil modern.

În ziua fixată, dis-de-dimineață, se ivi din nou Kagezumi și începu să se roage cu lacrimi :

— Îngăduiți-mi să iau astăzi lucrurile familiei mele. Am adus aici toate bunurile noastre, pînă și mărunțișurile, chiar și sipetele pentru pieptenii femeilor... E foarte greu să te descurci fără asemenea lucruri...

Mitiori, sărbătorind în suflet victoria, porunci în sfîrșit să-i fie înapoiate lui Kagezumi toate lucrurile conform inventarului.

— Ah, mi-am amintit ! exclamă deodată Mitiori. Era pe undeva un sipețel de oglindă vechi. Dați-i și sipețelul acela, întrucît soția tiunagonului pare-se că îl socotește o comoară de mare preț.

Akogi, gata să îndeplinească porunca, răspunse :

— Cum de nu, cum de nu, sipețelul se află la mine, și îl aduse imediat.

Femeile care nu văzuseră pînă atunci sipetul începură să rîdă :

— Uf, că urît mai e !

— Trebuie atașat la el o scrisorică, spuse Mitiori, gîndind că lădița singură nu va produce efectul scontat, și o rugă pe Otikubo să scrie cîteva cuvinte.

— De ce? Dacă le-aș da vești despre mine într-un asemenea moment greu pentru părinții mei, le-aș pricinui o durere în plus, încercă să refuze Otikubo.

— Totuși scrie, te rog foarte mult, scrie, insistă Mitiori și, pînă la urmă, Otikubo scrise pe dosul scîndurícii de pe fundul lădiței următoarele stihuri:

„Zi și noapte mi-ai privit
Lacrimile șiroind,
Oglindă clară.
Dar anii s-au scurs, și acum
Amintirea trecutului mi-e dragă".

Înfășurînd lădița de cîteva ori în hîrtie colorată, Otikubo legă de ea o crenguță de pom și i-o întinse lui Akogi:

— Iată, dă-o fratelui meu.

Mitiori îl pofti la el pe Kagezumi și-i spuse:

— Poate socotiți că n-am fost politicos cu dumneavoastră. Dar, ca să spun adevărul, m-a cuprins o ciudă cumplită cînd am aflat că vă mutați în casa mea, fără ca măcar să mă anunțați. Acum m-am potolit și sînt gata să prezint personal scuzele mele părintelui dumneavoastră. Și totodată vreau să-i arăt și hîrtia despre care este vorba. Transmiteți-i tiunagonului să mă viziteze neapărat azi sau mîine. Poate că dumneavoastră și frații dumneavoastră veți considera inoportun să-l însoțiți, cu însă aș fi foarte bucuros dacă vreunul dintre dumneavoastră ar lua parte la întîlnire.

Mitiori avea o înfățișare plină de bucurie, ceea ce nu se potrivea deloc cu împrejurarea. Kagezumi rămase nedumerit.

— Vă rog deci, neapărat, să-i transmiteți tatălui dumneavoastră să poftească la mine, și vă rog și pe dumneavoastră să veniți împreună cu el, repetă Mitiori.

Kagezumi făcu o plecăciune și plecă. Akogi îl aștepta după ușă.

— Roagă-l pe oaspete să treacă pe aici, porunci ea unei slugi.

Lui Kagezumi i se păru foarte ciudat acest lucru, totuși se duse. De după perdeaua împletită nu se ivea decît un colțișor din marginea unei mîneci frumoase și strălucitoare.

— Vă rog să-i înmînați acest obiect doamnei din încăperile dinspre miazănoapte. L-am păstrat cu mare grijă, știind cît de mult ține la el. Astázi, cînd vi se restituie lucrurile, mi-am adus aminte și de el...

Kagezumi se miră și mai tare. Vocea i se părea cunoscută.

— Dar din partea cui porunciți să i-l înmînez ?

— Doamna mama dumneavoastră își va da seama singură. Amintiți-vă ce se spune într-un cîntec :

Totul s-a schimbat aici
Și numai glasul cucului
Mi-aduce-aminte de trecut...

Eu sînt aidoma acelui cuc. Oare vocea mea nu vă spune nimic despre trecut ?

„A, dar aceasta-i Akogi ! Cea care a slujit cîndva la noi, își aminti Kagezumi.

— Cum aș putea să stau de vorbă prietenește cu aceea care a uitat atît de ușor căminul părintesc ? Totuși, cînd am să mai vin aici, am să vă vizitez.

— Iată încă o veche cunoștință de-a dumneavoastră, se auzi o altă voce și, de după perdeaua împletită, se arătă o femeie. Era Senagon !

„Cum de se află toate aici, la un loc ?“ Abia îl fulgeră gîndul acesta, cînd iar se auzi un alt glas cunoscut :

— Iar pe mine, sărmana, cred că m-ați uitat de tot. Cum să vă mai aduceți aminte de mine, aici în capitală, unde sînt atîtea femei care se întrec în frumusețe, ca niște coșuri încărcate cu flori.

Dar aceasta-i chiar Dzidzin, slujitoarea preferată a celei de-a doua surori a lui, Nakanokimi. Cîndva, pe vremuri, între Kagezumi și Dzidzin fusese o dragoste deplină... Dar ce să însemne oare toate acestea ? Aude peste

tot numai voci cunoscute. Năuc de uimire, Kagezumi nu găsește nici un răspuns.

Akogi îl întrebă :

— Spuneți-mi, ce mai face fratele dumneavoastră cel mic, Saburo ? A avut loc ritualul Gempuku ?

— O, da, în primăvara aceasta a primit titlul de funcționar de rangul cinci.

— Spuneți-i să treacă pe aici. Transmiteți-i că am multe de vorbit cu el.

— Asta nu-i greu de îndeplinit, răspunse Kagezumi și se grăbi să plece acasă.

Ardea de nerăbdare să vadă ce era acel obiect atît de misterios pe care i-l dăduse Akogi.

Pe drum își perinda prin minte toate cîte le văzuse și le auzise la Sandzedono, și nu izbutea să se dezmeticească. Mare minune ! Nu cumva Otikubo a devenit soția acestui emon-no kami ? Akogi pare că n-o duce rău, arată foarte degajată. Toate fostele slujnice din casa lor s-au adunat la Sandzedono parcă înadins. „Ce se ascunde oare aici ?“ Kagezumi făcea fel de fel de presupuneri.

Se bucura că întîlnise atîtea cunoștințe vechi. Nu-l tulbura nici un fel de suspiciune, întrucît pe vremea cînd doamna din încăperile dinspre miazănoapte o chinuia cu atîta cruzime pe fiica sa vitregă, el se afla departe, într-o provincie uitată, unde-și avea slujba, și nu știa nimic.

Cînd ajunse acasă, îi transmise tatălui său cuvintele lui Mitiori, apoi îi duse maică-si obiectul cel misterios, împachetat bine în hîrtie colorată. Începură să-l despacheteze, și deodată — cine s-ar fi putut aștepta ? — ieși la iveală sipețelul cel vechi pentru oglindă. Chiar acela pe care maștera i-l dăduse cîndva lui Otikubo. „Ce vrea să însemne asta ?“ se gîndi Kitanokata tulburată. Pe fundul lădiței erau scrise niște versuri... Cunoscu numaidecît că erau scrise de Otikubo. Înmărmuri cu ochii holbați și cu gura căscată.

„Va să zică toată rușinea care s-a abătut asupra capetelor noastre, toate necazurile noastre din ultimii ani, toate sînt făcute de mîna ei ! Iată cine era dușmanul nostru cel neștiut !“

Nu se poate descrie în cuvinte furia și ciuda care o năpădiră pe mașteră la acest gînd.

Toată casa tiunagonului fu cuprinsă de agitație.

Dar cînd află că palatul Sandzedono se află în stăpînirea fiicei lui și nu a altcuiva, bătrînul uită de toate jignirile și de toate umilințele trecute :

— Otikubo s-a dovedit a fi cea mai norocoasă dintre toate fiicele mele... Cum de am putut s-o neglijez atîta ? Casa aceea este a ei de drept, îi revine prin moștenire de la mama sa, spuse tiunagonul cu aer liniștit.

Cuvintele lui o miniară peste măsură pe doamna din încăperile dinspre miazănoapte.

— Bine, să-și ia casa, dacă altfel nu se poate. Noi însă am cheltuit o groază de bani pentru ea. Să ne plătească măcar boschetii și copacii, întrucît avem de suferit pierderi mari. Să ne întoarcă măcar o parte din cheltuieli, ca să ne putem cumpăra o altă casă.

— Ce-s cuvintele astea, mamă ! se indignă Kagezumi. Vorbești de parcă ar fi vorba de cineva străin. Nu știu din ce pricină, dar în familia noastră nu avem nici un ginere ca lumea. M-am săturat să tot aud vorbe de batjocură pe socoteala Călușului-Bot-Alb. Și iată, pe neașteptate, ne pomenim înrudiți cu un demnitar tînăr, favorit al împăratului. S-ar cuveni să ne bucurăm.

Se amestecă în discuție și fiul cel mic, Saburo :

— Nu-mi pare rău deloc să-i lăsăm surorii noastre casa ei. Îmi părea însă tare rău cînd vedeam cum o chinuiau pe Otikubo.

— Cum adică o chinuiau ? Ce-i făceau ? întrebă Kagezumi.

— Da, o chinuiau ! Cîte suferințe a trebuit să îndure, sărmana !

Și istorisi tot ce știa.

„Vai, ce-o fi spunînd despre noi Akogi ! Cît despre sora mea, mi-e și rușine să mă arăt în ochii ei..."

Kagezumi pufni de mînie :

— Îngrozitor ! Eu eram în provincie și habar n-aveam de nimic. Urît s-au mai purtat cu ea ! Nu-i de mirare că soțul ei, emon-no kami, a copt în suflet răzbunarea împotriva familiei noastre și ne-a pricinuit atîtea necazuri. Ce va fi gîndind despre noi ? Acum nici nu mai am curaj să mă arăt în lume.

Așa vorbi Kagezumi, năpădit de o rușine cumplită.

— Ia mai tăceți! Ce-a fost a fost... vorbiți prostii. Nici nu vreau să vă mai ascult. Toate astea au fost ticluite numai de ea, din răutate, se indîrji Kitanokata.

Văzînd că n-au cu cine vorbi, feciorii tăcură.

Slujnicele, care auziseră discuția, stăteau să moară de invidie.

— Va să zică, Senagon și Dzidziu au intrat în serviciul doamnei Otikubo. Fericitele! Iar noi nu ne-am învrednicit să ne ducem acolo, stăm aici să murim de urît și de lipsuri. Gata, ne ajunge! Haidem la Sandzedono. Doamna Otikubo e tare bună, are să ne angajeze numaidecît, șușoteau fetele între ele.

Surorile lui Otikubo erau uluite de noutatea aceea surprinzătoare. Cel mai mult suferea Sannokimi, căruia îi era greu să știe că s-a înrudit cu familia care îi furase bărbatul.

O greutate pe suflet avea și Sinokimi gîndindu-se că acum va trebui să se întîlnească cu cel ce îi trimisese un ginere care a nenorocit-o pentru totdeauna... Ar fi preferat să se înrudească cu primul ieșit în cale, numai cu el nu.

Sinokimi rămăsese însărcinată imediat după nuntă și copilul ei împlinise de curînd trei ani. Era o fetiță minunată care nu semăna deloc cu tatăl ei. În ceasuri de disperare, Sinokimi se gîndea să se călugărească, dar îi era milă de copil. Un lanț extrem de puternic — dragostea față de fetiță — o ținea legată de lumea noastră deșartă. Își ura soțul și se purta cu el atît de dușmănos, încît pînă la urmă prostăvanul de Căluț-Bot-Alb și-a dat și el seama și a încetat să mai vină pe la ea.

Spre deosebire de fiicele sale, tiunagonul își uită numaidecît toate amărăciunile din trecut. De-atîta vreme și-atît de mult suferise pentru faptul că faima de odinioară a numelui său apusese și că oamenii își băteau joc de el — dar iată că acum, în sfîrșit, i se ivea posibilitatea de reabilitare a cinstei și faimei casei sale. Plin de bucurie, bătrînul ardea de nerăbdare să se ducă în ospeție la noul și puternicul său ginere.

— Din păcate, astăzi e prea tîrziu... Am să-l vizitez mîine.

Cînd auzi aceste cuvinte, maştera mai să-şi iasă din minţi de furie. Prăpădita aceea de Otikubo — ia uite cît de mult s-a înălţat deasupra propriilor ei surori !

Sannokimi şi Sinokimi îşi spuseră între ele :

— Va să zică, de-aceea emon-no kami în curtea templului Kiemidzu a poruncit să fim întrebate : „Vă ajunge lecţia ?“ O, dacă am fi înţeles atunci, pe loc, despre ce-i vorba, multe nenorociri am fi evitat. Noi însă n-am priceput nimic. Şi nici slujitoarele n-au plecat întîmplător de la noi, le-a ademenit Otikubo la ea. Mult amar s-o fi adunat în sufletul ei de-a ajuns să ne prigonească cu atîta cruzime.

— Va să zică Otikubo se răzbună pe noi ! A, nu ! A, sufletul meu nu poate să îndure asemenea ocară. Am să-i plătesc cu aceeaşi monedă, turba de furie doamna din încăperile dinspre miazănoapte.

— Ce-i cu tine ? Ce-i cu tine ? o linişteau fetele. Să dăm uitării trecutul ! Sînt cîţiva gineri în casa noastră, pentru ei sîntem nevoiţi să răbdăm. Şi-apoi ştii ce tare l-au bătut pe bătrînul teniaku-no suke. Şi pentru ce ? Tot ca s-o răzbune pe Otikubo, din pricina soţului ei. Lucrul este clar acum.

Trăncănind aşa între ele, soţia şi fiicele tiunagonului nu s-au culcat toată noaptea, pînă în zori.

*

* *

A doua zi dimineaţa, sosi o scrisoare de la Mitiori :

„V-am transmis ieri prin fiul dumneavoastră, cîrmuitorul Etidzenului, invitaţia mea ! Dacă dispuneţi de timp liber, vă rog frumos să-mi faceţi o vizită. Trebuie să vă comunic ceva foarte important.“

Tiunagonul răspunse pe loc :

„Ieri, fiul meu mi-a transmis invitaţia dumneavoastră amabilă. Aş fi vrut să vin îndată la dumneavoastră, se făcuse însă prea tîrziu. Vă rog să mă scuzaţi. Voi fi la dumneavoastră numaidecît“.

Şi începu să se gătească pentru vizită.

Fiul mai mare, Kagezumi, îl însoţi, şezînd în trăsură pe locul din spatele tatălui său.

Îndată ce fu înștiințat că tiunagonul a sosit la Sandzedono, Mitiori porunci :

— Poftiți-l aici !

Îl poftiră pe tiunagon în casă. Mitiori îl primi în galeria de la miazăzi a corpului principal. Otikubo se afla și ea acolo, în spatele perdelei. Tuturor slujitoarelor li se poruncise să se ducă în încăperile lor.

— V-am invitat ca să vă cer scuze pentru neplăcuta istorie cu această casă, începu Mitiori. Mai am însă și un alt scop. Trăiește aici o tînără care de multă vreme își simte sufletul greu din pricina despărțirii de dumneavoastră, și m-am gîndit să vă ofer această ocazie, amîndurora, de a vă întîlni. Dumneavoastră, bineînțeles, ați avut unele motive să considerați palatul Sandzedono ca fiind al dumneavoastră, dar, după cum se vede din actul de proprietate al casei, tînăra despre care v-am pomenit are mai multe drepturi decît dumneavoastră. Între timp, ați hotărît să vă mutați aici, fără să anunțați pe nimeni, de parcă pe noi nici nu ne puneți în rînd cu oamenii... Ofensat de o asemenea purtare din partea dumneavoastră, am hotărît să ne mutăm noi aici. Știu că de multă vreme nu ați cruțat nici eforturile, nici grijile, străduindu-vă să-i redați palatului strălucirea de odinioară, iar eu v-am împiedicat să vă bucurați de roadele ostenelilor pe care le-ați făcut. Este nedrept. Mai mult încă, acea tînără doamnă, scumpă inimii mele, mă roagă să vă las casa. Dacă, deci, sînteți de acord, puteți s-o considerați chiar de acum ca a dumneavoastră. V-am rugat să veniți aici spre a vă dărui actul de proprietate asupra palatului Sandzedono.

— Cuvintele dumneavoastră mă tulbură profund, răspunse tiunagonul. Din ziua în care fiica mea a dispărut de acasă, au trecut cîțiva ani buni... Neavînd nici o știre despre ea, am rămas încredințat că nu se mai află printre cei vii. Dacă eu, Tadaeri, aș fi fost mai tînăr — îmi ziceam — ar mai fi vreo nădejde ca soarta să ne aducă vreodată pe unul în fața celuilalt. Dar sînt prea bătrîn și azi-mîine am să părăsesc această lume... Știam, că fiica mea n-ar fi putut să mă părăsească așa pe mine, moșneagul ! Iar dacă a dispărut, de parcă-ar fi înghițit-o pămîntul, înseamnă că nu se mai află printre cei vii. Acest

palat ar fi trecut în proprietatea ei prin moștenire, dacă ea s-ar fi aflat în viață, dar ce să facem, ea nu mai poate fi întoarsă înapoi. Așa că, gîndeam eu, Sandzedono este proprietatea mea și se cuvine să-l reclădesc, pînă nu se ruinează cu totul. Nici în vis nu mi-am închipuit că ar fi proprietatea dumneavoastră. Oricum, mă bucur de schimbarea fericită în ce privește soarta fiicei mele și nu aș fi putut să doresc nimic mai bun pentru ea. Dar de ce nu m-ați informat despre nimic pînă acum ? Poate că ați vrut să vă răzbunați pe mine ? Sau, și mai rău, ați considerat umilitor pentru dumneavoastră să mă numiți deschis, în fața întregii lumi, pe mine, neînsemnatul bătrîn Tadaeri, drept tatăl dumneavoastră ? Sînt tare greu de îndurat pentru mine asemenea presupuneri ! De ce să vă iau hîrtia aceea ? La ce mi-ar folosi ? Eu însumi aș fi dorit să-i dăruiesc fiicei mele acest palat... Ah, de atîta vreme mă tot mir de faptul că viața nu mă părăsește, și-abia acuma văd că nu puteam să mor fără a o mai vedea o dată pe scumpa mea fiică. Sînt tulburat pînă în adîncul sufletului.

Și tiunagonul își plecă fruntea a tristețe.

Mitiori era și el foarte emoționat.

— Soția mea a fost mereu cu gîndul la dumneavoastră. De cîte ori nu m-a implorat să-i permit să vă vadă ! „Ah, dacă în noaptea aceasta i se va întîmpla ceva ?“ tresărea ea speriată adesea în timpul nopții. Eu însă m-am împotrivit, pentru că aveam în cap un gînd ascuns. Iată despre ce este vorba. Încă pe cînd fiica dumneavoastră locuia în odăița aceea mică — *otikubo* — de lîngă poarta casei, am început s-o vizitez din cînd în cînd în secret, și am băgat de seamă numaidecît că purtarea dumneavoastră față de ea este cu totul alta decît față de celelalte fiice. Vă spun drept, soția dumneavoastră are un suflet plin de cruzime. O prigonea în fel și chip pe fiica ei vitregă, o ofensa, o chinuia... Am văzut totul cu ochii mei, am auzit cu urechile mele. De aceea îi spuneam soției mele : „Nu se știe dacă tatăl tău se va bucura cînd va afla că ești în viață. Mai așteaptă puțin. Cînd o să ocup o treaptă mai înaltă în ierarhia socială, atunci tatăl tău se va simți măgulit să se înrudească cu mine. Va fi mulțumit, iar noi vom putea să-l înconjurăm cu atenția

noastră filială." Şi încă ceva : n-am putut să vă iert faptul că aţi poruncit să fie încuiată în magazie şi că aţi pus-o la dispoziţia moşneagului teniaku-no suke. „Dacă tiunagonul ar afla chiar că fiica lui a murit, mă gîndeam eu, probabil că puţin i-ar păsa." Eu, Mitiori, n-am putut să uit această obidă veche, prea multe s-au adunat în inima mea. De fapt, întotdeauna nu atît pe dumneavoastră v-am învinuit de cele întîmplate, cît pe aspra şi lipsita de suflet doamnă din încăperile dinspre miazănoapte. Şi mereu m-am tot gîndit cum să fac să mă răzbun pe ea. Cînd, la sărbătoarea de la Kamo, am aflat că maştera soţiei mele se află în acea trăsură care ocupase locul nostru de lîngă drum, i-am asmuţit pe slujitorii mei asupra sa şi numai de ochii lumii mă prefăceam că-i cert. Recunosc, am procedat urît. Sînt vinovat faţă de dumneavoastră. Soţia mea a suferit amarnic că nu poate, la fel cu surorile ei, să se afle în preajma dumneavoastră şi să vă aline bătrîneţile. Văzîndu-i tristeţea, am înţeles ce putere mare are dragostea ce-i leagă strîns pe copii de părinţi. Şi cum copilaşii mei cresc, aş vrea să-i vedeţi...

Ascultîndu-l pe Mitiori, tiunagonul îşi aminti cu groază şi ruşine de asprimea sa din trecut faţă de Otikubo. Atît de mult îi apăsa conştiinţa, încît multă vreme nu găsi un cuvînt de răspuns.

— Nu, n-am socotit-o mai rea decît celelalte fiice ale mele, răspunse el în sfîrşit, dar ele o aveau pe mama lor bună, care înainte de toate avea grijă de proprii ei copii. Iar eu îi eram prea supus. Iată de ce s-au întîmplat lucruri atît de triste. Primesc învinuirile dumneavoastră şi nu încerc să mă apăr. A fost crud şi nedrept ca fiica mea să fie cedată bunului plac al unei fiinţe atît de jalnice cum este teniaku-no suke. Ce tată ar fi putut să permită aşa ceva ? De-aş fi ştiut... E drept că, într-o clipă de mînie, am poruncit să fie încuiată în magazie, fiindcă mi se spusese că ar fi săvîrşit o faptă foarte urîtă. Oricum, aş vrea s-o văd pe fiica mea. Unde este ? Arătaţi-mi-o mai repede, se rugă el.

Mitiori trase perdeaua la o parte.

— Iat-o ! Arată-te tatălui tău !

Tulburată, Otikubo se tîrî în genunchi înainte. Tatăl o privi cu dragoste. Ce frumos înflorise în aceşti ani, era

o adevărată frumusețe! Purta un veșmînt din mătase albă brodată, peste care un alt veșmînt făcea ape de culoare purpurie. Cu cît se uita mai mult tiunagonul la fiica sa, cu atît mai clar vedea că Otikubo le întrece ca frumusețe și ca strălucire pe toate surorile ei, de care el se îngrijise cu gingășie, crezînd că ele sînt incomparabil mai bune decît ea. Tiunagonul nu pricepea cum de putuse să se poarte atît de aspru cu ea și se mira de orbirea lui din trecut.

— Pesemne că nu mi-ai dat nici un semn de viață atît amar de vreme pentru că erai supărată pe mine, spuse el. Crede-mă însă că sînt tare bucuros, sînt nemărginit de fericit că te văd...

— O nu, nu sînt deloc supărată pe tine, tată, răspunse Otikubo. S-a întîmplat însă ca Mitiori să se afle în odaia mea chiar atunci cînd mama s-a supărat cumplit pe mine. Ceea ce i-a fost dat să afle atunci i-a pătruns adînc în suflet. Multă vreme nu mi-a îngăduit să vă dau vreo veste despre mine. A trebuit să mă supun. Toate ofensele și necazurile care vi s-au făcut s-au petrecut fără știrea mea. Mă durea gîndul că mă veți socoti vinovată.

— A, nu, eu nu-mi ziceam decît: „Ce rușine pe capul meu bătrîn! Oare de ce s-o purta emon-no kami atît de neomenos față de mine?“ Dar, auzindu-l astăzi, am înțeles totul. Ne-a urît atît de mult pentru faptul că în casa mea ai avut parte de atîta asuprire. Crede-mă că acest lucru chiar mă bucură. Înseamnă că te iubește mult, spuse tiunagonul zîmbind.

Otikubo se simți mișcată:

— Oricum, ceea ce vi s-a făcut este de neiertat.

În timp ce tatăl și fiica ședeau astfel de vorbă, veni Mitiori cu un copil în brațe.

— Uitați-vă la el, vă rog. Este un băiat tare bun și cuminte. Nici chiar cea mai aprigă mașteră din lume nu cred că ar putea să-l urască.

— Vai, ce spui? se tulbură Otikubo.

Cînd tiunagonul își văzu nepotul, deveni numai zîmbet. Inima lui de bătrîn trăgea spre copil:

— Vino încoace, micuțul meu, vino încoace!

Vru să-l ia în brațe, însă copilul, speriindu-se de bătrînul necunoscut, se prinse tare cu mînuțele de gîtul lui Mitiori.

— Ho-ho, nici demonul însuși n-ar rezista în fața acestui copil, exclamă tiunagonul. Cîți ani are ?

— Trei ani, răspunse Mitiori.

— Și mai aveți și alți copii ?

— Cum să nu, avem un băiat mai mic, care acum se află la părinții mei. Avem și o fetiță, dar astăzi, fiind ziua interdicției[1], nu poate fi arătată nimănui. O s-o vedeți data viitoare.

Curînd fu servită masa. Nu se gătise nimic în mod special, ca pentru un ospăț, însă toate slugile tiunagonului, pînă la cel mai de pe urmă grăjdar, se ospătară pe săturate.

— Akogi, Senagon ! porunci tînărul stăpîn. Ați face bine să-l tratați cu niște vin pe domnul cîrmuitor al Etidzenului.

Akogi îl pofti pe Kagezumi în încăperile femeilor. Kagezumi șovăi mai întîi dacă se cade să se ducă sau nu, apoi, gîndind că el nu era vinovat cu nimic, porni în urma lui Akogi.

Fu condus într-o cameră atît de mare, încît stîlpii care susțineau acoperișul erau rostuiți pe trei rînduri. Toată podeaua era frumos acoperită cu rogojini.

În cameră ședeau solemne slujitoarele cele mai alese, nu mai puțin de douăzeci la număr, care de care mai frumoase.

Se retrăseseră acolo din porunca stăpînului, cînd el a dorit să stea de vorbă între patru ochi cu tiunagonul.

Kagezumi era un mare admirator al femeilor frumoase.

„Admirabil ! Minunat !“ gîndi el, rotindu-și ochii în toate părțile. Și înțepeni cu gura căscată. Se aflau acolo o mulțime de prietene de-ale lui, care pe vremuri slujiseră în casa tatălui său. Recunoscu numaidecît vreo patru, cinci... Pare-se că toate fuseseră ademenite să vină în serviciu la Mitiori.

---

[1] Zi în care femeia (fetița) era ferită de orice privire străină și ținea post.

— Stăpînul a poruncit să vă servim cu vin. Dacă veți ieși de aici la fel de palid cum ați intrat, fără a vă îmbujora de vin, vom avea mustrări de conștiință, spuse Akogi. Hai, fetelor, serviți-l pe oaspete.

Slujnicele începură să-i ofere pocal după pocal, iar el se îmbătă numaidecît.

— Doamnă Akogi, cruțați-mă, vă rog ! Nu se poate să chinuiți atît de crud un om...

Încercă să fugă, dar frumoasele fete îl impresurară, alcătuind un cerc în jurul lui și tăindu-i drumul. Fu nevoit să rămînă și se îmbătă atît de rău, încît se întinse pe jos.

Tiunagonul, la rîndu-i, cedînd îmbierilor ginerelui său, bău și el cîteva pocale de vin și, amețindu-se, porni să povestească fel de fel de istorii.

— De azi înainte am să vă port de grijă, în măsura puterilor mele, îi făgădui Mitiori. Voi fi bucuros să vă îndeplinesc orice dorință.

Bătrînul era în culmea fericirii.

În sfîrșit, se lăsă noaptea.

La plecare, tiunagonul primi niște daruri bogate : o ladă plină cu haine frumoase. Era acolo îmbrăcăminte și pentru ceremonii, chiar și un brîu de piele cu o lucrătură minunată, o adevărată comoară.

Nu fu uitat nici Kagezumi ; i se dărui un rînd complet de haine femeiești pentru soția lui și, pe deasupra, niște haine de mătase dantelată.

Amețit de-a binelea, tiunagonul repeta cu limba împleticită :

— Mereu mă tot amăram că prea zăbovesc în lumea aceasta, mă tot gîndeam pentru ce trăiesc, și iată ce bucurie astăzi, ce bucurie...

Suita lui nu era prea numeroasă, așa încît toți oamenii care îl însoțeau primiră daruri bogate : fiecărui paznic personal de rangul al cincilea i se dăruiră haine de paradă ; fiecărui paznic personal de rangul al șaselea — cîteva *hakama*, iar slujnicelor de rînd — suluri de mătase, răsucite pe bețișoare care să poată fi puse la brîu.

Slujitorii, știind că stăpînul lor, tiunagonul, și tînărul emon-no kami se dușmăneau, priveau năuci și nu le venea să-și creadă ochilor.

Cînd ajunse acasă, tiunagonul îi înșirui soției sale, cuvînt cu cuvînt, tot ce-i spusese Mitiori.

— E adevărat că ați vrut s-o dați pe fiica mea acelui bătrîn nevolnic teniaku-no suke? Cînd mi-a povestit emon-no kami despre asta, îmi venea să ard de rușine... Dar ce nepoțel minunat am, o frumusețe. Fiica mea are o căsnicie fericită!

Doamna din încăperile dinspre miazănoapte începu să tremure de ciudă.

— Nici nu vreau să te ascult! Înainte, pe fiică-ta asta nici n-o puneai în rînd cu oamenii. Cine a poruncit să fie închisă în magazie? Tu însuți ai poruncit. Eu n-am avut nici un amestec. Ai lăsat o copilă la voia întîmplării, fără nici o supraveghere — în asemenea împrejurare nu numai teniaku-no suke, dar oricine ar fi putut să profite de ea. Si-acum, că a luat-o de soție un om de vază, vrei să arunci păcatul tău asupra altora. Dar nu te prea bucura! O asemenea fericire nemaiauzită nu ține mult...

Kagezumi, beat și întins pe jos, începu să povestească ce văzuse și ce auzise la Sandzedono:

— Și-așa că am fost înconjurat din toate părțile de o sumedenie de slujnice frumoase, una mai frumoasă ca alta. De nu greșesc, erau pe puțin vreo treizeci. Fiecare mi-a adus cîte un păhărel și m-a rugat să beau. Și toate, luați seama, erau cunoștințe mai vechi de-ale mele: unele o slujiseră pe Sannokimi, altele pe Sinokimi. Pînă și slujnicuța Maroi era acolo. Și toate împodobite ca niște crenguțe înflorite. Se vede că o duc bine.

Sannokimi și Sinokimi, care dormeau împreună în același pat, auziră cele spuse de Kagezumi.

— Vai, tare-i tristă lumea pentru noi! suspină sora mai mare. Oare-i mult de cînd locuia în odăița mizeră de lîngă poartă și nu îndrăznea să se arate lumii? Toate slujnicele noastre s-au dus la ea... Ne e rușine să ne arătăm nu numai în fața unor străini, dar și în fața părinților noștri. Cum să trăim mai departe? Mai bine să ne călugărim.

Sinokimi plîngea și ea amarnic:

— Ce rușine! Ce grea rușine! Fără a ști ce ne rezervă viitorul, mama s-a îngrijit numai de noi, fiicele ei bune, iar pe fiică-sa vitregă o oropsit-o cu totul. Acuma

oamenii spun pe drept: „După faptă și răsplată". După nenorocita mea de căsătorie, am vrut să mă călugăresc, însă am rămas însărcinată. Iar după ce s-a născut fetița, mi s-a făcut milă de ea. „S-o cresc, m-am gîndit eu, pînă s-o face mare." Uite așa îmi duc zilele.

Și, năpădită de lacrimi, Sinokimi compuse poezia:

Văzînd cum suferă alții,
Ziceam odinioară:
„Așa le-a fost scris!"
Acum destinul potrivnic
Pe mine mă bate amarnic.

Sannokimi spuse și ea la rîndul ei:

Pe toți ne paște destinul!
Vitrega soartă e schimbătoare
Ca rîul Asuka:
Azi clocotindă genune,
Mîine șopot duios.

Toată noaptea, pînă în zori, surorile sporovăiră așa, plîngîndu-și soarta.

În ziua următoare, tiunagonul se apucă să cerceteze darurile primite în ajun.

— Ce culori frumoase! Totul e grozav de elegant. Asemenea haine nu-s pentru un moșneag ca mine. Mai ales brîul acesta trebuie să fie o relicvă de familie... Cum să primesc asemenea dar? Nu, am să-l înapoiez numaidecît.

Chiar atunci veni un sol cu o scrisoare de la Mitiori. Toate slugile se repeziră buluc s-o primească, fiecare dorea să fie primul.

„Îmi pare rău că noaptea ne-a despărțit atît de repede, se spunea în scrisoare. N-am apucat să ne povestim nici a suta parte din cîte ni s-au întîmplat în acești ani. Dacă nu veți veni cît mai curînd pe la mine, voi fi tare mîhnit.

De ce nu ați luat hîrtia aceea cu pricina? Veniți cît mai degrabă, altfel soția mea va fi mîhnită, temîndu-se

că supărarea care o aveți față de mine nu a fost complet risipită."

Sinokimi primi și ea o scrisoare de la Otikubo :

„În toți acești ani, m-am gîndit mereu la tine. Dar oricît de mult am dorit să vă dau o veste despre mine, o mulțime de lucruri m-au împiedicat. Îți mai aduci tu oare aminte de mine? Sau m-ai uitat de mult? Aș fi tare tristă.

Iar dacă am fost uitată,
Iubirea mea nu se teme de timp.
Pe Muntele veșnic
Azaleele cresc pururea
Chiar și printre pietrele mute.

Transmite mamei și surorilor mele că aș fi bucuroasă să le revăd."

Cele trei surori mai în vîrstă citiră și ele scrisoarea, invidioase că Otikubo nu-i scrisese decît lui Sinokimi. Fiecare ar fi vrut să primească de la ea un semn de viață. Uite așa se schimbă oamenii! Însă cînd Otikubo trăia în odăița ei, nici una dintre surori nu se gîndise să-i calce vreodată pragul.

Tiunagonul îi răspunse ginerelui său :

„Nădăjduiam să fiu la dumneavoastră chiar azi, dar din nefericire nu pot. Rog să fiu iertat. Cu mare bucurie mă gîndesc la faptul că de acum înainte ne vom vedea adesea. O asemenea fericire are parcă puterea să-mi insufle o nouă viață. V-am spus încă de ieri că nu voi primi actul de proprietate al palatului Sadzedono. Generozitatea dumneavoastră mă copleșește. Brîul pe care mi l-ați dăruit este prea falnic pentru un moșneag ca mine, cum s-ar spune stricați orzul pe gîște. Gîndeam să vi-l înapoiez, dar temîndu-mă să nu vă jignesc am să-l păstrez cîtăva vreme".

Iată ce scrise Sinokimi în scrisoarea de răspuns către Otikubo :

„Se vede că drumul spre casa noastră s-a înfundat, la poarta noastră nu se află nici un indicator, nu există nici măcar kriptomeriile, cum se spune într-un cîntec vechi... M-a bucurat nespus de mult scrisoarea pe

care mi-ați trimis-o. Dar să nu gindiți despre dumneavoastră : «Le sint străină tuturor, măcar că nu trăiesc în cerurile înalte».

Tu nu ești străină, nu,
Ne-ai părăsit tu însăți, fugaro,
Și drumul l-ai uitat spre casă.
Din cauza ta mulți ani am fost triști.
Cine iubește mai mult, hai, spune ?"

*
* *

Dn ziua aceea, tinerii soți începură să aibă o grijă atît de mare de tiunagon, încît nici nu se poate descrie. Bătrînul nici nu mai pleca de la ei. Frații lui Otikubo, cel mai în vîrstă, Kagezumi, și cel mai mic, Saburo, veneau și ei cu mare plăcere la ilustrul lor cumnat. La început cu un pic de sfială, în curînd însă începură să se simtă la el ca acasă, bucurîndu-se că se înrudesc cu o familie atît de vestită. Otikubo se îngrijea de fratele mai mic ca de propriul ei copil, căutînd să-l aranjeze în viață.

Odată îi spuse lui Kagezumi :

— Aș vrea să mă văd cu mama și cu surorile mele. Mama mea bună a murit cînd eu eram încă foarte mică, așa că am îndrăgit-o pe doamna din încăperile dinspre miazănoapte cu dragoste filială. Dorința mea cea mai fierbinte ar fi s-o răsplătesc pe mama pentru toate grijile ei, ea însă pare supărată pe mine... Transmiteți tuturor celor din casă salutări din partea mea.

Cînd ajunse acasă, Kagezumi le spuse mamei și surorilor lui :

— Iată ce-a spus surioara noastră. Ea are grijă de noi, frații ei, are atîta grijă...

Doamna din încăperile dinspre miazănoapte se gîndi că, odată ce fiică-sa vitregă a ajuns atît de bogată, poate că spusele ei să fie adevărate. De ce să mintă ? Iar dacă Otikubo ar nutri vreun gînd rău împotriva ei, atunci nu i-ar ajuta atita pe frații săi. Înseamnă că de toate persecuțiile împotriva familiei tiunagonului nu e vinovat decît soțul lui Otikubo. Fiindcă nimeni altul decît însuși Mitiori o ajuta să coasă în noaptea aceea nenorocită. El a auzit totul, a aflat totul. Judecînd așa, mașterа își struni

firea urită și începu să întreţină cu Otikubo un schimb de scrisori amabile.

*
* *

Într-o bună zi, Mitiori se sfătui cu soţia sa :

— Tatăl tău e foarte bătrîn. Se obișnuiește ca în cinstea părinţilor, atunci cînd împlinesc vîrsta de cincizeci sau șaizeci de ani, să se dea un ospăţ, înveselindu-l cu o muzică plăcută. Sau li se oferă la început de an nou șapte din primele plante de primăvară. Sau li se fac opt citanii din Sutra Lotusului. Cu alte cuvinte, copiii se străduiesc prin toate mijloacele să-și bucure părinţii. Tu cum crezi că ar fi mai bine ? Unii bătrîni, încă în viaţă fiind, cer să li se slujească patruzeci și nouă de pomeniri pentru odihna sufletului. Dar mie nu mi se pare prea potrivit să se facă pomenire pentru părinţii încă în viaţă. Spune-mi, ce ţi-ar dori sufletul ? Eu am să fac precum vrei tu.

— Nimic nu e mai plăcut decît muzica, dar cel mai important este să avem grijă de mîntuirea sufletului părinţilor noștri. Opt citanii din Sutra Lotusului aduc milostivirea lui Buddha încă în această existenţă, și dăruiesc totodată și o fericire viitoare desăvîrșită. Ar fi bine să se citească în cinstea tatei această sfîntă Sutra.

— Bine ai judecat, îi aprobă Mitiori vorbele. Și eu gîndeam la fel. Va trebui să orînduim citaniile din Sutra Lotusului încă înainte de sfîrșitul acestui an. Tatăl tău arată slab și trist, citaniile au să-l învioreze.

A doua zi, Otikubo începu pregătirile. Festivitatea fu fixată pentru a opta lună a anului. A fost necesar să se comande o nouă copie a Sutrei. Comandară la niște meșteri cîteva statui noi ale lui Buddha. Mitiori și Otikubo se străduiră să orînduiască totul cît se poate mai bine. Cîrmuitorilor din diferite provincii li se porunci să trimită tot ce era de trebuinţă : ţesături și fire de mătase, de argint și de aur. Nu lipsea nimic.

Chiar în dîrdora pregătirilor, împăratul s-a îmbolnăvit grav și a abdicat de la domnie. La tron a urmat primul prinţ de sînge, fiul împăratului de la aceea dintre soţii

care era soră bună cu Mitiori. Al doilea fiu al acestei soții favorite a fost numit moștenitor al tronului.

Noul împărat i-a conferit de îndată lui Mitiori titlul de dainagon — consilier superior de stat — iar kuradoul, soțul celei de-a doua surori a lui, a devenit tiunagon. N-a fost uitat nici fratele cel mic al lui Mitiori : a fost numit și el membru al Consiliului de Stat. Cu alte cuvinte, toți membrii familiei au fost distinși cu titluri înalte.

Astfel, noua domnie a început pentru Mitiori sub o zodie cît se poate de fericită. Ceva mai bun nu se putea dori ! Bătrînul tiunagon se bucura din tot sufletul de înălțarea ginerelui său, considerînd că aceasta este o mare onoare și pentru el însuși.

La mijlocul celei de-a șaptea luni, la curte au avut loc o mulțime de festivități și de ceremonii, dar Mitiori, cu toate că era foarte ocupat cu sarcinile noului său post de dainagon, nu uită să se îngrijească de cele opt citanii ale Sutrei Lotusului. S-a hotărît ca ele să înceapă în a douăzeci și una zi a celei de a șaptea luni. Inițial, Mitiori se gîndise să aranjeze festivitatea în palatul Sandzedono, dar s-a temut că maștera și surorile lui Otikubo ar fi putut să nu vină. Gîndi, deci, că e mai bine ca el și soția lui să se ducă la casa tiunagonului.

Mitiori porunci ca palatul socrului să fie reînnoit, iar curtea să fie așternută cu nisip. Au fost atîrnate perdele împletite noi, și s-au pus pe jos alte rogojini.

Soțul celei de-a doua fiice a tiunagonului, precum și fiul lui mai mare, Kagezumi, slujeau acum la Mitiori ca administratori. Lor li s-au încredințat pregătirile pentru ceremonie. Trebuiau înlăturate paravanele și perdelele care serveau drept îngrădiri, astfel ca încăperea să se transforme într-o sală mare. Pentru dainagon au fost amenajate odăile din galeria nordică, iar pentru soția lui odăile interioare dinspre miazăzi, unde pereții erau acoperiți cu un lac roșu strălucitor.

Mitiori, împreună cu familia, a sosit la palatul tiunagonului în ajunul zilei cînd urma să înceapă citaniile Sutrei Lotusului. Au luat cu ei mai puține slujitoare decît de obicei, dat fiind că această casă veche era cam strîmtă. Au venit în total cu vreo șase-șapte trăsuri.

Iată că în sfîrşit maştera şi fetele ei se aflau față în față cu Otikubo. Veşmintele lui Otikubo erau de culoare purpurie, iar peste ele purta o haină lungă ţesută din fire albastre şi galbene, căptuşită cu mătase azurie, toate de o strălucire care fermeca ochii prin alegerea măiastră a culorilor. Mulţi din cei ce se aflau acolo şi-au amintit fără să vrea cum îi dăruise maştera cîndva lui Otikubo, ca răsplată pentru cusut, nişte vechituri de-ale sale.

Pregătindu-se pentru ceremonia de a doua zi, Otikubo, în timp ce se ocupa de alte treburi, discuta despre vremurile trecute cu surorile ei Sannokimi şi Sinokimi.

Otikubo era frumoasă şi pe vremea cînd, desconsiderată de toţi, locuia în odăiţa de lîngă poartă, acum însă frumuseţea ei ajunsese la o înflorire deplină. Aerul de demnitate pe care-l degaja în calitate de soţie a dainagonului i se potrivea de minune, făcînd-o să pară şi mai strălucită. Alături de ea, surorile ei păreau cu totul şterse, iar gătelile lor nişte jalnice cîrpe.

Doamna din încăperile dinspre miazănoapte, împăcîndu-se cu gîndul că nu-i mai poate face nici un rău fiicei sale vitrege, intră şi ea în vorbă :

— V-am crescut de cînd eraţi atîtica, şi mi-aţi fost ca o fiică adevărată. Din păcate, am o fire cam repezită, uneori nici nu mai ştiu ce vorbesc... Mă tem că sînteţi supărată pe mine.

În sinea ei, lui Otikubo îi veni să rîdă.

— Exageraţi, mamă ! îi spuse ea blînd. Nu sînt deloc supărată pe dumneavoastră. Am uitat demult totul. Acum nu doresc decît un singur lucru : să-mi îngăduiţi să mă îngrijesc de dumneavoastră aşa cum se cuvine să facă o fiică respectuoasă, pentru ca sufletul meu să fie liniştit

— Vă sînt foarte recunoscătoare, răspunse maştera. În casa mea sînt destui cei care nu ştiu să se descurce în viaţă. Uneori mă cuprinde şi disperarea. Cum să nu ne bucurăm cu toţii că dumneavoastră aţi avut parte de atîta noroc ?.

A doua zi dis-de-dimineaţă începură festivităţile citirii Sutrei Lotusului. Printre oaspeţi se aflau o mulţime de înalţi demnitari. Iar în ceea ce priveşte funcţionarii de rang mai mic, nici n-aveai cum să-i numeri.

— Cum de-o fi izbutit prăpăditul acesta de moșneag ramolit să-și mărite fata cu un om atît de influent? se tot întrebau unii. Mai sînt și oameni norocoși!

Într-adevăr, Mitiori de-abia împlinise douăzeci de ani și era deja dainagon, unul din cei mai de sus demnitari ai țării, și apoi era și nespus de frumos. Tiunagonul, văzînd grija cu care este înconjurat, și înduioșat de atîta cinste, vărsa potop de lacrimi, cum li se întîmplă bătrînilor.

La cititul Sutrei Lotusului asistau și fratele mai mic al lui Mitiori, și kuradoul, soțul celei mai mici dintre surorile lui.

Cînd Sannokimi îl văzu pe kuradou, o copleșiră amintirile trecutului fericit. Fostul ei soț arăta foarte frumos în noul și strălucitul său costum. O, de-ar mai fi fost, ca înainte, soțul ei! Cît de mult s-ar fi mîndrit Sannokimi, cît de mult s-ar fi bucurat, văzînd că el nu se află cu mult mai prejos chiar și față de acest dainagon vestit de frumos. Acum însă nu-i rămînea decît să verse lacrimi, blestemîndu-și soarta.

Sannokimi șopti încet în sinea ei:

Și-aduce el oare aminte de mine? —
În van mă străduiesc să întrezăresc la el
Un cît de vag sentiment.
Ce slabă sînt!
Mai plîng și acum după el.

În sfîrșit, începu ceremonia. O mulțime din cei mai înalți preoți budhiști purceseră la citirea sfintei Sutre a Lotusului. Dat fiind că această Sutră este alcătuită din opt cărți, s-a hotărît să se citească zilnic cîte una, iar în ziua a noua să fie citită sfînta Sutră despre Bodhisattva Amitabhe, care deschide porțile raiului, și a cărui bunătate este veșnică și nemărginită.

În fiecare zi înălțară rugăciuni noului chip al lui Buddha, astfel că în total se săvîrșiră nouă citanii și nouă slujbe în fața a nouă statui ale divinității.

Patru suluri din Sutra Lotusului fuseseră scrise cu aur și argint pe hîrtie colorată în cele mai diferite nuanțe, iar baghetele pe care fuseseră înfășurate erau făcute din

lemn negru înmiresmat. Fiecare sul era păstrat într-un sipet aparte, ferecat pe margini cu aur și argint. Celelalte cinci suluri erau scrise cu aur pe o hîrtie de culoare indigo și înfășurate pe niște bastonașe de cristal. Aceste suluri erau păstrate separat în niște lădițe făcute din lac *make*, și pe capacul fiecărei lădițe erau scrise cu aur adevărurile principale conținute în sutre.

La vederea acestor neprețuite cărți și statui, pricepură cu toții că asistă la o ceremonie religioasă ieșită din comun. Cu greu și-ar fi putut aminti cineva vreo altă festivitate ca aceasta. Preoții care citeau din sutre primiră în dar cîte o mantie de mătase fumurie. Avînd grijă să nu lipsească nimic, Mitiori se dovedi de o dărnicie nemaivăzută.

Zi de zi, citaniile deveneau tot mai solemne, iar asistența tot mai numeroasă.

În a cincea zi avu loc solemnitatea oferirii darurilor. Toți cei ce participau la rugăciuni, nu numai demnitarii iluștri, dar și oameni cu titluri nu prea înalte, aduseră atîtea daruri, că nu mai era loc unde să le pună. Mătăniile și eșarfele de rugăciune zăceau mormane.

Chiar în momentul cînd să înceapă festivitățile, Mitiori primi o scrisoare de la tatăl său: „Gîndeam că astăzi, măcar o singură dată, să mă rog împreună cu voi, dar m-a doborît un acces puternic de podagră și nu mă pot ridica din pat. Vă rog să puneți pe jertfelnicul lui Buddha și darul meu modest".

Darul trimis era un ram de portocal înflorit făcut din aur, pus într-o ulcică de lazurit și vîrît într-un săculeț albastru legat pe un ram de brad.

Mama lui Mitiori, într-o scrisoare adresată lui Otikubo, comunica:

„Am auzit că v-ați asumat multe griji, pregătindu-vă pentru aceste solemnități. De ce nu mi-ați cerut și mie ajutor? Permiteți-mi să vă reproșez — oare n-ați înțeles pînă acum cît de aproape sînteți de sufletul meu? Eu, ca femeie, îmi aduc prinosul, modest, însă folositor, ca să invoc pentru păcătoasa de mine binecuvîntarea lui Buddha".

Și trimise un veșmînt călugăresc din crep chinezesc de culoarea frunzelor căzute, care făcea ape roșii-galbene,

precum și cinci *re*[1] de ață de borangic purpuriu. La veșmînt era prinsă o floare de *ominaesi*[2], iar ața de borangic era trimisă pentru confecționarea șireturilor de mătănii.

În timp ce Otikubo se pregătea să scrie răspunsul, sosi o scrisoare de la sora mai mică a lui Mitiori :

— V-ați gîndit să faceți o faptă sfîntă, dar nu m-ați anunțat și pe mine. De ce ? N-ați vrut să mă alăturați celor ce caută răsplată în cer ? Acest lucru mă întristează".

Împreună cu scrisoarea trimise o floare de lotus făcută din aur, cu petalele deschise. Petalele, bătînd într-o albăstrime subțire, erau împodobite cu stropi de rouă, închipuiți din argint, în care sclipea lumina.

Sosi un mesaj și de la cealaltă soră a lui Mitiori — soția împăratului. Mesajul fu adus de o doamnă de rangul doi de la curte. Doamna aceea fu primită cu mari onoruri și condusă într-un loc ferit, unde nu putea fi văzută de nimeni.

Fratele mai mare al lui Otikubo, Kagezumi, împreună cu cel mic, Saburo, care la intervenția lui Mitiori fusese numit nu demult adjunct al șefului Gărzii de stînga, îi oferiră musafirei un potir cu vin, străduindu-se să fie cît mai curtenitori față de ea.

Împărăteasa binevoise să scrie :

„Astăzi aveți o zi plină de treburi, de aceea omit salutul obișnuit. Vă rog să depuneți darul meu pe jertfelnicul lui Buddha".

Erau niște mătănii făcute din lemnul pomului sfînt bodhidruma, puse într-un sipețel de aur.

Frații lui Otikubo și surorile ei și toți cei ce asistau la slujbe erau peste măsură de uluiți, văzînd cum se întrec în dărnicie ilustrele rude ale soțului ei. Această femeie a avut parte într-adevăr de un noroc nemaipomenit, gîndea fiecare.

Mitiori îi răspunse mai întîi soției împăratului :

---

[1] Unitate antică de greutate ; nu se cunoaște exact cîtimea ei.

[2] *Patrinia*, una dintre cele șapte flori de toamnă cîntate în poezia clasică japoneză.

„Cu venerație am primit sfintele mătănii trimise de dumneavoastră. Astăzi va avea loc numai ritualul aducerii darurilor. Eu însumi voi îndeplini dorința și voi depune înaltul dar pe jertfelnicul lui Buddha. Îndată ce se va sfîrși ceremonia, mă voi grăbi să vin la palat, ca să vă exprim personal mulțumirile mele".

Trimisa împărătesei primi în dar următoarele: un veșmînt de mătase dantelată, o *hakama*, o pelerină chinezească de culoarea frunzelor căzute și o trenă de paradă din crep extrafin.

Începu ceremonia. Înalții demnitari și alți oameni iluștri ai țării își depuseră solemn darurile lor pentru Buddha. Aproape toți dăruiau flori de lotus lucrate din argint și aur. Numai kuradoul, spre deosebire de toți ceilalți, dărui un obiect de argint lucrat în chip de pensulă pentru scris. Mînerul era vopsit ca să aducă a bambus ars, iar săculețul pentru acest obiect prețios era făcut din crep străveziu.

În ce privește lăzile cu haine și cu eșarfe de rugăciune, pur și simplu nu le puteai număra!

Bețișoarele erau din lemn de ardei roșu, vopsit ușor în tonuri închise și legate cu șireturi din fire împletite frumos. Într-un cuvînt, această zi, cea de-a cincea de la începutul citirii Sutrelor Lotusului, a fost cea mai scumpă. S-au cheltuit bani fără număr.

Văzînd cum cei mai nobili bărbați ai țării, cu darurile în mîini, se rotesc, în cadrul procesiunii, în jurul jertfelnicului, toți cei prezenți la ceremonie spuneau cu laudă:

— De mare noroc și de înalte onoruri a avut parte bătrînul tiunagon spre sfîrșitul zilelor sale!

— Trebuie să ne rugăm zeilor și lui Buddha în toate ipostazele lui, ca să ne trimită fiice destoinice, exclamau alții.

Astfel, cu multă solemnitate se săvîrșiră slujbele religioase de-a lungul tuturor celor nouă zile. În tot acest timp, Sannokimi spera în ascuns că fostul ei soț, kuradoul, dintr-o clipă în alta își va aminti de ea. Dar vai, n-a fost așa! Totuși, poate că sufletul ei chinuit l-o fi vizitat în chip nevăzut și el va fi auzit chemarea ei, pen-

tru că, dintr-o dată, în pragul casei, kuradoul se opri și îl chemă la el pe Saburo :

— De ce vă feriți de mine ca de un străin ?

— Cum aș putea să mă comport cu dumneavoastră ca față de o rudă ? îi răspunse Saburo.

— Înseamnă că trecutul a fost uitat ? Dar ea ? E tot aici, ca înainte !

— Care „ea“ ? întrebă Saburo.

— Parcă dumneavoastră nu știți ? De care alta aș întreba ? Vă întreb de Sannokimi.

— Nu știu. Poate că e tot aici, îi spuse Saburo cu intenționată răceală.

— Atunci spuneți-i din partea mea :

Am revăzut casa ta.
Atît de cumplit îmi este totul,
Totul vorbește despre trecut.
Nici timpul pare că nu-i în stare
Să schimbe dragostea mea.

Dar așa-i viața !

Și, cu aceste cuvinte, plecă.

„Ar fi păcat măcar să aștepte răspunsul, gîndi Saburo. Se pare însă că sufletul lui gol nu e în stare să păstreze amintirea trecutului.“ Și se duse la încăperile femeilor, să-i comunice surorii lui cuvintele kuradoului.

Sannokimi ar fi fost bucuroasă, dacă kuradoul ar fi intrat la ea pentru un timp, oricît de scurt.

„De ce mi-o fi trimis asemenea stihuri ! Ce cruzime !“ gîndi ea cu amărăciune.

Evident, n-avea nici un rost să-i răspundă.

După ce fu citită toată Sutra Lotusului, Mitiori aranjă un ospăț mare cu ocazia terminării postului, apoi se pregăti de plecare. Fu rugat să mai rămînă o zi-două.

— Nu, din cauza noastră e înghesuială în casă, iar copiii mei vă deranjează. Dar am să vă vizitez cît mai curînd, singur, spuse Mitiori.

Și, respingînd toate rugămințile, hotărî să se întoarcă neîntîrziat la Sandzedono, împreună cu familia sa.

Tiunagonul nu mai știa cum să-și exprime recunoștința. Cu lacrimi în ochi, îngîna :

— Nu sînt în stare să mai spun nimic! Citirea sutrelor este ceva sfînt! Dar sînt măgulit de asemenea că atîtea persoane ilustre, începînd cu împărăteasa și cu ministrul de stînga, s-au rugat pentru mîntuirea sufletului meu. O bucurie ca asta chiar că poate să-ți prelungească viața. De mare cinste am avut parte la bătrînețe! Ar fi fost destul pentru bietul de mine dacă s-ar fi citit măcar o singură dată dintr-o sutră oarecare, dar să se roage atîtea zile la rînd pentru mîntuirea mea...

Otikubo era în culmea fericirii. Mitiori se bucura și el de reușita intenției sale.

Tiunagonul îi spuse:

— Am un lucru de preț, pe care l-am ascuns în mare taină de toți cei din casă. Cît de mult l-am iubit pe ginerele meu, kuradoul, pe vremea cînd trăia cu Sannokimi, și totuși nici lui nu i l-am arătat. Parcă dinadins l-am păstrat pentru dumneavoastră. Luați-l, dați-l nepotului meu mai mare.

Și, cu aceste cuvinte, scoase dintr-un săculeț de brocart un flaut desăvîrșit de frumos.

Nepoțelul, tot numai zîmbet, primi darul cu un aer atît de serios, de parcă era un muzicant adevărat. Se vede că flautul îi plăcea foarte mult.

În sfîrșit, seara tîrziu, Mitiori împreună cu familia lui plecă la Sandzedono. Pe drum, îi spuse soției sale:

— Tiunagonul a fost foarte fericit. Gîndește-te cu ce am mai putea să-l bucurăm pe bătrîn!

Curînd după aceste sărbători, ministrul de stînga îi spuse fiului său:

— Am îmbătrînit de tot. Mi-e greu să îndeplinesc slujba mea civilă și să mai servesc și în gardă. Asemenea sarcină se potrivește unui om în plină putere.

Și-i trecu lui Mitiori funcția lui militară de șef al Gărzii de stînga.

Cine ar fi îndrăznit să se opună acestui lucru, în guvernul împăratului, care era plin de bunăvoință față de Mitiori și de toate neamurile lui?

Tiunagonul se bucură din tot sufletul de succesele strălucite ale ginerelui său, dar în același timp se vedea că se topește treptat, și nu din cauza vreunei boli grave, ci de bătrînețe. Pînă la urmă, tiunagonul nu se mai putu scula din pat. Otikubo era adînc întristată. Ajunsese acum să aibă posibilitatea de a-l bucura pe bătrînul ei tată, dar vai, totul era tîrziu.

„O, dacă nu s-ar prăpădi prea curînd! își zicea ea. Visam să-l înconjur cu toată grija mea, cum se cuvine să facă o fată iubitoare."

Cînd află că tiunagonul împlinea în cursul anului vîrsta de șaptezeci de ani, Mitiori spuse:

— Dacă am ști că tatăl tău va mai trăi încă mulți ani și că își va mai sărbători de multe ori ziua de naștere, atunci ar fi de înțeles să-i sărbătorim aniversarea în mod obișnuit. Poate că unii au să ne judece aspru pentru prea desele ospețe, eu însă mă tot gîndesc să prăznuim cum se cuvine cea de-a șaptezecea aniversare a tatălui tău. De cîte ori l-am chinuit amarnic, iar de bucurat nu l-am bucurat decît o singură dată. Asta îmi stă ca o piatră pe inimă. După ce va muri, va fi prea tîrziu să ne mai facem reproșuri că nu i-am acordat cinstirile cuvenite. S-ar putea ca acum să fie ultima oară cînd ne este dat să-l mai bucurăm, așa că hai să facem tot ce ne stă în putere ca să-l sărbătorim.

Și Mitiori începu să se pregătească numaidecît pentru o nouă petrecere.

Cîrmuitorii diferitelor provincii se străduiră să-i îndeplinească orice dorință, ca să-i cîștige bunăvoința. Le poruncise tuturor să trimită cîte ceva din cele necesare sărbătoririi, și astfel, fără să-i îngreuneze prea mult, adună lesne tot ce trebuia.

Nu mult înainte de această aniversare, purtătorul de spadă dobîndise o nouă înaintare pe linie de serviciu: fusese numit cîrmuitor al regiunii Mikava. Akogi își ceruse învoire pentru șapte zile, spre a-l petrece pe soțul ei pînă la noul lui post.

Otikubo, cu grija și bunătatea-i obișnuită, le făcuse o mulțime de daruri la despărțire: obiecte pentru călă-

torie, un serviciu de cești din argint, îmbrăcăminte și altele.

Acum era rîndul purtătorului de spadă să-l servească pe stăpînul său. Mitiori trimise la el un sol cu următoarea rugăminte :

— Am nevoie de niște mătase.

Purtătorul de spadă îi trimise imediat o sută de viguri de mătase albă, iar soția lui, Akogi, îi trimise din partea ei pentru Otikubo douăzeci de suluri de mătase colorată cu sucul arborelui iubirii [1].

Se dădură porunci să fie aduși de peste tot flăcăi frumoși care, cu dansul lor, să-i înveselească pe oaspeți în timpul petrecerii. Aurul curgea gîrlă. Despre cheltuieli, nici nu mai pomenim.

Tatăl lui Mitiori întrebă nedumerit :

— Ce rost au atîtea sărbătoriri bogate, una după alta ?

Pe urmă însă adăugă :

— De altfel, cine știe cît va mai rămîne bătrînul printre noi... Ca să-l bucur, am să mă ocup de copiii lui, pe măsura puterilor mele, cîtă vreme mai este în viață.

Și, după ce se sfătui cu fiul său, începu să se zbată pentru ei. Ministrul de stînga îl iubea atît de mult pe Mitiori, încît era gata să facă orice pe lume pentru dînsul.

Sărbătorirea cele-i de-a șaptezecea aniversări a tiunagonului fu fixată pentru a unsprezecea zi din cea de-a unsprezecea lună. De data asta, Mitiori îi invită pe toți la el, în palatul Sandzedono.

De teamă să nu-i plictisesc pe cititori cu amănunte inutile, am să le omit. Voi spune doar că sărbătorirea i-a uluit pe toți prin măreția ei.

Paravanele din sala ospățului erau împodobite cu o mulțime de tablouri minunate. Pentru ca și cititorul să-și facă o impresie despre ele, iată stihurile scrise pe canatul paravanelor :

---

[1] *Cercis Siliquastrum.*

Prima lună a anului — Deşteptarea primăverii.

Zorii se învăluie în ceţuri.
Fumegă alb-fumuriu
Piscul muntelui Erino.
Azi-noapte, pe cărări abrupte,
A venit la noi primăvara.

A doua lună a anului — Zboară floarea de vişin.

O, flori de vişin efemere !
Uitaţi de obiceiul vostru vechi :
Să bucuraţi o clipă doar privirea.
De-acum să înfloriţi prin veacuri
Şi pildă fiţi de viaţă lungă.

A treia lună a anului — Omul rupe un ram din piersicul înflorit.

Piersicul vrăjit a înflorit...
Ne dăruiesc roadele nemuririi
O dată doar la trei milenii.
Voi rupe un ram, să mă împodobească —
Să-mi fie viaţa lungă, ca a ta !

A patra lună a anului.

Cucule, ce mult în umbra nopţilor
Am aşteptat
Cîntecul tău potolit.
De somn nu m-am lăsat furat,
Am tresărit, de parcă mă trezisem.

A cincea lună a anului — Cucul cîntă în faţa casei al cărei acoperiş este împodobit cu irişi în floare.

Spune-mi, cucule, de ce
Răsună cîntecul tău în tăcerea nopţii ?
Ai văzut poate irişii
Cum au năpădit streaşina casei
În semn că, iată, e sărbătoare ?

A șasea lună a anului — Curățirea de păcate.

Ce curat este adincul apei
În ziua spălării de păcate,
Limpede-i pină la fund.
Ca-ntr-o oglindă clară, apa
Răsfringe chipul tău nemuritor.

A șaptea lună a anului — Sărbătoarea stelelor Vega și Altair.

O, riu al cerului
Sclipind pe bolta înstelată
Fără de nori și fără umbre !
În clipa aceasta s-ar putea
Ca Altair să-și mine luntrea.

A opta lună a anului — Funcționarii cancelariei imperiale scot flori din cimpia Saga, ca să le răsădească în grădinile lor.

Mulțimi dau buzna în cimpia Saga
Să scoată flori din rădăcini.
Nu plinge floare de ominaesi
Cind părăsești locul natal,
Nu te-ntrista de spaima deșartă.

A noua lună a anului — O casă lingă care înfloresc în număr mare crizantemele albe.

Ah, a venit prima zăpadă,
Prea devreme anul acesta !
Așa probabil spune lumea,
Privind prin gardul de nuiele
Lanul alb de crizanteme.

A zecea lună a anului — Un călător merge pe o cărare de munte. Oprindu-se, privește cum cad frunzele roșii de arțar.

Toamna tirzie
Acoperă potecile de munte
Cu frunze roșii de arțar...
Despre frumusețea lor
Aș povesti pină la capătul veacului !

A douăsprezecea lună a anului — De la o fereastră, o femeie privește cu tristețe drumul troienit de zăpezi.

Zăpada groasă, viscolită,
Se adună în troiene înalte !
Drumeagurile toate-s înfundate.
Ah, în sătucul de munte
Nimeni n-o să mai vină !

Toiag de drum

Rugatu-m-am, tăind acest toiag,
Ca pe colina „Celor opt decenii"
Să-ți fie sprijin.
Ajute-ți el
Să urci și piscul cel mai înalt.

Se orîndui și o plimbare pe luciul de oglindă al unui lac mare, în niște bărci împodobite la proră cu sculpturi în lemn, reprezentînd dragoni și păsări de apă mitologice. În bărci se aflau și muzicanți ce desfătau auzul cu muzica lor. Atîția înalți demnitari și curteni veniseră, că nu se găsiră locuri pentru toți.

Însuși ministrul de stînga a onorat cu prezența lui sărbătoarea și a oferit oaspeților nenumărate daruri. De la împărăteasă, sora mai mare a lui Mitiori, au fost trimise o mulțime de rochii, iar de la kuradou, soțul celei de-a doua surori, haine scumpe și încă multe alte lucruri de preț. Toate femeile din suita împărătesei, precum și alte doamne de la curte au venit la Sandzedono, să asiste la splendidul spectacol.

Părea că boala l-a iertat pe bătrînul tiunagon, atît era de fericit.

Sărbătorirea a durat cîteva zile La sfîrșit, seara tîrziu la plecare, n-a fost oaspete care să nu fi primit în dar veșminte scumpe. Iar persoanelor de rang înalt li s-au oferit și alte daruri.

Ministrul de stînga i-a dăruit bătrînului doi cai minunați, și două citere vechi, neasemuit de frumoase. Iar

oamenilor din suita tiunagonului le-a oferit, după rang, fie veşminte, fie cîte un sul de mătase.

După ce a petrecut ca oaspete cîteva zile la palatul Sandzedono, tiunagonul Minamoto s-a întors la el acasă cu întreaga familie.

Otikubo era plină de recunoştinţă faţă de soţul ei că-i adusese atîta bucurie bătrînului ei tată.

Mitiori se simţea foarte mulţumit.

Partea a patra

Tiunagonul se topea, văzînd cu ochii. Mitiori porunci ca în toate templele să se facă rugăciuni pentru însănătoșirea lui.

— La ce mi-ar mai folosi acum ? spuse bătrînul. Eu m-am și lepădat de gîndul acestei lumi. Voi pleca într-o lume mai bună. De ce să-i mai împovărăm pe bieții oameni, silindu-i să se roage pentru unul care nu mai poate fi ajutat ?

În curînd simți că i se apropie sfîrșitul.

— Eh, zilele-mi sînt numărate. Aș fi vrut totuși să mai trăiesc puțin... O mulțime de copilandri, niște flăcăiași abia intrați în slujbe, m-au întrecut în ranguri și titluri. Iată ce mă amărăște. Ginerele meu e șeful Gărzii de stînga, în mare cinste la împăratul nostru. Am tot sperat că va implora pentru mine bunăvoință împărătească. Dacă voi muri acum, n-am să mai ajung dainagon. Este singurul lucru pe care-l mai rîvnesc. Altceva ce să-mi mai doresc. Se poate spune că nici un moșneag n-a avut parte de cinstirile de care m-am bucurat eu în timpul vieții, și sînt pe deplin încredințat că și după moarte mă așteaptă alte bucurii.

Cînd i se relatară aceste cuvinte, Mitiori fu cuprins de o mare duioșie față de bătrîn.

Otikubo începu să-l roage :

— Străduiește-te să-l facă dainagon pe tatăl meu. Dacă măcar o singură zi ar fi dainagon, i s-ar împlini tot ce și-a visat în viață.

Mitiori dorea din tot sufletul să-i împlinească rugămintea, dar, ca un făcut, toate titlurile de dainagon fuseseră acordate. Și nu era cu putință să i se ia cuiva cu de-a sila acest titlu.

„Ce să fac, se hotărî el, am să i-l cedez pe-al meu." Și se duse numaidecît la tatăl său.

— Iată ce intenționez să fac, îi făcu el cunoscută hotărîrea sa. Eu am mulți copii mici, însă bătrînul, socrul meu, n-are să mai ajungă să trăiască pînă cînd nepoții lui vor crește și vor putea să aibă grijă de el. Dorește să ajungă dainagon, și m-am hotărît să-i cedez titlul. Care-i povața ta părintească ?

— Te temi că aș fi împotrivă ? Ba sînt chiar foarte bucuros. Străduiește-te ca împăratul să dea un decret, prin care socrul tău să fie înălțat la acest rang cît se poate de repede.

Cînd vestea îi ajunse la urechi, moșneagul plînse de fericire. Da, se poate spune că, făcîndu-i tatălui său o asemenea bucurie, Otikubo săvîrșise una din acele fapte lăudabile care nu rămîn nerăsplătite nici în viața de acum și nici în cele viitoare !

În atare stare de fericire, noul dainagon găsi puteri să se ridice din pat.

Sorocul fiecărei vieți este dinainte hotărît de sus. Știind aceasta, dainagonul Minamoto porunci totuși să se înalțe rugăciuni pentru sănătatea sa, el însuși rugîndu-se fierbinte zeilor și lui Buddha să-i prelungească viața. Moșneagul își reveni întrucîtva, se învioră sufletește și chiar hotărî să se ducă la palatul imperial, ca să-i mulțumească mikadoului pentru bunăvoință. Se stabili și fericita zi a vizitei. Dar, pentru orice eventualitate, presimțind apropierea morții, moșneagul se îngriji să dea ultimele dispoziții.

— Soția mea mi-a dăruit șapte copii, dar care din ei m-a bucurat atîta în această viață, care din ei s-a îngrijit de mîntuirea sufletului meu ca fiica mea Otikubo ? Toate nenorocirile cîte le-am avut mi s-au tras de la faptul că odinioară am umilit-o pe ea, neprețuita mea fiică, divinitate cu chip omenesc. În casa mea am cîțiva gineri, dar toți îmi fac numai griji. Și, ca și cum atîta n-ar fi de ajuns, ginerele cel mai mic e așa de urît, încît ți-e și rușine să ieși cu el în lume. Cum să-l compar cu soțul lui Otikubo ? Pentru Mitiori n-am cheltuit nici cea mai mică fărîmă din avutul meu, iar el mi-a luminat bătrînețea. La gîndul acesta mă mustră conștiința atît de mult, că nu găsesc cuvinte. Copiii mei, cînd n-am să mai

fiu, să nu uitați binefacerile lui și să-i fiți întotdeauna credincioși. Aceasta este ultima mea poruncă.

Se vedea că spune toate acestea cu convingere. Kitanokata simți o ură adîncă față de soțul ei.

„Măcar de s-ar căra mai repede pe lumea cealaltă", gîndi ea.

Sosi și ziua stabilită pentru audiența la palatul imperial. Dainagonul Minamoto, îmbrăcat în costumul de mare paradă, trecu mai întîi pe la palatul lui Mitiori. Din întîmplare, îl găsi pe ginerele său acasă. Cînd moșneagul tocmai se pregătea să facă plecăciunea îndătinată, ginerele îl opri :

— Ce faceți ? Pentru ce asemenea temeneli ?

— Eu nici împăratului nu-i port atita stimă ca dumneavoastră, răspunse moșneagul. În ochii meu, sînteți cel mai bun, cel mai nobil om de pe pămînt. Cîte zile oi mai avea, n-am să vă pot răsplăti pentru bunătatea dumneavoastră, dar, după moartea mea, duhul meu are să vă păzească.

Plecînd de la ginerele său, noul dainagon se duse să-i mulțumească împăratului și, în cinstea acestei împrejurări fericite, împărți funcționarilor de la curte daruri cîte se cuvin după obicei.

Și bătrînul, parcă încheindu-și atunci toate socotelile pămîntești, se întoarse acasă, se culcă iar în pat și nu se mai ridică.

— Toate dorințele mi s-au împlinit, repeta el. De-acum nimic nu mă mai leagă de lume. Acum pot să și mor...

La vestea aceasta tristă, Otikubo se grăbi să vină la tatăl ei. Bătrînul fu foarte mișcat și bucuros de venirea ei.

Toate cele cinci fiice ale dainagonului se strînseră în jurul patului, ca să aibă grijă de tatăl bolnav, el însă nu primea mîncare și apă decît din miinile lui Otikubo. Numai pe ea era bucuros s-o știe la căpătîiul lui, iar pe celelalte fiice nici să nu le vadă.

Dainagonul Minamoto se gîndi : „Între fiii mei nu există o adevărată prietenie frățească, nici fetele nu se împacă între ele. Dacă n-am să arăt eu însumi ce anume

le las moștenire fiecăruia, vor fi mari certuri și discordii în familie după moartea mea".

Așa că îl chemă pe fiul său mai mare, Kagezumi, și-i porunci să aducă actele de proprietate asupra moșiilor, precum și briurile împodobite cu pietre prețioase, ca să le împartă între frați și surori; la împărțeală însă bătrînul punea de partea lui Otikubo tot ce era mai de valoare.

— Ceilalți copii ai mei să nu fie pizmași. Toți s-au achitat cinstit de îndatoririle filiale față de tatăl lor, dar partea cea mai bună a moștenirii se cuvine să fie lăsată aceluia dintre copii care ocupă în societate situația cea mai înaltă. Voi ați beneficiat de grijile mele mulți ani... Oare asemenea lucru nu este destul?

Dainagonul vorbea cu atîta hotărîre, încît copiii îl aprobară.

— Casa noastră s-a învechit de tot, are însă mult pămînt împrejur, iar locul e bun... spuse el, și hotărî să lase casa lui Otikubo.

Maștera nu mai fu în stare să îndure și începu să plîngă în hohote:

— S-ar putea să ai dreptate, dar cum să nu mă supăr pe tine? Din cei mai fragezi ani ai tinereții ți-am fost soție iubitoare. De ce nu vrei să-mi lași mie casa? Asta nu-i drept. Și doar n-ai de gînd să te lepezi de propriii tăi copii, acuzîndu-i de lipsă de dragoste față de tatăl lor? Un părinte iubitor nu procedează așa, se îngrijește mai cu seamă de soarta acelor copii care nu au avut noroc în viață. Domnului șef al Gărzii de stînga nu-i trebuie casa noastră, se descurcă el foarte bine și fără ea. Ginerele tău, dacă vrea, poate să-și înalțe palate minunate. Îi ajunge că noi, pe cheltuiala noastră, am construit pentru el palatul Sandzedono, frumos ca piatra de jasp. De feciori nu am grijă, se descurcă ei și fără casă proprie. Fiicele noastre mai vîrsnice, căsătorite, nu au, nici una, casă proprie. Însă și-au rostuit viața. Dar unde să mă duc eu, la bătrînețe, cu cele două fiice mai mici, dacă vom fi izgonite de-aici? Nu cumva vrei să ne vezi cu mîna întinsă, cerșind la drumul mare?

— Nu-mi las eu copiii pe drumuri, răspunse bătrînul la tînguirile ei. Dacă nu le dau o casă falnică, nu în-

seamnă că vor ajunge să cerșească la drumul mare. Kagezumi, fiul meu drag! Ție ți-o las în grijă pe maică-ta. Ia seama să nu-mi simtă lipsa. Iar palatul Sandzedono este fără nici o îndoială proprietatea lui Otikubo. Domnul soțul ei m-ar socoti lipsit de cuviință, dacă după marea bunătate pe care mi-a arătat-o nu i-aș lăsa moștenire ceva măcar cît de cît valoros. Orice-ai spune, casa de aici nu ți-o las ție. Nu-l chinui cu atîtea rugăminți zadarnice pe un bolnav, care din clipă în clipă așteaptă să se mute într-o lume mai bună. Te rog, nici un cuvînt mai mult. Ah, tare greu îmi e!

Kitanokata încercă iar să se ia la harță cu soțul ei, însă copiii o opriră, implorînd-o și liniștind-o, iar ea, vrînd-nevrînd, tăcu.

Lui Otikubo i se făcu milă de mașteră și începu să-l roage pe taică-său:

— Mama are dreptate! Nu-mi lăsați mie nimic, împărțiți tot ce aveți fraților și surorilor. Ei au trăit mult timp în această casă, nu e bine s-o dați pe mîini străine. Vă rog să lăsași casa moștenire mamei.

Dar bătrînul, încăpățînat, nici nu vru să audă.

— Nu, pentru nimic în lume! Am hotărît! După ce voi muri, să îndepliniți întocmai ultima mea dorință.

Brîiele sale minunate, cu pietre prețioase, toate cîte erau, le lăsă moștenire lui Mitiori.

Kagezumi, în sinea lui, nu prea era mulțumit, dar nu îndrăzni să conteste drepturile fiicei care știuse mai bine ca toți ceilalți să aline inima părintelui său, așa că îl lăsă pe taică-său să-și împartă avutul după plac. Moșneagul își pusese în Otikubo toate speranțele. Ea îi umpluse de lumină ultimele zile.

— Datorită ție mi-am restabilit onoarea pierdută, repeta el la nesfîrșit. Cînd am să mor, voi lăsa în urma mea cîteva femei neajutorate. Te rog pe tine să nu le lași în voia soartei, să le fii sprijin în viață.

— Voința ta e sfîntă pentru mine, răspunse Otikubo. Am să fac pentru ele tot ce-mi stă în putere.

— Îți mulțumesc, m-ai liniștit.

Și bătrînul dainagon se adresă celorlalte fiice ale lui, povățuindu-le:

— Copilele mele! S-o ascultaţi în toate pe doamna sora voastră şi s-o cinstiţi, ca pe cea mai în vîrstă dintre voi.

Rostindu-şi ultima dorinţă, moşneagul se lăsă încet-încet purtat spre lumea cealaltă.

Toate rudele şi apropiaţii rămaseră cuprinşi de-o mare tristeţe.

În ziua a şaptea a celei de-a unsprezecea luni a anului, dainagonul muri. Era la acea vîrstă înaintată cînd moartea devine un dat natural al omului, însă cu toate că ştiau aceasta fiii şi fiicele lui îl plînseră mult.

Mitiori, împreună cu copiii lui, locuia tot la Sandzedono, dar în fiecare zi venea la casa socrului răposat. Ca să nu se prihănească de vecinătatea morţii, nu intra în casă, ci vărsa lacrimi de întristare stînd la uşă. Mitiori dorise să-şi ia în sarcină toate grijile înmormîntării, însă tatăl său, ministrul de stînga, se opuse categoric:

— Noul împărat s-a urcat pe tron abia de curînd. Nu se cade să lipseşti prea mult de la palat.

Otikubo, din parte-i, se împotrivi şi ea:

— Nu vreau să-i aduc aici pe copiii noştri, spuse ea. Ar trebui să postească împreună cu noi. Iar să-i laşi singuri pe nişte copii atît de mici, fără supravegherea tatălui şi a mamei, înseamnă să n-ai linişte nici o clipă. Te rog să stai cu ei la Sandzedono, pentru ca eu să fiu liniştită.

A trebuit pînă la urmă ca Mitiori să rămînă acasă. Era trist, despărţit fiind de Otikubo, şi doar cîteodată, jucîndu-se cu copiii, uita pentru o clipă de singurătatea sa.

„Ce repede s-a stins bătrînul, se gîndea Mitiori. Bine că am putut să-i îndeplinesc dorinţa mult visată."

A fost aleasă o zi potrivită pentru ritualul înmormîntării, la două zile după moartea dainagonului. Înmormîntarea a avut loc în prezenţa unei mulţimi imense. Între cei prezenţi, se aflau mulţi dintre demnitarii cei mai de vază ai statului. După cum spera şi răposatul dainagon, a avut parte la moarte de onoruri nemaiîntîlnite.

Pe durata doliului, întreaga familie s-a mutat într-o căsuţă mică şi joasă, iar în încăperile goale ale palatului

o mulțime de preoți înălțau rugăciuni zi și noapte pentru izbăvirea sufletului răposatului.

Mitiori venea în fiecare zi să dea poruncile necesare, însă fără a trece pragul casei.

Otikubo purta un veșmînt de doliu de culoare cenușie, țesut din fire de glicină. Obrajii ei își pierdură strălucirea din cauza postului îndelungat.

Mitiori îi spuse cu o voce plină de compătimire :

O, rîu de lacrimi și tristețe !
Dar dacă și tristețea mea
S-ar uni cu lacrimile-ți multe,
Ar încăpea în mînecile tale
Ale durerii lacuri și mîhniri ?

Otikubo îi răspunse :

Din cauza șiroaielor de lacrimi
Mînecile mele-au putrezit.
Învinuiri aduc destinului năprasnic...
De-aceea din uscată coajă
Țesută-i haina mea de doliu.

Au urmat să se vadă tot așa, numai de departe, pînă ce au trecut cele treizeci de zile de doliu.

— Întoarce-te la noi mai repede, o ruga Mitiori. Copiilor li s-a făcut dor de tine.

— O, mai așteptați puțin. Am să mă întorc numai după ce vor trece toate cele patruzeci și nouă de zile de pomenire.

De nevoie, Mitiori începu să-și petreacă nopțile în casa socrului răposat, atît de mult îl cuprinse dorul de Otikubo.

Timpul trecea. În curînd veni și cea de-a patruzeci și noua zi, ultima. Mitiori voi ca în acea zi răposatul să fie pomenit cu strălucire deosebită. Toate neamurile și apropiații dainagonului luară parte la pomenire, fiecare pe potriva rangului. Ceremonialul fu măreț !

Cînd slujba luă sfîrșit, Mitiori îi spuse soției lui :

— Ei, acum mergem acasă. Ia seama că dacă mai rămîi mult pe aici, iar au să te încuie în magazie.

— Ah, cum poţi să glumeşti aşa ? Să nu-mi mai spui asemenea cuvinte niciodată, niciodată ! Dacă te-ar auzi mama, ar putea să creadă că n-am uitat trecutul şi ar începe să se ferească de noi. Iar eu vreau să mă apropii mai mult de ea, fiindcă ţine în familie acum locul răposatului meu tată.

— Asta se înţelege de la sine. Şi faţă de surorile tale trebuie să te porţi cu dragoste.

Cînd auzi că Mitiori împreună cu soţia lui se vor întoarce acasă la ei, Kagezumi, îndeplinind voinţa răposatului, aduse actele de proprietate asupra diverselor terenuri şi i le înmînă lui Mitiori, dimpreună cu brîiele cu pietre scumpe.

— E adevărat, sînt nişte nimicuri, dar nu ne judecaţi aspru, acesta este ultimul dar al răposatului meu tată.

Mitiori privi darurile. Trei brîie scumpe, unul dintre ele, cel mai bun, i-l dăruise el însuşi cîndva socrului său. Actele pentru pămînturi, planul casei...

Era vădit că acestea erau partea cea mai de preţ a moştenirii.

— Bune pămînturi a avut tatăl tău, îi spuse el lui Otikubo. Dar de ce n-o fi lăsat palatul ca moştenire soţiei sau fiicelor lui ? O mai fi avînd oare şi alt palat ?

— O, nu, altul nu a mai avut. Întreaga familie a locuit aici foarte mulţi ani. Nu primi casa, te rog foarte mult, dă-i-o mamei.

— Bine, sînt de acord. Ţie nu-ţi trebuie, doar locuieşti la mine. Iar dacă ai primi-o, toate rudele tale s-ar putea să te urască de moarte.

După ce se sfătui astfel cu nevasta, Mitiori îl chemă pe Kagezumi şi îi spuse, rîzînd :

— Bănuiesc că dumneavoastră cunoaşteţi toate amănuntele. Oare de ce ne-o fi lăsat tatăl dumneavoastră drept moştenire atît de multe lucruri ? Nu cumva ne cedaţi cea mai mare parte din moştenire spre a-i face pe plac unui om influent ca mine ?

— Nu, nicidecum ! Tatăl meu, înainte de moarte, a dispus singur de moştenire. Eu îndeplinesc numai voinţa lui.

— Zău că s-a ostenit degeaba! Cum să vă iau casa părintească! N-o primesc! S-o stăpînească mama dumneavoastră! Iar aceste două brîie păstrați-le, unul pentru dumneavoastră, unul pentru Saburo. Nu primesc decît actele de moștenire asupra pămînturilor din provincia Mino și brîul acesta. A renunța la el ar însemna să fiu nerecunoscător față de bunele sentimente ale părintelui răposat.

— Nu prea e bine... Chiar dacă tata nu v-ar fi lăsat el însuși casa, ea tot vi s-ar cuveni, de drept la împărțirea moștenirii. Cu atît mai mult, dacă așa a fost și voia răposatului... Nu trebuie să vă împotriviți. Ceilalți copii au și ei de primit fiecare cîte ceva, se împotrivi Kagezumi.

— Nu spuneți copilării. Chiar eu dacă v-aș fi cerut ceva, aveați tot dreptul să vă împotriviți. Soția mea, s-ar putea spune, și-a primit moștenirea: tatăl ei și-a arătat iubirea față de ea, și acesta-i lucrul cel mai de preț. Cît voi fi eu în viață, soției mele nu-i va lipsi nimic. Iar dacă voi muri, va avea cine să-i poarte de grijă, doar avem trei copii. Dar, după cîte am auzit, surorile dumneavoastră Sannokimi și Sinokimi au rămas singure pe lume. Sînt gata că le iau în grija mea. Dați-le lor partea noastră de moștenire. În ce le privește pe surorile mai mari, voi avea grijă ca soții lor să capete funcții mai bune.

Kagezumi își exprimă respectuos bucuria.

— Mă duc să le comunic alor mei hotărîrea dumneavoastră, spuse el, ridicîndu-se să plece.

— Dacă vor vrea să-mi înapoieze aceste lucruri, vă rog să nu mi le aduceți înapoi. Ar fi de prisos... spuse Mitiori.

— Dar poate cineva din familia dumneavoastră ar vrea să poarte brîul bătrînului. Aveți niște frați. Vă rog să-l dați vreunuia dintre ei.

— Dacă are să-mi trebuiască brîul acesta vreodată, am să vi-l cer. Altcineva nu are nici un amestec în treburile noastre...

Și-l sili pe Kagezumi să ia brîul înapoi.

Kagezumi se grăbi să comunice mamei și surorilor lui voința lui Mitiori.

Kitanokata se prefăcu foarte mulțumită :

— Ce bine ! Mi-ar fi părut rău să pierd casa.

De fapt însă nu putea să se împace cu gîndul că Otikubo îi dăruise, de milă, propria ei casă.

— Treaba asta a aranjat-o Otikubo inadins ! îi scăpă vorba la un moment dat.

Kagezumi își ieși din fire :

— Nu ești în toate mințile, mamă ? Amintește-ți cît rău i-ai pricinuit ! Cum poți să spui asemenea cuvinte ? Sau ți-ai pus în cap să ne nenorocești pe toți ? Cîtă amărăciune o fi adunat în suflet, sărmana de ea, dacă ai prigonit-o atît de crunt ? Și cum te-a răsplătit ? Numai cu bine. Iar tu nu simți pentru ea nici un fel de recunoștință, ba o mai și blestemi în gura mare. Se poate să te porți atît de nesocotit ? Repeți întruna : „Otikubo“, „Otikubo“... Numai porecla asta ticăloasă îți stă pe limbă... Dar dacă te-ar auzi ?

— Și cu ce îi sînt datoare ? Că mi-a dăruit propria mea casă ? Chiar și asta a făcut-o nu pentru mine, ci din dragoste pentru răposatul ei tată. Grozav mai ești ! Dacă întîmplător m-a luat gura pe dinainte, și am spus din obișnuință „Otikubo“, gata, mă și socotești nebună...

— N-ai suflet, iată care-i adevărul ! exclamă Kagezumi înciudat. Crezi că nu ți-a făcut nici o favoare. Treaba ta. Dar spune-mi, te rog, oare nu soțului ei îi datorează fratele meu mai mic situația pe care o are în slujba lui ? Eu am devenit administrator la o familie ilustră, dar datorită cui această favoare ? Iată de cîte binefaceri am avut noi parte în ultimul timp. Toți fiii tăi au primit funcții bune datorită protecției soțului ei. Dar dacă el ar fi acceptat ca moștenire casa, fără a ține cont de tine, unde te-ai fi dus acum ? Iată la ce ar trebui să te gîndești. Cînd ai să te dezmeticești un pic, ai să vezi singură că trebuie să te bucuri de norocul pe care l-ai avut. Eu, fiul tău, Kagezumi, agonisesc desigur un mic venit în calitate de cîrmuitor al regiunii, dar eu, în primul rînd, trebuie să am grijă de soția mea. N-aș fi in stare s-o ajut și pe mama mea. Vezi doar că nu se poate spune că aș fi un fiu prea grijuliu. Iată că în timpurile noastre pînă și propriii copii nu-și prea fac griji cu părinții lor. În timp ce ginerele tău se gîndește mereu cum să te

ajute. Ar trebui să fii mulțumită. Ce răspuns zici să-i dăm ginerelui tău? o întrebă Kagezumi.

— Nici eu nu mai știu. N-apuc bine să scot o vorbă, că voi o și răstălmăciți. Faceți un scandal, de mă și asurziți. Ești bărbat cu capul pe umeri, pricepi cum vine treaba, hotărăște tu ce să răspunzi.

— Doar eu nu-ți vorbesc ca un străin, spuse înmuiat Kagezumi. Îți doresc binele. Dacă domnul șef al Gărzii de stînga își asumă grija ta, a lui Sannokimi și Sinoki-ii, o face numai pentru că așa dorește soția lui. Chiar dacă nu sîntem decît copiii aceluiași tată, trebuie să recunoști că un asemenea exemplu de iubire între rude este o raritate în zilele noastre.

— Poate că domnul ginere ne-a promis doar marea cu sarea... Dar se va ține oare de cuvînt? De fapt, ce-am primit eu moștenire? Niște fărîme nenorocite, niște fleacuri, pămînturile din provincia Tambo, care nu aduc venit nici un *to* [1] de orez pe an. Și încă o moșie în Etiu, departe de capitală — încearcă să aduci ceva de acolo! Iar soțul lui Nakonokimi a primit o moșie cu un venit de trei sute și ceva de *koku* [2]. Tu ești acela care a făcut împărțeala, ai ales pentru mine pămînturile cele mai îndepărtate și mai rele, începu Kitanokata să-l învinovățească pe fiul ei, cu toate că la împărțirea moștenirii luaseră parte și ceilalți copii ai tiunagonului.

— Ce tot vorbești, mamă! Am fi îngăduit noi oare să fii obijduită, așa cum spui? săriră într-un glas toți fiii și fiicele ei. Membrii aceleiași familii trebuie să se ajute unii pe alții. Cum poate o mamă adevărată să fie atît de lacomă? Noi toți îi sîntem foarte recunoscători surorii noastre...

— Da mai tăceți odată! țipă Kitanokata. Nu te mai poți auzi de ei. Toți sînteți împotriva mea. Sînteți niște sărăntoci și vă tîrîți în fața bogătașului.

În clipa aceasta, intră Saburo. Cuvintele mamei lui îl indignară.

— Nu-i adevărat! Omul recunoscător își păstrează frumusețea sufletească și în sărăcie, spuse el. Cînd doam-

---

[1] Unitate de măsură egală cu 18 kg.
[2] Unitate de măsură pentru grîne egală cu 180 kg.

na sora noastră trăia în casă la noi, a auzit-o cineva măcar o singură dată plîngîndu-se ? Tu, mamă, ai certat-o de-atîtea ori nemeritat, iar ea ți-a dat ascultare întotdeauna. Toți spuneau despre ea : „Ce blîndă e !" Oare tu nu spuneai la fel ?

— Așa deci, începu să plîngă Kitanokata. Și tu ești împotriva mea. Îmi vine să mor. Toți copiii mei mă urăsc, mă învinovățesc, mă ponegresc... Am să mor, și păcatul o să cadă pe capul vostru.

— Ce cuvinte îngrozitoare ! Mai bine să încheiem discuția !

Amîndoi fiii se sculară și porniră spre ieșire.

Dintr-o dată, bătrîna își reveni :

— Stați puțin, stați puțin, încotro vă duceți ? Dar răspunsul referitor la casă ? Trebuie să-i fie transmis ginerelui răspunsul meu.

Ei însă plecară, prefăcîndu-se că nu aud nimic.

Saburo îi spuse fratelui său :

— Cîrcotașă mamă mai avem ! Și rea... Păcat ! Trebuie să ne rugăm zeilor și lui Buddha să-i îmblînzească inima. Iar de rugăciunile noastre se va ține seama în ceruri.

Sfătuindu-se între ei, frații hotărîră să-i înapoieze lui Mitiori drepturile testamentare asupra palatului părintesc.

Văzînd că fiul ei, Kagezumi, a luat cu sine hîrtia, Kitanokata se sperie ca nu cumva într-adevăr să i-o dea.

— Unde te duci ? Întoarce-te și dă-mi hîrtia, îl chemă ea înapoi. Dă-mi actul de proprietate.

— Ah, ce prostie, dădu el din mînă. Un document atît de important, iar tu — ba să i-l înapoiez, ba să ți-l dau ție. Nici tu nu știi ce vrei.

Dîndu-i lui Mitiori hîrtia, Kagezumi îi spuse :

— Vă sîntem foarte recunoscători pentru bunătatea dumneavoastră. Familia noastră își pune acum toate nădejdiile numai în dumneavoastră. Ne-ați înapoiat dispozițiile testamentare asupra moșiilor. Noi am dori să le refuzăm, ca să îndeplinim voința răposatului nostru părinte, însă n-am îndrăznit să ne opunem dorinței dumneavoastră, așa că primim mărinimosul dar. Însă răposatul nostru tată a dorit ca palatul lui să vă revină dum-

neavoastră... Vă rugăm să primiţi acest act în memoria părintelui nostru

Mitiori răspunse :

— O, nu, dimpotrivă, duhul răposatului dainagon nu-şi va găsi liniştea dacă această casă va intra pe miini străine. Lăsaţi-o pe Kitanokata să-şi petreacă aici zilele pe care le mai are de trăit, apoi palatul va trece fiicelor ei, Sannokimi şi Sinokimi. Luaţi-vă hirtia înapoi.

Şi se întoarse împreună cu familia lui la Sandzedono.

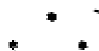
Luîndu-şi rămas bun înainte de plecare, Otikubo spuse :

— Am să mai vin pe aici cît de curînd, iar voi vizitaţi-mă la rîndu-vă. Am să vă port de grijă în locul tatălui meu. Cereţi-mi, fără a vă stingheri, tot ce vă trebuie, doar nu vă sînt străină.

Apoi, aproape zilnic, începu să le trimită surorilor sale veşminte noi, frumoase, iar maşterii îi trimitea lucruri folositoare în gospodărie. Nici pe vremea răposatului dainagon nu primiseră ele asemenea daruri bogate.

Treptat, maştera începu să preţuiască bunătatea lui Otikubo. „Am copii mulţi, se gîndea ea, dar fiii mei nu se prea îngrijesc de mama lor, numai fiică-mea vitregă se îngrijeşte cu adevărat de mine şi de fiicele mele."

Şi aşa se scurse şi anul acela.

Cu prilejul înaintărilor în grad şi acordării de titluri, la sărbătorile de Anul Nou, tatăl lui Mitiori s-a bucurat de răsplata supremă, fiind ridicat în funcţia de prim ministru, iar Mitiori a devenit ministru de stînga în locul lui.

Soţul lui Nakanokimi, care era foarte sărac, ceru protecţia lui Otikubo şi primi funcţia de cîrmuitor al regiunii Mino, care aducea venituri bune.

Termenul slujbei lui Kagezumi în provincie se terminase, dar, prin intervenţia sorei lui, primi fără mare greutate noul post de cîrmuitor al provinciei Harima..

Nici Saburo nu fu uitat: i se conferi gradul de şef al Gărzii.

Fraţii se adunară la mama lor şi începură să vorbească bucuroşi despre felul cum Otikubo îi copleşise cu bunăvoinţa ei şi cum, cu ajutorul surorii lor, mai urcaseră cîteva trepte în societate.

— Ei, mamă, iar ai să spui că nu ai nici o obligaţie faţă de fiica ta vitregă? Nici acum n-ai să încetezi să mai spui despre ea tot ce-ţi trece prin minte? o tachinară ei.

Mărturisindu-şi că aveau dreptate, Kitanokata, în sfîrşit, „îşi lepădă coarnele inimii". Într-adevăr, toată familia ei se afla acum la mare cinste.

Mulţi chiar începuseră să cîrtească:

— În acest an, norocul nu a fost darnic decît cu o singură familie. Numai fiii şi ginerii dainagonului Minamoto s-au bucurat de distincţii... Alţi n-au primit nimic.

Mitiori nu dădu nici o atenţie unor asemenea cîrteli. Întreaga putere din ţară se afla de fapt în mîinile lui. Chiar primul-ministru nu se lansa în nici o problemă de stat fără a se sfătui cu fiul său. Dacă fiul lui îi spunea: „Cutare sau cutare măsură nu face două parale", primul ministru renunţa imediat la propria părere. Şi dimpotrivă, dacă ceva i se părea îndoielnic, însă Mitiori stăruia, întotdeauna primul ministru ceda. De aceea conferirea rangurilor, de la cele mai înalte şi pînă la cele mai mici, depindea întru totul numai de bunăvoinţa lui Mitiori.

Ca unchi de sînge al împăratului, se bucura de favoarea lui deosebită, strălucea cu talentele sale şi, măcar că era tînăr, avea înaltul titlu de ministru de stînga. Cine din ţară ar fi îndrăznit să se opună voinţei lui? Primul ministru devenise în aşa măsură prizonierul dragostei sale nemărginite pentru fiul său, încît încerca în faţa lui un sentiment de sfială. Tată şi fiu îşi schimbară în curînd funcţiile între ei. În societate s-a observat repede acest lucru.

— Mai bine să te duci cu cererea la ministrul de stînga, decît la tatăl lui. Fiul te va înţelege mai uşor, spuneau oamenii.

Toţi cei care doreau să ceară o favoare cît de mică i se adresau lui Mitiori, în casa lui se îmbulzeau solicitatorii.

Cînd soţul lui Nakanokimi se pregătea să plece la noua sa slujbă, Otikubo îi trimise o mulţime de daruri de rămas-bun. Mitiori, la rîndu-i, se arătă şi el foarte binevoitor faţă de această rudă a soţiei sale, mai cu seamă că, atîta vreme cît fusese administrator la Sandzedono, se achitase mai bine decît toţi ceilalţi de obligaţii.

Dăruindu-i la plecare un cal şi o şa, Mitiori îl povăţui :

— V-am acordat protecţie, întrucît soţia mea a pus o vorbă bună pentru dumneavoastră. Străduiţi-vă ca în noua slujbă să justificaţi încrederea mea. Dacă voi auzi că vă comportaţi neglijent faţă de îndatoririle pe care le aveţi, să nu mai aşteptaţi de la mine nimic.

Soţul lui Nakanokimi ascultă respectuos povaţa, bucurîndu-se că soarta îi dăruise un protector atît de influent. Întorcîndu-se acasă, îi spuse soţiei sale :

— La despărţire, domnul ministru de stînga mi-a poruncit să-mi îndeplinesc sîrguincios serviciul. Soarta noastră depinde numai de bunăvoinţa lui...

Nakanokimi împărtăşea bucuria soţului ei.

Mitiori nu le uită nici pe celelalte surori.

— Cît de mult aş dori să găsesc nişte soţi buni pentru Sannokimi şi pentru Sinokimi ? repeta el mereu. Dar, oricît mă străduiesc, nu găsesc nimic convenabil...

Kitanokata şi fiicele ei primiră de la el atîtea veşminte de vară şi de iarnă, cîte nu avuseseră nici cînd trăia dainagonul. Nici chiar veşnic nemulţumita maşteră nu mai avea ce să cîrtească.

Otikubo i-a născut soţului ei cîţiva fii. Nu voi descrie cît s-au bucurat părinţii cînd a venit vremea ca unul dintre ei să îmbrace *hakama* [1].

Fiul cel mai mare, Taro, era un copil inteligent şi bine dezvoltat pentru vîrsta lui. Îndată ce a împlinit zece ani, Mitiori s-a gîndit că n-o să se facă de ruşine la palatul imperial şi l-a inclus în numărul tinerilor care de-

---

[1] Conform unui vechi ritual, băiatul îmbrăca *hakama* la împlinirea vîrstei de trei ani.

prindeau serviciul de curte în suita moștenitorului tronului.

Băiatul ajunsese să citească dificilele cărți chinezești și era foarte dotat de la natură. Tînărul împărat l-a remarcat și l-a luat în anturajul său. Atît de mult l-a îndrăgit pe băiat, încît măria sa, care cînta minunat la flautul cu mai multe țevi, l-a învățat și pe băiat această artă.

Din toate aceste pricini, Mitiori îl iubea pe fiul lui cel mare mai mult decît pe toți ceilalți copii ai săi.

Al doilea fiu, Dziro, era crescut în casa bunicului său, primul ministru. Tocmai împlinea nouă ani și, în felul lui copilăresc, îl invidia pe fratele său pentru succesele dobîndite :

— Vreau și eu să ajung la palat.

Bunicul nu mai putea de dragul lui.

— De ce ai tăcut pînă acum ? exclamă el, și numaidecît își duse nepotul la curte.

— Oare nu-i prea devreme ? Dziro e încă mic ! spuse Mitiori cu îndoială.

— Nicidecum. E mult mai isteț decît celălalt, se burzului bunicul.

Mitiori rîse de felul în care se aprinsese bătrînul și nu mai zise nimic.

Bunicului i se păru prea puțin ceea ce făcuse, așa că se duse chiar la împărat să-i spună :

— Cer favoarea deosebită a măriei voastre pentru cel de-al doilea nepot al meu. Băiatul îmi este mai drag ca lumina ochilor. Are să vă slujească mai bine decît fratele lui mai mare.

Și, acasă, bătrînul repetă :

— Considerați-l pe Dziro ca pe cel mai mare dintre nepoții mei.

De aceea, în familie, băiatul a fost poreclit : „Taro cel mic“ [1].

Fetița cea mai mare împlinise opt ani. Era atît de frumoasă, încît părinții o păzeau ca pe o comoară fără de preț.

---

[1] Conform tradiției japoneze, numele Taro se dă fiului celui mai mare, iar numele Dziro, celui de-al doilea fiu.

Mai erau în familie încă doi copii : o fată de șase ani și un băiat de patru ani. Se aștepta în curînd încă un eveniment fericit. Nu e de mirare că Mitiori o iubea nespus de mult pe soția sa, care îi dăruise atîția copii minunați.

În acel an, bătrînul, primul ministru, împlinea vîrsta de șaizeci de ani. Cu prilejul aniversării, Mitiori aranjă o sărbătoare cum nu s-a mai văzut. O las la închipuirea cititorilor.

Amîndoi nepoții mai mari luară parte la dansuri. Nici unul nu se lăsa mai prejos în arta de a dansa. Bunicul îi sorbea din ochi, vărsînd lacrimi de bucurie.

Toți îl lăudau pe Mitiori pentru faptul că nu lăsase să-i scape prilejul de a-l cinsti cum se cuvine pe tatăl său. Bunul lui renume crescu și mai mult.

Se împlinise un an de la moartea dainaganului Minamoto. Numai atunci Otikubo își dezbrăcă hainele de doliu.

Fiii răposatului, care în acest scurt timp urcaseră atîtea trepte sociale, își făcuseră datoria pe deplin față de memoria tatălui lor.

Mitiori se străduise să le mărite cît mai repede pe Sannokimi și pe Sinokimi. Începuse însă să nu mai creadă că va reuși să le găsească miri, cînd deodată îi parveni știrea că guvernatorul general de la Dadzaifu, înainte de a pleca din capitală, își pierduse soția. După cîte se spunea, guvernatorul era un om deosebit.

„Iată omul care îmi trebuie !“ gîndi Mitiori și, întîlnindu-se cu guvernatorul chiar la palatul imperial, nu se sfii să aducă vorba despre o nouă căsătorie.

— Nu am nimic împotrivă ! căzu de acord guvernatorul.

— În sfîrșit, am găsit un mire, spuse Mitiori cînd se întoarse acasă. Este un om bun și are un rang înalt. Pentru care dintre surori să-l pețesc : pentru Sannokimi sau pentru Sinokimi ?

— Cum vei hotărî tu, răspunse Otikubo. Eu aș înclina să-l pețești pentru Sinokimi. Știi cît de mult am obijduit-o, sărmana. Ah, dacă soarta i-ar fi mai prielnică !

— La sfîrșitul lunii, guvernatorul pleacă la Dadzaifu, trebuie să ne grăbim. Scrie-i mamei tale și întreab-o dacă este de acord. Dacă își dă consimțămîntul, atunci, fără a pierde mult timp, o să serbăm nunta în palatul meu.

— În scrisoare nu poți să spui totul, iar dacă m-aș duce eu la mama ca să vorbesc cu ea, treaba ar stîrni un potop de discuții. Mai bine să-l invităm la noi pe unul din frații mei.

A doua zi, Otikubo îl invită pe Saburo și îi comunică :

— Am vrut să vin eu la voi, ca să discutăm o problemă importantă, dar m-am temut să n-o dăm la iveală înainte de vreme... Ascultă ce-ți spun și sfătuiește-mă cum să procedăm. Soțul meu mi-a spus : „Viața unei femei singure nu este lipsită de unele avantaje, dar cine știe ce se poate întîmpla în viitor ? Pentru Sinokimi s-a găsit un mire minunat. Dacă rudele tale nu se vor împotrivi, aș invita-o pe Sinokimi în casa noastră și m-aș îngriji de soarta ei".

— Eu nu pot decît să-mi exprim recunoștința, răspuse Saburo. Noi în nici un caz nu ne-am permite să refuzăm un pețitor. Cu atît mai mult dacă s-a ivit o partidă strălucită... Cred că mama se va bucura.

Saburo se duse la doamna din încăperile dinspre miază-noapte și îi comunică :

— Iată ce a spus doamna surioara mea. Este un mare noroc pentru Sinokimi. Dacă un om atît de puternic ca ministrul de stînga o mărită pe Sinokimi în casa lui, ca pe o fiică a sa, atunci nici un mire, oricît de ilustru ar fi, nu va îndrăzni s-o părăsească. Toată lumea își bate joc de Sinokimi din cauza Căluțului-Bot-Alb... Pesemne că Mitiori s-a hotărît să spele această rușine. Mirele are vreo patruzeci de ani și ocupă un post înalt. Chiar tata, dacă ar fi în viață, n-ar fi găsit pe cineva mai bun. Nici nu știu cum vom putea să-i mulțumim ministrului de stînga. Las-o pe Sinokimi să plece chiar acum la Sandzedono. Nu e cazul să mai zăbovim.

— Nu-mi găseam locul cînd mă gîndeam ce se va alege de Sinokimi după moartea mea, răspunse Kitano-

kata. M-aş fi bucurat dacă ar fi luat-o de soţie chiar şi cel mai simplu funcţionar provincial. Iar tu spui că mirele este un demnitar de seamă ? Asta-i lucru mare. Mulţumim ginerelui meu pentru grija pe care ne-o poartă. Îi sînt recunoscătoare, mai mult decît fiicei mele vitrege.

— El însă ne acoperă cu favoruri numai din dragoste pentru soţia lui. Ea îl roagă destul de des : „Dacă mă iubeşti, atunci ajută-i pe fraţii mei să fie oameni. Nu uita şi de surorile mele !“ De aceea ne-a şi surîs norocul. Nouă nişte prăpădiţi, ne sticlesc ochii după prima fustă, pe cînd ginerele tău, în culmea strălucirii şi a puterii, se poartă de parcă în lumea întreagă nici n-ar mai exista o altă femeie afară de soţia lui. La palat, sînt femei frumoase cîtă frunză şi iarbă, el însă niciodată nu glumeşte cu ele, nu le aruncă nici o privire. Toate nopţile şi le petrece acasă... Abia scapă de treburi şi se şi grăbeşte la soţia lui. Iată un exemplu de iubire adevărată ! Dar destul despre asta ! Întreab-o pe sora mea dacă este de acord.

— Chemaţi-o aici pe fiica mea mai mică, porunci Kitanokata slujnicelor.

— Domnul ministru de stînga a peţit pentru tine un mire bun, îi comunica ea fiicei sale. Pentru tine, cea dezonorată şi de care rîde toată lumea, este nu mare noroc. Aşa socotim noi, dar spune-ne ce zici tu despre aceasta ?

Sinokimi se înroşi toată :

— Eu aş fi bucuroasă, dar poate că mirele acela nu cunoaşte adevărul despre mine... Dacă ar fi să audă despre năpasta mea... Cum să-l iau de bărbat ? Are să-mi fie ruşine de dînsul, dar şi de soţul surioarei mele, pe care, drept răsplată pentru bunătatea lui, am să-l fac de rîs în faţa tuturora. Nu, pentru nenorocita de mine nu există decît calea mănăstirii. Cît timp mai trăieşte mama, am să rămîn printre mireni, ca s-o răsplătesc prin grija mea filială pentru bunătatea ei faţă de sărmanul meu copil, dar după aceea...

Şi Sinokimi începu să plîngă. De milă, şi lui Saburo îi dădură lacrimile.

— Ah, nu mai cobi, ţipă Kitanokata. Cum să te faci călugăriţă ? De vei trăi cît de cît în bogăţie şi strălucire, lumea îşi va schimba îndată părerea. Toţi te vor pizmui.

Ascultă-mă pe mine, primește ce ți se spune și nu te mai codi!

— Deci ce răspuns să le duc? întrebă Saburo.

— Văd că ea se codește, eu însă socot că nici în vis n-aș fi nădăjduit ceva mai bun! Așa că du-le răspunsul cuvenit.

— Bine, zise Saburo, și plecă la Sandzedono.

Cînd află de îndoielile lui Sinokimi, pe Otikubo o cuprinse mila:

— Nu-i de mirare că șovăie, dar tu stăruie s-o înduplecі, spune-i să judece limpede, că în viață se pot întîmpla multe...

Mitiori adăugă și el:

— Dacă mama dumneavoastră este de acord, vom face nunta fără a ține seamă de șovăielile fetei. Guvernatorul trebuie să plece la sfîrșitul lunii și ne roagă să grăbim nunta. Adu-o pe Sinokimi cît mai repede aici.

Cercetară calendarul și găsiră că în luna aceea ziua cea mai potrivită era ziua a șaptea.

„Ce piedici să mai fie? chibzui Mitiori. Hainele de paradă pentru slujnice sînt pregătite de mult. Nunta se poate face în pavilionul dinspre apus." Și porunci de îndată să fie împodobit pavilionul.

— Aduceți-o cît mai curînd pe Sinokimi la palatul meu, trimise el vorbă rudelor.

Toți, în frunte cu doamna din încăperile dinspre miazănoapte, se apucară s-o gătească de drum pe Sinokimi, ea însă tărăgăna plecarea, apăsată de gîndul că e silită să se căsătorească iar.

— Cum să nu te duci, cînd așa a hotărît domnul ministru! o îndemnau cei din jur. Ești o încăpățînată!

În sfîrșit, o suiră în trăsură. Era însoțită de o suită nu prea numeroasă: două slujnice mai în vîrstă și una mai tinerică.

Fiica lui Sinokimi împlinise nu de mult vîrsta de zece ani. Era o copilă frumușică, nu semăna deloc cu tatăl său. Fetița ținea morțiș să plece cu maică-sa, de-abia izbutiră s-o desprindă de lîngă ea, iar Sinokimi vărsă multe lacrimi despărțindu-se de copila dragă.

Mitiori, care aștepta nerăbdător sosirea lui Sinokimi, o primi de îndată, ea însă se tulbură mai rău ca atunci cînd se măritase prima oară.

Sinokimi era încă tînără. Se căsătorise la paisprezece ani, iar la cincisprezece devenise mamă. Acum abia împlinise douăzeci și cinci de ani. Otikubo, care era mai mare cu trei ani și se afla la vîrsta cea mai înfloritoare, se îngriji de ea ca o mamă.

Sosi și ziua nunții. Sinokimi împreună cu suita ei trecu în pavilionul dinspre soare-apune, împodobit bogat. Otikubo, băgînd de seamă că slujnicele miresei nu sînt prea bine îmbrăcate pentru o asemenea ocazie, le dărui tuturora cîte un rînd de veșminte de sărbătoare. Orîndui apoi ca sora ei să aibă o suită numeroasă, cum se cuvine unei doamne alese. Odăile miresei te orbeau cu strălucirea lor. Toate rudele lui Sinokimi se adunară în pavilionul dinspre soare-apune.

La începutul serii, stăpînul casei veni în pavilion să conducă ceremonialul nunții. Fratele miresei, Saburo, se simți măgulit. Cînd coborî amurgul pe pămînt, sosi și mirele. Saburo îl întîmpină respectuos la intrare.

Sinokimi a înțeles că nu mai putea să dea îndărăt. Împotriva mirelui n-a avut ce să zică și, pe deasupra, pețitor fusese însuși Mitiori.

Așa că s-a supus soartei și a ieșit în intîmpinarea celui ce-i fusese ursit.

Guvernatorului i-a plăcut mireasa. A apreciat că era frumoasă la înfățișare și cu maniere elegante. Mirele și mireasa au purtat între ei o discuție îndelungată, dar conținutul ei nu a ajuns pînă la mine, așa încît n-am ce să spun despre ea.

În zori, guvernatorul a plecat la el acasă.

„I-o fi plăcut Sinokimi?“ se gîndea Otikubo îngrijorată.

— Cunosc destule cazuri de căsnicie fericită, măcar că mirele și mireasa nu-și scriseseră nici un fel de scrisori înainte de nuntă și nu avuseseră prilejul să știe ce au în suflet, o liniștea Mitiori. N-ai de ce să crezi că guvernatorul ar putea să se poarte nerespectuos față de

soţia lui, însă fireşte că nu iese nimic bun dacă tînăra soţie va sta ca un sloi de gheaţă, încît să-i fie teamă omului să se apropie de ea. Cînd am început să-ţi trimit scrisori de dragoste — mai ţii minte ? — eu, ca tot curtezanul, nici nu ştiam ce e iubirea adevărată, voiam doar să-i fac puţină curte unei fete drăguţe. Dar după prima întîlnire totul s-a schimbat. Mă cutremura gîndul că, din cine ştie ce pricină, ne vom despărţi vreodată, ori că s-ar fi putut ca niciodată să nu ne fi cunoscut. E înfiorător să te gîndeşti la aşa ceva, nu ?

Sporovăind astfel, soţii se îndreptară către pavilionul dinspre soare-apune. Sinokimi mai dormea încă după perdea. În timp ce Otikubo o trezea, sosi o scrisoare de la guvernator.

Mitiori răsuci scrisoarea în mînă.

— M-ar ispiti s-o citesc, dar poate cuprinde ceva ce nu este scris pentru un ochi străin... Dă-i-o lui Sinokimi, s-o citească ea, pe urmă însă neapărat să mi-o daţi şi mie !

Şi strecură scrisoarea pe după perdea lui Otikubo. Ea i-o trecu surorii ei, care însă nu se hotăra s-o deschidă.

— Lasă-mă să ţi-o citesc eu, îi propuse Otikubo.

Sinokimi simţea că moare, aşa era de speriată, amintindu-şi ce scrisoare groaznică îi trimisese Căluţul-Bot-Alb a doua zi după prima lor întîlnire.

Oare nu se va întîmpla la fel ? De spaimă, i se frîngea inima în piept.

Otikubo începu să citească :

„Cu ce-aş putea asemui
Sentimentele pe care ţi le port
După întîia noastră întîlnire ?
Sînt fără de număr, ca nisipul
De pe ţărmul mării.

Drept e ce se spune într-un cîntec vechi :

Oare cum de-am ajuns
Să te-ndrăgesc atît de tare ?"

— Scrie-i repede răspunsul, începu s-o îndemne Otikubo, dar Sinokimi tăcea.

De dincolo de perdea, Mitiori cerea să i se arate scrisoarea.

— De ce te grăbești atîta s-o vezi ?

Și Otikubo îi dădu scrisoarea.

— O, nu e prea lungă, remarcă Mitiori. Hai, nu întîrziați răspunsul.

Și, înapoind scrisoarea, porunci să i se aducă lui Sinokimi o tușieră și hîrtie.

Pe Sinokimi o stînjenea gîndul că Mitiori îi va citi stihurile de răspuns și nu se putea concentra. Dar Otikubo îi da ghes :

— Mai repede, mai repede... Soțul tău așteaptă ! Nu e frumos să întîrzii !

În sfîrșit, Sinokimi începu să scrie, ca prin vis :

Cîte întîlniri —
Însă, vai, nu cu mine, —
Păstrează memoria ta !
Mai multe decît nisipul
De pe țărmul mării.

— Dați-mi să văd ! strigă Mitiori. Ard de curiozitate...

Avea o înfățișare tare hazlie.

Trimisul guvernatorului luă scrisoarea de la Sinokimi și fu cinstit cu daruri, după datină.

La douăzeci și opt ale lunii, guvernatorul urma să plece cu corabia la Dadzaifu, așa că trebuia să părăsească încă înainte de această dată capitala.

Mitiori orîndui un ospăț atît de strălucit cu ocazia celei de-a treia nopți, de parcă Sinokimi se mărita pentru prima dată.

— Bărbatul își prețuiește mai mult soția cînd vede că în casa părintească este înconjurată de grija și atenția tuturor, spuse el. Dragostea lui atunci este și mai mare. Ia seama ca Sinokimi să nu ducă lipsă de nimic. Dacă o mărităm din casa noastră, ar fi rușinos să ne purtăm de parcă am vrea să scăpăm de ea cît mai repede.

Fără să vrea, Otikubo își aduse aminte de noaptea cind Mitiori a vizitat-o prima oară.

— Îți amintești de prima noastră întilnire? La ce te gîndeai atunci? îl întrebă ea. Akogi se temea tare mult că ai să mă părăsești. Spune-mi, cum se face că, de cum m-ai văzut, m-ai și îndrăgit?

Mitiori zîmbi șiret:

— Akogi se temea că am să te părăsesc? N-avea nici un motiv. Și se trase mai aproape de Otikubo: Mi-ai devenit dragă cînd am auzit cum te obijduia maștera: „Otikubo așa! Otikubo pe dincolo!" Toată noaptea, pînă-n zori, am tot chibzuit cum să mă răzbun pe ea. Și am îndeplinit tot ce-am gîndit atunci. Ca să mă răzbun, n-am cruțat-o nici pe sărmana Sinokimi, — de aceea mă străduiesc eu acum s-o despăgubesc pentru ce a pătimit. Maștera parcă s-a mai înbunat, iar Kagezumi nu e prost, înțelege totul cît se poate de bine.

— Mama și-a mărturisit deseori recunoștința față de tine, îi răspunse Otikubo.

Odată cu întunericul sosi și guvernatorul. Cu ocazia celei de-a treia nopți, toți însoțitorii lui primiră daruri bogate.

În dimineața următoare, guvernatorul, conform obiceiului, se întoarse acasă fără a se mai feri de oameni, cînd soarele era de mult sus pe cer. Arăta chipeș și avea o ținută plină de demnitate. Nu încăpea nici o comparație între el și Călutul-Bot-Alb.

— Se apropie ziua plecării, îi spuse el lui Sinokimi, și mai am multe de pregătit. În fiecare seară mă grăbesc să ajung aici, iar dimineața din nou acasă, lucru care mă face să pierd timp... Mută-te acasă la mine, acolo nu am gospodină. Apoi vom pleca împreună la Dadzaifu. Alege-ți slujnicele pe care le dorești și pregătește-te repede de drum. Pînă la plecare mai avem doar zece zile.

— Cum? exclamă Sinokimi speriată. Să plec atît de departe, părăsindu-mi toate rudele?

— Vrei să mă lași să plec singur? Nu sîntem căsătoriți decit de cîteva zile și s-a și terminat totul?

Guvernatorul rîdea atît de vesel, că-ți făcea plăcere să te uiți la el.

În sine își zicea că soția lui este foarte drăgălașă, dar parcă îi lipsește ceva. Totuși nici nu putea fi vorba s-o părăsească din pricina plecării aceleia, după ce o luase de nevastă din casa unui om atît de ilustru.

— Să fii întotdeauna în bună înțelegere cu mine și totul va merge bine, îi spuse el.

Și hotărî să-și aducă neîntîrziat soția acasă.

— Iată o pildă pentru toți ginerii, spuse Mitiori rîzînd. Și-a dus soția acasă cît ai clipi din ochi, noi nici n-am apucat să ne dezmeticim.

Ca s-o petreacă precum se cuvine pe Sinokimi la noua ei casă, Mitiori îi dădu ca însoțitoare slujnicele lui cele mai destoinice, alese dintre cele cu care ea apucase să se obișnuiască.

Plecară în trei trăsuri.

La început, slujitoarele de la Sandzedono date pe lîngă Sinokimi refuzaseră să plece și se împotriviseră :

— Nu vrem să însoțim o doamnă străină. Nu e îndatorirea noastră.

Însă Otikubo le spuse răspicat :

— Vă rog să dați ascultare ! Și le trimise cu Sinokimi.

Înalta situație pe care o avea în societate nu-i îngăduia lui Otikubo s-o însoțească pe sora ei.

Slujnicele din casa guvernatorului se alarmară :

— A sosit noua stăpînă. Cum va fi oare ? Nu cumva să înceapă să-i obijduiască pe copii — vai, ce milă ne e de ei, mititeii ! Pare plină de țifnă, că, de, e cumnată cu favoritul împăratului...

De la prima soție, guvernatorul avea doi fii mari. De la a doua, cea care murise nu de mult, îi rămăseseră trei : o fetiță în vîrstă de zece ani și doi băieți mai mici — iar guvernatorul îi iubea pe toți la fel de mult.

Cei doi fii mai mari își ceruseră învoire de la curte, spre a-l petrece pe tatăl lor la Dadzaifu.

Cu ocazia plecării, guvernatorul trebuia să împartă o mulțime de daruri. Pentru aceasta îi dădu lui Sinokimi două sute de bucăți de mătase și încă destule țesături din care să coasă veșminte pentru daruri. Sinokimi însă nu fusese învățată acasă nici o muncă folositoare. Întinse țesăturile în fața ei și se uită la ele abătută, neștiind cum

să se apuce de treabă. De nevoie, o chemă în ajutor pe mama sa.

— Mi-a dat soţul meu o mulţime de bucăţi de mătase ca să cos din ele haine. Ce să mă fac ? Slujitoarele venite cu mine de la Sandzedono sînt tinere, nici una nu poate să mă ajute. Vino într-ascuns la mine, mamă, mi-e tare dor de tine şi de fetiţa mea.

Kitanokata apelă la Saburo :

— Mă cheamă Sinokimi. La noapte am să-i duc pe ascuns fetiţa. Pregăteşte trăsura.

— Oricît te vei ascunde de ochii lumii, tot au să te vadă. Sinokimi nu trebuie s-o ia pe fată cu ea, se opuse Saburo. Cînd va porni solemn la drum, ca soţie a guvernatorului, însoţită de o suită aleasă, fetiţa are s-o stingherească. Am auzit că guvernatorul nu se desparte de propria-i fiică, o copilă minunată de vreo zece anişori. De ce să i se aducă pe cap, de la început, o copilă străină ? De fapt, mai bine sfătuieşte-te cu soţia ministrului de stînga. Dacă ea va fi de acord, atunci duceţi-vă.

„Asta mai lipsea", gîndi Kitanokata şi se dezlănţui într-un torent de tînguiri :

— Socot că şi fără aprobarea luminăţiei sale am dreptul să-mi iau rămas-bun de la fata mea înainte de o despărţire atît de lungă. Ia uite unde au ajuns lucrurile, să nu fac un pas fără învoirea nu ştiu cui ! Cîndva le porunceam eu altora, acum mă comandă cine vrea. Cît sînt de nenorocită ! Pînă şi copiii mei, sînge din sîngele meu, se ridică împotriva mea.

Saburo văzu că Kitanokata îşi ieşise din fire.

— Cum de nu ţi-e ruşine, mamă ? În afară de mine, n-ai cu cine să te sfătuieşti. Eu îmi spun părerea, şi tu te năpusteşti asupra mea...

Şi fugi cît putu de repede.

Kitanokata nu pregeta nici zi, nici noapte să spună cît le este de recunoscătoare binefăcătorilor ei, acum însă iar îşi dăduse arama pe faţă cu firea ei arţăgoasă şi nestăpînită.

Saburo alergă la palat şi-i spuse lui Otikubo că bătrîna se pregăteşte să se ducă într-ascuns la fiica ei şi, trecînd sub tăcere adevăratul motiv al vizitei plănuite, îi spuse doar :

— Mamei i s-a făcut tare dor de Sinokimi.

— Bineînțeles, bineînțeles, doar e vorba de fiica ei preferată. Să se ducă, firește !

— Guvernatorul însă n-a invitat-o pe mama. Oare-i bine să apară așa, nepoftită, la el în casă ?

— Și asta-i adevărat. Atunci, iată ce să faci. Du-te tu acasă la guvernator, sub pretextul că aduci o scrisoare pentru Sinokimi de la mama ei și spune-i : „Mamei i s-a făcut dor de Sinokimi. Vă roagă să-i permiteți fiicei sale să vină, pe la ea, doar pentru foarte scurtă vreme, ca să-și ia rămas-bun înainte de despărțire. Cu cît se apropie mai mult ziua plecării, cu atît mai mult mama se amărăște și plînge. O sperie gîndul că fiica ei pleacă în locuri atît de îndepărtate. Lăsați-o pe Sinokimi să stea cu ea ultimele zile și să-i aline inima de mamă.“ Vezi ce-ți răspunde guvernatorul și atunci veți ști ce să faceți. Păstrați în secret trecutul sorei noastre. Cînd guvernatorul o va vedea pe micuța fiică a lui Sinokimi, să nu-i spuneți cine este mama ei. Dacă totuși Sinokimi o să vrea să-și ia fetița cu ea la Dadzaifu, să-i spună guvernatorului că mama o trimite pe fetiță cu ea.

„Ce deșteaptă e și ce minte pătrunzătoare are ! se gîndi Saburo. Oare mai are egal în lume ? Iar mama se tot supără pe ea fără nici o pricină“. Cu voce tare spuse :

— Minunat sfat ! Așa am să fac.

Lui Saburo nu-i venea deloc să se ducă la guvernator cu asemenea rugăminți, însă din milă față de mama sa își călcă pe inimă.

Din fericire, guvernatorul tocmai se afla în încăperile soției sale.

— Am o rugăminte față de dumneavoastră, începu Saburo.

— Vă rog să nu vă sfiiți ! Vă ascult ! răspunse amabil guvernatorul.

Saburo vorbi cum îl învățase Otikubo.

— Ah, și eu aș vrea s-o văd pe mama, își alătură glasul Sinokimi la rugămintea lui Saburo. Încă de ieri i-am spus soțului meu ce dor îmi este de ea.

— Da, dar atunci iarăși ar trebui să bat drumul zilnic pînă la tine. Îmi e cam anevoie. Mai simplu ar fi să vină mama ta la noi. Aici nu sînt oameni străini, doar copiii

poate... Dar dacă ar deranja-o, copiii pot fi oricînd trimiși în altă parte. Vom pleca în ținuturi îndepărtate, într-adevăr, n-ai s-o mai poți vedea pe mama ta o bună bucată de vreme, spuse guvernatorul.

Era tocmai ce dorea Saburo.

— Da, mama va plînge necontenit.

— Aduceți-o aici cît mai repede. Mi-ar fi greu s-o las pe soția mea să plece de-acasă acum, în toiul pregătirilor de drum.

— Voi transmite mamei numaidecît dorința dumneavoastră.

Cu aceste cuvinte, Saburo se ridică să plece.

— Ai grijă s-o rogi cum se cuvine, ca să vină la mine neîntîrziat, îi spuse din urmă Sinokimi.

— Am să mă străduiesc.

Și Saburo grăbi spre casă.

O găsi pe maică-sa tot mînioasă, cu vinele umflate pe frunte. Avea o înfățișare îngrozitoare. Saburo îi relată îndată întreaga discuție avută cu Otikubo.

— N-a făcut cine știe ce mare lucru, dar vezi acum și tu de ce o iubește lumea atît de mult, e bună și săritoare întotdeauna.

Kitanokata se bucură că va putea, în sfîrșit, să se ducă fără îngrădiri la fiică-sa.

— Într-adevăr, ne-a dat un sfat bun. Zici că Sinokimi mă cheamă ? Mă duc, mă duc chiar acum !

— De ce atîta grabă ? Acum e prea tîrziu. Ai să pleci mîine, o opri Saburo.

La primele licăriri ale zorilor, Kitanokata începu să se pregătească pentru intrarea cu fala cuvenită în casa ginerelui ei. Răscolise toate dulapurile, dar, spre regretul ei, nici o haină nu i se păru destul de bună.

— Oare nu s-o găsi în magazie ceva mai acătării ? întrebă ea.

Și iacătă că, în clipa aceea chiar — ce noroc ! — îi sosi de la palatul lui Otikubo un rînd de veșminte noi, minunate. Pentru fetiță, de asemenea, fuseseră trimise niște haine frumoase.

— Acestea sînt pentru nepoțica dumneavoastră. În timpul călătoriei poate să fie văzută de oameni, transmise trimisul lui Otikubo cuvintele stăpînei sale.

Maştera fu mişcată pînă la lacrimi.

— Şapte copii am născut, dar singura care-mi poartă într-adevăr de grijă este fiica mea vitregă. Eram atît de amărîtă că nepoţica mea nu are decît nişte hăinuţe vechi...

Spre seară, două trăsuri porniră la drum.

Sinokimi o întîmpină pe maică-sa cu bucurie. Sporovăiala nu se mai sfîrşea. Fetiţa parcă mai crescuse între timp, iar în hăinuţele cele noi îi şedea tare frumos.

— Tot timpul mă frămînt ce să născocesc ca s-o iau cu mine ? spunea ea, mîngîindu-şi fetiţa. Mi-e frică să-i mărturisesc soţului meu adevărul...

— Iată ce sfat ne dă doamna ministrului de stînga, îi aduse la cunoştinţă Kitanokata cuvintele lui Otikubo. Un sfat mai bun nici că se poate. Şi hainele de pe mine şi cele de pe fetiţa ta tot ea ni le-a dăruit.

— Iată, vezi cît e de bună ! Nu e răzbunătoare. Îmi poartă de grijă ca o mamă. Mi-a trimis în dar o garnitură de masă minunată. Dar parcă numai atîta !... Haine pentru slujitoarele mele, perdele, paravane... Gîndeşte-te ce ruşine mi-ar fi fost de slujinicele vechi de aici...

— Asta aşa este ! Aşa este ! Vezi să nu-i obijduieşti pe copiii soţului tău. Ocroteşte-i mai cu sirg decît pe al tău. Dacă eu n-aş fi obijduit-o pe fiica mea vitregă, n-aş fi ajuns să pătesc atîta ruşine la bătrîneţe.

— Niciodată n-am să-i obijduiesc, mamă, îi făgădui Sinokimi.

Noul ginere îi plăcu doamnei din încăperile dinspre miază-noapte. Găsea că are o înfăţişare falnică şi aleasă. „Se vede îndată omul de neam“, cugeta Kitanokata, în timp ce îşi ajuta fiica.

În casă nu se mai potolea vînzoleala. Tot timpul veneau să se angajeze slujnice noi. Asistînd la fericirea surorii sale, sensibilul Saburo se gîndea, cu lacrimi de recunoştinţă în ochi, cît bine le-au făcut Mitiori şi soţia sa.

Îi scrise fratelui său mai mare, Kagezumi, care se afla cu slujba în provincia Harima :

„Domnul ministru de stînga a măritat-o pe sora noastră Sinokimi. În cea de-a douăzeci şi opta zi din luna aceasta trebuie să plece cu corabia în provincia Tsukusi,

împreună cu soțul ei, guvernatorul din Dadzaifu. Cînd vor trece pe lîngă țărmurile Harimei, te rog să le faci o primire demnă de ei".

Kagezumi, inimos și bun la suflet cum era, se bucură mult de norocul surorii sale. Își puse la treabă toți subordonații, străduindu-se să-i organizeze guvernatorului primirea cea mai bună.

Între timp, pregătirile pentru călătorie erau în toi. Slujitoarele venite de la Sandzedono cerură voie să se întoarcă acasă, însă Otikubo le trimise poruncă severă :

— Rămîneți în casa guvernatorului pînă la plecarea lui. Dacă vreuna dintre voi dorește, poate chiar să plece cu el la Tsukusi.

În casa guvernatorului, slujnicele nu erau împovărate cu cine știe ce treburi, însă noii stăpîni, după părerea lor, nu se puteau compara în nici un fel cu stăpînii de la Sandzedono.

„Dacă l-am fi slujit pe guvernator de la bun început, gîndeau ele, de bună seamă că eram datoare să-l urmăm ; dar așa, cum să-i lăsăm pe stăpînii noștri dragi, cum să lăsăm Sandzedono unde trăim ca în rai, și să ne ducem într-un ținut îndepărtat, cu niște oameni necunoscuți ! Ar fi pur și simplu o nebunie !" Toate au refuzat categoric, chiar și slujnicele angajate pentru muncile de rînd.

S-a învoit să plece numai slujitorimea guvernatorului, vreo trezeci de inși cu toții.

În timp ce în casă aveau loc aceste pregătiri și se apropia din ce în ce mai mult ziua plecării, surorile lui Sinokimi s-au adunat la ea să-și depene amintirile.

Uitîndu-se la slujitoarele îmbrăcate în veșminte noi, una dintre ele oftă :

— S-ar putea spune că, după soția ministrului de stînga, Sinokimi este cea mai fericită dintre noi toate.

Alta observă :

— Dar cui îi datorează Sinokimi măritișul său ? Asupra ei s-a răsfrînt lumina fericirii doamnei din palatul Sandzedono.

Sinokimi plecă să-și ia rămas bun de la Otikubo. Se duse la ea numai cu trei trăsuri, vrînd să nu facă prea multă zarvă.

Otikubo o întîmpină cu brațele deschise, dar n-am să insist prea mult asupra discuției lor. Am să spun numai că fiecare dintre femeile care o însoțeau pe Sinokimi primi daruri bogate : douăzeci de evantaie cu lucrătură minunată, piepteni de sidef, farfurii în cutii de lac. Otikubo porunci să li se transmită din partea ei slujnicelor :

— Sînt pentru voi, ca să vă aduceți aminte de mine.

Slujitoarele ei au înmînat cu mare bucurie aceste daruri oaspeților.

Femeile din suita lui Sinokimi luară darurile, exprimîndu-și devotamentul lor. Cînd se întoarseră acasă, începură să șușotească între ele :

— Și noi care credeam că nu există casă mai bogată decît a noastră ! Dar nu se compară în nici o privință cu Sandzedono ! Ce bine ar fi să lucrăm acolo !

A doua zi sosi o scrisoare de la Otikubo :

„Atît de multe aveam ieri să-ți spun, înainte de a ne despărți pentru multă vreme... Niciodată încă nu mi s-a părut noaptea atît de scurtă. Ah, viața omului este plină de surprize, cine știe dacă ne vom mai întîlni vreodată !

Cum norul alb plutește
Spre piscuri îndepărtate,
Tu părăsești locul natal,
Și presimțind o despărțire lungă
Fără să vreau îmi simt ochii înlăcrimați...

Îți trimit cîteva lucruri folositoare la drum".

Otikubo trimitea cîteva lăzi de drum : într-una erau rochii și *hakama*, pentru a fi dăruite slujitoarelor ; în cealaltă se aflau trei rînduri de haine pentru Sinokimi.

Pe capacul acestei lăzi era prins un sac mare de mătase, de dimensiunile lăzii, conținînd o sută de evantaie pentru zeii protectori ai călătorilor. Două lăzi mici erau pentru fetița lui Sinokimi. Într-una erau găteli, în cealaltă era un sipețel de aur cu farduri, vîrît într-o cutiuță frumoasă, mai măricică, pentru piepteni, și alte multe lucruri minunate.

Otikubo îi scria fetiței :

„Ce se va intîmpla cu mine
Cînd va zbura spre piscurile îndepărtate
Norul alb?
Tot timpul mă gîndesc la tine.
Ți-e greu să pleci,
Dar să rămîi nu depinde de tine...
Aproape este clipa despărțirii.
Ah, inima mea
E gata să te însoțească."

Văzînd cadourile, guvernatorul exclamă:

— O, dar multe mai sînt! Prea ne-ați trimis multe! Și îi răsplăti cu mărinimie pe trimișii lui Otikubo.

Drept răspuns, Sinokimi îi scrise:

„Supus capriciilor vîntului,
Norul alb se îndepărtează
De locul natal...
Ah, cine știe încotro?
Nici el măcar nu știe.

Toți slujitorii noștri nu mai contenesc să se minuneze de darurile dumneavoastră".

Fetița lui Sinokimi, nevrînd să fie mai prejos de mama ei, compuse scrisoarea aceasta, adresată lui Otikubo:

„Și eu, înainte de a pleca, aș fi avut să vă spun multe, scumpă mătușă.

Un poet se plînge în stihurile sale că, plecînd, nu-și poate lăsa inima iubitei sale. Cît de mult îl înțeleg acum!

O, de ce nu pot acum
Inima s-o smulg din piept
Și s-o las lîngă tine pentru totdeauna.
Nu m-aș mai întrista atunci
În ținuturile străine."

Cînd citi aceste scrisori de rămas-bun, Kitanokata fu cuprinsă de amărăciune și vărsă șiroaie de lacrimi. Sinokimi fusese totdeauna slăbiciunea ei.

— În curînd am să împlinesc șaizeci de ani. Cum mai pot eu să nădăjduiesc că voi trăi încă cinci-șase ani? Se vede că-mi este scris să mor despărțită de tine.

— Dar eu am vrut acest măritiș ? îi răspunse printre lacrimi Sinokimi. Tu ai vrut. Acum e prea tîrziu să mai dau înapoi. Liniștește-te, mamă, doar nu ne despărțim pe vecie.

— Dar ce, eu te-am măritat ? răspunse îmbufnată Kitanokata. Toate le-a pus la cale ministrul de stînga, înadins, ca să-mi facă în ciudă. Iar eu, proasta de mine, m-am bucurat !

— La ce-s bune acum tînguielile ! Se vede că ne-a fost scris de la început să ne despărțim, nu te poți împotrivi soartei, încerca s-o liniștească Sinokimi pe maică-sa.

La rîndu-i, Saburo interveni și el :

— Liniștește-te, mamă ! Oare ești prima femeie care se desparte de fiica ei ? Și altor părinți li se întîmplă să-și petreacă odraslele în călătorii îndepărtate, dar nu se văicăresc atîta.

Guvenatorul se duse în vizită de rămas-bun la Ministrul de stînga. Mitiori primi cu bucurie pe noua sa rubedenie și, în discuția ce urmă, spuse :

— Am nutrit față de dumneavoastră un sentiment de caldă prietenie încă de pe cînd eram străini unul față de celălalt. Acum vă iubesc și mai mult. Vă rog să nu-mi refuzați o dorință. Împreună cu soția dumneavoastră merge și o fetiță, aveți grijă de ea. A fost slăbiciunea răposatului dainagon, și eu însumi am vrut s-o iau și s-o cresc în casa mea, însă văduva dainagonului se teme ca fiică-sa să nu se plictisească departe de ai săi și o trimite pe fetiță împreună cu dînsa, ca s-o bucure și s-o aline.

— Voi avea grijă de fetiță pe cit îmi stă în putință, îl asigură guvernatorul.

Către seară, se pregăti să plece acasă. La despărțire, Mitiori îi dărui doi cai minunați și multe alte lucruri trebuincioase la drum.

— Ministrul de stînga m-a rugat foarte mult să am grijă de fetița pe care o iei cu tine, îi spuse guvernatorul soției sale. Cîți ani are ?

— Merge pe al unsprezecelea.

— Pesemne că dainagonul a făcut-o din flori, la bătrînețe. Ce nostimadă ! Un moșneag ca el să aibă o fiică atît de micuță, rise guvernatorul fără a bănui nimic. Dar

ce daruri intenționezi să faci slujitoarelor de la Sandze-dono ? În curînd vor părăsi casa noastră.

— Ce daruri să le fac ? Nu am nimic la indemînă...

— Nu vorbi așa. Doar nu te-ai gîndit că le-am putea trimite cu mîinile goale din casa noastră, după ce te-au slujit atîta ? spuse guvernatorul, luînd o înfățișare de-parcă s-ar fi rușinat cu soția sa. În sinea lui își zise cu tristețe că Sinokimi nu pare prea deșteaptă, și el însuși porunci să se aducă tot ce mai rămăsese din obiectele destinate darurilor. Slujitoarelor mai de seamă le dărui cîte patru bucăți de mătase simplă și încă o bucată de mătase dantelată de culoare roșu-aprins, iar slujitoarelor de rang inferior, ceva mai puțin. Toate au fost foarte mulțumite.

În sfîrșit, veni și ultima zi dinaintea plecării. Odată cu primele raze de soare, se stîrni în casă o forfotă nemaipomenită.

Kitanokata plîngea în hohote, ținînd-o îmbrățișată strîns pe Sinokimi, pe care nu o lăsa să plece. Chiar în clipa cînd să se dea plecarea, un om necunoscut aduse un sipet mare de aur cu desen ajurat, legat frumos cu panglici purpurii și învelit în crep de culoarea frunzelor căzute.

— De la cine este ? întrebară slujitorii, primind darul acela de preț.

— Stăpîna voastră va înțelege de la cine e, răspunse scurt necunoscutul și dispăru.

Sinokimi nu izbutea să-și revină din uluială. Deschise sipetul și văzu că era căptușit cu o mătase foarte fină de culoarea apei de mare. În sipet, strălucea o tavă de aur în mijlocul căreia era montată cu multă artă o insuliță, semănînd întru totul cu o insulă adevărată, plină de pomi, și o bărcuță făcută din lemn aromat de aloe.

Sinokimi începu să scotocească după vreo scrisoare însoțitoare și văzu că lîngă bărcuță era prinsă o bucată de hîrtie împăturită, scrisă mărunt cu tuș. O desfăcu și citi :

„Curînd, în semn de despărțire,
Ai să fluturi eșarfa ta albă,
În timp ce corabia se va îndepărta.
Eu am să rămîn singur, nemîngîiat,
Pe țărmul pustiu al mării.

Aș fi vrut să te văd pentru ultima oară, dar mi-e teamă de gura lumii. N-am să spun nici un cuvînt mai mult".

Era scrisul Călușului-Bot-Alb. Ce surpriză. „Cine l-o fi învățat pe prostănac ?" se sperie Kitanokata. Sinokimi nu-l iubise niciodată pe hebu-no se și nici nu-l considerase vreodată soțul ei adevărat, acum însă, pentru prima dată după foarte mult timp, își aminti de el și, fără să vrea, sufletul îi fu năpădit de un sentiment de milă.

— Dă-i fiicei celei mici a ministrului de stînga sipețelul acesta, o sfătui Saburo.

Maștera, lacomă, se alarmă :

— Asta-i bună ! Un lucru atît de scump ! Nici nu te gîndi să-l dai.

Însă Sinokimi ținu să-i fie recunoscătoare măcar cu atît surorii ei.

— Am să i-l dau, hotărî ea.

— Așa să faci, o susținu Saburo. Îl duc eu personal.

Bineînțeles, Călușului-Bot-Alb nu i-ar fi trecut prin cap să facă asemenea gest. Îl învățaseră surorile lui mai mici, care considerau că soții, dacă au un copil împreună, nu trebuie să uite complet unul de altul.

Tîrziu, noaptea, Kitanokata se întoarse acasă plîngînd. Dis-de-dimineață, la ora tigrului [1], pe poarta guvernatorului ieșea un șir lung de trăsuri. Erau nu mai puțin de zece. Guvernatorul primise poruncă de la împărat să se grăbească la post și de aceea nu mai putuse să oprească la Iamazaki, să aranjeze, după obicei, o masă de adio și, la un pahar de vin, să-și exprime părerea de rău că părăsește capitala iubită. Răsplătindu-și oamenii care îl însoțiseră, guvernatorul îi eliberă și plecă în grabă mai departe. Kagezumi i-a făcut o primire sărbătorească, și

---

[1] Ora patru dimineața.

în curînd călătorii ajunseră cu bine la țărmul mării, iar de acolo, cu o corabie, sosiră la Tsukusi.

Întorcîndu-se din casa guvernatorului la Sandzedono, slujnicele începură să povestească despre tot ce văzuseră și auziseră.

Cînd relată ce prostie îi spusese lui Sinokimi maștera — „Te-au măritat ca să-mi facă mie în ciudă", Mitiori și Otikubo începură să rîdă în hohote.

Un timp, maștera plînse și se văicări amarnic, de-ți făcea rău s-o asculți, apoi se liniști dintr-o dată, de parcă nimic nu s-ar fi petrecut.

— Ei, acum am aranjat-o pe una dintre surori, spuse Mitiori. Rămîne cealaltă.

Și iar urmară pentru soți ani de fericire neumbrită, avînd parte numai întîmplări vesele, pline de bucurie. În familie, se sărbători solemn, în două rînduri, majoratul copiilor mai mari. Taro împlinise paisprezece ani, iar fata doisprezece.

Primul ministru ținu să organizeze niște ospețe și în cinstea majoratului nepotului său preferat, Dziro.

— Oh, cum se mai întrec între ei fiii mei ! rîdea Mitiori.

Dorind ca fiica lor să fie primită la curte, cu prilejul Anului Nou, părinții o înconjurară cu o atenție deosebită. Anul trecu repede, ca un vis. Primăvara, fata fu primită în slujbă la palatul imperial. Cu acest prilej, avu loc o ceremonie a cărei strălucire nu mă încumet s-o descriu.

Fiica lui Mitiori și a lui Otikubo era de o frumusețe deosebită și, pe deasupra, mai era și nepoata bună a împărătesei. Nu e de mirare că le lăsa în umbră pe toate celelalte doamne de onoare.

Între timp, primul ministru simțea că anii îl apasă și binevoi să-și ceară demisia, însă împăratul nici nu vru să audă de așa ceva.

— Sînt prea bătrîn și slăbit. E timpul să mă mai gîndesc și la mîntuirea sufletului. Treburile de stat, care nu îngăduie amînare, nu-mi dau răgaz să mă rog în liniște

și singurătate. Slobozește-mă, stăpine, iar în locu-mi numește-l pe fiul meu, ministrul de stînga. Are destulă pricepere și talent și vă va sluji mai bine decît bătrînul de mine.

Soția împăratului începu să-l roage și ea, încît pînă la urmă împăratul se învoi :

— Bine, să-l lăsăm să se odihnească. Poate că așa îi vom prelungi zilele. Și îl numi pe Mitiori prim ministru.

Toți rămaseră uluiți.

„Cum ! A ajuns prim ministru și nu are nici patruzeci de ani ! Așa ceva nu s-a mai pomenit !"

Fiica lui Mitiori deveni mai tîrziu împărăteasă. Amîndoi feciorii lui serveau în gardă. Cînd cel mai mare dintre ei fu înaintat în grad, bunicul începu să bombăne :

— Dar de ce e dat uitării nepotul meu ?

— Te superi degeaba, tată, răspunse Mitiori. Nu pot să acord recompense numai fiilor mei. Ce vor spune oamenii ?

— Păi, acum el este mai mult fiul meu decît al tău. Taro a ajuns șef adjunct al Gărzii de stînga, de ce Dziro a fost ocolit ? Numește-l în aceeași funcție la Garda de dreapta ! îi cerea bătrînul cu încăpățînare.

— Nu ! Și să nu insiști. Nu sînt de acord, îl refuză categoric Mitiori.

Însă tatăl său se adresă direct împăratului și, pînă la urmă, obținu ce dorea. Dziro ocupă funcția egală în grad cu cea a fratelui său mai mare.

— Ei, acum m-am mai liniștit. De-ar fi fost mai în vîrstă, lui Dziro anume i-aș fi cedat postul meu, spuse bătrînul.

Iată pînă unde ajunsese dragostea lui nebună față de nepot.

Pretutindeni se vorbea numai despre fericirea lui Otikubo.

„Oare putea ea să viseze, cînd, învelită în zdrențe, tremura de frig în odăița ei, că va ajunge soția primului ministru și mama împărătesei ?" șușoteau între ele slujnicele, care își mai aminteau de vremurile de odinioară.

Sannokimi primi o funcție de onoare la curtea tinerei împărătese. Obligația ei era să se îngrijească de toaletele soției împăratului.

Cînd împuternicirile guvernatorului expirară, acesta se întoarse cu bine în capitală, împreună cu soția lui.

Se poate închipui cît de bucuroasă a fost Kitanokata ! Zeii i-au îngăduit să ajungă pînă la adînci bătrînețe, pesemne ca să se poată bucura cît mai mult de fericirea copiilor și nepoților săi.

Otikubo încerca s-o convingă :

— La vîrsta dumneavoastră e bine să vă gîndiți și la răsplata care vă așteaptă în cer.

Pînă la urmă, maștera se lăsă convinsă. Ritualul călugăririi a fost săvîrșit în chipul cel mai solemn. De toate se îngrijise Otikubo.

Uneori, maștera repeta plină de smerenie :

— Oameni buni învățați din pilda mea ! Niciodată, niciodată să nu-i obijduiți pe copiii voștri vitregi. Eu datorez totul pe lume fiicei mele vitrege.

Însă era destul să se supere, că iar începea să bombăne :

— M-a făcut să mă tund călugăriță, și eu am tăcut ca un pește. De mama străină nu te doare sufletul. Fiica vitregă tot vitregă e !

Cînd Kitanokata trecu în lumea cealaltă, Otikubo îi făcu o înmormîntare strălucită.

Akogi avu și ea o căsnicie fericită și născu o mulțime de copii. Venea adeseori pe la Sandzedono, și întotdeauna era primită cu mare cinstire.

Voi pomeni cîte ceva și despre ceilalți eroi ai cărții :

Fiii lui Mitiori continuau să se întreacă între ei și urcau împreună treptele onorurilor și ale gloriei.

Bătrînul tată, înainte de a muri, îl rugase de multe ori pe Mitiori :

— Dacă ții la amintirea mea, atunci să ai grijă ca Dziro să nu rămînă întru nimic mai prejos de fratele său mai mare.

Treptat, Mitiori începu să-i iubească în mod egal pe amîndoi fiii săi. Cînd l-a numit pe cel mare șef al Gărzii de stînga, pe cel mai mic l-a făcut șef al Gărzii de dreapta.

Nu-i greu să ne închipuim cît de mult se bucura Otikubo de izbînzile copiilor ei.

Guvernatorul primi titlul de dainagon, Saburo avu și el funcții înalte.

Numai pe doi i-a vitregit destinul. Călutul-Bot-Alb s-a îmbolnăvit rău și s-a călugărit. Nimeni nu știe unde i-a fost dat să moară.

În ce-l privește pe moșneagul teniaku-no suke, el se stinsese din viață curînd după ce fusese cotonogit.

— Nu i-a mai fost dat să vadă cît de sus a ajuns fata obijduită de el, spuse Mitiori. Și-mi pare rău ! L-au bătut degeaba, putea să mai fi trăit...

Toți ceilalți eroi ai povestirii noastre ar putea sluji ca pildă de viață lungă și fericită.

Se spune chiar că Akogi a trăit pînă la două sute de ani.

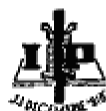
CUPRINS

Lector : NICOLAE ILIESCU
Tehnoredactor : VICTOR MAȘEC

●

Bun de tipar : 14. 02. 1986
Coli de tipar : 18

●

Tiparul executat sub comanda
nr. 705 la
Intreprinderea Poligrafică
„13 Decembrie 1918".
str Grigore Alexandrescu nr. 89-97
București.
Republica Socialistă România

univers